

INSTRUCCIONS TÈCNIQUES PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

INSTRUCCIONS TÈCNIQUES PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

Les instruccions són l'instrument per donar resposta a la part ambiental de la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013).

Determinen els criteris ambientals comuns que cal introduir, de manera homogenia a tot l'Ajuntament, en la compra i contractació dels catorze grups de productes i serveis definits com a prioritaris:

 Serveis d'alimentació

 Subministrament d'electricitat

 Elements de comunicació

 Equips informàtics

 Fusta

 Mobiliari d'oficina

 Projectes d'obres

 Esdeveniments

 Paper

 Neteja i recollida selectiva de residus d'edificis

 Productes tèxtils

 Vehicles

 Exposicions

 Gestió d'equipaments

Les instruccions s'han definit i consensuat amb tots els actors implicats i rellevants per a cada producte i servei. Els aspectes generals comuns a totes les instruccions són els següents:

A QUI S'APLICA?

A l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador i als contractes que tenen per objecte els productes i serveis inclosos a l'abast de cada instrucció.

HI HA EXCEPCIONS?

Els òrgans de contractació i els responsables dels contractes podran aplicar excepcions quan considerin que les característiques del contracte no resulten adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals establertes en les instruccions.

En aquests casos, hauran de justificar-ho degudament a l'expedient de contractació segons el que especifica cada instrucció.

QUIN ÉS L'ABAST I ELS CRITERIS QUE CAL APLICAR?

A cada instrucció es defineixen les tipologies dels productes i serveis als quals s'apliquen les instruccions (abast), les línies generals que estableix la instrucció (prioritats) i els aspectes ambientals per incloure en la contractació (criteris ambientals).

SE'N FA SEGUIMENT?

El responsable del contracte supervisa el compliment i l'execució de les clàusules ambientals establertes als plecs, i ha de remetre la informació detallada a cada instrucció als responsables del Programa Ajuntament+Sostenible, encarregats de seguir el compliment de les instruccions.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

SERVEIS D'ALIMENTACIÓ

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SERVEIS DE
MENJADOR
(*CATERING*
PERMANENT)

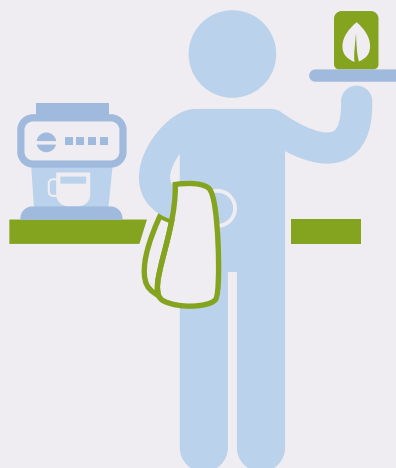
SERVEIS DE
CATERING
PUNTUAL

SERVEIS DE
VENDING

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Aliments d'agricultura ecològica
i de comerç just

Materials i
productes ecològics
en parament de
taules, cuina i
neteja

Eficiència
energètica de la
maquinària
utilitzada

Bones pràctiques
de prevenció i bona
gestió de residus

Formació ambiental
del personal

Altres anuncis – Contractació pública

INSTRUCCIÓ tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació.

La Comissió de govern en sessió celebrada el dia 1 de desembre de 2022 ha adoptat el següent acord:

“Aprovar la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació. Publicar-la a la Gaseta Municipal i al web municipal i Inscriure-la al Registre Municipal d'Instruccions i Circulars.”

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació

Introducció

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que s'estableixen en el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022, i la Declaració institucional sobre el comerç just del 2002 treballa des de fa anys per minimitzar els impactes socials, ambientals i de salut negatius dels serveis municipals, i en aquest sentit i pel que fa a la compra pública de productes alimentaris, la primera Instrucció tècnica de serveis d'alimentació (2015) [Instrucció Tècnica Compra Pública Alimentària 2015](#) va donar resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al [Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013](#).

Posteriorment, el [Decret D'alcaldia 24/4/2017 de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona](#) aprova les guies de contractació pública social i ambiental, incloent-hi aquesta primera Instrucció i estableix l'elaboració d'un Pla anual de contractació.

El Pla de Contractació Pública Sostenible 2019 va establir, entre les seves mesures ambientals, la revisió de les instruccions existents, segons les necessitats d'actualització del seu contingut, per l'existència de noves referències a nivell europeu (GPP-Toolkit de la comissió EU), per adequació al progrés del mercat o tecnològic, per l'aprovació o entrada en vigor de noves regulacions i per l'adquisició de nous compromisos polítics a nivells municipal.

El Decret d'alcaldia que aprova el Pla d'Objectius de Contractació Pública Sostenible 2020-2021 en el marc general del compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible proclamats per Nacions Unides en l'Agenda 2030 <https://ajuntament.barcelona.cat/agenda2030/es> planteja analitzar l'increment del grau d'exigència ambiental i social i en aquest sentit, identificar nous àmbits de millora en les instruccions existents o l'augment de l'exigència ambiental i social per aquelles instruccions més consolidades en la seva aplicació, entre elles, s'ha identificat la Instrucció Tècnica dels Serveis d'Alimentació del 2015, com a prioritària per revisar.

D'altra banda, aquesta revisió es manté alineada amb els criteris del GPP-Toolkit de la Comissió Europea (2019), i respon també al progrés del mercat pel que fa a la producció i comercialització d'aliments procedents de producció ecològica, així com l'evolució de nous estàndards per altres articles o equips recollits en els apartats d'aquesta instrucció.

També vol donar eines per tal que les persones responsables del contracte facin diligència deguda en el respecte als drets humans en la cadena de subministrament, i exigeixin a les empreses amb les que treballen que també ho facin. El sector alimentari inclou encara avui en dia vulneracions de drets laborals i humans tant en la cadena de valor a l'Estat Espanyol com pels productes provinents d'altres països (especialment els productes que venen de països no UE). És per això que hem de plantejar-nos preguntes i introduir criteris per tal d'avançar en les millores socials en tota la cadena de valor.

Igualment s'actualitza per tal d'incorporar els aspectes relacionats que va introduir la Instrucció d'Alcaldia en relació a l'aigua envasada i l'ús de gots de plàstic - i altres elements de plàstic- d'un sol ús en les dependències i serveis municipals (2018). [Instrucció aigua envasada](#)

Pel que fa a les recomanacions en relació als aspectes de salut, la principal referència tinguda en compte per l'Agència de salut Pública de Barcelona és la guia: "Petits Canvis per menjar millor" de l'Agència de Salut Pública de Catalunya: [Guia petits canvis per menjar millor](#) i [Sucre. Canal salut](#)

Així mateix, El Pla Clima (2018-2030) aprovat com a resposta a la signatura del [Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses pel Clima i l'Energia Sostenible](#) (2017) contempla diverses accions, vinculades a l'impuls de l'alimentació sostenible, com ara:

- El foment de la contractació pública baixa en carboni a través de l'elaboració d'instruccions i la compra pública innovadora (2020)
- Aplicar i potenciar l'ús dels criteris de compra social i ambiental en la compra i la contractació pública (Acció 13.9)
- Posar en valor els productes de proximitat, circuit curt, temporada, ecològics i saludables perquè contribueixin a millorar la qualitat de vida de la població i preservin el medi ambient. Línia d'acció 15 amb 17 accions a desplegar.

Segons la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica, que té per objecte acomplir per part d'Espanya els objectius de l'Acord de París de 12 de desembre de 2015. En el seu article 22.3 proposa incloure als plecs de clàusules administratives particulars dels contractes públics, celebrats per l'Administració General de l'Estat i pel conjunt del sector públic estatal, que tinguin per objecte prestacions relatives a l'adquisició d'aliments, l'establiment de condicions especials d'execució que prioritzin els aliments frescs o de temporada, i amb un cicle curt de distribució, sempre que es respecti el que disposa l'art. 202 de la Llei de contractes del sector públic. L'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i les entitats locals han de cooperar i col·laborar per aconseguir els objectius establerts en l'esmentada llei.

D'altra banda, la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic, en el seu article 14.1 e) estableix que les mesures que s'adoptin en matèria d'agricultura i ramaderia han d'anar encaminades a la promoció dels productes agroramaders ecològics i de proximitat per mitjà de les eines de suport que té el Govern per a aconseguir una agricultura i una ramaderia que puguin desenvolupar varietats locals adaptades a les noves condicions climàtiques, i per a avançar cap a un model de sobirania alimentària de qualitat altament eficient. I a l'article 15.1 c) determina que les mesures que s'adoptin en matèria de pesca i aquicultura han d'anar encaminades a la promoció dels productes de proximitat per mitjà de les eines de suport que té el Govern per a aconseguir una pesca i una aquicultura sostenibles i de qualitat, altament eficient en el consum de recursos.

També els ODS de l'Agenda 2030 inclouen una fita específica al respecte:

- Promoure pràctiques de contractació pública que siguin sostenibles, de conformitat amb les polítiques i prioritats nacionals: ODS 12.7
- A més, l'aplicació del conjunt d'Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat a la contractació pública són una eina per avançar en l'assoliment de pràcticament tots els ODS.

Pel que fa a la lluita contra el malbaratament alimentari en els contractes del sector públic destaca: la Llei 3/2020 d' 11 de març de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari de Catalunya, que imposa a l'administració pública, el deure d'incorporar en els contractes públics clàusules per prevenir el malbaratament. La Llei 16/2017, d' 1 d'agost, del canvi climàtic, que promou, per part de la Generalitat de Catalunya l'elaboració de guies com: "La Guia d'ambientalització de menjadors col·lectius" actualitzada l'abril de 2020 per afegir nous criteris relacionats amb la llei contra el malbaratament alimentari. I la Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular que inclou diverses previsions adreçades als residus alimentaris.

La present Instrucció tècnica incorpora canvis qualitatius importants, amb una clara voluntat política d'avançar en l'impuls d'un sistema alimentari urbà més sa, just i sostenible, d'acord amb els compromisos adquirits per l'Ajuntament de Barcelona en el Pacte de Milà 2015 ([alimentaciosostenible.barcelona](#)), l'Estratègia d'Impuls de la Política Alimentària a la ciutat 2016 2019 ([Estratègia Impuls Política Alimentària 2016 2019](#)), en la mesura de govern de l'Ajuntament de Barcelona per una Alimentació Sostenible ([Mesura de Govern Alimentació Sostenible 2020](#)) i el 7è Fòrum Global del Pacte de Política Alimentària de Milà ([7è Fòrum Global del Pacte de Política Alimentària de Milà](#)), impulsats en el marc de Barcelona, Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible, 2021. Així mateix, la pròpia Instrucció inspira el procés d'elaboració de l'Estratègia d'Alimentació Sostenible 2030, en l'eix de la compra pública alimentària ([Estratègia Alimentació Saludable i Sostenible 2030](#)).

En aquest sentit, la present Instrucció vol donar un pas endavant adoptant una visió més sistèmica del que s'entén per alimentació sostenible, en la qual s'interrelacionen totes les seves dimensions: social, ambiental, justa i saludable, amb l'objectiu de promoure dietes saludables a partir de sistemes alimentaris sostenibles en suport al sector primari i a l'economia local. El que es pretén és desenvolupar el sistema alimentari sobre la base de tres paràmetres:

- El consum final de dietes saludables i accessibles per a tothom
- La producció sostenible i justa d'aliments
- Una agricultura contra el canvi climàtic

1. OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir els criteris per a ampliar les clàusules ambientals, socials i de salut per la contractació de serveis d'alimentació, així com d'altres tipus de serveis que incloguin, com a part del contracte, l'oferiment de serveis d'alimentació, d'acord amb el que especifica la clàusula 3 d'aquesta instrucció.

Per assolir aquest objectiu, la present instrucció:

- a. Classifica les tipologies principals de serveis d'alimentació que contracta l'administració.
- b. Defineix les prioritats que cal tenir en compte en contractar-los.
- c. Estableix els aspectes de sostenibilitat principals que s'han de tenir en compte en cada tipologia i defineix criteris ambientals, socials i de salut que cal aplicar.
- d. Determina un sistema de penalitats en cas d'incompliment.
- e. Estableix el sistema de seguiment.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord al Decret d'Alcaldia que aprova el nou Pla d'Objectius de Contractació Pública Sostenible 2020-2021, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriguin l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3, "Abast" i a les que es farà referència en endavant com a unitats promotores.

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i a incorporar els criteris ambientals, socials, i de salut en el plec de clàusules administratives particulars o en el plec tècnic, sigui com a criteri de solvència, criteri d'adjudicació, condició d'execució, prescripció tècnica o qualsevol altre que d'acord amb la normativa legal es consideri adequat, o adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan ho requereixi.

En el cas de contractes de serveis integrals que incloguin serveis d'alimentació, les unitats promotores dels contractes han d'aplicar i adaptar els criteris a les característiques del mateix.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia de Contractació Pública Sostenible, l'òrgan de contractació pot no considerar viable o eficient la inclusió d'alguna de les clàusules tal com s'estableix en aquesta instrucció. En aquests casos, ha de motivar la decisió en l'informe de necessitat.

3. ABAST

3.1 Tipologies de serveis

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de serveis següents:

- La contractació de serveis de *càtering* permanent o de servei regular de menjar (serveis de menjador d'escoles bressol municipals, de menjadors socials, d'àpats a domicili, àpats en companyia i d'altres menjadors de competència municipal).
- La contractació de serveis de *càtering* puntual.
- La contractació de serveis o instal·lació de màquines de venda automàtica (*vending*).

En el cas de la compra directa d'aliments, no s'estableixen criteris específics, perquè no es tracta d'un tipus de subministrament municipal habitual, però, en cas de donar-se la necessitat, les prioritats i línies que indica la instrucció en relació als criteris aquí especificats dels productes que cal lliurar, han de servir d'orientació i s'han de preveure en el moment de l'adquisició.

3.2 Definicions

Per a les tipologies esmentades s'entén el següent:

Serveis de *càtering* permanent / servei regular de menjar

S'entén com a servei de *càtering* permanent / servei regular de menjar la contractació del servei d'elaboració d'àpats regulars, ja sigui in situ, a les cuines de propietat municipal, com a les cuines de l'empresa adjudicatària, en els casos en què l'equipament que cal abastir no disposi de cuina.

El servei, generalment, inclou també la contractació del personal de cuina, la neteja de l'espai i la retirada dels residus generats durant el servei.

Serveis de *càtering* puntual

S'entén com a servei de *càtering* puntual la contractació de serveis d'oferiment de begudes o aliments ja cuinats o crus, de manera puntual, sovint en el marc de l'organització d'un esdeveniment (jornada, congrés, reunió, celebració, etcètera).

En general el servei inclou, a més del transport dels aliments, el personal de servei, i pot incloure la neteja de l'espai i la retirada dels residus generats durant el servei.

Serveis de venda automàtica (vending)

S'entén com a servei de venda automàtica la instal·lació i el manteniment de màquines expenedores de begudes i/o aliments (refrigerats, calents, del temps) amb reposició dels productes, tant de venda al públic en general en equipaments, centres municipals, espais o serveis públics, com de venda interna en edificis municipals, destinada exclusivament al personal de l'administració.

D'acord amb això, s'entén que es produeix un servei tant si existeix un contracte de prestació de serveis amb pagament d'un cànon per fer-ne explotació, com si es limita a una autorització d'instal·lació sense pagament de cànon.

4. PRIORITATS QUE CAL CONSIDERAR EN ELS SERVEIS D'ALIMENTACIÓ

L'element particular i característic dels serveis d'alimentació són els aliments en si mateixos, i la producció i el processament d'aquests aliments, que són molt rellevants tant a nivell social, ambiental, com de salut. Les diferències en termes d'impactes associats als diferents mètodes de producció fa que per promoure un model alimentari de menys impacte sigui convenient, i fins i tot necessari, establir determinades prioritats pel que fa al consum final. Així, a l'hora de contractar serveis d'alimentació és prioritari:

- Optimitzar els continguts nutricionals dels productes que se serveixen, potenciant així una alimentació més saludable.
- Potenciar al màxim la introducció d'aliments ecològics i sostenibles.
- Augmentar l'oferta de proteïna d'origen vegetal (llegums, principalment) en la preparació dels menús, així com consolidar i ampliar la presència de fruites i verdures fresques de temporada, tant cuites com crues.
- Introduir el consum d'aliments de circuit curt, més sostenibles pel que fa a la seva vessant d'impacte social.
- Consolidar la presència d'aliments bàsics i manufacturats de comerç just per garantir el respecte als drets humans i a la dignitat de totes les persones implicades en el cicle de vida dels productes i del procés de contractació.
- Incorporar també criteris de qualitat diferenciada per als aliments no ecològics, que repercuteixin en una reducció de toxicitat ambiental o en un major benestar animal.

Pel que fa a aspectes relacionats amb la preparació del contracte i el procediment de licitació és també prioritari:

- Incorporar en la definició de l'objecte del contracte els criteris de sostenibilitat, que inclouen les seves dimensions: social, ambiental i de salut.
- En general, consolidar la presència d'aquest tipus d'aliments quan ja s'hagin introduït en contractes anteriors i incrementar-la progressivament en la mesura que sigui possible, en les especificacions tècniques. En aquest sentit la present Instrucció Tècnica parteix d'uns requisits mínims d'obligat compliment que cal anar ampliant a mesura que es donin les condicions per al seu efectiu compliment: disponibilitat del producte, sistemes eficients i àgils de control del compliment, etc.
- Valorar l'ampliació d'oferta a partir dels criteris mínims establerts en les especificacions tècniques i les condicions d'execució contractual mitjançant criteris d'adjudicació puntuables.

Són també prioritats:

- Introduir l'ús d'articles, materials i productes ecològics en les activitats associades al servei (parament de taules, cuina i neteja).

- Incorporar i millorar progressivament l'eficiència energètica de la maquinària utilitzada.
- Introduir i consolidar pràctiques de prevenció i bona gestió de residus, així com de prevenció del malbaratament alimentari.
- Garantir la formació en els criteris incorporats en la present Instrucció, del personal implicat en aquest tipus de serveis.
- Impulsar accions de sensibilització i informació a les persones usuàries dels serveis objecte d'aplicació de la present Instrucció.
- Incorporar criteris per reduir l'impacte del transport i la distribució, ampliar-los i consolidar-los a mesura que es donin les condicions pel seu compliment.

Aquests aspectes, tot i que no són particulars dels serveis d'alimentació, resulten igualment prioritaris ja que reforcen altres polítiques socials i ambientals —de promoció de productes ecoetiquetats, d'eficiència energètica, de prevenció de residus, de coneixement i conscienciació— i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible i d'altres de caràcter ambiental i social. Precisament pel fet de no ser l'objecte econòmic central del contracte, no poden quedar aïllats dels primers.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin contractar diversos serveis dels que s'assenyalen en aquesta instrucció, per tal de facilitar la incorporació dels criteris pertinents a la tipologia corresponent, és convenient que els plecs els recullin i descriguin com a tasques ben diferenciades.

5. CRITERIS DE SOSTENIBILITAT (DE SALUT, AMBIENTALS I SOCIALS) PER A LA CONTRACTACIÓ DE SERVEIS DE CÀTERING PERMANENT / SERVEI REGULAR DE MENJAR

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat a tenir en compte en la contractació de serveis de càtering permanent / servei regular de menjar, que es concreten més endavant:

Serveis de menjar
• Confecció del menú: Estructura i característiques
• Origen i qualitat dels productes
• Vaixel·la, coberteria i parament de taules
• Neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus
• Maquinària eficient
• Formació
• Transport – Ubicació de la cuina central

D'acord amb les prioritats establertes al capítol 4 d'aquesta Instrucció, l'òrgan de contractació ha d'actuar sobre els aspectes alimentaris, de confecció del menú i d'origen i qualitat dels aliments. Segons les característiques concretes del servei a contractar, la unitat promotora ha d'identificar quins dels aspectes són o no pertinents i susceptibles de ser incorporats als plecs.

- Informe justificatiu

L'abast d'aquesta instrucció és molt ampli i s'aplica a contractes de naturalesa i valor molt divers, així com amb trajectòries, en la incorporació d'aquests criteris molt diferents, algunes força consolidades, d'altres encara en fase inicial.

En cas que l'òrgan de contractació consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior o bé consideri que el contracte en sí mateix no és apropiat per aplicar aquesta instrucció, ho ha d'indicar i precisar en un informe en què concret, com a mínim:

- els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris que estableix cadascun dels àmbits d'aplicació.

Aquest informe ha de constar en l'expedient de contractació i ha d'estar a disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

D'altra banda, és responsabilitat de l'òrgan de contractació, la definició de menús sostenibles i saludables tal i com es descriu en aquesta instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació, però, abans de la seva licitació, cal garantir la viabilitat del servei. Per això, cal considerar 3 aspectes clau:

1. La disponibilitat dels aliments que conformen el menú (ecològic, temporada, fresc, circuit curt), logística de distribució i subministrament,
2. La ràtio del personal de cuina,
3. Disposar d'una cuina prou equipada per a elaborar el menú.

Tot seguit s'indica quan es poden incorporar els criteris com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació ha de determinar la puntuació que s'atribueix al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

5.1 Confecció del menú

L'etapa de confecció dels menús és un dels moments on es pot incidir de forma més directa en aspectes de salut, ambientals i socials. L'òrgan de contractació, en una fase prèvia a la licitació, pot assessorar-se per confeccionar-los i incorporar-los als plecs com a predefinits, de manera que la tasca del servei a contractar es limiti a la seva execució. En aquest cas, és l'òrgan de contractació qui té la capacitat d'aplicar els criteris de confecció del menú que s'exposen a títol orientatiu en l'Annex 0 i que s'ha d'adaptar en base a la naturalesa de cada contracte.

En aquells casos en què la confecció del menú sigui una de les tasques a càrrec de l'adjudicatària, és a dir, incloses en el contracte, l'òrgan de contractació ha d'establir els requeriments que consideri necessaris i imprescindibles, i també pot decidir que l'ampliació o millora d'aquests requeriments per part de les empreses licitadores sigui objecte de valoració en els criteris d'adjudicació. L'Annex 0 inclou un exemple de com poden ser els requeriments a establir prèviament.

En aquest sentit es proposen els criteris següents:

I- Productes frescos i de temporada

I.a. Especificacions tècniques

L'òrgan de contractació ha d'establir en les especificacions tècniques que el menú setmanal es vagi modificant al llarg de l'any. Com a mínim s'han d'oferir dos tipus de menú segons fred/calor, i s'ha de tenir en compte que:

Les fruites i verdures han de ser fresques i de temporada segons el calendari de l'Annex 1 almenys en un mínim d'un 75% del total de número de referències a adquirir, i en base a que es compleixin els requisits bàsics de cuina per la seva correcta manipulació. En l'Annex 2 s'adjunta una proposta de model per registrar el compliment del requisit establert.

Per tal de garantir la disponibilitat del producte de temporada i fresc al llarg de l'any, hi ha la possibilitat que els productes seleccionats com obligatoris puguin ser intercanviats per algun altre de la mateixa família en el cas de no haver-hi disponibilitat de l'inicialment escollit.

I. b. Criteris d'adjudicació

La unitat promotora ha de valorar la incorporació de millores als criteris mínims establerts en aquest apartat mitjançant criteris d'adjudicació avaluable de manera automàtica.

I.c. Consolidació i ampliació dels criteris establerts

A mesura que es vagi consolidant la incorporació dels esmentats requeriments en els diferents contractes, cal anar-los mantenint i fins i tot ampliant, en futures licitacions, si les característiques del servei i la disponibilitat dels productes al mercat ho permeten.

I.d. Instrument de mesura en fase de licitació

S'ha de valorar el compliment d'aquest criteri en base a la presentació d'una declaració responsable del licitador/a conforme es compromet a complir el criteri de producte fresc i de temporada tenint en compte la proposta de menú i el calendari de temporada (Annex 0 i Annex 1).

L'empresa que resulti adjudicatària ha de presentar el llistat de referències d'aliment fresc i de temporada que posarà a disposició del contracte d'acord amb l'establert en els plecs, seguint com a referència el model de l'Annex 2

I.e. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de facilitar els albarans de compra amb la freqüència que determini en el Plec de Clàusules Administratives Particulars, per comprovar el compliment efectiu del criteri.

S'efectuaran inspeccions aleatòries per comprovar el compliment del criteri.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

II- Sucres lliures, aliments processats i ultraprocessats

En observació de criteris nutricionals tendents a l'harmonització d'una dieta saludable i sostenible, la unitat promotora ha d'establir la minimització de sucres refinats, de productes amb sucres afegits, begudes ensucrades, brioixeria, aperitius salats i cereals enriquits amb sucre.

II.a. Especificacions tècniques

- Per aquells serveis que es prestin 7 dies a la setmana, a raó d'1 àpat diari:

No es poden oferir més de 4 cops al mes begudes ensucrades i energètiques, brioixeria, galetes, cereals d'esmorzar, postres lactis ensucrats, batuts de llet o de fruita ensucrats, pastissos, gelats, laminadures; dels quals, màxim 2 cops al mes podran ser postres làctiques ensucrades (iogurts de gustos, batuts, flams, natilles, cremes de xocolata, cremes, mousses, etc.).

En la resta de serveis s'ha d'oferir l'equivalent, de manera proporcional a la present proposta.

En aquest apartat, ens trobem en moments evolutius diferents pel que fa a la incorporació dels criteris esmentats per a cada tipologia de contractes on aplica la present Instrucció.

Per aquest motiu s'estableixen uns mínims bàsics d'obligat compliment amb l'objectiu que s'incorporin en totes les licitacions de serveis de càterring permanent / servei regular de menjar, i anar transitant cap a una reducció progressiva i a la llarga definitiva dels productes esmentats.

En aquest sentit, s'estableix una excepció en el serveis de càterring permanent / servei regular de menjar d'escoles bressol municipals, ja que aquest no inclou la categoria de sucres lliures i ultraprocessats en el seus menús.

I en el cas dels serveis alimentaris adreçats a gent gran (centres residencials, àpats a domicili, àpats en companyia, etc.) el criteri no és d'obligat compliment, sinó recomanable tendent a anar ampliant-se en futures licitacions.

II.b. Criteris d'adjudicació

Els òrgans de contractació poden millorar l'oferta mitjançant la reducció de les freqüències establertes de forma obligatòria en l'apartat anterior.

També es pot valorar la possibilitat de puntuar que els productes processats i ultraprocessats permesos tinguin el nivell A o B de la classificació Nutriscore o equivalent. En aquest cas, si s'utilitza l'esmentada classificació, cal que es reculli en els Plecs que les empreses licitadores incorporin aquesta informació dels productes que ofereixin ([NutriScore](#)).

II.c. Consolidació i ampliació dels criteris establerts

A mesura que es vagi consolidant la incorporació dels esmentats requeriments en els diferents contractes, cal anar-los consolidant i millorant, en futures licitacions.

II.d. Instrument de mesura en fase de licitació

S'ha de valorar el compliment d'aquest criteri en base a la presentació d'una declaració responsable del licitador/a conforme es compromet a complir el criteri.

L'empresa que resulti adjudicatària ha de presentar la proposta de menú (en base als criteris establerts en el model de l'Annex 0) i d'acord als requeriments establerts per aquest criteri.

II.e. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar els menús executats amb la freqüència que s'estableixi en el Plec de Clàusules Administratives Particulars.

També es poden demanar els albarans per comprovar l'ajustament dels menús amb els criteris establerts.

S'efectuaran inspeccions aleatòries per comprovar el compliment del criteri.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

III- Oferta de menús de base vegetal

III.a. La unitat promotora pot establir algun requeriment per tal que s'incrementi el consum de llegums, hortalisses, fruites, cereals integrals i fruita seca, mantenint la mateixa ingesta de nutrients recomanats en cada cas i en base a les recomanacions de l'Agència de Salut Pública de Catalunya: "*Guia petits canvis per menjar millor* " ([Guia Petits Canvis Agència salut Pública Catalunya](#)).

La Instrucció estableix que la unitat promotora ha de considerar els següents criteris mínims d'obligat compliment en les especificacions dels plecs tècnics:

- Per aquells serveis que es prestin 5 dies a la setmana a raó d'un àpat diari:

- S'ha d'oferir proteïna d'origen animal en el segon plat (carn, peix, ous), com a màxim quatre dies, el dia restant, el segon plat ha de ser a base de proteïna vegetal (principalment, llegums o derivats).
- S'ha d'oferir carn en el segon plat (inclou blanca i vermella o processada) com a màxim 2 cops a la setmana (i sense superar els 6 cops al mes). S'ha d'oferir màxim 1 cop carn vermella o processada a la setmana, essent la freqüència per aquest producte de 0 o bé 1. Si només s'ofereix un cop a la setmana, es prioritza que sigui carn blanca. En tot cas, s'ha d'oferir carn vermella com a màxim 4 vegades al mes.
- S'ha d'oferir llegum com a mínim 1 o 2 cops a la setmana com a primer plat i com a mínim 1 dia a la setmana com a segon plat. Els llegums, per la seva composició nutricional rica en hidrats de carboni i en proteïnes, poden constituir un plat únic (o es poden acompanyar d'una amanida o crema d'hortalisses, per exemple). Una ració de llegum equival a una ració de carn.

- Pels serveis que es prestin 7 dies a la setmana, a raó d'un àpat al dia:

- S'ha d'oferir proteïna d'origen animal en el segon plat (carn, peix, ous), com a màxim 5 cops a la setmana. En els àpats restants, el segon plat ha de ser a base de proteïna vegetal (principalment, llegums o derivats).
- S'ha d'oferir carn en el segon plat (inclou blanca i vermella o processada) com a màxim 2 cops a la setmana, amb una freqüència màxima de 1 dia de carn vermella a la setmana (sense superar 4 cops al mes carn vermella).
- S'ha d'oferir llegum com a mínim 2 o 3 cops a la setmana. Els llegums, per la seva composició nutricional rica en hidrats de carboni i en proteïnes, poden constituir un plat únic (o es poden acompanyar d'una amanida o crema d'hortalisses, per exemple). Una ració de llegum equival a una ració de carn.

En la resta de serveis s'ha d'oferir l'equivalent, de manera proporcional a la present proposta.

Així mateix l'Agència de Salut Pública de Barcelona també recomana que la proteïna animal (carn vermella, carn blanca, ous o peix) estigui present només als segons plats del menú. No obstant, si s'inclou al primer plat, es recomana que no s'incorpori al segon. En aquest cas, la unitat promotora ha de determinar, en base a la naturalesa del contracte i les característiques de les persones usuàries del servei, si la present recomanació esdevé una especificació tècnica d'obligat compliment o la incorpora com a criteri de valoració puntuable.

També s'ha d'oferir almenys l'opció de "menú diari" vegetarià o vegà.

III.b. Criteris d'adjudicació

Aquelles unitats promotores que vulguin ampliar l'oferta d'incorporació dels criteris descrits en aquest apartat poden fer-ho mitjançant la valoració de criteris de puntuació automàtics.

III.c. Consolidació i ampliació dels criteris establerts

A mesura que es vagi consolidant la incorporació dels esmentats requeriments en els diferents contractes, cal anar-los consolidant i fins i tot ampliant, en futures licitacions, si les característiques del servei i la disponibilitat dels productes ho permeten.

III.d. Instruments de mesura en fase de licitació

S'ha de valorar el compliment d'aquest criteri en base a la presentació d'una declaració responsable del licitador/a conforme es compromet a complir el criteri.

L'empresa que resulti adjudicatària ha de presentar la proposta de menú (en base als criteris establerts en el model de l'Annex 0) d'acord als requeriments establerts per aquest criteri.

III.e. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar els menús executats amb la freqüència que s'estableixi en el Plec de Clàusules Administratives Particulars.

També es poden demanar els albarans per comprovar l'ajustament dels menús als els criteris establerts.

S'efectuaran inspeccions aleatòries per comprovar el compliment del criteri.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

5.2 Origen i qualitat dels productes alimentaris

La unitat promotora del contracte ha de considerar els criteris sobre l'origen i la qualitat dels productes alimentaris següents:

I - Aliments procedents d'agricultura ecològica

L'òrgan de contractació ha d'establir la relació d'aliments bàsics que obligatòriament han de disposar de la garantia de procedència d'agricultura ecològica, d'acord amb el Reglament UE 2018/848 o modificacions posteriors.

I.a. Especificacions tècniques

L'òrgan de contractació ha d'establir un nombre mínim d'entre 7 a 10 productes alimentaris de procedència d'agricultura ecològica, segons naturalesa del contracte, del conjunt de productes que inclou l'Annex 3.

Per tal de garantir la disponibilitat del producte de temporada al llarg de l'any, es dona la possibilitat que els productes seleccionats com obligatoris puguin ser intercanviats per algun altre de la mateixa família en el cas de no haver-hi disponibilitat de l'inicialment escollit.

La incorporació als menús dels productes ecològics s'ha de fer sempre atenent al criteri de producte fresc i de temporada.

I.b. Criteris d'adjudicació

Segons com s'hagin establert els requeriments anteriors, es poden puntuar ampliacions en el nombre de productes d'acord als requeriments següents:

- L'ampliació de l'oferta de fruites i verdures d'agricultura ecològica.
- L'ús d'oli d'oliva procedent d'agricultura ecològica.
- L'ampliació de l'oferta per productes com sucre, cafè, xocolata o te.
- Incorporar altres aliments bàsics d'agricultura ecològica, com arròs, cereals, llegums, ous, llet, carns, etc.
- Incorporar productes elaborats d'agricultura ecològica, com pa, pasta, iogurts o altres postres lactis (mató, formatge tendre, etc.) sense sucres.

I.c. Consolidació i ampliació dels criteris establerts

L'òrgan de contractació ha d'anar ampliant, progressivament, la relació d'aliments que obligatòriament han de procedir d'agricultura ecològica a mesura que en contractes successius la seva presència als menús es vagi consolidant.

En cas que l'òrgan de contractació hagi incorporat com a criteris d'adjudicació una major oferta de productes ecològics, s'ha d'indicar a l'Annex 3.

I.d. Instrument de mesura en fase de licitació:

Les empreses licitadores han de presentar una declaració responsable conforme els productes seleccionats, d'acord amb l'Annex 3, compten amb el segell de CCPAE o equivalent.

A banda de presentar l'esmentada declaració responsable, aquelles empreses licitadores que disposin del segell Ecolocal ([Segell Ecolocal](#)), sempre que els productes que tinguin certificats coincideixin amb els que es requereixen en els Plecs, poden presentar declaració responsable conforme el tenen, com a garantia de compliment de la mesura.

I.e. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar, amb la freqüència que es determini en els Plecs de Clàusules Administratives Particulars, la relació dels productes inclosos en el menú, que compleixin aquests requisits, així com els albarans de compra per comprovar la traçabilitat dels mateixos, on es visualitzi el compliment dels criteris d'acreditació del segell del CCPAE o criteris equivalents per aquests productes, com pot ser la Certificació Ecolocal (en cas de que coincideixin amb els que es requereixen en els Plecs corresponents).

S'efectuaran inspeccions aleatòries per comprovar el compliment del criteri.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

II - Aliments de circuit curt i venda directa

II.a. Són aliments de circuit curt els que duen a terme productors, productores o agrupacions de productors i productores agraris, en favor del consumidor o consumidora final, amb la intervenció d'una intermediària.

La venda directa és la realitzada directament pels productors, productores o agrupacions de productors i productores agraris en favor del consumidor o consumidora final, sense la intervenció de cap persona intermediària.

La venda en circuit curt es pot fer en establiments minoristes, agrobotigues de les agrupacions de productors i productores agraris que actuen com a intermediàries, en establiments de turisme rural i en establiments de restauració, inclosos els establiments de restauració col·lectiva, sempre que aquesta venda s'ajusti als criteris establerts en el Decret 24/2013, de 8 de gener, que regula l'acreditació de la Venda de Proximitat de productes agroalimentaris.

Prèviament a la definició dels plecs tècnics és recomanable que l'òrgan de contractació realitzi una consulta de disponibilitat en el mercat de producte/circuit curt-venda directa associat a temporada, d'acord al calendari de l'Annex 1.

Com a pauta orientativa es pot consultar el llistat d'empreses i particulars adherits com a productors/es al segell de Venda de Proximitat del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya ([Segell Venda Proximitat](#)).

II.b. Especificacions tècniques

L'òrgan de contractació ha d'establir un nombre mínim de 2 productes de temporada i circuit curt i/o venda directa, dels que inclou l'Annex 4, en aquells contractes que els incorporen en les especificacions tècniques per primer cop.

Per aquells contractes que ja tenen una trajectòria en la incorporació d'aquesta categoria d'aliments i superen aquests mínims, cal que consolidin i ampliïn els que ja apliquen en el moment en què s'aprovi l'esmentada Instrucció, en futures licitacions.

Per a totes les tipologies de contractes, progressivament s'ha d'anar incrementant el nombre de productes d'aquesta categoria, a mesura que es vagi consolidant la seva incorporació en els plecs i en base a la seva disponibilitat.

II.c. Criteris d'adjudicació

Segons com s'hagin establert els requeriments anteriors, la unitat promotora pot valorar l'increment del nombre de productes alimentaris que compleixen aquest requisit mitjançant criteris d'adjudicació puntuables automàticament.

Per tal de garantir la disponibilitat del producte de temporada al llarg de l'any, es dona la possibilitat que els productes seleccionats com obligatoris puguin ser intercanviats per algun altre de la mateixa família en el cas de no haver-hi disponibilitat de l'inicialment escollit.

Si l'òrgan de contractació vol aplicar millores, en el sentit de que els productes esmentats, a més a més de què compleixin aquest requisit, siguin produïts en un radi de proximitat de no més de 200 km, pot utilitzar el certificat Ecolocal o equivalent, com a mesura de comprovació del compliment del criteri.

II.d. Consolidació i ampliació dels criteris establerts

L'òrgan de contractació ha d'anar ampliant, progressivament, en futures licitacions, la relació d'aliments que han de procedir del circuit curt i/o venda directa, en base a la seva disponibilitat.

II.e. Instrument de mesura en fase de licitació:

Les empreses licitadores han de presentar una declaració responsable conforme els productes seleccionats, d'acord amb l'Annex 4, compten amb el segell de venda de proximitat (venda directa-circuit curt), o equivalent.

L'empresa adjudicatària ha de facilitar la informació referent al compliment d'aquest apartat, mitjançant la presentació de la proposta de menús, on s'indicaran els productes que compleixen aquest requisit, d'acord amb el calendari de temporada, identificant l'acreditació del segell de Venda de Proximitat del Govern de la Generalitat de Catalunya: empreses i productors/es que estan acreditats per la venda de circuit curt dels seus productes. Segell regulat per Decret 24/2013 de 8 de gener, sobre l'acreditació de la venda de proximitat de productes agroalimentaris ([Acreditació venda de proximitat de productes agroalimentaris](#)) o criteris equivalents.

Si l'òrgan de contractació vol aplicar millores, en el sentit de que els productes esmentats, a més a més de què compleixin aquest requisit, siguin produïts en un radi de proximitat de no més de 200 km, pot utilitzar el certificat Ecolocal o equivalent, com a mesura de comprovació del compliment del criteri, ja que l'esmentada certificació compleix els requeriments següents:

1. Un intermediari màxim des de l'origen de producció fins a la cuina d'elaboració i/o punt de consum, fet que és equivalent al segell de Proximitat.
2. A més a més aporta altres valors afegits garantistes:
Declaració responsable (subjecte d'auditoria per part de la pròpia certificació Ecolocal en cas de sospita d'incompliment) per als productors certificats que no estan comercialitzant amb el seu NIF productes de tercers per a la pròpia gestora o entitat licitadora.

II.f. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar, amb la freqüència que es determini en els Plecs de Clàusules Administratives Particulars, la relació dels productes inclosos en el menú i els seus productors, que compleixin aquests requisits. L'òrgan de contractació ha de valorar si també es demanen els albarans de compra per comprovar la traçabilitat dels mateixos, on es visibilitzi el compliment dels criteris d'acreditació del segell de venda de proximitat de productes agroalimentaris de circuit curt i/o venda directa establerts pel segell de la Generalitat de Catalunya o equivalent.

A més a més, si l'òrgan de contractació vol aplicar millores, en el sentit de que determinats productes dels que tenen el segell de proximitat de la Generalitat de Catalunya, a més a més siguin produïts en un radi de proximitat de no més de 200 km, per garantir el compliment d'aquest criteri, es pot utilitzar la certificació de segell Ecolocal, sempre que els productes que tinguin certificats coincideixin amb els que es requereixen en els Plecs.

S'efectuaran inspeccions aleatòries puntuals per comprovar la factura amb els lots corresponents que es vulguin comprovar i, per tant, l'origen del producte.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

III- Aliments de qualitat diferenciada

Pels aliments que no tenen la certificació ecològica (CCPAE), la unitat promotora ha de considerar l'oportunitat d'incorporar criteris de qualitat diferenciada, en tant que aquests responen a requisits específics, que sovint apunten a la protecció dels recursos naturals, o del paisatge en la zona de producció, o de millora del benestar animal, aspectes tots ells ambientalment rellevants.

III.a. Especificacions tècniques / criteris d'adjudicació

Pels aliments que no tenen la certificació ecològica (CCPAE) la unitat promotora ha de detallar els aliments pels quals es requereixi o valori:

- La incorporació de peix fresc o productes del mar amb certificació de procedència controlada i sostenible, tipus Aquaculture Stewardship Council (ASC-AQUA), Marine Stewardship Council (MSC), Friend of the Sea, o equivalents.
- La incorporació d'aliments de producció integrada o altres amb segells de qualitat diferenciada amb regulació europea reconeguda (Annex 5).

Es deixa a criteri de l'òrgan de contractació si incorpora aquesta categoria d'aliments com a especificació tècnica o valorable com a criteri de puntuació, perquè depèn de si és possible encaixar dins del menú algun d'aquests aliments, donat que aquests segells existeixen només per a determinats productes alimentaris.

Per aquells contractes que no han incorporat mai aquest tipus de productes es recomana incorporar-ne almenys un, com a criteri d'adjudicació puntuable automàticament o com a especificació tècnica.

Igualment en el cas d'haver establert uns requisits mínims obligatoris es pot considerar com a criteri d'adjudicació valorable l'ampliació de l'oferta de productes de qualitat diferenciada, atorgant punts addicionals per cada article d'aquesta categoria incorporat a l'oferta.

L'òrgan de contractació pot incorporar l'exigència o valoració d'aliments procedents de proteïna animal que complexin els criteris de certificació ecològica (segell CCPAE). No obstant, també pot valorar, si alguns d'aquests productes han estat produïts de conformitat als requisits equivalents a un sistema de certificació de benestar animal basat en organitzacions multilaterals d'àmplia composició.

III.b. Consolidació i ampliació dels criteris establerts

A mesura que es vagi consolidant la incorporació d'aquesta categoria de productes en les licitacions es poden ampliar els requeriments a més d'un producte.

III.c. Instrument de mesura en fase de licitació

Les empreses licitadores han de presentar una declaració responsable conforme els productes seleccionats, compten amb els certificats corresponents o criteris equivalents.

III.d. Instrument de mesura en fase d'execució:

L'empresa adjudicatària ha d'aportar, amb la freqüència que s'estableixi en els Plecs de Clàusules Administratives Particulars els albarans de compra dels productes d'aquesta categoria que s'hagin de proveir, identificant aquells que compleixen l'etiquetatge corresponent.

S'efectuaran inspeccions aleatòries per comprovar el compliment del criteri.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

IV- Aliments de comerç Just

IV.a Especificacions tècniques

Si el menú incorpora productes com cafè i xocolata, aquests han de ser de comerç just o equivalent d'acord amb la definició establerta a la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006), complint en tot cas l'article 201 de la Llei de Contractes del Sector Públic.

IV.b. Criteris d'adjudicació

Com a criteri d'adjudicació, es pot valorar l'oferta de productes alimentaris (te, sucre, cacau i derivats etc...) de comerç just, més enllà d'aquells que s'hagi establert obligatòriament.

IV.c. Consolidació i ampliació d'aquests criteris

Es pot ampliar l'oferta de productes de comerç just més enllà dels esmentats.

En tot cas, a mesura que es vagi consolidant la incorporació d'aquesta categoria de productes en els serveis, en futures licitacions s'ha d'anar ampliant l'oferta.

IV.d. Instrument de mesura en fase de licitació

Les empreses licitadores han de presentar una declaració responsable sobre el compliment del nivell del requisit, identificant l'acreditació del segell de comerç just o criteris equivalents per aquests productes.

IV.e. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar, amb la freqüència que s'acordi en el Plec de Clàusules Administratives Particulars, els albarans de compra d'aquests productes, per comprovar-ne la traçabilitat i que compten amb el segell acreditatiu o criteris equivalents.

S'efectuaran inspeccions aleatòries per comprovar el compliment del criteri.

En tot cas també es pot plantejar la realització d'una auditoria si es considera la partida pressupostària corresponent per executar-la en el pressupost de la licitació.

V. Verificació de les mesures per a tots els productes alimentaris inclosos en el servei

En cas d'haver realitzat una inspecció puntual i existeixin dubtes respecte algun/s producte/s es pot sol·licitar a l'empresa adjudicatària la fitxa tècnica del producte, en referència a les característiques indicades en l'apartat d'origen i qualitat dels productes alimentari (Annex 8), amb la informació següent:

- Denominació del producte
- Categoria
- Varietat
- Tipus de producció
- Origen i nom proveïdor
- Producció: Nom del productor/a, lloc d'origen del producte
- Norma de qualitat, tipus d'envasat i sistema de conservació emprats en el transport.

5.3 Vaixella, coberteria i parament de taules

L'òrgan de contractació ha d'incloure, sempre que correspongui, entre les tasques i especificacions que ha de complir l'empresa adjudicatària, les obligacions següents:

I- Vaixel·la i coberteria multiús

Sempre que entre el material inventariat de la cuina o menjador hi hagi la corresponent dotació de safates, plats, gots i coberts reutilitzables, l'empresa adjudicatària està obligada a fer-los servir i a la seva reposició en cas de trencament o pèrdua.

En els casos que la cuina o el menjador no disposin de la dotació corresponent s'ha de valorar:

- El compromís d'incorporar plats, gots i/o coberts reutilitzables de manera exclusiva o parcial (en aquest cas caldrà valorar-ho proporcionalment a l'amplitud de l'oferta).

II- Articles d'un sol ús: de paper/cel·lulosa i altres compostables

En cas d'autoservei amb safates, queda expressament prohibit l'ús de paper d'un sol ús per protegir les safates.

En cas d'haver d'utilitzar articles de parament de paper d'un sol ús (estovalles i tovallons), han de ser de paper 100% reciclat.

Si no és possible incorporar vaixel·la i coberteria multiús, s'han d'utilitzar plats, gots i/o coberts compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent. En aquest cas, cal informar convenientment que aquests materials s'han de dipositar a la recollida selectiva de matèria orgànica.

En cas que s'hagi d'efectuar el transport des de cuines centrals fins al lloc de consum, es pot valorar l'ús d'envasos reutilitzables i no d'un sol ús, com a especificació tècnica o criteri puntuable.

III- Aigua

En primera instància, l'aigua sempre ha de procedir del subministrament urbà i s'ha de servir en gerres.

5.4 Neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus

I- Neteja de les instal·lacions

Quan el servei prevegi l'ús i la neteja d'un espai de cuina o del mateix espai de menjador, o altres tasques de neteja associades al servei, la unitat promotora del contracte ha d'incloure els criteris ambientals definits i descrits en l'apartat "Contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja o retirada de residus" de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el servei de neteja i recollida selectiva de residus d'edificis ([Instrucció neteja recollida selectiva residus edificis](#)).

II- Prevenció del malbaratament alimentari

La prevenció del malbaratament alimentari és un dels reptes fonamentals de la societat, ja que comporta un impacte econòmic i ambiental important. La llei 3/2020, de l'11 de març, de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari promou, entre d'altres accions, la d'establir plans de prevenció del malbaratament alimentari en les empreses de la cadena alimentària (article 5) i programes de reducció dels hospitals i en les residències geriàtriques que ofereixen servei d'àpats o de menjador (article 6).

II.a. Especificacions tècniques

El plec de prescripcions tècniques ha d'incloure l'exigència de presentar un pla de prevenció del malbaratament alimentari a les empreses licitadores que tinguin més de 10 treballadors.¹

II.b. Criteris d'adjudicació

En el cas d'empreses licitadores de menys de 10 treballadors, aquest criteri es pot plantejar com a puntuable.

La qualitat del Pla s'ha de valorar com a criteri d'adjudicació sotmès a judici de valor.

El Plec de Clàusules Administratives Particulars ha d'incloure una descripció dels conceptes que s'utilitzaran en la valoració per judici de valor i com es distribuirà la puntuació. Els conceptes poden ser:

- Identificar possibles operacions o fluxos on es pugui donar malbaratament.
- Descripció de les mesures preventives que s'aplicaran i mesures de seguiment i avaluació.
- Agents amb els que es col·laborarà pel desenvolupament del Pla.
- Altres que es considerin en base a cada tipologia de contracte.

Per a cada concepte s'ha d'aplicar una puntuació segons una escala que pot anar de: completa i ben definida, incompleta amb definicions ambigües, no rellevant o directament errònia.

En aquest apartat també es pot considerar la valoració de criteris automàtics.

II.c. Instrument de mesura en fase de licitació

Les empreses licitadores han de presentar el Pla en l'oferta tècnica segons un esquema bàsic. Es pot utilitzar, com a pauta orientativa les recomanacions de la [Guia per a la implantació d'un pla de prevenció i reducció de les pèrdues i el malbaratament alimentari a les empreses agroalimentàries](#) o altres que s'elaborin posteriorment.

II.d. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar, en el moment en què es determini en el Plec de Clàusules Administratives Particulars, una memòria sobre l'execució del pla de prevenció del malbaratament alimentari que ha executat en el marc del contracte, amb una bateria d'indicadors i grau de compliment.

5.5 Maquinària eficient

En cas que es prevegi incorporar al contracte de serveis la renovació de part de l'equipament de la cuina (rentaplats, cuina, forns, neveres, etc.), la unitat promotora del contracte ha de determinar prèviament el grau d'eficiència energètica dels nous equips, d'acord amb la classificació més recent de l'etiqueta energètica europea (EU Energy Label).

La classificació d'eficiència energètica mínima que s'ha d'exigir pels equips nous és C.

D'acord a aquests requisits mínims la unitat promotora pot considerar com a criteri d'adjudicació valorable:

¹ Capítol 2, article 5 de la LLEI 3/2020, de l'11 de març, de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.

- La proposta d'equips amb classificació energètica superior.

Quan correspongui executar la renovació, l'empresa adjudicatària ha de presentar la documentació corresponent per tal que se li doni el vistiplau abans de la instal·lació del nou aparell.

5.6 Formació

L'òrgan de contractació ha d'incorporar, com a requeriment, que els plans de formació del personal de l'empresa adjudicatària incloguin els aspectes ambientals, socials i de salut associats al servei, d'acord amb aquesta instrucció.

L'empresa adjudicatària ha d'impartir la formació i presentar a la persona responsable del contracte, la documentació acreditativa corresponent al personal adscrit al servei.

I. Especificacions tècniques

L'òrgan de contractació ha d'exigir a les empreses licitadores que ofereixin un mínim de 6 hores de formació i sensibilització per al personal, per cada grup adscrit al contracte amb els següents criteris:

Personal cuina: formació en criteris d'alimentació sostenible, ambiental i de salut i receptes que incorporin els criteris de la Instrucció: proteïna d'origen vegetal, circuit curt, ecològic, temporada, comerç just, prevenció del malbaratament, etc...), formació per la correcta aplicació dels criteris ambientals (mínim 2 hores) i monitoratge: formació en criteris d'alimentació sostenible, ambiental i de salut, orientada a sensibilitzar, informar i formar a les persones usuàries (mínim 2 hores)

Usuàries: Accions de sensibilització, informació als usuaris (mínim 2 hores).

II. Criteris d'adjudicació

Segons com s'hagin establert els requeriments anteriors es poden puntuar ampliacions d'hores de formació, accions de sensibilització i temàtiques relacionades amb l'objecte del contracte, a partir dels mínims establerts en les especificacions tècniques.

Es pot valorar l'oferta tècnica d'accions mitjançant criteris de judici de valor i/o ampliacions del nombre d'hores de formació al personal de cuina i monitoratge.

III. Instrument de mesura en fase de licitació

Les empreses licitadores han de presentar el seu pla de formació en base als criteris plantejats i, pel que fa a la part que es valori mitjançant criteris sotmesos a judici de valor, han de presentar la seva proposta en l'oferta tècnica.

IV. Instrument de mesura en fase d'execució

L'empresa adjudicatària ha de presentar la memòria d'execució del pla de formació, amb una bateria d'indicadors i grau de compliment, calendari d'execució per al personal, temàtiques i hores realitzades i accions desenvolupades amb les persones usuàries.

5.7 Transport de la cuina central

En cas que una de les tasques a realitzar per l'empresa adjudicatària sigui el transport dels àpats preparats des de la seva cuina fins al menjador del centre, i quan es requereixi a

l'adjudicatària que disposi de flota de vehicles, es pot valorar la qualitat ambiental del vehicle o vehicles de la flota de transport.

I- Qualitat ambiental de la flota

Les empreses licitadores han de presentar les dades del vehicle o vehicles de transport que adscriuran al servei en cas de ser-ne adjudicatari següents:

- marca i model
- matrícula
- tipus de motor
- classificació segons distintiu de la DGT

El sistema de valoració està descrit en l'Annex 6 de la Instrucció:

II- Emissions de CO2 associades al transport

En el cas que hi hagi vehicles adscrits exclusivament al servei contractat, l'empresa adjudicatària pot calcular les emissions de CO2 associades a l'execució del contracte.

L'empresa adjudicatària ha de fer el càlcul de les emissions de CO2 associades al transport dels àpats preparats des de les seves instal·lacions (cuina) al centre (menjador) utilitzant la versió vigent de la Calculadora de gasos d'efecte hivernacle de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic², omplint les dades de "Transport carretera", amb el mètode "distància recorreguda"

La unitat promotora pot incorporar-ho com a obligació (especificació tècnica) o alternativament valorar, mitjançant criteris de puntuació automàtics, el compromís de la licitadora de fer-ho.

Les dades necessàries per efectuar aquest càlcul són:

- La tipologia de vehicles utilitzats
- La distància recorreguda per cada vehicle des del lloc d'origen al lloc de proveïment del servei.
- El factor d'emissió (grams de CO2 /km) ja incorporat a la Guia de càlcul de l'OCCC.

A l'inici del contracte, de mutu acord entre l'empresa adjudicatària i la persona responsable del contracte, s'ha d'acordar el model de registre de recollida de dades (vehicles i quilometratges) i la periodicitat del càlcul (mensual, trimestral, curs escolar, any natural).

6. CRITERIS AMBIENTALS, SOCIALS, I DE SALUT PER A LA CONTRACTACIÓ DE SERVEIS DE CÀTERING PUNTUAL

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat a tenir en compte en la contractació de serveis de *càtering*, que es concreten més endavant:

Serveis de càtering
• Selecció de l'assortit
• Origen i qualitat dels productes

² Tant la Calculadora com la Guia de l'Oficina catalana de canvi climàtica s'actualitzen i publiquen anualment al web <https://canviclimatic.gencat.cat/ca>

• Vaixella, coberteria i parament
• Gestió i prevenció de residus
• Formació
• Transport

En la contractació de serveis de *càterin*g puntual es consideraran sempre els criteris ambientals, socials i de salut següents:

6.1 Selecció de l'assortit

En la línia de reduir l'impacte ambiental i afavorir la salut de les persones, associat al consum d'aliments per la via d'afavorir una major ingesta d'aliments de base vegetal, la unitat promotora té la capacitat de seleccionar el tipus d'assortit.

I- Assortit de base vegetal

L'òrgan de contractació ha de combinar la selecció de racions a servir entre un assortit "estàndard" i un assortit vegetal, amb la proporció, com a mínim, següent:

I- 50% d'assortit estàndard + 50% d'assortit de base vegetal.

En tot cas l'assortiment estàndard mai pot ser superior al 50%. A partir d'aquí la proporció es podrà realitzar en el grau que es consideri oportú, fins al 100% vegetal.

S'entén per base vegetal: proteïna vegetal, fruita i hortalisses.

L'òrgan de contractació del contracte pot considerar la necessitat que les empreses que optin a ser contractades disposin d'experiència en la preparació d'aquest tipus d'assortit i/o que disposin d'un assortit vegetal com a tal en el seu catàleg d'oferta.

En cas que es tracti d'una licitació d'un contracte marc o d'homologació de proveïdors d'aquest tipus de serveis es pot incorporar com a criteri d'adjudicació el nombre i la varietat d'assortits de base vegetal disponibles.

II- Productes frescos i de temporada

També s'ha d'incidir en la necessitat d'incorporar a l'assortit, producte fresc, pel qual es pot requerir en cas que l'assortit inclogui fruites i verdures fresques, que siguin de temporada segons el calendari de l'Annex 2.

6.2 Origen i qualitat dels productes

L'òrgan de contractació ha d'establir, en relació a la qualitat i l'origen dels productes, els requeriments següents:

I- Aliments procedents d'agricultura ecològica

El cafè i la xocolata han de ser ecològics. A més a més, de la resta d'aliments de l'assortit, com a mínim 2 més, han de ser-ho també. En cas d'incloure begudes fredes (sucs, begudes vegetals o també llet o derivats làctics), com a mínim un dels articles oferts ha de ser d'agricultura ecològica.

Tots ells ha de comptar amb el certificat d'agricultura ecològica o han de ser elaborats amb ingredients procedents d'agricultura ecològica (d'acord amb el Reglament UE 2018/848 o modificacions posteriors).

A banda de presentar la certificació del CCPAE, aquelles empreses licitadores que disposin del segell Ecolocal, sempre que els productes que tinguin certificats coincideixin amb els que es requereixen en els Plecs, el poden presentar com a garantia de compliment de la mesura.

Segons com s'hagin establert els requeriments anteriors, la unitat promotora ha d'incorporar com a criteri d'adjudicació valorable l'ampliació de l'oferta de productes d'agricultura ecològica.

II- Aliments de comerç just

El cafè i la xocolata, han de ser de comerç just i ecològics (d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).

En el cas que el servei o subministrament inclogui algun d'aquests productes: "Te i altres infusions (no produïdes localment), sucre, caramels, crema de cacau, cacau instantani, cacau pur i bombons", cal incloure el requisit de comerç just i ecològic com especificacions tècniques o com a criteri d'adjudicació, en funció de la naturalesa i les característiques de cada contracte.

Igualment en el cas d'haver establert uns requisits mínims obligatoris es pot considerar com a criteri d'adjudicació valorable l'ampliació de l'oferta de productes de comerç just.

III- Aliments de qualitat diferenciada i centres especials de treball i Empreses d'Inserció Social

Com a mínim, un dels components de l'assortit, i una beguda, han de ser de qualitat diferenciada (veure Annex 5) o elaborats per Centres Especials de Treball, Empreses d'Inserció Social.

Igualment es pot considerar com a criteri d'adjudicació valorable l'ampliació de l'oferta de productes de qualitat diferenciada o procedents de Centres Especials de Treball i empreses d'Inserció Social.

IV- Aliments de circuit curt

Almenys un dels components de l'assortit dels productes ha de ser de venda directa o circuit curt, és a dir, ha de comptar amb el segell de venda de proximitat de la Generalitat de Catalunya o criteris equivalents als que regulen aquesta acreditació.

Igualment es pot considerar com a criteri d'adjudicació valorable l'ampliació de l'oferta.

6.3 Vaixella, coberteria i parament

La unitat promotora inclourà, com a obligacions, o bé com a criteri d'adjudicació valorable, sempre que correspongui i s'ajusti al servei en qüestió:

I- Vaixella i coberteria multiús

En el transport des de cuines centrals cap al lloc de consum, s'han d'utilitzar envasos reutilitzables i no d'un sol ús.

Així mateix s'estableix l'obligatorietat d'ús de safates reutilitzables en el servei.

També s'ha de valorar el compromís d'utilitzar tovalles, plats, gots o coberts reutilitzables.

II- Articles d'un sol ús: de paper/cel·lulosa i altres compostable

En cas d'haver d'utilitzar articles de parament de paper d'un sol ús (tovalles i tovallons), han de ser de paper 100% reciclat.

Si no és possible incorporar vaixel·la i coberteria multiús, s'han d'utilitzar plats, gots o coberts compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent. En aquest cas, cal informar convenientment que aquests materials s'han de dipositar a la recollida selectiva de matèria orgànica.

Tanmateix, en cas que el servei incorpori la possibilitat "per endur" (*take away, coffee to go*) els recipients i gots han de ser obligatòriament de base cel·lulòsica o en qualsevol cas compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent

III- Aigua i altres begudes

En primera instància, l'aigua sempre ha de procedir del subministrament urbà i s'ha de servir en gerres.

En cas de que el servei incorpori aigua amb gas o de mineralització especial i/o altres begudes, s'ha d'evitar l'ús d'envasos individuals i, si no és possible, s'ha de prioritzar sempre l'ús d'envasos de vidre.

6.4 Neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus

En el cas que l'empresa a la qual s'encarregui la realització del servei sigui també responsable de la neteja posterior de l'espai i de la retirada dels residus generats durant el servei, la unitat promotora ha d'incloure els criteris ambientals de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el servei de neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#) que corresponguin, d'entre els que descriu l'apartat "Contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja o retirada de residus" de la *instrucció*. En especial, s'ha de prestar atenció a la recollida selectiva dels residus generats en aquest tipus de servei (paper, envasos i matèria orgànica), per als quals l'empresa ha de proporcionar els recipients corresponents, de manera acordada amb la persona responsable del centre on es realitzi el servei.

6.5 Formació

L'òrgan de contractació ha de garantir que el personal que s'encarregui del servei coneix i està preparat per aplicar els criteris ambientals, socials i de salut associats al servei, d'acord amb aquesta instrucció, en especial de les bones pràctiques de prevenció i gestió de residus.

Les empreses licitadores han de presentar una declaració responsable compromentent-se a complir l'esmentat criteri.

6.6 Transport

Qualsevol servei de *càterin*g puntual comporta el transport des del centre de preparació al punt de servei. Sobre aquest transport es poden establir els criteris ambientals següents:

I- Qualitat ambiental de la flota

L'òrgan de contractació ha d'utilitzar la informació de l'Annex 6 per a la recopilació de la informació de les licitadores i la valoració de les ofertes i pot incorporar el criteri següent:

S'ha de valorar la qualitat ambiental del vehicle o vehicles de la flota de transport, a partir de la classificació dels vehicles de servei segons el registre del Distintiu Ambiental de la DGT.

No es podran adscriure al servei aquells vehicles als quals apliqui la normativa de la DGT i que no disposin de Distintiu de la DGT.

Les empreses licitadores han de presentar les dades del vehicle o vehicles de transport que adscriurà al servei en cas de ser-ne adjudicatari següents:

- marca i model
- matrícula
- tipus de motor
- classificació segons distintiu de la DGT

II- Emissions de CO₂ associades al transport

Aquest tipus de serveis es contracten en molts casos com a element dins d'esdeveniments de major abast. El càlcul de les emissions associades a aquesta activitat permet tenir un càlcul més complet de les emissions del conjunt de l'esdeveniment.

Identificats els vehicles que realitzaran el transport resulta relativament senzill calcular les emissions de CO₂ associades a l'execució del contracte. Així, quan en el marc de l'esdeveniment s'hagi disposat el càlcul de les emissions associades, la unitat promotora pot requerir que en la contractació del *càter*ing s'estableixi la col·laboració necessària de l'adjudicatària amb els responsables del càlcul de les emissions.

Cal que els plecs recullin de forma precisa el tipus de càlcul a realitzar i la metodologia a utilitzar, per tal que les empreses licitadores puguin tenir un idea clara del que se'ls està requerint:

- L'adjudicatària ha de facilitar les dades relacionades amb el transport dels àpats preparats des del centre de preparació al punt de servei, per tal de fer possible el càlcul de les emissions de CO₂ associades l'execució del servei.

Les dades necessàries a facilitar són:

- La tipologia de vehicles utilitzats (marca, model i any de posta al mercat)
- La distància recorreguda durant l'execució del servei.
- Eventualment: el valor d'emissió (g CO₂ /km) normalitzat del vehicle.
-

En aquests casos, la possibilitat de compensació d'emissions s'ha de valorar pel conjunt de l'esdeveniment i no com un aspecte a traslladar a l'empresa de servei de *càter*ing.

7. CRITERIS AMBIENTALS, SOCIALS, I DE SALUT I PER ALS SERVEIS DE VENDA AUTOMÀTICA I MÀQUINES EXPENEDORES (vending)

En la contractació o els acords per a l'autorització d'instal·lació de màquines expenedores per a la venda automàtica o autoservei (*vending*) es consideraran sempre els criteris ambientals, que es concreten més endavant, recollits a la taula següent:

Serveis de <i>vending</i>
Tipologia d'articles a la venda
Origen i qualitat dels productes

Prevenió de residus
Maquinària eficient
Informació al consumidor
Transport

Tot i que es refereixen a algun dels aspectes assenyalats a la taula, els criteris es presenten a continuació agrupats per tipologia de màquina expendedora, per tal de facilitar la seva aplicació als responsables de la contractació o autorització d'aquest serveis.

Tanmateix per visualitzar el vincle, els criteris per cada tipus de màquina es presenten numerats d'acord amb la taula, raó per la qual la numeració no necessàriament és correlativa.

7.1 Màquines de begudes calentes

- S'ha de valorar que s'ofereixin com a mínim, 2 productes sense sucres afegits o productes d'origen vegetal (begudes vegetals, etc...).
- Prioritàriament el cafè i la xocolata han de ser de comerç just, almenys en el 50% de la seva oferta (d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).
- En la mesura del possible el cafè, la xocolata i els productes amb cacau han de ser ecològics.
- Es pot valorar ampliar l'oferta de productes ecològics i de comerç just a d'altres productes com el sucre, la llet (ecològica), cacau, el te, les infusions, etc.
- Sempre ha d'existir l'opció d'oferir el servei amb got o sense (bimodal) i, sempre que sigui possible, amb un cost afegit pel lliurament del mateix per tal d'afavorir l'ús de gots reutilitzables.
- La màquina ha d'estar connectada a xarxa per disposar d'aigua, excepte en el cas que sigui tècnicament inviable.
- S'han d'establir uns requisits d'eficiència energètica mínims per la màquina , segons la classificació EVA-EMP 3.1b o equivalent (European Vending Association Energy Measurement Protocol) i es pot valorar la millora dels mateixos.

Alternativament es pot requerir o valorar que la màquina disposi de control intel·ligent (sistemes o dispositius de gestió de l'energia), que posen en mode d'espera les màquines en determinades condicions, entre elles, fora de les hores de treball.

7.2 Màquines de begudes fredes i dispensadors d'aigua

- Com a mínim s'han d'oferir 2 productes saludables (per exemple suc de fruita, o 100% vegetal). Es pot valorar la seva ampliació mitjançant criteris de valoració automàtics. Per a la seva comprovació es pot requerir el segell de Nutriscore (A) o equivalent.
- No es pot oferir cap producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG perquè conté organismes modificats genèticament, segons el reglament 1830/2003/CE del Parlament Europeu i del Consell.

- Com a mínim dues de les begudes fredes han de correspondre a un producte d'agricultura ecològica o de comerç just o de Centres especials de Treball i/o empreses d'Inserció Social. Es pot valorar la seva ampliació mitjançant criteris de valoració automàtics
- D'acord amb la instrucció de l'aigua envasada i l'ús de gots de plàstic (http://Instrucció_aigua_envasada), no es pot dispensar aigua envasada. Com a alternativa, i sempre que sigui possible tècnicament, si es vol oferir aigua s'han d'instal·lar fonts connectades a xarxa o dispensadors d'aigua. Aquestes fonts o dispensadors d'aigua en cap cas poden dispensar gots de plàstic d'un sol ús.
- Les màquines expenedores de begudes fredes han de disposar de controls intel·ligents integrats (sistemes o dispositius de gestió de l'energia). El licitador ha de proporcionar la fitxa tècnica de les màquines expenedores que s'utilitzaran pel servei en què s'estableix que compleix aquest requisit.
- S'han d'establir uns requisits d'eficiència energètica mínims per la màquina, a partir de la classe energètica segons la classificació de l'etiquetatge energètic de la Unió Europea (versió revisada d'acord amb el Reglament 2017/1369) i es pot valorar la millora dels mateixos.
- S'ha de valorar l'ús de gasos refrigerants amb potencial d'escalfament global inferior a 150³

7.3 Màquines d'aliments (aperitius, amanides, etc.)

- Com a mínim s'han d'oferir 2 o 3 productes alimentaris saludables ([Recomanacions alimentació saludable màquines expenedores](#))
- Com a mínim 2 productes alimentaris han de ser d'agricultura ecològica o de comerç just o de qualitat diferenciada o de circuit curt o elaborats per Centres Especials de Treball i/o empreses d'Inserció Social.
- En el cas que el servei o subministrament inclogui xocolata cal que aquesta sigui de comerç just (d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006))
- Es pot establir un nombre mínim o bé valorar l'oferta de productes de base 100% vegetal.
- S'ha de valorar, mitjançant criteris de puntuació avaluable automàticament, que s'ofereixi un nombre superior d'aquest tipus de productes.
- No es pot oferir cap producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG perquè conté organismes modificats genèticament, d'acord amb el Reglament 1830/2003/CE del Parlament Europeu i del Consell.
- S'ha de valorar l'eficiència energètica de les màquines d'aliments (o mixtes, amb begudes fredes), a partir de la classe energètica segons la classificació de l'Etiqueta Energètica de la UE (Reglament delegat 2019/2018, versió revisada d'acord amb el Reglament 2017/1369)

³ http://www.grida.no/climate/ipcc_tar/vol4/spanish/090.htm#tabTechSum3; valors de referència a 100 anys

- S'ha de valorar l'ús de gasos refrigerants amb potencial d'escalfament global inferior a 150⁴

Quan les màquines expenedores d'aliments i begudes es trobin en espais a l'abast d'infants i joves, cal seguir recomanacions sobre ubicacions, publicitat i contingut específiques: document de referència: "Recomanacions sobre màquines expenedores en espais per a infants i joves". Edició 2019 ([Recomanacions alimentació saludable màquines expenedores](#)) i L'alimentació saludable en l'etapa escolar. Edició 2020 ([alimentació saludable en l'etapa escolar. Edició 2020](#)).

7.4 Per tot tipus de màquines

I. Retorn d'envasos (reverse-vending)

En els casos que es cregui oportú, la direcció de serveis corresponent o, si escau, la unitat promotora del contracte, pot incorporar com a criteri obligatori o valorable, que la instal·lació de les màquines de venda automàtica s'acompanyi de la instal·lació d'una màquina de retorn dels envasos (*reverse-vending*) corresponents als lliurats en les màquines i n'ha d'establir la localització.

II. Qualitat ambiental de la flota de transport

L'òrgan de contractació ha d'utilitzar la informació de l'Annex 6 per a la recopilació de la informació de les licitadores i la valoració de les ofertes i pot incorporar el criteri següent:

S'ha de valorar la qualitat ambiental de la flota de transport de l'empresa, a partir de la classificació dels vehicles de servei segons el registre del Distintiu Ambiental de la DGT.

No es poden destinar al servei, aquells vehicles als quals apliqui la normativa de la DGT i que no disposin de Distintiu de la DGT.

Les empreses licitadores han d'aportar les dades dels vehicles de la seva flota que operen a la ciutat de Barcelona següents:

- marca i model
- matrícula
- tipus de motor
- classificació segons distintiu de la DGT

III. Informació al consumidor

Es pot establir l'obligatorietat o valorar la possibilitat que l'empresa informi als usuaris potencials, de les característiques dels productes saludables i sostenibles, i en promogui el seu coneixement i consum, més enllà de la venda automàtica, per exemple, mitjançant elements gràfics vinilats amb missatges d'aquesta tipologia a les màquines o altres opcions.

Instrument de mesura en fase de licitació

Les empreses licitadores han de presentar les seves propostes d'assortit amb els criteris exigits i acompanyats dels segells i acreditacions corresponents i la proposta d'accions (materials gràfics i missatges) de sensibilització als usuaris potencials.

Cal acreditar el compromís de compliment mitjançant declaració responsable.

⁴ http://www.grida.no/climate/ipcc_tar/vol4/spanish/090.htm#tabTechSum3; valors de referència a 100 anys

Instrument de mesura en fase d'execució:

L'empresa adjudicatària ha de presentar, amb la freqüència que es determini en el Plec de Clàusules Administratives Particulars, un sistema d'informació i seguiment dels productes dispensats (unitats de cada producte, diferenciant producte convencional de saludable i sostenible, etc.) amb els corresponents albarans de l'assortit ofert i els segells acreditatius.

També cal presentar una memòria acreditativa del compliment dels criteris d'informació al consumidor aplicats.

8.CRITERIS SOCIALS RELACIONATS AMB LA TIPOLOGIA D'EMPRESES

8.1 Foment de la participació de la petita i mitjana empresa, Centres Especials de Treball, Empreses d'Inserció Social

Per tal de donar oportunitats a la petita i mitjana empresa, i també a l'empresa de l'economia social i solidària, per presentar-se a les licitacions de compra pública alimentària, tot garantint el compliment de l'article 202 de la LCSP, s'han d'establir criteris de solvència econòmica i tècnica que ho afavoreixin, tant a nivell de la xifra de negocis que es marqui com a mínim, com l'establiment de lots, amb l'objectiu d'ampliar les oportunitats d'aquesta tipologia d'empreses per presentar-se a les licitacions. També es pot valorar la possibilitat de demanar expertesa i formació sobre criteris ambientals, socials i de salut en l'alimentació, al personal que es posi a disposició del contracte.

Així mateix s'ha de fomentar l'aplicació de la clàusula de subcontractació amb empreses de l'economia social i solidària (Clàusula social 3.3: Decret de contractació pública sostenible de 24 d'abril de 2017) sempre que es plantegi la possibilitat de subcontractació i existeixi oferta disponible en el sector. Annex 7.

Per altra banda, s'ha de fomentar que els productes i serveis que es puguin oferir per part de Centres Especials de Treball d'Iniciativa Social i Empreses d'Inserció, s'incorporin com a especificacions tècniques, i ampliables en els criteris puntuables, segons disponibilitat en el mercat, que cal comprovar, per part de l'òrgan de contractació en el moment de redactar els plecs i adjuntar en documentació. A títol orientatiu s'adjunta directori d'empreses d'Economia Social de Barcelona activa (<https://directorieconomiasocial.barcelonactiva.cat/es/>)

8.2 Contractació reservada 4ª LCSP

La LCSP prescriu la fixació de percentatges mínims de reserva de contractes o lots a Centres Especials de Treball d'Iniciativa Social i Empreses d'Inserció.

Per complir amb aquest precepte, l'Ajuntament fixa anualment objectius de reserva que es distribueixen entre tots els òrgans de contractació (*Decret de la comissió de govern 2019/146 de 25 d'abril de 2019 d'aprovació de la Instrucció municipal de regulació de la contractació reservada*).

Cal fomentar i garantir que un mínim de les licitacions de l'àmbit alimentari puguin tenir aquesta naturalesa, per tal de col·laborar en el compliment dels objectius fixats.

9. PENALITATS per incompliment de requisit

Requisit	Tipologia servei
	Menjador
Fresc i temporada	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu i es considera molt greu si es produeix més de 2 vegades.</i>
Sucres lliures i productes processats/ultraprocessats	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu i es considera molt greu si es produeix més de 2 vegades.</i>
Proteïna vegetal	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu i es considerarà molt greu si es produeix més de 2 vegades.</i>
Ecològic	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu i es considera molt greu si es produeix més de 2 vegades.</i>
Circuit curt	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu i es considera molt greu si es produeix més de 2 vegades.</i>
Qualitat diferenciada	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu.</i>
Comerç just	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu i es considera molt greu si es produeix més de 2 vegades.</i>
Malbaratament	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu.</i>
Formació sensibilització	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades es considera greu.</i>

Tipologia servei	Penalitat
Catering	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades (en 1 criteri o en dos diferents) es considera greu.</i>
Vending	<i>Si l'incompliment de la mesura es produeix fins a dues vegades (en 1 criteri o en dos diferents) es considera greu.</i>

S'han d'aplicar les penalitats establertes en l'article 192 de la LCSP o les específiques que es determinin en el Plec de Clàusules Administratives Particulars.

10. SISTEMA DE SEGUIMENT

El/la responsable del contracte ha de supervisar que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals i socials que estableixen els plecs.

Mentre no es disposi d'un sistema automatitzat de seguiment s'han de seguir les pautes següents:

- De l'ambientalització de la contractació, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible, han de requerir anualment informació a les àrees/gerències/districtes/instituts municipals sobre les noves contractacions de serveis d'alimentació. Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible poden sol·licitar a la unitat promotora del contracte l'aportació d'informació addicional relacionada amb el seguiment dels criteris ambientals d'aquesta instrucció.
- De l'aplicació dels criteris de productes alimentaris: ecològic, temporada, circuit curt, criteris de salut i de comerç just, els responsables de la Secció de Polítiques Alimentàries Urbanes, amb el suport de les diferents àrees, han de requerir anualment informació a les àrees/gerències/districtes/instituts municipals sobre les noves contractacions de serveis d'alimentació. Així mateix poden sol·licitar a la unitat promotora del contracte l'aportació d'informació addicional relacionada amb el seguiment dels criteris d'alimentació.
- De clàusules socials de la contractació, els responsables del servei d'assessorament de Barcelona Activa, han de fer el seguiment quan s'apliqui la clàusula de subcontractació amb empreses d'economia social ESS i ha de fer el seguiment de la seva implementació. També s'ha de demanar informació sobre les aplicacions de la subcontractació a empreses d'ESS i les reserves, i s'ha d'ajudar a les empreses adjudicatàries a complir amb la subcontractació
- Així mateix, i des dels diferents serveis esmentats, i segons la seva expertesa, s'ha d'oferir un servei d'acompanyament tècnic, informació i formació per les unitats promotores que hagin de redactar els plecs tècnics i administratius derivats de la compra pública alimentària, especialment des de la Secció de Polítiques Alimentàries Urbanes pel que fa a la visió transversal i global de l'aplicació dels criteris més directament vinculats a l'alimentació, des del Barcelona Activa pel que fa a oferir informació sobre Centres Especials de Treball d'Iniciativa Social, empreses d'Inserció Social i subcontractació d'empreses d'economia social que poden oferir productes alimentaris o serveis de manteniment, i el Programa Ajuntament + Sostenible pel que fa als criteris ambientals.

11. DISPOSICIÓ DEROGATORIA

Queda derogada la Instrucció tècnica per l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació aprovada pel Decret d'Alcaldia de 28 d'abril de 2015, i publicada a la *Gasetta Municipal* de 10 de maig de 2015.

12. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats, o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de la seva publicació a la *Gasetta Municipal*.

13. INSCRIPCIÓ I PUBLICACIÓ

Aquesta instrucció s'ha d'inscriure en el Registre municipal d'instruccions i circulars; així mateix s'ha de publicar al web municipal i a la *Gasetta Municipal* de Barcelona.

S'ha de donar compte d'aquesta instrucció a l'Alcaldia i al Consell Municipal.

14. RÈGIM DE RECURSOS

Contra aquesta instrucció es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant l'òrgan que l'ha dictada, en el termini d'un mes a comptar des del dia següent a la seva publicació, o es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant el Jutjat Contenciós Administratiu de Barcelona, en el termini de dos mesos comptats des de l'endemà de la seva publicació.

Annexos - Instrucció alimentària

Annex 0: Menú tipus

Annex 1: Calendari de fruita i hortalisses de temporada

Annex 2: Selecció de producte fresc i temporada

Annex 3: Selecció productes ecològics

Annex 4: Selecció de productes de circuit curt

Annex 5: Qualitat diferenciada

Annex 6: Flota de vehicles

Annex 7: Clàusula de Economia Social i Solidària

Annex 8: Fitxa Tècnica

Glossari

Annex 0: Confecció de Menú - EXEMPLE DE MENÚ (BASE)

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
1er plat	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura
	Pasta	Arròs	Patata/moniato	Llegum	Cereals/Pa tata	Pasta	Arròs
2º plat	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura	Verdura
	Carn vermella	Llegum	Ou	Peix	Carn Blanca	LLegum	Peix/Ou
Postres	Fruita	Fruita	Fruita	Fruita	logurt	Fruita	Postre làctic

A partir d'aquesta estructura, la unitat promotora o l' empresa adjudicatària elaborarà els menús de calor /fred segons s'estableixi en els plecs, on es visualitzin els diferents criteris demanats.

Aquesta estructura de menú s'haurà d'adaptar en base en els següents **criteris especificats en la instrucció**:

- I- Productes frescos i de temporada
- II- Sucres afegits/refinats i productes processats i ultraprocessats
- III- Oferta de menús de base vegetal

Nota: A títol orientatiu, el farinaci pot anar en el primer o en el segon plat, i els proteics i farinacis es poden intercanviar horitzontalment respectant les freqüències.

Verdures fresques de temporada (de setembre a juny)

Crues o cuinades, les verdures fresques de temporada són les protagonistes del menú. És important dissenyar els plats amb l'objectiu de garantir la seva presència, combinant verdures d'arrel, fruit, fulla, etc. i aconseguir colors, sabors, textures diferents i una aportació variada de nutrients.

Les verdures poden conrear-se pràcticament en la majoria dels territoris, amb disponibilitat d'aigua i sempre segons la terra que hi hagi. L'agricultura convencional conrea a gran escala per alimentar els grans mercats; per contra, els productors i les productores que desenvolupen la seva tasca de manera ecològica conreen una gran diversitat de verdures com a font de lluita contra les plagues i estableixen vies de comer-

cialització directa amb el consumidor (restaurants, mercats, col·lectivitats...).

A la cuina aquesta diversitat també ens aporta una infinitat de combinacions, amplia el nostre receptari i incorpora nous aliments com les bledes de colors, la remolatxa groga o el nap violeta.

Durant tot el curs: cultiu continu. En podem disposar en diferents etapes.

A la temporada de calor: cultiu en els mesos d'estiu. Es consumiran, majoritàriament, de setembre a octubre.

En la temporada de fred: cultiu en els mesos d'hivern. Es consumiran, majoritàriament, de novembre a juny.

Font: MENÚ 2030. Transformar el menú para transformar el sistema alimentario. Menjadors Ecològics, 2020.

Disponible a: <https://www.menjadorsecologics.cat/>

DURANT TOT EL CURS

- Bledes verdes i de colors
- All sec
- Ceba tendra i seca
- Espinacs
- Enciams variats (batàvia, fulla de roure i romana)
- Nap groc, blanc, negre i violeta
- Porro
- Raves
- Remolatxa habitada, ratllada, groga o blanca
- Pastanaga taronja, groga i morada

Font: MENÚ 2030. Transformar el menú para transformar el sistema alimentario. Menjadors Ecològics, 2020.

Disponible a: <https://www.menjadorsecologics.cat/>

A LA TEMPORADA DE CALOR

- Albergínia morada i blanca
- Carbassó llarg i rodó
- Mongeta tendra plana i rodona
- Cogombre
- Pebrot vermell
- Pebrot verd
- Tomàquet verd en salsa
- Tomàquet raf, de pera

Font: MENÚ 2030. Transformar el menú para transformar el sistema alimentario. Menjadors Ecològics, 2020.
Disponible a: <https://www.menjadorsecologics.cat/>

A LA TEMPORADA DE FRED

- Carxofes
- Alls tendres
- Api
- Col
- Borratja
- Bròcoli
- Carbassa cacauet, provençal i basca
- Card
- Sequi (*chayote*)
- Xirivia
- Col xinesa
- Col verda (*kale*)
- Col llombarda
- Col d'hivern o paperina
- Col arissada
- Cols de Brussel·les
- Coliflor
- Coliflor verda o habitada
- Faves
- Fonoll
- Romanesco
- Col de cabdell

Font: MENÚ 2030. Transformar el menú para transformar el sistema alimentario. Menjadors Ecològics, 2020.

Disponible a: <https://www.menjadorsecologics.cat/>

Annex 2: Aliments fresc i de temporada

PRODUCTES	Temporalitat		
	Estacionalitat (de temporada fred o calor o anual)	Selecció producte fresc temporada marcar amb una 1) - Especificació Tècnica	Selecció producte fresc/temporada (marcar amb una 1) - Criteris puntuable (si s'escau).
VERDURES I HORTALISES			
Broquil, coliflor, bròcoli i romanescu			
Col			
Enciam			
Pastanaga			
Cebes			
Carbassa			
Tomaquet amanida i pel pa amb tomàquet			
Mongeta tendre			
Tomaquet sofregit			
Pastanaga			
Albergínia			
All sec			
Àpi			
Bleda			
Carxofa			
Espinac			
Fonoll			
Nap			
Pebrots (ros, italià..)			
Remolatxa			
Moniato			
Xirivia			
Fruita			
Taronja			

poma			
Pera			
Kiwi			
Mandarina			
Meló			
Plàtan			
Sindria			
TOTAL		0	

NOTA

1- Llistat de productes basat en el PLEC DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS CONTRACTE DEL SERVEI GLOBAL D'ALIMENTACIÓ A 34 ESCOLES BRESSOLMUNICIPALS DURANT ELS CURSOS ESCOLARS 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023 amb mesures de contractació pública sostenible.

2- Donada la necessitat de disponibilitat del producte de temporada els diferenst mesos, es dona la possibilitat que els productes seleccionats com obligatoris puguin ser intercanviats per algun altre de la mateixa familia en el cas de no haver disponibilitat.

Annex 3: Aliments ecològics

PRODUCTES	Temporalitat		Selecció Ecològic (marcar amb una x) - Especificació Tècnica	Selecció Ecològic (marcar amb una x) - Criteris puntuable (si s'escau).
	Estacionalitat (De x mes a x mes /o tot l'any)	num de mesos en que s'ofertarà		
VERDURES i HORTALISES				
Broquil, coliflor, bròcoli i romanescu				
Col				
Enciam				
Pastanaga				
Cebes				
Carbassa				
Tomaquet amanida i pel pa amb tomàquet				
Mongeta tendre				
Tomaquet sofregit				
Pastanaga				
Albergínia				
All sec				
Àpi				
Bleda				
Carxofa				
Espinac				
Fonoll				
Nap				
Pebrots (ros, italià..)				
Remolatxa				
Moniato				
Xirivia				
Fruita				

Taronja				
poma				
Pera				
Kiwi				
Mandarina				
Meló				
Plàtan				
Sindria				

Proteïna animal				
Pollastre				
Vedella				
Gall d'indi				
Peix				
Ous				

ALTRES				
Arròs				
LLenties				
Mongeta seca				
Pa				
Cereals				
logurts				
Llet				
Formatge				
Cigrons				
Oli oliva verge				
Café				

NOTA

1- Llistat de productes basat en el PLEC DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS CONTRACTE DEL SERVEI GLOBAL D'ALIMENTACIÓ A 34 ESCOLES BRESSOLMUNICIPALS DURANT ELS CURSOS ESCOLARS 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023 amb mesures de contractació pública sostenible.

2- Donada la necessitat de disponibilitat del producte de temporada els diferents mesos, es dona la possibilitat que els productes seleccionats com obligatoris puguin ser intercanviats per algun altre de la mateixa família en el cas de no haver disponibilitat.

Annex 4: Aliments venda directe/ circuit curt

PRODUCTES	Temporalitat		Selecció circuit curt (marcar amb una x)	Selecció circuit curt (marcar amb una x) - Criteris puntuable (si s'escau).
	Estacionalitat (De x mes a x mes /o tot l'any)	num de Mesos		
VERDURES i HORTALISES				
Broquil, coliflor, bròcoli i romanescu				
Col				
Enciam				
Pastanaga				
Cebes				
Carbassa				
Tomaquet amanida i pel pa amb tomàquet				
Mongeta tendre				
Tomaquet sofregit				
Pastanaga				
Albergínia				
All sec				
Àpi				
Bleda				
Carxofa				
Espinac				
Fonoll				
Nap				
Pebrots (ros, italià..)				
Remolatxa				
Moniato				
Xirivia				
Fruita				

Taronja				
poma				
Pera				
Kiwi				
Mandarina				
Meló				
Plàtan				
Sindria				

Proteïna animal				
Pollastre				
Vedella				
Gall d'indi				
Peix				
Ous				

ALTRES				
Arròs				
LLenties				
Mongeta seca				
Pa				
Cereals				
logurts				
Llet				
Formatge				
Cigrons				
Oli oliva verge				
Sal iodada				
Altres que estiguin incorporats en el llistat de productors (Veure Nota 3)				

NOTA

1- Llistat de productes basat en el PLEC DE CLÀUSULES ADMINISTRATIVES PARTICULARS CONTRACTE DEL SERVEI GLOBAL D'ALIMENTACIÓ A 34 ESCOLES BRESSOLMUNICIPALS DURANT ELS CURSOS ESCOLARS 2020-2021, 2021-2022 i 2022-2023 amb mesures de contractació pública sostenible.

2- Donada la necessitat de disponibilitat del producte de temporada els diferents mesos, es dona la possibilitat que els productes seleccionats com obligatoris puguin ser intercanviats per algun altre de la mateixa família en el cas de no haver disponibilitat.

3- Llistat de productors/es de proximitat/circuit curt (columna L)

http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/alimentacio/segells-qualitat-diferenciada/venda-proximitat/dar_productors_adherits_venda_proximitat/

ANNEX 5: RELACIÓ DE CATEGORIES DE PRODUCTES AMB SEGELL DE QUALITAT DIFERENCIADA

A la web del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació hi ha publicada la informació dels segells de qualitat diferenciada. En cas que s'incorpori aquest aspecte als plecs, la unitat promotora del contracte convé que consulti el web per disposar de la informació més actualitzada.

<http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/alimentacio/segells-qualitat-diferenciada/>

Denominacions d'Origen:

• Arròs del Delta de l'Ebre • Avellana de Reus • Fesols de Santa Pau • Formatge de l'Alt Urgell i la Cerdanya • Les Garrigues • Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya • Mongeta del Ganxet • Oli de l'Empordà • Oli del Baix Ebre-Montsià • Oli de Terra Alta • Pera de Lleida • Siurana	• Alella • Catalunya • Conca de Barberà • Costers del Segre • Empordà • Montsant • Penedès • Pla de Bages • Priorat • Tarragona • Terra Alta,

Indicacions geogràfiques protegides

• Calçot de Valls • Clementines de les Terres de l'Ebre • Gall del Penedès • Llonganissa de Vic • Pa de pagès català • Patates de Prades • Pollastre i Capó del Prat • Poma de Girona • Torró d'Agramunt • Vedella dels Pirineus Catalans	• Brandy del Penedès • Ratafia catalana

Producció integrada

• Comitè tècnic de Fruita de Llavor • Comitè tècnic de Fruita de Pinyol • Comitè tècnic dels Cítrics • Comitè tècnic de la Fruita Seca • Comitè tècnic de les Olives • Comitè tècnic de la Vinya • Comitè tècnic de les Hortalisses • Comitè tècnic de Cultius Extensius de Gra • Comitè tècnic de Farratges	• Comitè tècnic d'Elaboració d'Oli d'Oliva • Comitè tècnic de Fruita Seca Elaborada • Comitè tècnic d'Elaboració de Vins

ANNEX 6: FLOTA DE VEHICLES

La valoració de la qualitat ambiental de la flota de transport és un criteri automàtic pel qual es pot aplicar la fórmula següent:

Puntuació = X punts * valor de la qualitat ambiental de la flota de l'oferta

(V QA_{oferta})

essent V QA_{oferta} =

on

C(i)= coeficient de la categoria (i), per a les categories de Distintiu Ambiental (DGT) que correspondrà a

Vehicle amb distintiu ZERO = 4

Vehicle amb distintiu ECO = 2

Vehicle amb distintiu C = 1

Vehicle amb distintiu B = 0

n(i)= nombre de vehicles de la categoria (i)

Czero= coeficient per la categoria zero

Nt= nombre total de vehicles

Notes

- Si només es tracta d'1 vehicle no hi ha fórmula, sinó que s'assigna directament el nombre de punts al distintiu, seguint una progressió similar a l'aquí assenyalada pels coeficients.
- És recomanable demanar que l'empresa licitadora es comprometi a adscriure el vehicle o vehicles al servei (no cal que sigui en exclusiva). D'aquesta manera es valora només el vehicle o vehicles adscrits, fet que també simplifica el procediment. En qualsevol cas, fer això requereix també que l'empresa licitadora presenti una declaració responsable d'adscripció del vehicle o vehicles i de veracitat de les dades. En aquest sentit és convenient que els plecs incorporin un model de declaració responsable.
- Quan no es requereixi adscripció el que es valora és la qualitat del conjunt de la flota de l'empresa destinada a transport d'àpats. Aquest és el supòsit més complex: l'empresa licitadora ha d'aportar la informació de tots els vehicles i tots entren a la valoració. Mitjançant l'aplicació dels coeficients s'obté la qualitat ambiental mitjana de la flota disponible i mitjançant la fórmula s'estableix la puntuació que li correspon. En aquest cas no cal una declaració responsable d'adscripció, només de la veracitat de dades. Com que el nombre de vehicles pot ser alt, és convenient adjuntar una taula model i requerir a les empreses licitadores que presentin la informació complimentant la taula.

Marca i model	Tipus de motor*	Matrícula	Classificació DGT

* Vehicle elèctric / híbrid endollable / híbrid no endollable / gas natural / GLP / gasolina / gasoil

Per més informació es pot consultar la Instrucció Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els vehicles:

http://www.ajsosteniblebcn.cat/ins_cat_cap_vehicles_v2_127951.pdf

ANNEX 8: Verificació de les mesures per a tots els productes alimentaris inclosos en el servei

En cas d’haver realitzat una inspecció puntual i existeixin dubtes respecte algun/s producte/s es podrà sol·licitar a l’empresa adjudicatària la fitxa tècnica del producte amb la següent informació, en referència a les característiques indicades en l’apartat d’origen i qualitat dels productes alimentari (Annex 8);

- Denominació del producte
- Categoria
- Varietat
- Tipus de producció
- Origen i nom proveïdor
- Producció: Nom del/a productor/a, lloc d’origen del producte
- Norma de qualitat, tipus d’envasat i sistema de conservació emprats en el transport.

Glossari

Producte de producció agrària ecològica: producte agroalimentari que compleix les condicions establertes en el Reglamento (UE) 2018/848 del Parlament Europeu i del Consell, del 30 de maig de 2018, sobre producció ecològica i etiquetatge dels productes ecològics i pel que es deroga el Reglament (CE) nº 834/2007 del Consell. Pot ser acreditat mitjançant certificat del Consell Català de Producció Agrària Ecològica o per qualsevol altre organisme regional o estatal autoritzat, i també pot ser acreditat amb la presentació de proves suficients que demostrin el compliment d'aquelles condicions.

Ref: <http://www.ccpae.org/>

Producte de producció integrada: producte agroalimentari que compleix les condicions establertes en el Reial decret 1201/2002, de 20 de novembre, pel qual es regula la producció integrada de productes agrícoles (BOE núm. 287, de 30 de novembre de 2002). Pot ser acreditat mitjançant certificat del Consell Català de Producció Integrada o per qualsevol altre organisme regional o estatal autoritzat, i també pot ser acreditat amb la presentació de proves suficients que demostrin el compliment d'aquelles condicions.

Ref: [Producció integrada](#)

Producte de qualitat diferenciada: producte agroalimentari d'especial qualitat, acreditada mitjançant una certificació de DOP (Denominació d'Origen Protegida) o d'IGP (Identificació Geogràfica Protegida), per complir les condicions derivades del Reglament (UE) núm. 1151/2012, sobre règims de qualitat de productes agrícoles i alimentaris (DOUE núm. L343, de 14/12/2012), o bé acreditada a través d'un altre mitjà que certifiqui fefaentment el compliment d'aquelles condicions.

Ref: [Qualitat diferenciada](#)

Venda de Proximitat Decret 24/2013: Venda directa/Circuit curt: La venda de proximitat és la venda de **productes agroalimentaris**, procedents de la **terra** o de la **ramaderia** o bé com a resultat d'un **procés d'elaboració o de transformació** que els productors o les agrupacions de productors agraris fan en favor del consumidor/consumidora final, directament o mitjançant la intervenció d'una persona intermediària. La venda de proximitat inclou la venda **directa** i la venda **en circuit curt**. La venda de proximitat s'identifica amb un **logotip**, que indica:

- El **decret** que regula aquest tipus de venda
- El nom de la **Generalitat de Catalunya**
- La **modalitat de venda**: directa o en circuit curt

El **Decret 24/2013**, de 8 de gener, regula l'acreditació de la venda de proximitat de productes agroalimentaris.

a) Venda de proximitat: venda de productes agroalimentaris, procedents de la terra o de la ramaderia i/o resultat d'un procés d'elaboració o de transformació que es realitza en favor del consumidor o consumidora final, directament o mitjançant la intervenció d'una persona intermediària, per part dels productors o agrupacions de productors

agraris. La venda de proximitat inclou la venda directa i la venda en circuit curt.

b) Venda directa: la realitzada directament pels productors o agrupacions de productors agraris en favor del consumidor o consumidora final, sense la intervenció de cap persona intermediària.

c) Venda en circuit curt: la realitzada pels productors o agrupacions de productors agraris en favor del consumidor o consumidora final, amb la intervenció d'una persona intermediària

d) Agrupació de productors agraris: qualsevol tipus d'entitat associativa reconeguda en dret de productors agraris, que ven tant els productes de producció o producció i elaboració dels seus associats productors, com els productes produïts i elaborats per l'agrupació amb els productes aportats pels seus associats productors, sempre que els associats productors siguin titulars d'una explotació les dades de la qual constin en el sistema integrat de dades d'explotacions agràries de Catalunya que gestiona el departament competent en matèria d'agricultura i alimentació. A aquests efectes també es consideren com a agrupació de productors agraris les cooperatives agràries i les societats agràries de transformació.

e) Producció pròpia de productes agroalimentaris: aquella producció obtinguda per la persona productora o per l'agrupació de productors agraris, ja procedeixi de la terra o de la ramaderia de l'explotació de la qual són titulars.

f) Elaboració pròpia: el procés d'elaboració o de transformació que du a terme la persona productora o l'agrupació de productors agraris amb les matèries primeres principals procedents de l'explotació de la qual, tant els productors com els socis productors de l'agrupació, han de ser titulars. Aquest procés es pot dur a terme dins o fora de l'explotació sempre que, en el primer dels dos supòsits, els productors disposin dels mitjans necessaris per poder fer aquesta elaboració o transformació i en aquells casos en què la normativa específica així ho determini.

g) Persona intermediària: els establiments minoristes, les agrupacions de productors agraris quan comercialitzin productes que provenen de productors no associats, els establiments de turisme rural, els establiments de restauració inclosos els de restauració col·lectiva, quan venen els productes directament als consumidors finals.

Ref: [Decret 24/2013 del 8 de gener](#).<http://Venda directa Circuit Curt>

Comerç just: S'entén que els productes oferts són de comerç just quan estan produïts i comercialitzats sota condicions de respecte als drets laborals bàsics i protecció del medi ambient d'acord amb la descripció establerta per el Parlament Europeu en l'article 2 de la seva Resolució sobre Comerç just i Desenvolupament (2005/2245 (INI)).

"Es considera que, per a eliminar el risc d'abusos, el comerç just ha de complir una sèrie de criteris o principis definits per e moviment a favor del comerç just a Europa de la següent manera:

- 1. Un preu just al productor, que garanteixi uns ingressos justos y que permet cobrir uns costos sostenibles de producció i els costos de subsistència; aquest preu ha d'igualar, almenys, al preu i la prima mínims definits per les associacions internacionals de comerç just.
- 2. Part del pagament s'ha d'efectuar per endavant, si el productor así el sol·licita,
- 3. Una relació estable i a llarg termini amb els productors, així com la

intervenció d'aquests en l'establiment de normes de comerç just.

- 4. Transparència i traçabilitat en tota la cadena d'abastament, a fi de garantir una informació adequada al consumidor,
- 5. Unes condicions de producció que respectin els vuit convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball(OIT),
- 6. El respecte del medi ambient, la protecció dels drets humans, en particular dels drets de les dones i els nens, així com el respecte dels mètodes de producció tradicionals que afavoreixin el desenvolupament econòmic i social,
- 7. Programes de desenvolupament de capacitats i capacitat per a els productors, especialment per als petits productors marginals dels països en desenvolupament, per a les seves organitzacions i per a les seves perspectives comunitàries, a fi de garantir la sostenibilitat del comerç just,
- 8. El suport a la producció i l'entrada al mercat de les organitzacions de productors,
- 9. Activitats de sensibilització sobre la producció i les relacions comercials en el marc del comerç just, la seva missió i els seus objectius, i sobre la injustícia regnant en les normes del comerç internacional,
- 10. El seguiment i la verificació del compliment d'aquests criteris, en el marc del qual ha de correspondre un important paper a les organitzacions de l'hemisferi sud, amb la intenció de una reducció de costos i una major participació de les mateixes en el procés de certificació.

Certificació	Web
World Fair Trade Organization	http://wfto.com
Fairtrade	https://www.fairtrade.es/
Naturland fair	https://www.naturland.de/es/
Faif For Life	https://www.fairforlife.org/pmws/indexDOM.php?client_id=fairforlife&page_id=home
Símbolo de pequeños productores	https://spp.coop/

A part de les anteriors etiquetes o segells de comerç just, en compliment del previst en els articles 43 i 44 de la directiva 2014/24/UE, els òrgans de contractació, al mencionar aquestes etiquetes específiques hauran d'acceptar totes aquelles altres etiquetes que confirmen que el compleixin amb els requisits equivalents a efectes de les anteriors etiquetes. [Guia internacional de sellos](#)

Els **aliments processats** són aquells aliments naturals (no processats o mínimament processats) als quals s'ha afegit sal, sucre, olis i greixos, conservants o additius amb la finalitat de perllongar-ne la vida útil, canviar la textura, donar-los sabors més intensos o fer-los més atractius. En aquesta categoria s'inclouen aliments que solen tenir 2 o 3 ingredients com a màxim i preserven la identitat i la majoria de constituents de l'aliment original, com conserves d'hortalisses, llegums, fruites i peixos, alguns càrnics processats com el pernil, la cansalada o el peix fumat, la fruita seca salada, el pa i els formatges.

Ref: [Agència de Salut Pública de Catalunya. Guia alimentària "Petits canvis per menjar millor"](#)

Els **aliments ultraprocessats** són formulacions de diversos ingredients, elaborats gairebé sempre per tècniques industrials. A més de sal, sucre, olis i greixos, contenen substàncies i additius que, encara que són segurs, serveixen únicament per potenciar o modificar els gustos. S'acompanyen d'embalatges atractius i sofisticats. En aquesta categoria s'inclouen begudes carbonata-des, ensucrades i energètiques, aperitius salats i ensucrats, brioixeria, pastisseria, galetes, cereals d'esmorzar, greixos untables (margarines), iogurts de fruites i postres làctics, i plats precuinats, preparats alimentaris a base de formatges, càrnics proces-sats com salsitxes, hamburgueses, embotits, etc.

Ref: [Agència de Salut Pública de Catalunya. Guia alimentària "Petits canvis per menjar millor"](#)

Es considera **carn vermella** tota la carn muscular dels mamífers, incloent-hi la carn de bou, vedella, porc, xai, cavall i cabra. La **carn blanca** és, per tant, la carn d'aus, així com també la de conill. La **carn processada** és la que ha estat transformada a través de la salaó, el curat, la fermentació, el fumat o altres processos per millorar el seu gust o la seva conservació (hi inclou pernil, salsitxes, hamburgueses, mandonguilles, carn en conserva, carn seca, preparacions i salses a base de carn, etc.).

Ref: Organización Mundial de la Salud (OMS). Agencia Internacional de Investigación sobre el Cáncer. [Preguntas y respuestas sobre la carcinogenicidad del consumo de carne roja y de la carne procesada.](#)

Sucres lliures: Els sucres lliures són els que s'han afegit als aliments i begudes pel fabricant, el cuiner o el consumidor, així com els sucres presents de manera natural a la mel, xarops, suc de fruita i concentrats de fruita per a suc.

Ref: [Agència de Salut Pública de Catalunya. Guia alimentària "Petits canvis per menjar millor"](#)

Beguda ensucrada. Són begudes ensucrades les que contenen edulcorants calòrics afegits com ara, entre altres, sucre, mel, fructosa, sacarosa, xarop de blat de moro, xarop d'erable, nèctar o xarop d'agave i xarop d'arròs. S'hi inclouen els anomenats refrescos, les begudes isotòniques, les begudes energètiques, els suc amb sucres afegits i nèctars de fruita, les begudes làcties ensucrades, les begudes vegetals ensucrades, etc.

Ref: Canal Salut. Begudes ensucrades

Malbaratament alimentari: S'enten per malbaratament alimentari, aquells aliments destinats al consum humà, en un estat apte per a ésser ingerits o no, que es retiren de la cadena de producció o de subministrament per a ésser descartats en les fases de la producció primària, la transformació, la fabricació, el transport, l'emmagatzematge, la distribució i el consumidor final, amb l'excepció de les pèrdues de la producció primària.

Ref: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Malbaratament alimentari

Producte fresc: producte agroalimentari que conserva inalterades les seves qualitats originàries i que no ha estat congelat, ultracongelat o tractat tèrmicament.

Producte de temporada: fruita o verdura que comprèn uns mesos de cultiu recol·lecció específics, i que té un període de producció òptim. Els aliments de temporada són aquells que es troben al punt òptim de consum i que només estan disponibles en el mercat, de manera natural, durant un cert període de temps en algun moment de l'any, a causa del cicle biològic. Veure Annex 1 per als calendaris de fruites i hortalisses de temporada.

Benestar Animal: El terme benestar animal designa l'estat físic i mental d'un animal en relació amb les condicions en les que viu i mor. Un animal experimenta un bon benestar si està sa, còmode, ben alimentat, en seguretat, i si no pateix sensacions desagradables com a dolor, por o desassossec i és capaç d'expressar comportaments importants per al seu estat de benestar físic i mental.

<https://www.woah.org/en/home>. **Código sanitario**

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL

SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SUBMINISTRA-
MENT
D'ELECTRICITAT

SERVEIS AMB ÚS
INTENSIU
D'ELECTRICITAT

GESTIÓ
D'EQUIPAMENTS,
SERVEIS O
INSTAL·LACIONS

SERVEIS
ENERGÈTICS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Subministrament d'electricitat verda
amb garantia d'origen

Ajust de la potència
contractada

Correcció d'energia
reactiva

Compensació
d'emissions de CO₂

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per a la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'autosuficiència energètica de Barcelona (2024) i el Pla de millora de la qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2015), treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats del subministrament d'electricitat dels serveis i edificis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba l'electricitat.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per als subministraments d'electricitat.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza el que s'entén per electricitat verda i els diferents tipus d'energia que inclou.
- b. Defineix les prioritats en el subministrament.
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar.
- d. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals que estableix aquesta instrucció.

Com que es tracta d'un bé d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir que s'apliquen els criteris, tant si és a través de la redacció d'un plec propi com de l'adhesió a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

Igualment, s'ajustaran als criteris ambientals d'aquesta instrucció els contractes de subministrament resultants de la contractació derivada dels anteriors.

La resta de serveis municipals i les entitats dependents no subjectes a la contractació centralitzada que tenen condició de poder adjudicador també hauran d'aplicar les prioritats i els criteris que estableix aquesta instrucció als seus contractes de subministrament elèctric.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

3.1 Tipologia de contractes

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per al subministrament d'electricitat verda, d'acord amb la definició del punt 3.2, tant per als contractes de baixa tensió com de mitja tensió.

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenta en l'ús intensiu d'electricitat (com la contractació de servidors per a l'emmagatzematge de dades, etcètera), així com a les concessions d'explotació de serveis o instal·lacions, cessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments quan el subministrament elèctric sigui responsabilitat de l'empresa adjudicatària i sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

La instrucció també s'haurà d'aplicar en la preparació de contractes de serveis energètics que incloguin, com a part del contracte, la compra i el subministrament d'energia elèctrica (prestació P1 segons el model IDAE).

3.2 Definicions

S'entén per electricitat verda:

- L'electricitat procedent de fonts d'energia renovables tal com es descriuen en la Directiva 2009/28/CE sobre energies renovables, és a dir, energia eòlica, solar, aerotèrmica, geotèrmica, hidrotèrmica i oceànica, hidràulica, biomassa, gasos d'abocador, gasos de plantes de depuració i biogàs.
- Cogeneració d'alta eficiència tal com es descriu en la Directiva 2012/27/UE relativa a l'eficiència energètica, és a dir, la procedent de cogeneració que aportí un estalvi d'energia primària d'almenys un 10%, així com la producció de les unitats de cogeneració a petita escala i de microcogeneració.

4 PRIORITATS DE DEMANDA

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient, canvi climàtic i estalvi energètic i de promoció de les energies renovables adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, i ateses les diferències en termes d'impactes ambientals associats a les diferents fonts d'energia per a la producció d'electricitat, l'ordre de prioritats per als subministraments d'electricitat serà el següent:

- Utilitzar el contracte com a instrument de suport a l'estalvi energètic, fent-hi els ajustos i el seguiment necessaris dels paràmetres corresponents.
- Incorporar el màxim possible d'electricitat procedent de fonts d'energia renovables.
- Assegurar que el consum d'electricitat que no procedeixi de fonts d'energies renovables, procedeixi d'instal·lacions de cogeneració d'alta eficiència.
- En cap cas l'electricitat consumida a l'Ajuntament de Barcelona hauria de procedir d'una font d'energia diferent de les assenyalades en els punts anteriors.

Com a conseqüència d'aquestes prioritats, les emissions de CO₂ associades al consum elèctric de l'Ajuntament de Barcelona es reduiran progressivament a mesura que es vagin renovant els contractes de subministrament aplicant els criteris d'aquesta instrucció.

4.2 Informe justificatiu

En el cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concretí, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER AL SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

A continuació es detallen els criteris ambientals que s'han d'incloure en els plecs per al subministrament d'electricitat, tenint en compte les prioritats establertes anteriorment.

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. En el cas que el criteri sigui objecte de valoració, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

Criteris ambientals de subministrament d'electricitat

Ajust de la potència

Correcció d'energia reactiva

Electricitat verda

Prioritat per les fonts d'energia renovables

I- Ajust de la potència

L'òrgan de contractació haurà d'incorporar sempre l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de comprometre's a fer un seguiment regular de les desviacions en la potència contractada per a cada punt de consum.

L'empresa adjudicatària haurà d'informar d'aquestes desviacions al responsable de seguiment designat per l'Ajuntament de Barcelona, com a màxim als 6 mesos de la formalització del contracte, i proposarà els ajustos o les regularitzacions de potència que cregui necessaris i convenients.

II- Correcció d'energia reactiva

L'òrgan de contractació haurà d'incorporar sempre l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de comprometre's a fer un seguiment regular del consum d'energia reactiva per a cada punt de consum.

L'empresa adjudicatària haurà d'informar d'aquest consum al responsable de seguiment designat per l'Ajuntament de Barcelona, com a màxim al cap de 2 mesos de la formalització del contracte, i proposarà les mesures corresponents per millorar el rendiment de la instal·lació.

III- Electricitat verda

L'òrgan de contractació establirà que el 100% de l'energia elèctrica subministrada ha de ser electricitat verda amb garantia d'origen.

L'empresa adjudicatària haurà de presentar, en el moment de la signatura del contracte, la documentació del registre de garantia d'origen de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència amb un saldo positiu (saldo viu) igual o superior al consum previst del contracte.

L'empresa adjudicatària haurà de presentar, com a mínim anualment, un informe de les garanties d'origen assignades al contracte, amb una relació que reculli de manera desglossada les garanties redimides i que indiqui:

- Dada identificadora del centre o punt de subministrament: adreça, codi universal del punt de subministrament (CUPS)
- Any d'aplicació
- Tipus d'energia (renovable o cogeneració d'alta eficiència)
- Valor del consum total redimit pel període

La informació es presentarà en un fitxer electrònic segons el format acordat, compatible amb els sistemes informàtics i les aplicacions de l'Ajuntament, independentment de les eines de procés que proporcioni l'adjudicatari.

IV- Prioritat per les fonts d'energia renovables

A mesura que els contractes incorporin i consolidin la contractació d'electricitat verda, l'òrgan de contractació podrà incorporar com a criteri d'adjudicació la disponibilitat de les empreses per subministrar electricitat procedent de fonts renovables per davant de la que procedeix de cogeneració d'alta eficiència.

A aquest efecte, les empreses licitadores hauran de presentar en la seva oferta la documentació del registre de garantia d'origen de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència amb un saldo positiu (saldo viu) desglossat per renovables i cogeneració d'alta eficiència.

El seguiment d'aquest criteri es podrà fer a partir del detall de les dades de l'informe anual de garanties d'origen, tal com s'ha descrit, sense necessitat d'informació addicional.

6 CRITERIS PER A ELECTRICITAT EN ALTRES TIPUS DE CONTRACTES

6.1 Contractes de serveis amb ús intensiu d'electricitat

En els contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenta en l'ús intensiu d'electricitat (com la contractació de servidors per a l'emmagatzematge de dades, etcètera), així com a les concessions d'explotació de serveis o instal·lacions, cessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments quan el subministrament elèctric sigui responsabilitat de l'empresa adjudicatària i sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte, els òrgans de contractació hauran d'incloure criteris d'electricitat verda, sempre que el consum elèctric tingui una relació clara i directa amb l'objecte del contracte.

En aquests casos, l'òrgan de contractació valorarà el percentatge d'electricitat verda amb garantia d'origen en les ofertes. Addicionalment, es podrà establir un percentatge mínim. L'òrgan de contractació podrà acceptar, i fer-ho constar així en el plec, el compromís de l'adjudicatari de renegociar el seu contracte de subministrament elèctric dins del primer any de contracte per tal d'adequar-se al percentatge ofert o requerit.

En casos de serveis amb instal·lacions o equips que no són d'ús exclusiu de l'Ajuntament de Barcelona, el percentatge d'electricitat verda farà referència al percentatge imputable a l'Ajuntament del total del servei.

Addicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

6.2 Contractes d'empreses de serveis energètics

Es valorarà que dins del contracte de serveis energètics es consideri un increment progressiu del subministrament d'electricitat verda amb garanties d'origen.

Adicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Còpia de l'informe anual de garanties d'origen redimides assignades al contracte.

Per als contractes de serveis amb ús intensiu d'electricitat, els responsables de contractació remetraran una relació dels contractes de serveis en què s'han incorporat criteris ambientals relacionats amb el subministrament elèctric.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

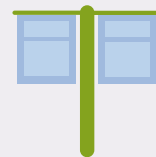
ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

DISSENY I
PRODUCCIÓ
GRÀFICA

DISSENY I
PRODUCCIÓ
DIGITAL

PUBLICITAT A LA
VIA PÚBLICA

OBJECTES
PROMOCIONALS
I DE
MARXANDATGE

DISTRIBUCIÓ I
INSTAL·LACIÓ
D'ELEMENTS DE
COMUNICACIÓ

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Incorporar criteris d'ecoedició i
materials i pràctiques més sostenibles

Estalviar recursos
materials
(publicacions
digitals, ajust del
tiratge...)

Adquirir productes
amb qualitats
ambientalment
positives
(materials
reciclat, biodegradables...)

Sol·licitar
productes i serveis
socialment
responsables

Consolidar bones
pràctiques
ambientals

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, considera necessari continuar treballant per minimitzar els impactes ambientals derivats de la realització de les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els elements de comunicació.

Aquesta instrucció pels elements de comunicació respon a la necessitat que, sense detriment de la política de comunicació, els compromisos de polítiques ambientals concretats en la resta d'instruccions tècniques d'ambientalització, es materialitzi també de manera coherent en les activitats que projecten l'activitat municipal cap a l'exterior, i en concret en tots els elements associats a la imatge municipal, tant si es tracta d'elements gestionats per l'Ajuntament mateix, pels instituts i les empreses municipals, per les empreses de serveis municipals, com si són objecte de qualsevol tipus de contracte extern.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a la contractació d'elements de comunicació.

Per assolir aquest objectiu, la present instrucció:

- a. Caracteritza els diferents elements de comunicació.
- b. Defineix les prioritats que cal tenir en compte en contractar-los.
- c. Estableix els principals aspectes de sostenibilitat i criteris ambientals que cal aplicar en els diferents tipus de contractes per als elements de comunicació identificats, en coherència amb la resta d'instruccions per a l'ambientalització que desplega el decret.
- d. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriuin l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

Pel que fa a la demanda interna, aquesta instrucció també s'aplica a tots els procediments interns de comandes que els diferents serveis puguin realitzar a la Direcció d'Imatge i Serveis Editorials del mateix Ajuntament de Barcelona i a la funció d'aquesta com a òrgan de contractació centralitzada.

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte i adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan aquest contracte ho requereixi.

En el cas de contractes de serveis integrals que incloguin elements de comunicació, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris d'acord amb a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no resulten adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

D'altra banda, en el cas de demandes internes a la Direcció d'Imatge i Serveis Editorials, la direcció del servei municipal sol·licitant podrà considerar que les prioritats i les característiques dels elements de comunicació que estableix aquesta instrucció no resulten adequades per a les tasques del servei o per a una part de les tasques que desenvolupa. En aquests casos, la direcció de serveis sol·licitant serà l'encarregada de justificar-ho degudament a l'expedient, segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les següents tipologies de contractes o serveis relacionats amb elements de comunicació:

- Serveis de disseny de productes gràfics.
- Serveis de producció gràfica, inclosa l'adquisició de materials d'arts gràfiques (paper òfset, paper estucat, cartolines) per a la producció dels serveis de comunicació (Direcció d'Imatge i Serveis Editorials).
- Serveis de disseny i producció digital.
- Producció d'elements de comunicació o publicitat institucional a la via pública (banderoles, opis, venecianes, *roll ups* i similars) en autobusos, metros i altres suports publicitaris similars.
- Adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge, com poden ser articles d'oficina, jocs, petits aparells electrònics i similars, aliments, bosses, samarretes o altres productes tèxtils.
- Serveis de repartiment, distribució, instal·lació o reposició dels diferents tipus d'elements de comunicació.

Aquesta instrucció s'aplica també a la contractació d'aquests elements de manera centralitzada, així com a comandes i contractes petits i a la contractació d'altres serveis que inclouen elements de comunicació.

La instrucció no s'aplica a altres productes i materials de comunicació, per als quals no s'estableixen criteris específics. No obstant això, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per contractar-la.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, quan s'adquireixin articles o productes destinats a la comunicació i quan es contractin contractar serveis que prevegin elements de comunicació, serà prioritari seguir els principis següents:

- Fomentar l'estalvi de recursos materials, o bé mitjançant l'ús de les noves tecnologies de la comunicació o ajustant la producció de recursos materials a les necessitats definides prèviament.
- Garantir l'adquisició i la demanda de productes i articles amb el màxim de matèria primera reciclada o, per defecte, de matèries primeres sostenibles o amb garanties de producció o origen sostenibles. Això serà aplicable especialment als productes de paper, que hauran de seguir les directrius i els criteris que estableix la instrucció del paper.
- Garantir l'adquisició i la demanda de productes i articles amb altres qualitats ambientalment positives, especialment les que siguin fruit de l'aplicació d'eines d'ecodisseny, que prevegin també aspectes com l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat i la facilitat per al reciclatge, entre d'altres.
- Garantir l'adquisició i la demanda de productes i serveis socialment responsables.

Atesa la diversitat d'articles que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, "Abast", els principis assenyalats s'hauran d'aplicar en cada cas, segons pertochi.

Com que els elements de comunicació són l'objecte d'aquesta instrucció, els principis assenyalats anteriorment seran prioritaris respecte als aspectes que s'assenyalen a continuació, que, tot i no ser particulars dels serveis de comunicació, són igualment importants ja que reforcen altres polítiques ambientals -d'eficiència energètica i de prevenció de residus-

i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible:

- Introduir i consolidar pràctiques de prevenció i bona gestió de residus, especialment en relació amb els embalatges, tant primaris com secundaris.
- Promoure i consolidar, en la mesura que sigui possible, les bones pràctiques ambientals en l'execució del contracte, tant en la producció com en el transport i la distribució.
- Promoure, mitjançant contractes específics o incorporant-ho en els contractes corresponents, la reutilització d'elements de comunicació que com a tals han quedat obsolets, però que estan elaborats amb materials duradors (com ara lones, banderoles o similars) redirigint-los com a matèria primera en la producció de nous elements.

Aquests segons aspectes, tot i que no són centrals, i en molts casos precisament pel fet de no ser l'objecte econòmic central del contracte, són sovint més fàcils d'assumir per les empreses licitadores, però no poden quedar aïllats dels primers.

4.2 Informe justificatiu

L'abast d'aquesta instrucció és molt ampli i s'aplica a contractes de naturalesa i valor molt divers. En cas que l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe en què concreti, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques tècniques especials dels elements que es volen adquirir o del servei que s'ha de contractar.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals que defineix aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ O LA CONTRACTACIÓ D'ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

Als articles següents s'indica quan es poden incorporar els criteris com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que una mateixa licitació inclogui diferents serveis o elements de diverses categories caldrà incloure en cada partida o lot els criteris pertinents dels que s'assenyalen per a cada tipologia.

Disseny de productes gràfics

Aprofitament màxim del paper

Ús intel·ligent del color

Producció gràfica

Ajust del tiratge

Qualitat ambiental del paper

Preimpressió

Altres criteris d'ecoedició

Bones pràctiques de gestió ambiental

Missatges sostenibles

Disseny i producció digital

Protocols d'accessibilitat i lectura en línia

Versió imprimible simplificada

Missatges sostenibles

Accés a parts per capítols

Elements en via pública, bus o metro

Qualitat del paper

Altres suports: lones, "vinils", banderoles

Objectes promocionals i de marxandatge

Ecodisseny, ecoetiquetes, comerç just i similars

Objectiu ambiental

Serveis de repartiment, distribució, instal·lació i reposició

Publi tramesa de qualitat

Embalatge i embossament

Ús de vehicles

Prevenició i bona gestió de residus

5.1 Criteris per al disseny de productes gràfics

Els criteris es fonamenten en els principis d'ecodisseny aplicats als productes gràfics, essencialment en aquells que condicionen els impactes relacionats amb el consum de matèries primeres en la fase següent de producció gràfica. Alhora, el disseny està condicionat pel contingut i l'extensió. L'òrgan responsable haurà de predefinir l'extensió del producte gràfic per tal de permetre que, amb les tasques de disseny i maquetació, el contingut es pugui ajustar al nombre de pàgines òptim per aprofitar el paper al màxim.

L'òrgan responsable de la contractació o la demanda establirà els requeriments següents:

I- Aprofitament màxim del paper

- S'escolliran formats estàndards per minimitzar les pèrdues de paper (vegeu l'annex I).
- Les tasques de disseny hauran d'ajustar el contingut a un nombre de pàgines òptim segons el format estandarditzat escollit (consulteu-lo a la impremta en cada cas).
- El gramatge del paper s'ajustarà a la baixa tant com sigui possible segons els aspectes tècnics (vegeu el gramatge suficient a l'annex I).

II- Ús intel·ligent del color

- Es limitarà la cobertura per pàgina per reduir el consum de tintes.
- Es farà un disseny intel·ligent per limitar el nombre de tintes necessàries a la producció a 2 o 4 com a màxim, inclòs el color corporatiu, d'acord amb sèries de colors estandarditzades.
- S'evitaran els colors metal·litzats, ja que les tintes contenen metalls pesants.

5.2 Criteris per a la producció gràfica

Els criteris es fonamenten en els principis de l'ecoedició, és a dir, l'aplicació de l'eco-disseny al procés de producció gràfica. Els criteris que es presenten corresponen als més rellevants del procés i, com a tals, poden incorporar-se en el procés de contractació.

I- Ajust del tiratge/nombre de còpies

L'òrgan responsable, abans de la contractació o demanda, farà una estimació correcta de les necessitats, inclosa la revisió i l'optimització de la base de dades de contactes (vegeu l'annex II: requeriments per a una publitramesa de qualitat) per poder ajustar el tiratge al nombre de còpies necessari en cada cas.

II- Qualitat ambiental del paper

L'òrgan responsable de la contractació o la demanda establirà el tipus de paper que cal utilitzar en funció de les especificacions de la taula de referència (Annex I). La qualitat i les característiques tècniques del tipus de paper seleccionat (reciclat o de gestió forestal sostenible) s'ajustaran als criteris ambientals tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper](#), pel que fa a:

- Procedència de les fibres

III- Preimpresió

L'òrgan de contractació establirà sempre com a requeriment que el procés de preimpresió ha de ser digital, si és possible *Computer to Plate* (CtP).

IV- Altres criteris d'ecoedició

L'òrgan de contractació considerarà i, sempre que sigui possible, establirà l'aplicació d'altres criteris d'ecodisseny com són, per exemple:

- L'ús de tintes d'olis vegetals (en impressions òfset), o de tintes de base aquosa (en flexografia, gravat al buit o serigrafia) o de tòners que compleixin els requisits d'exclusió

de metalls pesants i limitacions en el contingut i l'emissió de substàncies tòxiques tal com es descriu en alguna ecoetiqueta de tipus I¹, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic, l'Àngel Blau o equivalent (en impressió digital).

- Aplicació de la tinta: utilitzar trames reduïdes (<100%) o trames estocàstiques en quadricromies per reduir el consum de tinta.
- Acabats: evitar la plastificació i per contra escollir cobertes de cartó 100% reciclat i envernissat acrílic en base aquosa.

V- Bones pràctiques de gestió ambiental

L'òrgan de contractació establirà com a criteris d'execució la garantia d'aplicació de bones pràctiques ambientals durant el procés d'impressió, i hi inclourà, com a mínim:

- La recollida selectiva de residus de paper
- La gestió correcta de residus especials

Si l'òrgan de contractació disposa del seu propi sistema de gestió ambiental que estableix requeriments en la cadena de proveïdors o qualsevol altra condició objectiva que ho permeti², també podrà considerar la possibilitat d'establir com a solvència tècnica que la impremta disposi d'un sistema de gestió ambiental (EMAS, ISO 14001 o equivalent) o que tingui un pla d'acció amb mesures ambientals en el procés de producció per garantir la qualitat ambiental, o podrà contractar per procediment restringit utilitzant aquest criteri de selecció.

¹Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

²Vegeu la Guia de solvència tècnica i gestió ambiental de la Generalitat de Catalunya.

VI- Missatges sostenibles

L'òrgan de contractació considerarà l'oportunitat d'incorporar als documents impresos informació sobre les característiques ambientals de la publicació. Si així ho considera oportú haurà d'establir com a condició d'execució que l'adjudicatari disposi o recopili la informació corresponent. La informació que cal incorporar pot ser, per exemple, alguna o una combinació de les següents:

- Qualitat ambiental del paper (ecoetiqueta) o les tintes.
- Petjada de carboni o motxilla ecològica de la publicació.
- Referència de l'SGA de la impremta o l'empresa editora.
- Informació més detallada sobre altres bones pràctiques d'impressió³.

Adicionalment es podran incorporar missatges ambientals per incidir en el comportament del públic objectiu.

5.3 Criteris per al disseny i la producció digital

En cas de contractar productes digitals que permeten ser impresos pels usuaris, com publicacions electròniques dinàmiques (web) o no dinàmiques (butlletins o similars), l'òrgan de contractació incorporarà en els plecs criteris d'optimització del disseny des del punt de vista ambiental, com són:

- Aplicar un disseny que respecti els protocols d'accessibilitat en línia (WAI, W3C, etcètera) i que incentivi la lectura en línia.
- Que les plantilles d'estil per a la impressió en paper estiguin adaptades per generar una versió simplificada que optimitzi text i imatge al format de pàgina (simplificar capçaleres, eliminar menús...) i minimitzi el consum de tintes (eliminar colors de fons, reduir mides, eliminar imatges...).

- En productes de comunicació digital i en les operacions de divulgació d'informació (càrrega i descàrrega de documents), incorporar missatges per promoure la lectura en línia i desincentivar la impressió.
- En contractes de manteniment de continguts web, facilitar versions .pdf de parts o capítols de la publicació.

5.4 Criteris per a la producció d'elements de comunicació o publicitat institucional a la via pública

I- Suport paper

Pel que fa a articles en suport paper per a opis, cartelleres, etcètera, l'òrgan responsable de la contractació o la demanda establirà els requeriments quant a qualitat i característiques tècniques del tipus de paper seleccionat (reciclat o de gestió forestal sostenible) i s'ajustaran als criteris ambientals tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper](#), en relació amb:

- Procedència de les fibres

II- Altres suports

Pel que fa a altres suports resistents i perdurables de tipus plàstic per a banderoles, veneçianes, etcètera, l'òrgan de contractació podrà establir criteris ambientals en relació amb:

- El percentatge de plàstic reciclat i valorar sempre les ofertes amb un percentatge més alt.
- La possibilitat d'incorporar criteris de reutilització tal com es descriuen en aquesta instrucció en l'apartat "Criteris per la contractació de serveis de repartiment, distribució i reposició", pel que fa a la prevenció de residus.

³L'ecoetiqueta bDAP del projecte EU Greening Books recull tots aquests aspectes (<http://greeningbooks.eu>)

A més, l'òrgan de contractació pot considerar la possibilitat d'utilitzar lones o materials biodegradables com a alternativa als plàstics habituals, en aquest cas haurà d'assegurar que:

- El material compleixi els requisits de biodegradabilitat en 180 dies, tal com es descriuen en la norma UNE-EN 13432:2001. Envasos i embalatges. Requisits dels envasos i embalatges valoritzables mitjançant compostatge i biodegradació o equivalent.
- Un cop retirat, el material es trasllada o es lliura de manera efectiva a un gestor que en garanteixi el tractament com a residu orgànic biodegradable (vegeu també els criteris per a la prevenció de residus de l'apartat "Criteris per a la contractació de serveis de repartiment, distribució i reposició".

5.5 Criteris per a l'adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge

I- Ecodisseny, ecoetiquetes, certificacions de comerç just i similars

Per a la selecció d'articles, l'òrgan de contractació establirà com a criteri de compliment obligatori que l'empresa adjudicatària haurà d'analitzar diferents alternatives de productes i triar la que compleixi amb el màxim de criteris de sostenibilitat:

- Desenvolupats i que acreditin l'aplicació de criteris d'ecodisseny, que minimitzen l'impacte en tot el cicle de vida del producte, com els que estableixen les ecoetiquetes tipus I (Distintiu de garantia de qualitat ambiental, Àngel Blau, Cigne Nòrdic o similars).
- De comerç just, d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final.
- Produïts amb materials d'origen reciclat (per exemple, paper, plàstic o metalls reciclats), materials d'origen renovable i compostable, materials menys contaminants (pintures amb base aquosa), etcètera.
- Fabricats per empreses del tercer sector que es dediquin a la integració social i laboral.

Les característiques sostenibles dels productes i materials seran clarament visibles i es comunicaran als destinataris.

En cas d'articles de fusta, tèxtils o alimentació, l'òrgan de contractació haurà d'aplicar els criteris específics esmentats a continuació:

Fusta

Quan es tracti d'articles de fusta (articles d'escriptura com llapis, bolígrafs i similars o altres elements), i per executar la Política de fusta de l'Ajuntament de Barcelona, l'òrgan de contractació establirà els requeriments per tal de complir amb els criteris de contractació responsable tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta](#), pel que fa a:

- L'origen sostenible de la fusta

A més, l'òrgan de contractació pot considerar la possibilitat de determinar el tipus de fusta per tal de promoure la diversificació d'espècies.

Productes tèxtils

Quan es tracti de productes tèxtils (samarretes, bosses, mocadors i similars), i per complir amb la declaració institucional sobre el comerç just de l'Ajuntament de Barcelona, l'òrgan de contractació establirà els requeriments de contractació responsable que estableix el punt 5.3, Criteris específics per a altres productes tèxtils, de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils](#).

A més, pot considerar la possibilitat d'incorporar altres criteris ambientals que estableix la mateixa Instrucció, pel que fa a:

- La limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final
- El contingut reciclat en cas d'articles de fibra sintètica
- La procedència de producció ecològica/orgànica per a articles de cotó i fibres naturals

Aliments

Quan es tracti de productes alimentaris, l'òrgan de contractació podrà establir requeriments de contractació responsable tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació](#), pel que fa a l'origen i la qualitat dels productes en relació amb:

- Procedència d'agricultura ecològica
- Garanties de comerç just

II- Objectiu ambiental

L'òrgan de contractació podrà establir que els articles de marxandatge fomentin comportaments sostenibles com la reutilització, l'eficiència energètica o les energies renovables (bosses multiús, embolcalls reutilitzables, carregadors solars, bombetes LED i articles similars).

5.6 Criteris per a la contractació de serveis de repartiment, distribució, instal·lació i reposició dels diferents tipus d'elements de comunicació

I- Publitramesa de qualitat

En contractes de repartiment i distribució, l'òrgan de contractació podrà establir que l'empresa adjudicatària comuniqui la informació rellevant per mantenir la qualitat de la llista de distribució, pel que fa a l'exactitud de les dades del receptor, tant si és de l'adreça com de la persona física a qui va adreçada o altres dades rellevants (vegeu l'annex II).

II- Embalatge i embossament

L'òrgan de contractació podrà establir criteris per minimitzar l'embalatge secundari (de transport), així com la qualitat ambiental de l'embalatge, prioritzar els materials que tenen una taxa més elevada de reciclabilitat (paper i cartró) i establir que els materials siguin d'origen reciclat.

En les publicacions que són objecte de distribució domiciliària (repartiment) o d'enviament per correu postal, l'òrgan de contractació pot prescriure el tipus d'embalatge primari (sobre, bossa, etcètera) i prioritzar sempre que sigui possible el sobre de paper 100% reciclat, així com prescriure la utilització d'alternatives per prescindir-ne, com ara les etiquetes adhesives amb l'adreça del destinatari.

III- Ús de vehicles

En contractes de repartiment, distribució o reposició regular i reiterada, l'òrgan de contractació podrà establir requeriments ambientals tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'ambientalització de vehicles](#), article 6, "Contractació de serveis amb ús de vehicles", pel que fa a:

- Conducció eficient
- Qualitat ambiental de la flota

IV- Prevenció i bona gestió de residus

En contractes d'instal·lació d'elements de comunicació, l'òrgan de contractació establirà criteris relacionats amb la prevenció i bona gestió de residus que poden incloure, entre d'altres:

- Recollir el material sobrant de la producció gràfica un cop finalitzada la campanya de comunicació i lliurar-lo a gestors autoritzats o deixalleries.
- Valorar que els licitadors incloguin a les seves ofertes proposades per a la reutilització de materials, per exemple, producció d'articles de marxandatge a partir de lones i banderoles o materials similars que no han esgotat la seva vida útil.
- Alternativament, establir l'obligatorietat de l'adjudicatari de lliurar determinats materials a iniciatives de reutilització o recuperació.

- Valorar la capacitat de l'adjudicatari per emmagatzemar determinats materials temporalment fins que es pugui establir una cadena de reutilització, en la qual també es pot preveure la participació de l'adjudicatari.
- Altres mesures similars.

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN ELEMENTS DE COMUNICACIÓ

6.1 Criteris ambientals per a altres tipus de serveis de gran abast

En cas d'altres tipus de contracte de serveis de gran abast, l'execució dels quals prevegi tasques de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements de comunicació a càrrec de l'adjudicatari, com per exemple, contractes integrals de gestió d'equipaments municipals, serveis de transport públic, etcètera, que inclouen l'edició regular o periòdica de díptics, full informatius, pòsters, banderoles, marxandatge, etcètera, l'òrgan de contractació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte, haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals corresponents, tal com descriu l'apartat 5.

6.2 Criteris ambientals per a altres tipus de serveis d'abast inferior

En el cas d'altres serveis d'abast inferior, l'execució dels quals prevegi tasques puntuals de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements de comunicació a càrrec de l'adjudicatari, l'òrgan de contractació haurà de considerar, com a mínim, els criteris següents, tal com descriu l'apartat 5:

- Criteri de qualitat ambiental del paper, per a producció gràfica
- Criteri d'ecodisseny, ecoetiquetes, certificacions de Comerç Just i similars, per a l'adquisició d'objectes promocionals i de marxandatge

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules socials i ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius que assenyala l'apartat 4.2.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional. Igualment, podran sol·licitar a la direcció dels diferents serveis l'informe que justifiqui la no-incorporació de totes o d'algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o a les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX I TAULA DE REFERÈNCIA

Taula de referència: característiques ambientals de diferents tipus de publicacions més habituals

	Formats estàndard	Tipus de paper	Gramatge suficient	Grau de blancor	Nombre de tintes	Postimpressió
Díptics i tríptics	30 x 21 / 20 x 21 (obert)	100% reciclat	90 - 125 g	80%	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu)	Plegat Eventualment ensobrat
Butlletins informatius	DIN A4 / DIN A5	100% reciclat	80 - 100 g	80%	1 - 2 tintes	Grapat (lliure de cadmi) Ensobrat (sobres de paper 100% reciclat)
Opuscles i revistes	DIN A4 / 15 x 21,5 15,5 x 21,5 / 17 x 24 (tancat)	A: 100% reciclat B: mín. 50% reciclat; gestió forestal sostenible	Interior: 80 - 110 g Exterior 150 - 180 g Fins a 16 pàgines un únic gramatge (90 - 125 g) o paper volum 45 - 60 g	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu) o 2 tintes (negre i color corporatiu)	Exterior sense plastificar; si cal, envernissat amb base aquosa Grapat amb 2 grapes (lliure de cadmi)
Guies, catàlegs, llibres	DIN A4 / 15 x 21,5 15,5 x 21,5 / 20 x 21 21 x 21 / 17 x 24 (tancat)	A: 100% reciclat B: mín. 50% reciclat; gestió forestal sostenible qualitat òfset o superior	Interior: 80 - 100 g Exterior 170 - 300 g (habitualment 250 g), sense camisa	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu) o 2 tintes (negre i color corporatiu)	Exterior sense plastificar; si cal, envernissat amb base aquosa Enquadernació amb fil vegetal Si cal encolar, cal emprar coles amb base aquosa

	Formats estàndard	Tipus de paper	Gramatge suficient	Grau de blancor	Nombre de tintes	Postimpressió
Arxivador personalitzat	27 x 32, diferents amplades de llom	Cartró 100% reciclat Lliure de plàstics PVC, ABS, PS Lliure de colorants amb base de metalls pesants Mecanismes funcionals de metall Paper interior 100% reciclat	Interior: 75 - 110 g Fulls separadors 200 - 250 g	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu) o 2 tintes (negre i color corporatiu)	Folrat amb paper TCF Encolatge amb base aquosa
Fundes per a CD	Diferents models	100% reciclat	200 - 300 g	80%	2 tintes (negre i color corporatiu)	
Pòsters i cartells	DIN A3, 2, 1 25 x 50 / 50 x 70 70 x 100	A: 100% reciclat B: mín. 50% reciclat; gestió forestal sostenible qualitat òfset o superior	100 - 150 g (habitualment 125 g)	80% o superior	Màxim 4 (inclòs el color corporatiu)	

ANNEX II REQUERIMENTS PER A UNA PUBLITRAMESA DE QUALITAT

Llista de destinataris (publitramesa) de qualitat

Una “Llista de publitramesa de qualitat” és una llista actualitzada sense repeticions de noms d’organitzacions i persones del grup objectiu.

Una llista de publitramesa de qualitat necessita les actualitzacions i verificacions següents:

- Verificar que des de l’última actualització hagi passat menys d’un any.
- Verificar que els noms de les organitzacions i de les persones físiques no es repeteixin. Si una organització hi surt més d’una vegada, verificar si cal enviar més d’un exemplar de la publicació.
- Verificar que les adreces (postals i electròniques) siguin correctes.
- Verificar que els càrrecs de les persones estiguin actualitzats.

Si la llista de publitramesa es crea de nou, s’hauria de definir el nombre real de persones, organitzacions i institucions:

1. que poden tenir interès a rebre la publicació
2. que haurien de rebre la publicació (públic objectiu)
3. que poden rebre la publicació dins d’un límit de temps màxim (per exemple, abans de la data de celebració d’una conferència o inauguració)

Si la llista de publitramesa ja existeix, se n’han de verificar les dades regularment (un cop cada any), segons les consideracions que s’han exposat en els paràgrafs anteriors.

Els beneficis d’aquesta actualització de la publitramesa són la reducció del nombre de les còpies impreses segons les necessitats reals. Al mateix temps es redueixen les despeses de tramesa i el nombre d’exemplars retornats per correus.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

EQUIPS INFORMÀTICS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

EQUIPS
MULTIFUNCIÓ

ESTACIONS DE
TREBALL

EQUIPS
PORTÀTILS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Reduir el consum
d'energia dels equips

Reduir les
emissions (sonores,
electromagnètiques
, de substàncies
nocives...)

Instal·lar equips
amb les
configuracions
d'estalvi energètic i
impressió a doble
cara per defecte

Assegurar el
compromís de
transparència i de
compliment de les
convencions
bàsiques de la
Organització
Internacional del
Treball (OIT) per
part dels proveïdors

Minimitzar l'impacte
associat als residus:
foment de
consumibles
remanufacturats,
foment de la donació
dels equips vells a
organitzacions sense
ànim de lucre...

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS EQUIPS INFORMÀTICS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022 i el Pla d'autosuficiència energètica, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de l'ús d'equips informàtics necessaris per fer les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que s'han d'aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els equips informàtics.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició d'equips informàtics (en qualsevol de les possibles tipologies: compra, lísing o rènting).

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Defineix els diferents tipus d'equips informàtics que són objecte de la instrucció.
- Defineix les prioritats per adquirir-los.
- Defineix els criteris ambientals que cal aplicar en l'adquisició de les diferents tipologies d'equips.
- Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriuin l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir, en tots els casos, l'aplicació dels criteris ambientals bàsics segons el tipus d'equips.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per als equips informàtics següents:

- Equips multifunció
- Estacions de treball
- Equips portàtils

Aquesta instrucció s'aplica als contractes d'adquisició d'equips informàtics d'ús ordinari (incloses les modalitats de lísing o rènting).

Per contra, la instrucció no s'aplica a petites impressores o faxos, als aparells de telefonia mòbil, tauletes tàctils, organitzadors personals (PDA) o altres aparells electrònics si-

milars, ni a servidors ni centres de dades (propis o externs). No obstant això, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per a la contractació.

Tampoc no s'aplica als contractes de serveis l'execució dels quals requereixi l'ús d'equips informàtics com els que es descriuen l'abast, tot i que les prioritats i línies indicades en la instrucció poden servir d'orientació per a la contractació.

3.1 Definicions

Per les tipologies esmentades s'entén el següent:

Equip multifunció

Producte format per un dispositiu o una combinació de dispositius integrats dissenyats per a la impressió d'imatges i documents. Integra, com a mínim, dues de les funcions següents: impressió, còpia, escanejat o fax. Es pot alimentar a través de la xarxa elèctrica o de la xarxa de dades.

Estació de treball

Producte format per un ordinador, una pantalla, un teclat i un ratolí. L'ordinador és un dispositiu per fer operacions lògiques i processament de dades amb una unitat central de processament (CPU) i que està preparat per utilitzar dispositius d'entrada i pantalles. L'ordinador pot ser de sobretaula, de sobretaula integrat (amb la pantalla integrada al mateix cos de l'ordinador) o de client lleuger (*thin client*). La pantalla és el dispositiu de visualització capaç de mostrar informació de sortida procedent de l'ordinador i pot ser independent o estar-hi integrada.

Ordinador portàtil

Ordinador amb pantalla integrada (d'almenys 9 polzades, en diagonal) dissenyat específicament per ser mòbil i per funcionar durant llargs períodes de temps amb connexió directa a la xarxa elèctrica o sense, tot i que també pot funcionar amb una bateria integrada o una altra font d'energia portàtil.

4 PRIORITATS DELS EQUIPS QUE CAL ADQUIRIR

4.1 Prioritats

Una part molt important en relació amb els equips informàtics és el fet que els impactes ambientals estan associats a la fase d'ús. Per tant, i de manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient, canvi climàtic i estalvi energètic adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, i ateses les diferències en termes d'impactes ambientals associats als diferents equips, es fa necessari que a l'hora d'adquirir equips sigui prioritari establir criteris per:

- Reduir el consum d'energia associat a l'ús dels equips.
- Reduir les emissions de qualsevol tipus (sonores, electromagnètiques, de substàncies nocives...) que puguin afectar el medi ambient o la salut de les persones.
- Minimitzar l'impacte associat als residus, especialment en relació amb els consumibles, fomentant en la mesura que sigui possible la reutilització i el reciclatge.

4.2 Informe justificatiu

En el cas que l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concret, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.
- O bé, una justificació econòmica a partir del càlcul del cost total de propietat (CTP).

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ D'EQUIPS INFORMÀTICS

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat que cal tenir en compte en cadascuna de les tipologies d'equips informàtics indicats:

Equips multifunció

Criteris tècnics bàsics

Eficiència energètica

Emissions sonores

Limitació de substàncies nocives

Consumibles

Estacions de treball

Ordinadors

Pantalles

Eficiència energètica

Eficiència energètica

Emissions sonores

Ergonomia i emissions electromagnètiques

Equips portàtils

Eficiència energètica

Emissions sonores

Ergonomia i emissions electromagnètiques

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'acrediti el compliment dels criteris assenyalats. En els articles següents s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin adquirir diferents equips, caldrà diferenciar-los per lots i incloure en cada lot els criteris pertinents.

5.1 Criteris per a equips multifunció

En l'adquisició d'equips multifunció es consideraran sempre els criteris ambientals bàsics que s'estableixen a continuació.

I- Criteris tècnics bàsics

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb les característiques tècniques dels equips:

- Han de tenir la capacitat d'imprimir, copiar i escanejar a doble cara de manera automàtica
- Han de garantir la idoneïtat tècnica per imprimir i copiar tant en paper 100% reciclat postconsum com no reciclat segons la norma EN 12281 o equivalent.

- Els cartutxos (de tòner o tinta blanc i negre i de colors) es poden canviar de manera individual i independent.
- Els equips disposen d'un sistema de confirmació de la impressió compatible amb la targeta d'usuari definida per l'Ajuntament.

En cas de contractes de lísing o rènting, l'òrgan de contractació podrà establir, a més a més, que més enllà de les garanties del fabricant, l'empresa subministradora dels equips i dels serveis associats al contracte:

- Garanteixi l'acceptació i el bon funcionament amb cartutxos de tòner remanufacturats.

II- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que els equips compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

III- Nivells d'emissions sonores

L'òrgan de contractació establirà que els nivells d'emissions de soroll (en LWAd, nivell ponderat de potència sonora A declarat) dels equips multifunció no siguin superiors a 75 dB(A), segons la norma EN ISO 7779:2010 i expressats segons EN ISO 9296:1988 o equivalents, tal com queden recollits en l'ecoetiqueta Àngel Blau o en l'ecoetiqueta Cigne Nòrdic o equivalents.

IV- Limitació de substàncies nocives

L'òrgan de contractació establirà que els equips no podran superar els nivells d'emissions de substàncies nocives que estableix la taula següent, i calculats segons el procediment definit en l'ecoetiqueta Àngel Blau o equivalent.

Substàncies	Equips B/N	Equips Color
Pols	4 mg/hora	4 mg/hora
COVT (Compostos orgànics volàtils totals)	10 mg/hora	18 mg/hora
Ozó	1,5 mg/hora	3 mg/hora
Estirè	1 mg/hora	1,8 mg/hora
Benzè	<0,05 mg/hora	<0,05 mg/hora

V- Consumibles

En cas que el contracte de subministrament d'equips multifunció inclogui el subministrament de consumibles (com podria ser el cas en contractes de lísing o rènting), l'òrgan de contractació incorporará com a criteris d'adjudicació valorable que les empreses licitadores garanteixin els criteris de qualitat i les tasques de manteniment que se'n puguin derivar a càrrec seu, i incloguin en la seva oferta el subministrament de consumibles (cartutxos de tòner o de tinta) que:

- Siguin remanufacturats i compleixin amb els requisits de qualitat d'impressió definits a l'estàndard DIN 33870 (DIN 33870-1 per a blanc i negre o 33870-2 per a color) o equivalent.
- Compleixin amb els requisits de limitació de presència de substàncies perilloses definits en les ecoetiquetes tipus I (Àngel Blau, Cigne Nòrdic, Austrian Ecolabel) o equivalents.

En cas de contractes que incloguin reposició de consumibles, l'òrgan de contractació podrà establir, com a criteri d'execució del contracte, que l'adjudicatari haurà de destinar els cartutxos retirats a la seva remanufacturació. I a aquest efecte, durant la formalització del contracte haurà de presentar a l'òrgan de contractació la documentació que acrediti un acord ferm amb una empresa recuperadora.

5.2 Criteris per a estacions de treball

En l'adquisició d'estacions de treball es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

5.2.a Ordinadors

I- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que els ordinadors compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") i de gestió d'energia que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

II- Nivells d'emissions sonores

L'òrgan de contractació valorarà que els nivells d'emissió de soroll dels ordinadors compleixin amb els que estableix l'estàndard TCO Certified Desktops i TCO Certified All-in-One PCs, i tal com queden recollits també en l'Etiqueta ecològica europea, l'Àngel Blau, el Cigne Nòrdic o equivalents:

Nivell ponderat de potència sonora A declarat (LWAd):

En mode repòs	40 dB(A)*
Quan s'accedeix al lector de disc dur	45 dB(A)*

*calculats segons EN ISO 7779:2010 i expressats segons ISO 9296:1988 o equivalent

5.2.b Pantalles

I- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que les pantalles compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") i de gestió d'energia que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

II- Ergonomia, emissions electromagnètiques

L'òrgan de contractació establirà que les pantalles compleixin amb els requeriments d'ergonomia i emissions electromagnètiques que estableix la darrera versió de l'estàndard TCO Certified Displays, TCO Certified All-in-One PCs o equivalent.

5.3 Criteris per a equips portàtils

En l'adquisició d'equips portàtils es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

I- Eficiència energètica

L'òrgan de contractació establirà que els ordinadors compleixin amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, "Typical Energy Consumption") i de gestió d'energia que estableix la darrera versió de l'Energy Star o equivalent.

II- Nivells d'emissions sonores

L'òrgan de contractació valorarà que els nivells d'emissió de soroll dels ordinadors compleixin amb els que estableix l'estàndard TCO Certified Notebooks, i tal com queden recollits també en l'Etiqueta ecològica europea, l'Àngel Blau, el Cigne Nòrdic o equivalents:

Nivell ponderat de potència sonora A declarat (LWAd):

En mode repòs 35 dB(A)*

Quan s'accedeix al lector de disc dur 40 dB(A)*

*calculats segons EN ISO 7779:2010 i expressats segons ISO 9296:1988 o equivalent

III- Ergonomia i emissions electromagnètiques

L'òrgan de contractació valorarà que els equips portàtils compleixin amb els requeriments d'ergonomia i emissions electromagnètiques que estableix la darrera versió de l'estàndard TCO Certified Notebooks, i tal com queden també recollits en l'Etiqueta ecològica europea, l'Àngel Blau, el Cigne Nòrdic o equivalent.

5.4 Criteris per al subministrament de qualsevol tipologia d'equips informàtics

I- Garantia

En cas de compra d'equips informàtics, l'òrgan de contractació establirà que la garantia mínima dels equips sigui de 3 anys.

Adicionalment, l'òrgan de contractació valorarà els anys d'ampliació de la garantia oferts pel subministrador, més enllà dels 3 anys de garantia mínima.

II- Instal·lació d'equips nous

Instal·lació dels equips amb les configuracions d'estalvi energètic, impressió a doble cara, etcètera, per defecte, d'acord amb l'aplicació dels perfils d'usuari definits.

L'òrgan de contractació haurà d'incloure, com a requisit per a l'execució del contracte de subministrament de qualsevol tipus d'equip, que l'empresa adjudicatària, un cop instal·lats els equips, deixi l'espai net tant d'embalatges (caixes de cartró, embalatge de protecció, plàstics...) com de la resta de residus generats en la instal·lació dels equips (peces, cables, etcètera).

A aquest efecte, abans d'instal·lar els equips, l'òrgan de contractació i l'empresa adjudicatària es posaran d'acord en la manera de retirar els residus de cadascuna de les fraccions (paper/cartró, plàstics, peces/cables...) i el punt o lloc on ha de ser dipositada cada fracció. Un cop feta la instal·lació serà responsabilitat de l'adjudicatària retirar els residus seguint el protocol acordat.

III- Retirada d'equips vells

En cas que el contracte inclogui la retirada dels equips vells, l'òrgan de contractació podrà establir que els equips en bon estat es donin gratuïtament a organitzacions sense ànim de lucre. En cas que l'equip no es pugui reutilitzar, l'empresa haurà de garantir-ne una gestió correcta.

Un s'hagi retirat l'equip, l'adjudicatari haurà de presentar l'informe de gestió corresponent, al qual adjuntarà els documents acreditatius de la gestió realitzada amb els equips vells (acords amb les ONG, fulls d'acceptació de gestors autoritzats...).

IV- Cadena de subministrament

L'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat que les empreses licitadores es comprometin a treballar per adoptar mesures que garanteixin la transparència i unes bones condicions laborals, respectant com a mínim les convencions bàsiques de l'OIT, al llarg de tota la cadena de valor dels productes subministrats. Per això, se sol·licitarà que presentin com a part de l'oferta un document que detalli les mesures que porten a terme en aquest sentit.

L'òrgan de contractació establirà com a criteri d'execució l'obligatorietat que l'empresa adjudicatària signi un compromís mitjançant el qual es compromet a atendre i col·laborar en les demandes i iniciatives que en aquest sentit pugui tenir o emprendre l'Ajuntament.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.

- Llista dels equips adquirits (de manera directa o mitjançant lísing o rènting) amb informació sobre el compliment d'ecoetiquetes (Energy Star, Àngel Blau, Cigne Nòrdic, TCO o equivalents).
- Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació adicional.

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA

FUSTA

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

REDACCIÓ DE
PROJECTES
D'EDIFICACIÓ O
URBANITZACIÓ

EXECUCIÓ
D'OBRES
D'EDIFICACIÓ O
URBANITZACIÓ

ADQUISICIÓ DE
MOBILIARI URBÀ
I ALTRES
ELEMENTS
URBANS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Fusta d'explotacions forestals sostenibles
(certificat FSC, PEFC o equivalent)

Fusta tropical amb
garanties de
legalitat

Fusta reciclada
amb certificació

Foment de la fusta
com a material de
construcció
sostenible i
renovable

Foment de la
diversificació
d'espècies i de la
fusta autòctona de
gestió forestal
sostenible

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA FUSTA

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'acció de fusta sostenible de l'Ajuntament de Barcelona i la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, treballa per revertir la tendència de destrucció de boscos mitjançant la compra i l'ús de fusta sostenible i per crear mercats de fusta tropical més responsables.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba la fusta i altres productes derivats.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició de fusta com a element de mobiliari urbà o material de construcció inclòs en contractes d'obres o manteniment d'urbanització o edificació, així com altres tipus d'adquisicions de productes elaborats amb fusta o derivats.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Classifica les principals tipologies de contractes que poden incloure elements de fusta
- b. Defineix les prioritats que s'han de tenir en compte per a la contractació
- c. Estableix els principals àmbits d'aplicació de criteris ambientals en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte i el tipus de fusta o producte de fusta, i adaptar-los si és necessari a les característiques del contracte quan ho requereixi.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de contractes següents:

- Redacció de projectes d'edificació, de nova construcció, de reforma o de rehabilitació
- Redacció de projectes d'urbanització o infraestructures (projectes d'obres de l'espai públic, ja siguin d'urbanització, remodelació o manteniment)
- Execució d'obres d'urbanització i edificació, conseqüència dels anteriors
- Adquisició de mobiliari urbà i altres elements de fusta com a tals o com a part de contractes de manteniment d'elements de mobiliari urbà o altres elements en l'espai públic

L'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador també hauran de tenir cura que s'apliquin els criteris definits en aquesta instrucció quan s'estableixin acords amb operadors privats per a la realització d'obres d'urbanització, de manteniment o d'instal·lació d'elements urbans en l'espai públic de la ciutat, i s'hauran d'assegurar que estan incorporats degudament en el projecte i en els protocols de recepció de l'obra.

Els criteris definits en aquesta instrucció també són aplicables a tot tipus de contractes d'adquisició de productes elaborats amb fusta o derivats. Tanmateix, el mobiliari d'oficina tindrà un tractament propi i específic en la instrucció de mobiliari d'oficina.

Aquesta instrucció no s'aplica als productes de paper, que estan tractats en les instruccions específiques de paper i d'elements de comunicació.

4 PRIORITATS DE LA FUSTA QUE CAL ADQUIRIR

4.1 Prioritats en el tipus de fusta que cal adquirir

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, l'ordre de prioritats a l'hora de determinar el tipus de fusta serà el següent:

- És obligatori adquirir i demanar fusta amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, per la qual cosa aquesta instrucció estableix els criteris de garantia tècnica.
- De manera general, es promou un ús superior de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable i l'ús d'una diversitat més gran d'espècies i de fusta autòctona de gestió forestal sostenible.

- Per a certs usos, com per exemple elements de mobiliari urbà o altres elements de fusta inclosos en obres, es pot optar per fusta tropical que, a més de tenir garanties de sostenibilitat, s'haurà d'adquirir sempre amb garanties de legalitat, en línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea i el Reglament europeu de la fusta (EUTR¹).

Quan, per motius tècnics, la prioritat que estableix aquesta instrucció no sigui adequada per al tipus de fusta que s'ha d'adquirir, la direcció del servei, o l'òrgan de contractació corresponent, haurà d'emetre un informe en què s'indiquin els motius tècnics que justifiquen l'opció triada.

Adicionalment al que s'ha dit anteriorment, es podrà adquirir fusta amb altres criteris de sostenibilitat, com poden ser l'ús de fusta reciclada o la definició de tractaments de fusta d'impacte ambiental baix, entre d'altres.

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats per no seguir la prioritat establerta en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos de fusta que ho justifiquen.
- Els requeriments i les característiques tècniques especials de la fusta que ho justifiquen i que entren en conflicte o impedeixen aplicar els criteris definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

¹Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE FUSTA

La taula següent recull els diferents aspectes ambientals per a cadascuna de les tipologies de serveis indicades.

Redacció de projectes i execució d'obres d'urbanització o edificació

Fusta de gestió forestal sostenible o reciclada

Fusta tropical provinent de tala legal

Diversificació d'espècies

Contingut en formaldehid

Adquisició o manteniment de mobiliari urbà i altres elements urbans

Fusta de gestió forestal sostenible o reciclada

Fusta tropical provinent de tala legal

Limitació dels tractaments fitosanitaris

A continuació es detallen els criteris ambientals que s'han d'incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

En els articles següents s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulgui adquirir fusta de diverses tipologies, caldrà incloure per a cada partida de fusta els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

5.1 Criteris de compliment obligatori per a totes les contractacions que inclouen elements de fusta

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb les característiques bàsiques de la fusta:

I- Criteris generals d'origen sostenible per a tot tipus de fusta

Totes les fustes i els productes de fusta (inclosos taulells de fibres de fusta, contraxapats, DM i altres materials similars) han de disposar obligatòriament de **garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles**, acreditables mitjançant la presentació de la certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

Alternativament a l'adquisició de fusta amb certificació de gestió forestal sostenible, l'òrgan de contractació pot prescriure igualment l'ús de **fusta reciclada amb certificació** (verificable per mitjà de la fitxa tècnica del producte o documentació que acrediti el compliment de l'estàndard *EPF recycled wood*, *FSC recycled* o altres esquemes equivalents).

Al mateix temps, els certificats de gestió forestal sostenible (FSC, PEFC o equivalents) s'utilitzaran per validar l'origen legal de la fusta, per tal de combatre la tala il·legal i el comerç de fusta i productes de fusta que se'n deriven, en línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea i el Reglament europeu de la fusta (EUTR²).

²Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

5.2 Criteris opcionals segons el tipus de contracte

L'òrgan de contractació pot incloure, de manera opcional, criteris ambientals addicionals com a millora ambiental de l'oferta³. A continuació se n'esmenten alguns exemples:

I- Criteris per promoure la diversificació d'espècies

L'òrgan de contractació podrà establir criteris:

- per promoure un ús més estès de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable;
- per promoure l'ús d'espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible;
- per diversificar les espècies que es poden utilitzar en obres d'urbanització o reurbanització, obres d'edificació i mobiliari urbà.

A aquest efecte, l'òrgan de contractació definirà, en els plecs de contractació de redacció de projectes o d'execució d'obres, infraestructures, manteniment de mobiliari urbà i altres usos similars, criteris funcionals com ara la densitat, el color, la resistència o altres característiques tècniques i evitarà prescriure espècies concretes, de manera que es permeti una diversificació d'espècies i la utilització de fustes autòctones, sempre que sigui possible.

II- Contingut de formaldehid al material de fusta:

En cas del material de fusta (taulers de partícules segons UNE-EN 312, de fibres segons UNE-EN 622, d'encenalls segons UNE-EN 300, o altres), l'òrgan de contractació podrà demanar que siguin classificats com a classe E1 conforme a la norma EN 13986, d'acord amb els procediments de determinació de formaldehid que estableix la norma corresponent UNE-EN 120, UNE-EN 717 o equivalent.

III- Limitació dels tractaments fitosanitaris

L'òrgan de contractació podrà demanar garanties de compliment de les prohibicions existents (per exemple, de tractament tipus creosotat, segons l'Ordre 2666/02, de 25 d'octubre), així com establir altres limitacions o excloure determinats tractaments de la fusta, tant de manera genèrica com per a usos específics, com per exemple jocs infantils, etcètera.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals i la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible (Annex I), la Comissió de Treball de la Fusta, coordinada pel Programa Ajuntament + Sostenible, farà el seguiment de la compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible. La Comissió de Treball de la Fusta definirà uns formularis tipus per a la recopilació d'informació i el seguiment de la instrucció de la fusta, que contindran, com a mínim:

- Llista de la fusta o els productes de fusta adquirits amb dades generals i descripció dels productes adquirits.
- Còpia dels certificats de gestió forestal sostenible per a cada element o partida de fusta i la factura corresponent que vincula el número de cadena de custòdia (FSC, PEFC o equivalent) amb el producte en qüestió, o documentació similar en cas de l'ús de fusta reciclada.

Els responsables dels contractes hauran d'emplenar i remetre els formularis mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat.

³Per a més informació, es poden consultar altres manuals o documents de referència de compra i contractació pública verda.

En l'annex III s'adjunten els formularis de recollida d'informació, que s'actualitzaran en la Comissió de Treball de la Fusta per aconseguir aquesta instrucció.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius assenyalats en l'apartat 4.2.

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin oberts o aprovats, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

8 DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Aquesta instrucció deroga el Decret de política responsable de la fusta de 2004.

ANNEX I POLÍTICA DE COMPRA RESPONSABLE DE FUSTA DE GESTIÓ FORESTAL SOSTENIBLE

Antecedents

Des de fa uns anys, l'Ajuntament de Barcelona promou una política responsable de compra de fusta que respon a la voluntat de disminuir l'impacte ambiental de la ciutat sobre el planeta, contribuint a la gestió racional i a l'aprofitament sostenible dels recursos forestals. Com a iniciativa pionera en Espanya, l'Ajuntament de Barcelona va aprovar l'any 2004 el "*Decret d'Alcaldia de juliol de 2004, de Política Responsable de Compra de Fusta*"⁴, que promou l'adquisició de fusta certificada, establint un ordre de preferència de les certificacions de gestió forestal sostenible i exclouent la compra de fusta provinent de tals il·legals mitjançant la sol·licitud de certificats d'origen.

A través d'una Comissió de Treball, integrada per representants de les diferents àrees i departaments amb major consum de fusta, s'elabora un informe anual, que recopila la informació sobre les compres de fusta i productes derivats portades a terme pels diferents departaments de l'Ajuntament, amb l'objectiu de posar de manifest el grau d'acompliment del Decret de Política Responsable de Compra de Fusta.

Per diferents motius que s'exposen a continuació es proposa revisar i actualitzar el "*Decret d'Alcaldia de juliol de 2004, de Política Responsable de Compra de Fusta*":

- Durant els primers anys d'aplicació del Decret el major comprador de fusta de l'Ajuntament de Barcelona era Serveis Funeraris amb més d'un 80% de la fusta total adquirida. A causa de canvis organitzatius, des de l'any 2011 el Decret ja no aplica a Serveis Funeraris, i els departaments de major adquisició de fusta es concentren en l'àmbit d'obres d'edificació, mobiliari urbà i altres elements urbans. L'especificitat i complexitat del sistema de seguiment de les dades d'adquisició de la fusta inclosa en obres d'edificació o urbanització fa necessari introduir algunes modificacions en el sistema de seguiment establert en el Decret.

⁴http://www.ajsosteniblebcn.cat/decret_fusta_2004_7953.pdf

- La modificació de la “Ley de Montes” del 2006 estableix el compromís de les Administracions públiques de promoure el consum responsable de productes forestals en els procediments de contractació pública, afavorint l’adquisició de fusta i productes derivats de la fusta procedents de boscos certificats i el foment del consum responsable de fusta per part de la ciutadania⁵.
- Com a part del Pla d’Acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de la fusta i productes derivats de fusta, el Reglament Europeu de la Fusta (EUTR⁶) introdueix el sistema de Diligència Deguda. El sistema de Diligència Deguda inclou l’avaluació de riscos per països en el cas de fusta importada. A Espanya, la Associació Espanyola del Comerç i Indústria de la Fusta (AEIM)⁷ estableix el risc de cadascun dels països importadors de fusta, en compliment del Reglament EUTR, aquesta informació està disponible públicament a la seva web.
- L’Ajuntament de Barcelona es va adherir al novembre del 2013 a la “Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible”, que té com a objectiu “revertir la tendència de destrucció de milers d’hectàrees anuals de boscos mitjançant la compra i ús de fusta sostenible i assolir una gestió sostenible de fins a 10 milions d’hectàrees de bosc tropical per a l’any 2015 involucrant a les administracions públiques en la creació de mercats més responsables de fusta tropical”. Amb aquesta adhesió, l’Ajuntament de Barcelona es va comprometre a elaborar un Pla d’Acció de Fusta Sostenible, que es basa en la visió de la “Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible” d’augmentar la demanda de fusta provinent de gestió forestal sostenible per crear mercats més sostenibles de fusta tropical certificada, amb un èmfasi especial en el paper exemplaritzant de l’Ajuntament de Barcelona i la reducció del risc de comprometre la seva reputació a través de l’adquisició exclusiva de fusta tropical amb certificació de gestió forestal sostenible (per certs usos), la promoció de l’ús d’espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible i la diversificació d’espècies a utilitzar en obres d’edificació, d’urbanització, projectes urbans i mobiliari urbà.
- Finalment, el 15 de desembre del 2013 va entrar en vigor el Decret de Contractació Responsable de l’Ajuntament de Barcelona⁸, que estableix, entre d’altres, la definició de criteris per a clàusules ambientals de conformitat amb la normativa vigent i la

legislació de la Unió Europea per a 12 grups de productes i serveis prioritaris, entre els quals s’inclou la fusta i altres productes derivats.

Per aquests motius es proposa l’adopció d’una nova **Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible**:

1. L’Ajuntament promou l’adquisició de fusta certificada amb els requisits més exigents que siguin possibles. Com a soci de la “Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible”, i per revertir la tendència de destrucció de boscos tropicals, tota la fusta tropical adquirida per certs usos (com per exemple elements de mobiliari urbà o altres elements de fusta inclosos en obres) ha de comptar no solament amb garanties de legalitat, sinó amb garanties de sostenibilitat, és a dir, amb certificació de gestió forestal sostenible d’acord amb els sistemes FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

2. Mentre es consolidi la implementació del Pla d’Acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de fusta i productes de fusta i el Reglament Europeu de la Fusta (EUTR⁶), els certificats de gestió forestal sostenible (FSC, PEFC o equivalent....) es consideren les millors eines de validació de l’origen legal de la fusta.

⁵LEY 10/2006, de 28 de abril, por la que se modifica la Ley 43/2003, de 21 de noviembre, de Montes (BOE 102 de 29/04/2006).

⁶Reglamento (UE) n ° 995/2010 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 20 de octubre de 2010, por el que se establecen las obligaciones de los agentes que comercializan madera y productos de la madera

⁷<http://www.maderalegal.info/inicio>

⁸http://www.ajsosteniblebcn.cat/decret_contractaci%C3%B3_responsable_24575.pdf

3. L'Ajuntament promou un major ús de fusta com a material de construcció sostenible i renovable, l'ús d'espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible i la diversificació d'espècies a utilitzar en obres d'edificació i mobiliari urbà. Per aquest motiu, els plecs de contractació de redacció de projectes o d'execució d'obres d'edificació, infraestructures, manteniment de mobiliari urbà i usos similars definiran, sempre que sigui possible, criteris funcionals (com densitat, color, resistència o altres característiques tècniques) en lloc de prescriure espècies concretes, de manera que es permeti una diversificació d'espècies i la utilització de fustes autòctones amb certificació de gestió forestal sostenible (FSC, PEFC o equivalent).
4. En compliment del Decret de Contractació Responsable de l'Ajuntament de Barcelona s'elaboraran unes instruccions internes de contractació de fusta i altres productes derivats, que traduïran la nova Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible en criteris ambientals a incorporar en els plecs corresponents, conjuntament amb altres criteris de sostenibilitat, com poden ser l'ús de fusta reciclada o la definició de tractaments de fusta de baix impacte ambiental, entre d'altres.
5. L'Ajuntament durà a terme actuacions complementàries per reforçar la implementació de la nova Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, com la formació de tot el personal involucrat; la revisió i adaptació dels mecanismes de control i seguiment; la col·laboració amb actors i grups d'interès externs del sector de la construcció per promoure l'ús de fusta sostenible; la comunicació de la nova Política de fusta als professionals del sector i accions de sensibilització de la ciutadania en general.
6. Com a òrgan de coordinació dels diferents departaments municipals involucrats en l'aplicació i el seguiment de la nova Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, es dona continuïtat a la Comissió de Treball de Fusta existent, ampliant els representants als sectors i departaments més rellevants en la contractació d'obres o serveis que inclouen l'adquisició de fusta i productes derivats. Aquesta Comissió està coordinada pel Programa Ajuntament+Sostenible.

ANNEX II GLOSSARI

Sistemes de certificació de gestió forestal sostenible

Els sistemes de certificació forestal són sistemes voluntaris que certifiquen, a través d'una auditoria externa feta per una entitat independent, que la fusta prové de boscos gestionats de manera sostenible. Els sistemes de certificació inclouen mecanismes de seguiment que permeten traçar els productes a través de la cadena de subministrament fins al producte final. La certificació de la cadena de subministrament rep el nom de "certificació de cadena de custòdia" ("Chain of Custody", CoC).

Els sistemes internacionals principals són l'FSC (Forest Stewardship Council) i el PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification); tots dos exigeixen el compliment de criteris legals, ecològics, social i econòmics, que permeten oferir garanties de gestió forestal sostenible certificada als consumidors finals.

Els certificats FSC i PEFC vigents es poden consultar en les bases de dades respectives:

<http://info.fsc.org>

<http://www.pefc.cat/empreses.html>

Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea i Reglament europeu de la fusta (EUTR¹⁰):

El Reglament europeu de la fusta (EUTR) requereix que, a partir del 3 de març de 2013, tota la fusta en el mercat de la UE procedeixi de fonts legals. El reglament requereix que els agents que comercialitzen fusta en el mercat europeu per primera vegada disposin d'un sistema d'auditoria preventiva.

¹⁰Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

L'EUTR és un element clau del Pla d'acció FLEGT (Forest Law Enforcement Government and Trade) de la Unió Europea que conté una sèrie d'accions per prevenir el comerç de fusta il·legal, per millorar l'oferta de fusta provinent de fonts legals i per promoure la demanda de fusta de gestió forestal sostenible.

<http://www.magrama.gob.es/es/desarrollo-rural/temas/politica-forestal/planificacion-forestal/comercializacion-de-madera-legal/index.aspx>

European Sustainable Tropical Timber Campaign:

L'Ajuntament de Barcelona es va adherir el novembre del 2013 a la "Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible", que té com a objectiu "revertir la tendència de destrucció de milers d'hectàrees anuals de boscos mitjançant la compra i l'ús de fusta sostenible i assolir una gestió sostenible de fins a 10 milions d'hectàrees de bosc tropical per a l'any 2015 involucrant les administracions públiques en la creació de mercats més responsables de fusta tropical". Amb aquesta adhesió, l'Ajuntament de Barcelona es va comprometre a elaborar un Pla d'acció de fusta sostenible, que es basa en la visió de la "Coalició Europea per a la Fusta Tropical Sostenible" d'augmentar la demanda de fusta provinent de gestió forestal sostenible per crear mercats més sostenibles de fusta tropical certificada, amb un èmfasi especial en el paper exemplaritzant de l'Ajuntament de Barcelona i la reducció del risc de comprometre la seva reputació a través de l'adquisició exclusiva de fusta tropical amb certificació de gestió forestal sostenible (per a certs usos), la promoció de l'ús d'espècies de fusta autòctona de gestió forestal sostenible i la diversificació d'espècies a utilitzar en obres d'edificació, d'urbanització, projectes urbans i mobiliari urbà.

www.europeansttc.com

ANNEX III QÜESTIONARI EXEMPLE DE RECOLLIDA DE DADES DE FUSTA PER A PROJECTES I EXECUCIÓ D'OBRES D'URBANITZACIÓ O EDIFICACIÓ

FITXA DE DECLARACIÓ D'USOS DE LA FUSTA

Data: _____ Títol Projecte: _____

DADES CORRESPONENTS A FASE DE PROJECTE

Ús	Tipus	Cubicatge	Codi de la partida del pressupost	Segell Garantia Explotació sostenible
Encofrat				
Façana				
Revestiment interior				
Paviment				
Altres				

Instruccions per a la cumplimentació dels camps corresponents a la fase de projecte

0. **Ús:** Defineix la finalitat de la utilització de la fusta prevista al projecte.

1. **Tipus:** Descripció del tipus de fusta prevista en la redacció de la partida corresponent al projecte.

2. **Cubicatge:** Cubicatge previst al projecte per aquesta partida.

3. **Codi partida pressupost:** Especificar el codi de pressupost corresponent a la partida on s'empra el tipus de fusta especificat.

4. **Segell de garantia explotació sostenible:** Indicar el tipus de document o certificat que es sol·licita al projecte en relació a la fusta emprada.

Assenyalar també la data de redacció de la fitxa així com el títol del projecte.

Data: _____ Títol Projecte: _____

DADES CORRESPONENTS A FASE D'OBRA REALMENT EXECUTADA

Tipus executat	Cubicatge real executat	Codi partida pressupost (o nou codi P.C.)	Documentació aportada	Nº de Document

Instruccions per a la complimentació dels camps corresponents a la fase d'obra realment executada

0. **Ús:** Defineix la finalitat de la utilització de la fusta.

1. **Tipus executat:** Descripció del tipus de fusta realment utilitzat a obra en l'execució de la partida corresponent.

2. **Cubicatge real executat:** Cubicatge real emprat en aquesta partida corresponent a aquest tipus de fusta.

3. **Codi partida pressupost:** Especificar el codi de pressupost o en el cas de ser fusta corresponent a una partida no existent al pressupost, indicar el codi corresponent al preu contradictori o nou codi corresponent.

4. **Documentació aportada:** Indicar el tipus de document o certificat que s'acompanya a l'entrega o recepció de la partida corresponent.

5. **Nº de Document:** Per facilitar l'arxiu, localització i consulta de la documentació aportada, és necessari numerar els documents (1,2,3.....) .

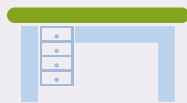

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL

MOBILIARI D'OFICINA

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

MOBILIARI D'ALTA
DIRECCIÓ, NIVELL
ALT I NIVELL
BÀSIC

CADIRES D'ALTA
DIRECCIÓ I
GENERAL, SOFÀS
I BUTAQUES

MOBILIARI DE
COL·LECTIVITAT,
SALES D'ESPERA I
SALES DE REUNIÓ

MOBILIARI
AUXILIAR I
COMPLEMENTES DE
MOBILIARI

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Elements de fusta d'explotacions forestals sostenibles.
Productes ecodissenyats o ecoetiquetats: amb matèries primeres
recicladess o sostenibles, sense substàncies tòxiques, durables, etc

Augment de la
garantia, temps
d'oferta i existència
de recanvis del
producte

Ús d'embalatges
reciclatss

Altres bones
pràctiques
ambientals en el
subministrament

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA MOBILIARI D'OFICINA

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'acció de fusta sostenible de l'Ajuntament de Barcelona i el Decret de política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible del 2014, considera necessari continuar treballant per revertir la tendència de destrucció de boscos i per minimitzar els impactes ambientals derivats de la producció del mobiliari mitjançant la compra i l'ús de productes de mobiliari d'oficina amb garanties de sostenibilitat.

Aquesta instrucció tècnica dona resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba el mobiliari d'oficina.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició de mobiliari d'oficina.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza els diferents tipus de mobiliari que inclou aquesta instrucció
- b. Defineix les prioritats per a la seva adquisició i demanda
- c. Estableix els principals àmbits d'aplicació de criteris ambientals en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

Pel que fa a la demanda interna, aquesta instrucció també s'aplica a tots els procediments interns de comandes que fan els diferents serveis als òrgans de contractació centralitzada.

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals bàsics per a cada tipus de mobiliari.

Com que el mobiliari és un producte d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir l'aplicació dels criteris, ja sigui a través de la redacció d'un plec propi, com de l'adhesió a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

La resta de serveis municipals hauran d'aplicar les prioritats que estableix aquesta instrucció a les seves comandes, que es vehicularan a través dels òrgans de contractació centralitzada corresponents.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció, com pot ser el cas de mobiliari de continuïtat amb característiques predefinides per adquisicions anteriors. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

D'altra banda, els diferents serveis municipals podran considerar que les prioritats i els criteris ambientals que estableix aquesta instrucció no són adequats a les necessitats de mobiliari del servei. En aquests casos, serà la direcció del servei l'encarregada de justificar-ho degudament a l'expedient, segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a:

- Mobiliari d'alta direcció (o direccional), nivell alt i nivell bàsic (o lloc operatiu de treball)
- Cadires d'alta direcció (o direccional) i general, sofàs i butaques
- Mobiliari de col·lectivitat
- Mobiliari per a sales d'espera i per a sales de reunió
- Mobiliari auxiliar i complements de mobiliari

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis que incloguin l'adquisició o la reposició de mobiliari, sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

Per contra, la instrucció no s'aplica a contractes que incloguin l'adquisició de mobiliari encara que no sigui pròpiament d'oficina, com poden ser exposicions, contractes d'obres o interiorisme i contractes similars, tot i així, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en la seva adquisició.

4 PRIORITATS DEL MOBILIARI QUE ES VOL ADQUIRIR

4.1 Prioritats

Conseqüentment amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, les prioritats a l'hora de determinar el tipus de mobiliari a adquirir seran les següents:

- Garantir la procedència d'explotacions forestals sostenibles dels elements de fusta o derivats de fusta del mobiliari.
- Fomentar la incorporació de matèries primeres reciclades/sostenibles, l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat dels articles i la facilitat per al reciclatge dels seus components, de manera explícita o a través de l'aplicació d'eines i criteris d'ecodisseny.
- Limitar el contingut de substàncies tòxiques en components concrets del mobiliari com ara aglomerats de fusta, tèxtils o escumes.
- Garantir la vida útil del producte, la continuïtat de línia i l'existència de recanvis.

Atesa la diversitat d'articles que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, Abast, els principis assenyalats s'hauran d'aplicar en cada cas, segons pertochi.

Com que l'objecte d'aquesta instrucció és el mobiliari pròpiament, els principis assenyalats anteriorment seran prioritaris respecte als aspectes que s'indiquen a continuació, propis del servei de lliurament, que són igualment importants, ja que reforcen altres polítiques ambientals –de prevenció de residus– i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible:

- Prescriure la bona gestió d'embalatges, el retorn de productes fora d'ús i fomentar l'ús d'embalatges reciclats.

- Promoure la incorporació de bones pràctiques ambientals en l'execució del contracte relacionades amb la distribució del subministrament objecte del contracte.

Aquests segons aspectes, tot i no ser centrals, i en molts casos precisament pel fet de no ser l'objecte econòmic central del contracte, sovint són més fàcils d'assumir per les empreses licitadores, però no poden quedar aïllats dels primers.

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació, haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats per no seguir la prioritat establerta en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos del mobiliari que ho justifiquen.
- Els requeriments i les característiques tècniques especials del mobiliari que ho justifiquen i que entren en conflicte o impedeixen aplicar els criteris definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE MOBILIARI

La taula següent recull els diferents aspectes ambientals per a cadascuna de les tipologies de serveis indicades.

Criteris per a l'adquisició de mobiliari

Fusta i productes derivats de gestió forestal sostenible

Ecodisseny i ecoetiquetes

Contingut de formaldehid

Limitació de substàncies tòxiques

Vida útil i terminis de garantia

Embalatges

Criteris per a l'adquisició de complements

Fusta i productes derivats de gestió forestal sostenible

Ecodisseny i ecoetiquetes

Eficiència energètica

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

En els articles següents s'indica quan els criteris s'han d'establir com a especificació tècnica o quan es poden incorporar com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulgui adquirir mobiliari de diverses tipologies, caldrà incloure per a cada partida o lot els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

5.1 Criteris per a l'adquisició o la demanda de mobiliari i cadires d'alta direcció, nivell alt i nivell bàsic, sofàs i butaques, mobiliari de col·lectivitat i mobiliari per a sales d'espera i per a sales de reunió

I- Fusta i productes derivats de la gestió forestal sostenible

Cadascun dels productes oferts que contingui fusta o productes derivats de la fusta (inclosos taulells de fibres de fusta, aglomerats, contraxapats, DM i altres materials similars) ha de disposar obligatòriament de **garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles**, acreditables mitjançant la presentació de certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

Alternativament a l'adquisició de fusta amb certificació de gestió forestal sostenible, l'òrgan de contractació pot prescriure igualment l'ús de **fusta reciclada amb certificació** (verificable a través de la fitxa tècnica del producte o documentació que acrediti el compliment de l'estàndard *EPF recycled wood*, *FSC recycled* o altres esquemes equivalents).

II- Ecodisseny i ecoetiquetes

Es valorarà que el producte hagi estat dissenyat aplicant criteris d'ecodisseny, preveient l'anàlisi dels aspectes ambientals més rellevants, com la incorporació de matèries primeres reciclades/sostenibles, l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat dels articles i la facilitat per al reciclatge dels seus components.

Els productes ecodissenyats, millorats a partir d'una anàlisi de cicle de vida, o ecoetiquetats, presenten millores ambientals en aquests aspectes. Per tant, el compliment d'aquest criteri es podrà verificar amb la presentació dels documents següents:

- Certificat UNE 150301 o UNE-EN-ISO 14006 o equivalent amb la documentació corresponent amb referència explícita al producte bàsic.
- Declaració jurada del fabricant d'aplicació d'una anàlisi de cicle de vida (ACV) per a la millora ambiental del producte bàsic segons UNE-EN-ISO 14040 i 14044 o equivalent (segons model).
- Certificat Ecoetiqueta tipus I del producte bàsic (Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, Àngel Blau o equivalent).

III- Contingut de formaldehid

En cas del material de fusta (taulers de partícules segons UNE-EN 312, de fibres segons UNE-EN 622, d'encenalls segons UNE-EN 300, o d'altres), l'òrgan de contractació valorarà que estiguin classificats com a classe E1 segons la norma EN 13986, d'acord amb els procediments de determinació de formaldehid que estableix la norma corresponent UNE-EN 120, UNE-EN 717 o equivalent. L'acreditació es pot fer mitjançant la fitxa de dades tècniques del producte.

En cas de material de tela i teixit, l'òrgan de contractació valorarà que la quantitat de formaldehid lliure i parcialment hidrolitzable en el teixit o la tela sigui inferior a 300 ppm, verificable mitjançant un certificat Ecoetiqueta tipus I (Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, Oeko-Tex o equivalent) o un informe de prova realitzada amb el mètode ISO 14184-1 o equivalent.

IV- Limitació de substàncies tòxiques

L'òrgan de contractació valorarà que les escumes utilitzades en cadires, butaques, sofàs i mobles similars no continguin substàncies tòxiques per a la salut o el medi ambient (metalls pesants, formaldehid, ftalats, CFC, HCFC) tal com es descriuen en la Etiqueta ecològica europea, CERTIPUR i similars).

V- Vida útil i terminis de garantia

Per allargar la vida útil del mobiliari, l'òrgan de contractació establirà un termini de garantia mínim i valorarà l'ampliació de la garantia dels aspectes següents:

- garantia tècnica dels productes (general)
- garantia de temps d'oferta de la mateixa sèrie de productes (en anys)
- temps de disposició de peces de recanvi compatibles funcionalment per a les parts d'un producte de fusta que estiguin subjectes a desgast (com frontisses, panys, etcètera)

VI- Embalatges

L'òrgan de contractació valorarà que el subministrador utilitzi materials d'embalatge fabricats a partir de cartró o plàstic reciclat.

L'òrgan de contractació establirà com a criteri d'execució l'obligació del contractista de retirar l'embalatge del mobiliari lliurat i garantir-ne la bona gestió, ja sigui per la seva aportació a la recollida selectiva a través d'un gestor autoritzat de residus o bé de les instal·lacions municipals corresponents.

Igualment s'establirà en cas de substitució de mobiliari, i si el contractant així ho sol·licita, que l'empresa subministradora haurà d'emportar-se els articles anteriors per a la seva reutilització o reciclatge un cop finalitzada la seva vida útil.

5.2 Criteris per a l'adquisició o la demanda de mobiliari auxiliar i complements de mobiliari

Els contractes de subministrament de mobiliari d'oficina inclouen sovint el subministrament de diferent tipus d'articles: llums de peu o sobretaula, mampares o lamelles de materials diversos, i també cortines, papereres, penjadors, entre d'altres. Com que la diversitat és tan gran no és possible definir criteris específics de manera detallada per a cada article. Tot i això, les prioritats que estableix aquesta instrucció es concreten en tres criteris bàsics:

- En l'adquisició de complements elaborats o que continguin fusta, l'òrgan de contractació inclourà el criteri de gestió forestal sostenible tal com s'ha descrit en l'apartat 5.1.
- En l'adquisició de complements que consumeixin energia, l'òrgan de contractació incorporarà criteris d'eficiència energètica, com l'ús de tecnologies eficients (LED, llums compactes de baix consum o focus halògens d'alt rendiment) o les categories superiors d'eficiència energètica (A a C), si existeixen.
- En qualsevol cas, l'òrgan de contractació podrà valorar que el producte hagi estat fabricat aplicant criteris d'ecodisseny, tal com descriu l'apartat 5.1.

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN L'ADQUISICIÓ O LA REPOSICIÓ DE MOBILIARI

En cas de contractes de serveis l'execució dels quals prevegi l'equipament de la dependència amb mobiliari a càrrec de l'adjudicatari o bé la reposició del mobiliari existent, com els contractes integrals de gestió d'equipaments municipals o altres de similars, l'òrgan de contractació haurà de considerar, com a mínim, el criteri de gestió forestal sostenible tal com descriu l'apartat 5.1.

A més, l'òrgan de contractació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte, haurà de considerar la possibilitat i l'oportunitat de valorar que el producte hagi estat fabricat aplicant criteris d'ecodisseny, tal com s'ha descrit en l'apartat 5.1.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals i la Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes
- Llista del tipus de mobiliari adquirit i còpia de la fitxa tècnica de cadascuna de les sèries
- Còpia dels certificats de gestió forestal sostenible per a cada producte que contingui fusta o productes derivats de la fusta —certificat de cadena de custòdia FSC, PEFC o equivalent; certificat Ecoetiqueta tipus I (Etiqueta ecològica europea, *NF environment* o equivalent), o documentació similar en cas de l'ús de fusta reciclada

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional. Igualment, podran sol·licitar a la direcció dels diferents serveis l'informe que justifiqui la no-incorporació de totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS AMBIENTALS EN PROJECTES D'OBRES

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

REDACCIÓ DE
PROJECTES
D'URBANITZACIÓ
O INFRAESTRUC-
TURES

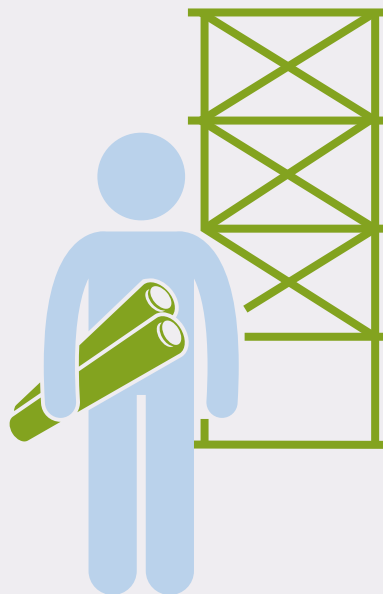
REDACCIÓ DE PROJECTES
D'EDIFICACIÓ, DE NOVA CONSTRUCCIÓ,
GRAN REHABILITACIÓ O DE REFORMA

EXECUCIÓ
D'OBRES
D'URBANITZACIÓ
O EDIFICACIÓ

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Autosuficiència energètica i ambiental (aigua, verd urbà, biodiversitat, materials i residus)

Autosuficiència
i certificació
energètica

Resposta a
l'emergència
climàtica

Costos de cicle
de vida i pla de
manteniment

Estàndards
d'excel·lència
ambiental

Increment del verd
i la biodiversitat

Fusta d'explotacions
forestals sostenibles

Criteris a favor de
l'economia circular

Edificis ciclables

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS AMBIENTALS EN PROJECTES D'OBRES

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, la Instrucció per l'ambientalització de les obres de l'Ajuntament de Barcelona de 15 d'octubre de 2009. La Política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible, la Mesura de govern per la transició cap a la sobirania energètica de Barcelona (2016), el Pla d'autosuficiència energètica de Barcelona (2024), el Pla per a la millora de la qualitat de l'aire a Barcelona, el Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona, l'Ordenança del medi ambient de Barcelona i altres plans relacionats, com el Pla d'Estalvi i Eficiència energètica als edificis municipals o el Pla Clima 2018 - 2030, o la Mesura de govern Programa d'impuls de la Infraestructura verda urbana 2017-2030, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de les obres municipals i tendir a l'autosuficiència energètica i l'excel·lència ambiental en els projectes d'espai públic i d'edificació.

El Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de 24 d'abril, de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona estableix l'elaboració d'un Pla anual de contractació i aprova les guies de contractació pública social i ambiental, incloent-hi les instruccions tècniques en les que es proposen criteris ambientals específics a tenir en compte en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris. Les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació formen un conjunt coherent de normes que es complementen dins d'un programa de major abast com és el Programa Ajuntament + Sostenible.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, els criteris per a clàusules ambientals per a la redacció de projectes i l'execució de l'obra d'arquitectura, espai públic i infraestructures que fan els diferents operadors municipals.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Classifica les principals tipologies de contractes relacionats amb projectes i obres
- Defineix les prioritats que cal tenir en compte en la contractació
- Estableix els principals àmbits d'aplicació de criteris ambientals en cada tipologia i defineix els criteris ambientals que cal aplicar
- Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, aquesta instrucció és de compliment obligatori en els contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3, "Abast".

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i han de garantir en tots els casos la incorporació en els plecs dels criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes poden considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent ha de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de contractes següents:

- Redacció de projectes d'urbanització o infraestructures (projectes d'obres de l'espai públic, siguin d'urbanització, remodelació o manteniment).
- Redacció de projectes d'edificació, tant per nova construcció o gran rehabilitació, com per reforma.
- Execució d'obres d'edificació i urbanització, conseqüència dels anteriors.

A efectes d'aplicació d'aquesta instrucció es defineixen com a reforma les actuacions definides al Protocol de tramitació pels Districtes dels projectes d'obres ordinàries d'edificació següents:

- Totes les obres de nivell I
- Les obres de nivell II i III, que afectin una superfície mínima de 200 m² i que el seu PEM sigui superior a 200.000 euros.

L'Ajuntament de Barcelona i els ens depenents que tenen la condició de poder adjudicador també han de tenir cura que s'apliquin els criteris definits en aquesta instrucció quan s'estableixin acords amb operadors privats per a la elaboració de projectes o execució d'obres d'urbanització, de manteniment o d'instal·lació d'elements urbans en l'espai públic de la ciutat i s'han d'assegurar que estan degudament incorporats en el projecte i en els protocols de recepció de l'obra.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats ambientals per a obres

Conseqüentment amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, les prioritats a l'hora de determinar els criteris ambientals per a la redacció de projectes, l'execució d'obres i manteniment són les següents:

- En totes les contractacions: l'aplicació de la Instrucció per l'ambientalització de les obres de l'Ajuntament de Barcelona de 15 d'octubre de 2009, de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta i de criteris generals d'autosuficiència ambiental i energètica.

- En cas de redacció de projectes d'urbanització o infraestructures: la incorporació de criteris ambientals relatius a elements urbans, autosuficiència hídrica, criteris d'autosuficiència energètica, biodiversitat i elements TIC. criteris relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua: protecció dels aqüífers i reserves d'aigua, i protecció de les platges i els seus usos.
- En cas de redacció de projectes d'edificació: la incorporació de criteris detallats relacionats amb els criteris d'autosuficiència energètica (mínima demanda energètica i màxima generació renovable), hídrica i ambiental; criteris relatius a la biodiversitat i altres estàndards d'excel·lència ambiental.
- En cas d'execució d'obres: s'estableixen criteris específics per a l'execució d'obres d'edificació relatius a l'eficiència energètica, el confort i el manteniment.

4.2 Informe justificatiu

En cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades, o determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho ha d'indicar i precisar en un informe en què concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos i les funcions que ho justifiquen.
- Les característiques i els requeriments tècnics especials del projecte o l'obra que ho justifiquen i que no estan garantits per les prioritats definides anteriorment, de manera contrastada amb les característiques d'aquestes.

Aquest informe ha d'estar a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS

La taula següent recull els diferents aspectes ambientals per a cadascuna de les tipologies de contractes indicats.

Redacció de projectes d'urbanització

Incorporació de tècnics ambientals i d'energia en el projecte

Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres

Criteris i requeriments d'autosuficiència energètica i ambiental

Informe favorable de compliment dels requeriments d'autosuficiència energètica

Aplicació de la Instrucció de la fusta

Criteris per fer front a l'emergència climàtica

Requeriments d'autosuficiència energètica

Criteris per a la consideració del cicle de vida de la infraestructura i per a l'eficient transmissió de la informació

Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

Criteris relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua i els seus usos i a l'autosuficiència hídrica

Criteris relatius a elements urbans

Criteris a favor de l'economia circular (productes i materials de construcció)

Criteris relatius a la incorporació de sistemes i tecnologies TIC

Altres estàndards d'excel·lència ambiental

Redacció de projectes d'edificació

Incorporació de tècnics ambientals i d'energia en el projecte
Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres
Criteris i requeriments d'autosuficiència energètica i ambiental
Informe favorable de compliment dels requeriments d'autosuficiència energètica
Aplicació de la Instrucció de la fusta
Criteris per fer front a l'emergència climàtica
Requeriments d'autosuficiència energètica
Certificació Energètica en fase de projecte
Càlcul del cost total de la propietat
Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat
Criteris relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua i els seus usos i a l'autosuficiència hídrica
Implementació d'edificis ciclables
Criteris a favor de l'economia circular (productes i materials de construcció)
Altres estàndards d'excel·lència ambiental

Execució d'obres d'urbanització o edificació

Incorporació de tècnics ambientals i d'energia en el projecte
Aplicació del Decret per a l'ambientalització de les obres
Criteris i requeriments d'autosuficiència energètica i ambiental
Informe favorable de compliment dels requeriments d'autosuficiència energètica
Aplicació de la Instrucció de la fusta
Aplicació del Manual de qualitat de les obres
Certificat energètic edifici acabat
Criteris relatius a millores en el control de qualitat i garantia
Documentació requerida en els projectes per a la recepció d'edificis
Acompanyament per part del contractista durant el període d'un any
Criteris relatius a la protecció de la fauna protegida

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment.

En els articles següents s'indica quan els criteris han de ser incorporats com a especificació tècnica o poden ser incorporats com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació ha de determinar la puntuació que atribueix al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

5.1 Requisit de compliment potestatiu en totes les contractacions: Solvència tècnica

I- Incorporació de tècnics competents en matèria de medi ambient i d'energia en el projecte

L'òrgan de contractació pot considerar incorporar com a requisit de solvència tècnica, en funció de les característiques del projecte i d'acord amb el grau d'especialització requerit, que en l'equip tècnic redactor del projecte hi figuri un tècnic competent en matèria de medi ambient i d'energia.

5.2 Criteris de compliment obligatori en totes les contractacions

L'òrgan de contractació ha d'establir els requeriments obligatoris per a les contractacions de redacció de projectes i d'execució d'obres següents:

I- Aplicació de la Instrucció per l'ambientalització de les obres de l'Ajuntament de Barcelona de 15 d'octubre de 2009.

És aplicable la Instrucció per l'ambientalització de les obres de l'Ajuntament de Barcelona de 15 d'octubre de 2009, en què s'estableix l'obligatorietat de la realització, en fase de projecte, d'una memòria ambiental, i, en fase d'execució d'obra, d'un Pla d'ambientalització, que s'ha de validar en tot cas abans de l'acta de replantejament de l'obra i per al seu compliment en el transcurs de l'execució de l'obra esmentada, per a tots els projectes d'obres, sempre que el seu pressupost estimat per a l'obra inclosa en el projecte sigui igual o superior a 450.000 euros i no estiguin subjectes a Avaluació d'Impacte Ambiental, segons la legislació vigent.

Per donar compliment als requeriments bàsics que han d'acomplir totes les obres que contracti l'Ajuntament de Barcelona s'utilitzaran els materials i guies de suport a l'ambientalització d'obres:

- Manual bàsic per a l'elaboració de la memòria ambiental associada als projectes d'obres de l'Ajuntament de Barcelona
- Guia per a l'ambientalització de l'execució d'obres
- Guia de control de l'ambientalització de l'execució d'obres

II - Criteris i requeriments d'autosuficiència energètica i ambiental

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en tots els plecs de redacció de projectes i execució d'obres els criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental, com són:

- les solucions energètiques que tendeixin cap a l'autosuficiència energètica i redueixin la potència instal·lada, preferentment amb sistemes passius i de generació d'energia amb fonts renovables a escala local que permetin assolir un balanç d'emissions zero;
- la gestió eficaç dels recursos hídrics considerant tot el cicle d'aigua, des de la captació fins a l'evacuació (aigua potable de xarxa, freàtica, pluvial i aprofitament d'aigües grises o regenerada), afavorint l'aplicació de Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (d'ara en endavant, SUDS);
- la construcció amb materials amb l'impacte més petit possible en el seu cicle de vida; i amb tècniques de baix impacte ambiental i aplicació de solucions basades en la natura
- el foment de la connectivitat del verd urbà (corredors verds urbans), la naturalització de la ciutat i una biodiversitat més gran del verd urbà a totes les escales; creació de microhàbitats i espais naturalitzats
- la incorporació de sistemes i tecnologia intel·ligent d'equips, instal·lacions i possibles microxarxes (d'energia, aigua, mobilitat —vehicle elèctric— o altres recursos) que afavoreixin l'ús eficient i el monitoratge dels recursos i els efluentes;
- la incorporació de solucions de prevenció, reutilització, reciclatge i recollida de residus basades en els principis de l'economia circular;

Els criteris generals d'autosuficiència energètica i ambiental es concretaran en forma de criteris específics adaptats a cada plec, seguint les prioritats definides en els apartats 5.3, 5.4 i 5.5.

III – Informe favorable de compliment dels requeriments d'autosuficiència energètica

Per tal de garantir el compliment de les mesures d'autosuficiència energètica per projectes d'espai públic i d'infraestructures (apartat 5.3. II) i/o de redacció de projectes d'edificació (apartat 5.4 II), l'òrgan de contractació ha de disposar d'un informe favorable de l'Agència d'Energia de Barcelona en les diferents fases del projecte (projecte bàsic i projecte executiu), d'acord al que estableix el protocol REP energia per a edificis i equipaments municipals i la *Instrucció per a la incorporació de l'objectiu de la generació d'energia renovable en les actuacions municipals relacionades amb la redacció de projectes d'obres i d'instruments de planejament urbanístic* de 30 de gener de 2020.

IV- Aplicació de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta

S'aplica la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta, que estableix l'obligatorietat d'adquirir fusta amb certificació de gestió forestal sostenible; la promoció d'un ús superior de la fusta com a material de construcció sostenible i renovable; la recomanació d'ús d'una diversitat més gran d'espècies de fusta autòctona, i l'obligatorietat de disposar tant de garanties de gestió forestal sostenible com de garanties de legalitat en cas d'utilitzar fusta tropical.

5.3 Criteris per els contractes per a la redacció de projectes d'espai públic i d'infraestructures

I - Criteris per fer front a l'emergència climàtica

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de redacció de projectes d'urbanització, reurbanització o infraestructures les actuacions a considerar que permetin fer front a l'emergència climàtica a través de l'increment de la habitabilitat en l'espai públic. Possibles actuacions a prioritzar són:

- La creació d'espais d'ombra a través d'elements de mobiliari urbà com pèrgoles, elements tèxtils efímers o estacionals, o l'increment de cobertures verdes.
- La creació d'espais verds de refugi climàtic que proporcionin condicions d'un alt confort tèrmic
- La selecció de paviments amb un alt índex de reflectància per mitigar l'efecte illa de calor, i la utilització de paviments drenants
- La reserva d'espai suficient en el sòl i subsòl per facilitar la prestació dels serveis climàtics necessaris (augment de la infiltració d'aigua, millora de la qualitat del sol per un bon creixement de la vegetació,...)

II - Criteris de màxima autosuficiència energètica

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de contractació de redacció de projectes d'urbanització, reurbanització o infraestructures criteris que permetin assolir la màxima autosuficiència energètica, inclosos els criteris següents:

- minimitzar els consums energètics, aplicant criteris d'eficiència energètica per a sistemes d'enllumenat i altres consums energètics (sistemes d'enllumenat mitjançant tecnologia LED, sistemes de regulació i mesures similars).

- maximitzar l'autoproducció energètica, basada en l'estudi de l'aprofitament de fonts d'energia locals, que inclogui energies renovables o residuals (de focus de calor i fred) per cobrir demandes energètiques existents, noves demandes o per injecció de l'energia produïda a la xarxa de distribució existents; la viabilitat de l'emmagatzematge tèrmic estacional o elèctric, i el disseny d'estructures de suport d'instal·lacions productores d'energies renovables (mobiliari urbà).

III - Criteris per a la consideració del cicle de vida de la infraestructura i per a l'eficient transmissió de la informació.

Cicle de vida de la infraestructura:

Estudi d'alternatives

En funció del projecte, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en tots els plecs de redacció de projectes i execució d'obres d'infraestructura requeriments referents a la informació necessària a aportar sobre els elements constructius i els espais de gestió generats en quant al medi ambient i l'eficiència. Aquesta informació ha de servir per a:

- Establir criteris ambientals d'avaluació i estudi d'alternatives relatius a la fase del cicle objecte del contracte.
- Incorporar en els criteris de decisió aspectes relatius a fases posteriors del cicle de vida, des del punt de vista ambiental, com són criteris relacionats amb la durabilitat i el manteniment de materials i productes, inclosa la seva selecció en funció de l'ús, el dimensionament adequat o les possibilitats de reutilització.

Pla de manteniment integral

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en tots els plecs de redacció de projectes i execució d'obres d'infraestructura l'obligatorietat de redactar un Pla de manteniment integral de la infraestructura, segons els protocols vigents dels diferents serveis de manteniment de la Gerència d'Ecologia Urbana.

Model de transmissió de dades

L'òrgan de contractació ha de definir el format de transmissió de la informació més adequat, optant de forma preferent per a bases de dades estructurades i formats interoperables BIM, amb l'objectiu de:

- Traslladar informació útil i transcendent sobre els objectes i espais a altres agents que intervinguin en fases posteriors del cicle.
- Facilitar l'avaluació i el seguiment dels altres criteris que indica la present Instrucció.

La informació s'ha d'estructurar en base a objectes i actius de gestió i, a més a més del camps i paràmetres relatius a la component ambiental, de forma general s'ha d'organitzar de manera que permeti la identificació dels elements, la localització en l'espai públic o l'edifici i la caracterització geomètrica bàsica dels objectes.

IV- Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

Els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'urbanització han d'incloure les prioritats del Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona, especialment:

- la connectivitat dels espais verds (desplegament de la xarxa de corredors verds urbans)
- la diversificació d'espècies d'arbrat i la seva selecció en funció dels serveis ambientals que ofereixen (com pot ser la seva capacitat de retenció de pols i altres contaminants)
- l'augment de la biomassa de la ciutat
- la permeabilització del sòl en l'espai públic
- l'aplicació de mesures de control de la flora exòtica i invasora
- l'increment de la biodiversitat animal amb la creació d'espais de refugi i nidificació (caixes niu, hotels d'insectes,) i/o la plantació d'espècies que fomentin la funció d'hàbitat
- proporcionar més volum de sòl als arbres viaris i de més qualitat

V- Criteris relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua i els seus usos i a l'autosuficiència hídrica

Els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'obres en l'espai públic de la ciutat han d'incloure obligatòriament requeriments de desplegament dels plans directors de sanejament i clavegueram de la ciutat, així com el de recursos hídrics alternatius en vigència.

En el projecte s'han d'incloure en especial aquelles mesures orientades a la gestió de les aigües potencialment contaminants que en episodis de pluja poden esdevenir desbordaments del sistema de sanejament i contaminar les masses d'aigua subterrànies i superficials: aqüífer, rius i platges.

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'urbanització criteris ambientals relatius a l'autosuficiència hídrica, com poden ser, per exemple:

- la utilització de Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS)
- l'ús de Recursos Hídrics Alternatius (RHA)
- l'ús de mecanismes d'estalvi en tot tipus de xarxes d'aigua
- l'optimització de sistemes de reg en zones verdes i
- la selecció d'espècies adaptades amb baixes necessitats hídriques
- la recirculació d'aigua en fonts ornamentals

Els criteris s'adequaran als manuals i guies tècniques de referència que siguin de vigència a l'Ajuntament de Barcelona¹.

VI- Criteris relatius a elements urbans

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de contractació l'aplicació preceptiva de la Instrucció d'Alcaldia relativa als elements urbans de la ciutat de Barcelona, que en

el seu apartat 5.d estableix l'obligatorietat del compliment dels criteris de sostenibilitat social i ambiental sobre el compliment de les normes de l'Organització Internacional del Treball, el Compromís Ètic de l'empresa i la gestió sostenible dels proveïdors, així com la petjada ecològica dels elements urbans, l'estalvi energètic al llarg del procés de producció i la vida útil de l'element, la minimització d'emissions contaminants i el grau de reciclabilitat dels materials emprats.

Així mateix, l'òrgan de contractació ha de tenir en compte l'establert en el l'apartat 5.b de la citada instrucció per tal d'afavorir el monitoratge i el manteniment dels elements urbans proposats en els projectes d'espai públic i d'infraestructures, tals com elements de sanejament i SUDS instal·lats a la ciutat.

VII- Criteris a favor de l'economia circular

L'òrgan de contractació pot establir en els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'urbanització criteris ambientals relatius als productes i materials de construcció, com poden ser, per exemple:

- L'ús d'àrids i altres materials de construcció que incorporin un percentatge de material reciclat
- L'ús de materials constructius, com per exemple materials de senyalització horitzontal, que compleixin els criteris establerts en alguna de les ecoetiquetes tipus I.
- L'exclusió de certs tractaments de superfícies o tractaments fitosanitaris amb un elevat impacte ambiental o sobre la salut.
- El valor de l'energia grisa de materials de construcció inclòs en la base de dades BE-DEC de l'ITEC.

VIII- Criteris relatius a la incorporació de sistemes i tecnologies TIC

Els plecs de contractació per a la redacció de projectes d'obres en l'espai públic de la ciutat han d'incloure obligatòriament requeriments de desplegament d'acord amb el model d'implantació d'infraestructures TIC en l'espai públic de l'Ajuntament de Barcelona, tal com estan definits en la Mesura de govern: Pla director de les TIC: Desplegament

¹<https://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/ca/serveis/la-ciutat-es-transforma/prescripcions-tecniques>

d'infraestructures *smart* en l'espai públic (PDTIC) i els seus annexos. De manera específica, cal incorporar en els plecs els requeriments relatius als elements i dispositius finals relacionats amb criteris ambientals com ara la contaminació acústica, contaminació atmosfèrica, clima, composició de l'aigua, fluxos de mobilitat i altres dades ambientals que es considerin prioritàries en cada projecte específic.

IX - Criteris relatius a altres estàndards d'excel·lència ambiental

S'ha de valorar el projecte segons la Guia d'Urbanisme+Sostenible (Guia per l'aplicació de criteris de sostenibilitat en l'urbanisme) de l'Ajuntament de Barcelona en tots aquells projectes d'espai públic que comportin reurbanització de l'espai urbà i que tinguin un PEM superior a 2.000.000€ o bé d'un import inferior a aquesta quantitat però que es considerin d'especial singularitat.

L'òrgan de contractació també pot incloure, de manera opcional, criteris relatius a estàndards d'excel·lència ambiental com poden ser millores i propostes contrastades amb alguna de les certificacions internacionals (LEED Neighbourhood Development, BREEAM ES Urbanismo, Sustainable SITES Initiative...) o dels propis criteris recollits en la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona.

5.4 Criteris per a la redacció de projectes d'edificació de nova planta, gran rehabilitació o reforma

L'òrgan de contractació ha d'establir els següents criteris i requeriments ambientals obligatoris per a projectes d'edificació de nova planta, gran rehabilitació o reforma d'edificis existents:

I- Criteris per fer front a l'emergència climàtica

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de redacció de projectes d'edificació les actuacions a considerar que permetin fer front a l'emergència climàtica a través de l'increment de la habitabilitat. Possibles actuacions a prioritzar són:

- La millora del confort tèrmic d'equipaments que es puguin utilitzar de refugi climàtic, a través de mesures passives (veure 5.4.II)
- La creació de murs verds i/o productius i d'autoproducció energètica
- La selecció de paviments exteriors i cobertes amb un alt índex de reflectància per contribuir a la mitigació de l'efecte illa de calor
- La promoció de sistemes i solucions constructives adaptats a Barcelona per afavorir la protecció davant la calor, la refrigeració passiva dels edificis, o la protecció davant ventades.
- La gestió d'aigua de pluja en origen mitjançant micro-depòsits de retenció, regulació i reaprofitament posterior per a usos que no siguin de consum d'aigua potable.

II - Requeriments d'autosuficiència energètica

II.1 Edificis de nova construcció o gran rehabilitació

En les promocions d'edificis de nova construcció o gran rehabilitació que siguin de titularitat municipal s'han de plantejar alternatives conjuntes que afavoreixin la màxima autosuficiència energètica i l'eficiència econòmica, energètica i de gestió en la fase d'ús, per tal d'assolir l'objectiu d'edificis nZEB (de l'anglès nearly Zero-Energy Buildings, edificis de consum d'energia quasi nul).

Per aquest motiu, l'òrgan de contractació ha d'establir, per a cada plec de redacció de projecte, els següents criteris funcionals basats en la màxima autosuficiència energètica (mínima demanda i consum i màxima generació renovable) i el rendiment durant tot el cicle de vida dels edificis:

Disseny de l'edifici amb sistemes passius de clima (reducció de la demanda)

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en tots els plecs de redacció de projectes d'edificació la prioritització de minimitzar l'ús dels sistemes actius de clima per a l'assoliment del confort dels usuaris, dotant l'edifici de solucions constructives passives que tendixin a reduir la demanda de clima (fred i calor) a través d'un disseny bioclimàtic adient.

En aquest sentit, l'òrgan de contractació ha d'incorporar els requeriments de limitació de les demandes de calefacció i refrigeració, d'acord al protocol REP energia de Barcelona per a edificis i equipaments municipals. L'objectiu és minimitzar el suport a l'hivern i a l'estiu a través de solucions actives i optimitzar la gestió energètica en la fase d'ús i manteniment dels edificis.

En el cas que l'òrgan de contractació, hagi de sol·licitar llicència d'obres, igualment s'ha de tenir en compte l'aplicació dels requisits mínims tant a l'elaboració del projecte bàsic, per a la sol·licitud de llicència, com per a l'elaboració del projecte executiu.

Aplicació dels requisits mínims d'eficiència energètica (reducció dels consums)

L'òrgan de contractació ha d'establir els requisits mínims d'eficiència energètica que cal incorporar de manera obligatòria en cada plec de contractació o projecte, segons el protocol de l'Agència d'Energia de Barcelona. Aquests requisits se centren bàsicament en dos aspectes:

- “Qualificació energètica mínima”: l'obtenció de la qualificació necessària en l'indicador d'energia primària no renovable inclòs en la Certificació d'Eficiència Energètica d'Edificis en fase de projecte (etiqueta energètica expedida per l'organisme oficial corresponent), d'acord al protocol de l'Agència d'Energia de Barcelona
- “Monitoratge energètic”: el disseny del sistema de monitoratge energètic de l'edifici d'acord amb els criteris del protocol REP energia per a edificis i equipaments municipals.

L'òrgan de contractació pot establir altres clàusules obligatòries d'eficiència energètica que cal considerar en àmbits específics, com són els tancaments, les instal·lacions d'electricitat, d'enllumenat, de climatització i ventilació, d'instal·lacions consumidores d'aigua o d'instal·lacions d'energies renovables.

Màxima producció energètica renovable

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en tots els plecs de redacció de projectes d'edificació l'obligatorietat d'incorporar la màxima autoproducció elèctrica possible mitjançant panells fotovoltaics.

En el cas que per motius justificats no es pugui instal·lar panells fotovoltaics en zones hàbils de coberta o façana, cal avaluar el potencial de generació energètica de l'edifici (fotovoltaica, solar, tèrmica, minieòlica i similars) amb l'objectiu de conèixer les capacitats d'autogeneració que té l'edifici.

Màxima autosuficiència energètica

L'òrgan de contractació ha d'establir per a cada plec de contractació o projecte l'obligatorietat de dur a terme un estudi, des d'un punt de vista global, de la minimització del consum d'energia primària i d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, sense afavorir unes o altres tecnologies, en què ha de sol·licitar al projectista una anàlisi d'alternatives amb la seva respectiva justificació de l'alternativa seleccionada. Alhora cal dur a terme un estudi bàsic on es consideri el consum d'energia final i la generació mitjançant energies renovables, que s'ha de materialitzar en el corresponent projecte bàsic.

El projectista ha de justificar en el corresponent projecte bàsic el perquè es proposa la solució energètica recollida en el mateix.

Certificat d'eficiència energètica

El projectista ha de presentar el Certificat d'eficiència energètica en fase projecte, emès per l'organisme competent.

II.2 Projectes de reforma d'edificis existents

Els projectes de reforma d'edificis municipals que quedin dins l'abast de la present instrucció, d'acord amb el protocol REP energia per a edificis i equipaments municipals, han d'incorporar l'etiqueta de la Certificació Energètica en fase de projecte.

III - Càlcul del cost total de propietat

Per a tots els projectes d'edificació superiors a 3.000 m² o una demanda energètica superior a 150.000 kWh/any s'ha de dur a terme el càlcul del cost total de propietat (CTP) del projecte d'instal·lacions de climatització i d'il·luminació, tenint en compte, com a mínim, els costos d'inversió en equips i materials (com poden ser calderes, bombes de

calor, sensors, sectorialització d'instal·lacions, etcètera), els costos de manteniment i els costos d'explotació anuals.

Per altra banda, a qualsevol projecte d'obra nova o gran rehabilitació que s'hagi de gestionar per part dels districtes i/o gerències de l'Ajuntament en primera instància, i posteriorment altres ens municipals, l'òrgan de contractació ha d'incorporar els requeriments per a nous equipaments i grans rehabilitacions, d'acord amb el protocol de la Direcció de Logística i Manteniment (DLiM) que estigui vigent. Aquests requeriments es divideixen en 3 apartats:

- El primer fa referència als requeriments necessaris del model BIM (Building Information Modeling) per a garantir que per a qualsevol obra que s'executi utilitzant aquesta metodologia es pugui fer una bona gestió de la informació rebuda.
- El segon recull de manera genèrica els requeriments d'informació per a totes aquelles obres que s'hagin desenvolupat utilitzant tecnologies tipus CAD tradicionals.
- El tercer, descriu totes aquelles particularitats que ha de complir qualsevol edifici basant-se amb la experiència de la gestió real dels immobles tot recollint necessitats de reserves d'espai pels serveis de cada edifici, instal·lacions i equipaments mínims, afavoriment la mobilitat, la eficiència energètica, etc. En aquest també es fa referència a altres documents normatius i de requeriments d'altres organismes interns i externs que es consideren d'obligat compliment.

Amb tot això es pretén disposar dels costos del cicle de vida de l'edifici en fase de projecte i assumir per part de l'àmbit i de l'Ajuntament el cost que suposa la obra que es realitzarà durant tota la seva explotació. També obtenir una informació homogènia i útil per incloure dins del software de gestió d'actius i poder mantenir i explotar l'edifici a través dels contractes vigents en cada moment.

IV - Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

L'òrgan de contractació ha d'establir en tots els plecs de redacció de projectes d'edificació i/o rehabilitació l'obligatorietat d'incorporar solucions de coberta verda, d'acord amb el Protocol d'implantació de cobertes verdes en obres en edificis municipals, de l'Institut

del Paisatge Urbà.² Aquest protocol defineix els requeriments mínims i tipologies més adients per configurar una coberta verda que compleixi les funcions que li són pròpies: increment del verd i biodiversitat, millora del comportament energètic de l'edifici, així com increment de la producció d'energies renovables, optimitzar el cicle de l'aigua, millora del paisatge urbà i de la qualitat de vida de les persones, i foment de la relació social.

L'òrgan de contractació ha de considerar la incorporació d'altres especificacions tècniques relatives a l'increment del verd i de la biodiversitat en projectes de redacció de projectes d'edificació, prioritàriament per a projectes d'equipaments o edificació d'ús administratiu. Possibles mesures addicionals per a l'increment del verd i de la biodiversitat són l'execució de jardins verticals en façanes, mitgeres, patis o a l'interior, tenint en compte les especificacions de la Mesura de govern Programa d'impuls de la infraestructura verda a Barcelona.

Així mateix s'ha d'incorporar en els plecs una referència a l'obligatorietat del compliment de la normativa vigent pel que fa a la conservació dels nius d'aus que viuen en els edificis (tenint en compte possibles enderroc o altres accions que puguin ser impactant), mitjançant el compliment dels tràmits definits per la Generalitat de Catalunya.

V - Criteris d'autosuficiència hídrica i relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de contractació valors màxims de consums d'aigua per a totes les instal·lacions d'aigua com descàrregues de vàters, dutxes, rentamans i similars. Els valors màxims s'establiran d'acord amb les especificacions vigents del Distintiu de garantia de qualitat ambiental de la Generalitat de Catalunya en la categoria "Productes i sistemes que afavoreixen l'estalvi d'aigua". En cas d'urinaris, l'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat d'instal·lar urinaris sense aigua.

²<https://ajuntament.barcelona.cat/paisatgeurba/ca/informacio-administrativa>

L'òrgan de contractació ha de valorar les possibilitats d'ús de Recursos Hídrics Alternatius (RHA) i incorporarà en els plecs els criteris que permetin la màxima autosuficiència hídrica, o bé l'obligatorietat de dur a terme un estudi, des d'un punt de vista global, de la minimització del consum d'aigua i l'optimització de la qualitat per a cada ús específic, sol·licitant al projectista una anàlisi d'alternatives amb la seva respectiva justificació de l'alternativa seleccionada.

L'òrgan de contractació ha de valorar la possibilitat d'incloure un conjunt d'accions que de forma complementària als plans directores del cycle de l'aigua vigents, estiguin orientades a la gestió eficient de les aigües de pluja en origen abans d'incorporar-se al sistema de gestió públics. Fomentant la coresponsabilitat privada en la preservació de la qualitat de les masses d'aigua i els ecosistemes, ja siguin subterrànies com superficials.

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de contractació les mesures de protecció del cycle de l'aigua per tal de minimitzar la contaminació en origen com per exemple la instal·lació de separadors d'olis i greixos en els establiments de restauració que garanteixin la gestió correcta d'aquests residus i no s'aboquin al clavegueram.

VI - Implementació d'edificis ciclables

L'òrgan de contractació ha d'establir l'obligatorietat de complir com a mínim els requisits classificats com a "imprescindible" per obtenir el Distintiu Edifici Amic de la Bici pel que fa a aparcaments interiors o tancats per a bicicletes, senyalització sobre l'accés amb bicicleta a l'edifici i serveis complementaris per al ciclista, tal com estan definides en el document "Requisits de certificació Edifici Amic de la Bici". En cas que no sigui possible incorporar tots els requisits, el projecte ha d'incorporar una justificació raonada.

VII - Criteris a favor de l'economia circular

L'òrgan de contractació pot establir en els plecs de redacció de projectes d'edificació una llista de criteris d'exclusió per a materials de construcció, com són materials que contenen metalls pesants, materials classificats com a tòxics, cancerígens, mutàgens, perillosos per a la capa d'ozó, o molt tòxics per als organismes aquàtics.

Així mateix l'òrgan de contractació pot valorar les característiques ambientalment positives dels materials de construcció o podrà establir l'obligatorietat de complir criteris ambientals per a certs materials o famílies de productes, com poden ser, per exemple:

- El percentatge de materials provinents de recursos renovables
- El percentatge de materials elaborats amb matèria reciclada
- Els materials que compleixin criteris d'alguna de les ecoetiquetes oficials (tipus I) o que disposin d'informació ambiental relacionada amb el seu cycle de vida (EPD, Environmental Product Declaration declaració ambiental de producte; LCA, Life Cycle Analysis, anàlisi del cycle de vida) (tipus II i III)
- El valor de l'energia grisa de materials de construcció inclòs en la base de dades BEDEC de l'ITEC

L'òrgan de contractació pot incloure en els plecs la valoració de les propostes de millores relatives a la durabilitat i la reducció dels costos de manteniment posterior de sistemes i materials.

VIII - Criteris relatius a altres estàndards d'excel·lència ambiental

Cal valorar el projecte segons la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona en tots aquells projectes de nova construcció o grans rehabilitacions que tinguin un PEM superior a 2.000.000€ o bé d'un import inferior a aquesta quantitat però que es considerin d'especial singularitat.

L'òrgan de contractació també pot incloure, de manera opcional, criteris relatius a estàndards d'excel·lència ambiental com poden ser millores i propostes contrastades amb la certificació VERDE del Green Building Council Espanya, altres estàndards equivalents (LEED, BREEAM...), o dels propis criteris recollits en la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona.

5.5 Criteris específics per a l'execució d'obres

I - Criteris aplicables a totes les obres

I - Aplicació del Manual de qualitat de les obres

L'òrgan de contractació ha d'establir en els plecs de contractació l'obligatorietat del compliment del Decret de Manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona, implantació i incidència de l'espai públic i els seus annexos, en especial les mesures preventives i correctores que s'han d'aplicar durant l'execució de les obres per reduir l'impacte ambiental de l'entorn afectat per aquestes mateixes obres, com són:

- Emissions atmosfèriques: fums, gasos, pols, contaminació acústica i vibracions
- Residus i neteja d'obra
- Afectacions a les aigües del subsòl
- Protecció dels espais verds
- Auscultació de les obres

II - Criteris específics per a l'execució d'obres d'edificació

Més enllà dels criteris de compliment obligatori definits en l'apartat 5.2., es poden considerar els criteris ambientals següents en la fase d'execució d'obres d'edificació:

Criteris relatius a millores en el control de qualitat i garantia

L'òrgan de contractació pot incloure, de manera opcional, els criteris ambientals següents com a millora ambiental de l'oferta en els plecs d'execució d'obres (edificis d'habitatge, equipaments o edificis administratius):

- les millores en el control de la qualitat, l'eficiència energètica i l'estalvi energètic dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació de la transmissió tèrmica (termografies), més enllà del que s'estableix preceptivament en el programa de control de qualitat amb la realització de l'informe corresponent.

- les millores en el control de la qualitat i confort dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació del nivell d'infiltracions d'aire (assaig blower door), més enllà del que s'estableix preceptivament en el programa de control de la qualitat amb la realització de l'informe corresponent.

Documentació requerida en els projectes per la recepció d'edificis

L'Annex B resumeix tota aquella documentació necessària per tal de poder realitzar el futur manteniment i gestió d'un bé immoble que caldrà que estigui a disposició de l'òrgan gestor que l'hagi de rebre per poder fer la recepció oficial del mateix. Cal incloure en els plecs l'obligatorietat d'aportar la documentació especificada a l'Annex B.

Acompanyament per part del contractista durant el període d'un any

A banda de la documentació detallada a l'Annex B, la Direcció de Logística i Manteniment recomana que els responsables de manteniment de l'àmbit que hagi de rebre l'equipament requereixi l'acompanyament per part del contractista durant el període d'un any per tal de que es faci un traspàs de tota la informació necessària per la realització d'un correcte manteniment.

Aquest acompanyament es considera especialment necessari en els següents casos:

- Edificis amb instal·lacions o sistemes constructius innovadors o especialment singulars
- Edificis amb instal·lacions amb sistemes de gestió o monitorització informatitzats
- Edificis destinats a ubicar més d'un usuari
- Edificis amb superfície > 5.000 m²

L'objecte d'aquest acompanyament és:

- Traspàs de tota la informació necessària per al correcte manteniment de l'edifici.
- Donar la formació necessària per al correcte manteniment d'instal·lacions o sistemes constructius singulars
- Revisió de l'inventari

- Elaboració de pla de revisions dels elements singulars (gammes)

Els responsables de de manteniment, conjuntament amb l'òrgan contractant de les obres, en cas de que no sigui el mateix àmbit, han de decidir en cada cas en quina fase i/o a quin agent participant del procés de projecte i construcció de l'edifici serà el responsable de coordinar i dur a terme aquest acompanyament.

Criteris relatius a la protecció de la fauna protegida

L'òrgan de contractació ha de considerar la incorporació en els plecs d'una referència al document de la Generalitat Criteris per a la compatibilització de la fauna protegida amb els edificis.

Certificat d'eficiència energètica d'edifici acabat

És obligatori la presentació del Certificat d'eficiència energètica d'edifici acabat, validat per l'organisme competent, així com la documentació tècnica prescriptiva per a la legalització de les instal·lacions d'acord al protocol REP energia per a edificis i equipaments municipals.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte ha de supervisar que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs.

Mentre no es disposi d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible requeriran anualment als responsables dels contractes la informació següent:

- Llista de control per a l'aplicació de criteris ambientals en projectes d'obres
- Per projectes amb un PEM superior a 2.000.000€ o d'especial singularitat: Informe

de valoració segons la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona

En l'annex I s'adjunten els formularis de recollida d'informació per acomplir aquesta instrucció.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible poden sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius que assenyalen l'apartat 4.2.

7 DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

8 DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogada la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els projectes d'obres, aprovada per Decret d'Alcaldia de 28 d'abril de 2015 (publicat a la Gasetta Municipal de Barcelona, núm. 14, de 10 de maig de 2015).

9 ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entra en vigor 3 mesos després de la seva publicació a la Gasetta Municipal.

ANNEX A - DOCUMENTACIÓ APLICABLE

Plans i Programes:

- [Mesura de govern per la transició cap a la sobirania energètica de Barcelona](#) (2016)
- [Pla d'Energia, Canvi climàtic i Qualitat de l'Aire 2011-2020](#)
- [Pla per a la millora de la qualitat de l'aire a Barcelona](#)
- [Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona](#)
- [Ordenança del medi ambient de Barcelona](#)
- [Pla d'Estalvi i Eficiència energètica als edificis municipals](#)
- [Pla Clima 2018 – 2030](#)
- [Mesura de govern Programa d'impuls de la Infraestructura verda urbana 2017-2030](#)
- [Pla Director Integral de Sanejament de la Ciutat de Barcelona](#)
- [Pla Director de Recursos Hídrics Alternatius](#)
- [Mesura de govern: Pla director de les TIC: Desplegament d'infraestructures *smart* en l'espai públic \(PDTIC\)](#)

Decrets i instruccions d'Alcaldia

- [Decret d'Alcaldia per a l'ambientalització de les obres](#) (2009)
- [Decret d'Alcaldia de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona](#) (2017)
- [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta](#) (2015)
- [Instrucció d'Alcaldia relativa als elements urbans de la ciutat de Barcelona](#) (2011)

- [Instrucció per a la incorporació de l'objectiu de la generació d'energia renovable en les actuacions municipals relacionades amb la redacció de projectes d'obres i d'instruments de planejament urbanístic.](#) (2020)

Protocols i guies tècniques:

- [Protocol REP de l'Agència d'Energia de Barcelona per a edificis i equipaments municipals](#)
- [Metodologia de certificació d'edificis ciclables](#)
- [Manual de Qualitat de les Obres](#)
- [Guia d'Urbanisme+Sostenible \(Guia per l'aplicació de criteris de sostenibilitat en l'urbanisme\)](#)

ANNEX B - DOCUMENTACIÓ REQUERIDA EN ELS PROJECTES PER LA RECEPCIÓ D'EDIFICIS

Aquest document resumeix tota aquella documentació necessària per tal de poder realitzar el futur manteniment i gestió d'un bé immoble que caldrà que estigui a disposició de l'àmbit gestor que l'hagi de rebre per poder fer la recepció oficial del mateix. Cal incloure en els plecs l'obligatorietat d'aportar la documentació especificada a continuació:

- Qüestionari d'inventari en format excel segons l'Annex VI – Manual realització qüestionari inventari
- Separates de les diferents instal·lacions (plànols, memòria de materials emprats, càlculs) per realitzar les visites pertinents abans de la recepció amb les empreses de serveis de manteniment i els que han executat les obres. Mínimes separates de documentació gràfica i tècnica (en format editable i PDF) pels adjudicataris del manteniment:
 - Instal·lacions d'Aparells Elevadors
 - Instal·lacions de Detecció i Extinció d'incendis, alarmes de seguretat, càmeres i CCTV.
 - Instal·lacions d'ACS i IFF (pel control i la prevenció de la Legionel·losis)
 - Instal·lació de producció, distribució de calor i fred, clima i renovació d'aire, control i regulació del clima i il·luminació
 - Instal·lació de BT, MT, Monitoratge i de telecomunicacions (xarxa de veu i dades).
 - Mobiliari.
 - Fitxa de l'edifici segons el model vigent en ús per la gestió del contracte de neteja i recollida del 10 districtes i gerències de l'Ajuntament de Barcelona
- 1 còpia en format digital (format editable i pdf) del document As-built que contingui, com a mínim, el següent:
 - Llibre de l'Edifici (As-built, llistat de tots els industrials, certificats instal·lacions i materials emprats).

- Fitxes tècniques i certificats de tots els elements instal·lats
- Documentació relativa al control de qualitat de l'obra executada
- Registres de calibrat d'aparells
- Inventari d'instal·lacions
- Manual d'ús i manteniment de totes les instal·lacions i equipaments
- Detall d'operacions especials de manteniment que pugui requerir l'edifici que es trobin per sobre de les periodicitats normatives o que requereixin operacions utilització de materials o equips especials.
- Llistat d'industrials i altres agents participants de l'obra amb dades de contacte
- Legalitzacions de totes les instal·lacions complint normativa vigent abans de la recepció de l'obra.
- Butlletí d'Aigua
- Certificats de les instal·lacions de BT i/o MT, Tèrmiques, aparells elevadors, ...
- Justificació del Compliment de la normativa vigent.
- Llicència Ambiental (en el cas necessari).
- Certificació energètica
 - Informe de certificació
 - Arxius nadius programa de certificació
 - Etiqueta energètica
 - Acusament de rebuda del tràmit a l'ICAEN
- Informe de l'Acta de Recepció de l'edifici per part de la Direcció Facultativa sense llista de repassos.
- Pla d'Autoprotecció (en cas que sigui necessari)

ANNEX C - DOCUMENTACIÓ REQUERIDA EN ELS PROJECTES PER LA RECEPCIÓ PARCIAL D'EDIFICIS EN QUANT A ASPECTES ENERGÈTICS

La documentació a incloure en els projectes per tal poder realitzar la recepció parcial dels edificis està definida en el protocol de l'Agència d'Energia de Barcelona.

ANNEX I LLISTA DE CONTROL PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN PROJECTES D'OBRES

A. Incorporació de criteris ambientals en els plecs de redacció de projectes d'espai públic i d'infraestructures

Indiqueu si en la redacció dels plecs de contractació s'han tingut en compte els criteris següents:

Redacció de projectes d'urbanització		Sí	No	No escau
5.1.I	Incorporació de tècnics ambientals i d'energia en el projecte			
5.2.I	Compliment del Decret per a l'ambientalització de les obres			
5.2.II	Criteris i requeriments d'autosuficiència energètica i ambiental			
5.2.III	Informe favorable de compliment dels requeriments d'autosuficiència energètica (segons Protocol AEB i Instrucció Generació Energia Renovable)			
5.2.IV	Aplicació de la Instrucció de la fusta			
5.3.I	Criteris per fer front a l'emergència climàtica	Sí	No	No escau
5.3.I	Creació d'espais d'ombra (pèrgoles, elements estacionals, cobertes verdes,...)			
5.3.I	Creació d'espais verds de refugi climàtic			
5.3.I	Selecció de paviments amb un alt índex de reflectància			
5.3.I	Reserva d'espai suficient en el sòl i subsòl per la prestació de serveis climàtics			
5.3.I	Altres:			

5.3.II Criteris de màxima autosuficiència energètica		Sí	No	No escau
5.3.II	Minimització dels consums energètics			
5.3.II	Maximització de l'autoproducció energètica			
	Altres:			
5.3.III Criteris per a la consideració del cycle de vida de la infraestructura i per a l'eficient transmissió de la informació		Sí	No	No escau
5.3.III	Cicle de vida de la infraestructura: Estudi d'alternatives			
5.3.III	Cicle de vida de la infraestructura: Pla de manteniment integral			
5.3.III	Model de transmissió de dades (preferentment BIM)			
5.3.IV Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat		Sí	No	No escau
5.3.IV	Connectivitat dels espais verds (desplegament de la xarxa de corredors verds urbans)			
5.3.IV	Diversificació d'espècies d'arbrat i la seva selecció en funció dels serveis ambientals que ofereixen			
5.3.IV	Augment de la biomassa de la ciutat			
5.3.IV	Permeabilització del sòl en l'espai públic			
5.3.IV	Mesures de control de la flora exòtica i invasora			
5.3.IV	Creació espais de refugi i nidificació i/o plantació d'espècies que fomentin la funció d'hàbitat			

5.3.IV Ampliació del volum de sòl i de la seva qualitat als arbres viaris

Altres:

5.3.V	Criteris relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua i els seus usos i a l'autosuficiència hídrica	Sí	No	No escau
--------------	--	-----------	-----------	-----------------

5.3.V Incloure requeriments del desplegament dels plans directors de sanejament, clavegueram i recursos hídrics alternatius

5.3.V Utilització de Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible (SUDS)

5.3.V Ús de Recursos Hídrics Alternatius (RHA)

5.3.V Ús de mecanismes d'estalvi en tot tipus de xarxes d'aigua

5.3.V Optimització de sistemes de reg en zones verdes

5.3.V Selecció d'espècies amb baixes necessitats hídriques

5.3.V Recirculació d'aigua en fonts ornamentals

Altres:

5.3.VI	Criteris relatius a elements urbans	Sí	No	No escau
---------------	--	-----------	-----------	-----------------

5.3.VI Incorporació dels criteris de sostenibilitat definits en la Instrucció d'Alcaldia relativa als elements urbans de la ciutat de Barcelona

Altres:

5.3.VII Criteris a favor de l'economia circular (productes i materials de construcció)

Sí No No escau

5.3.VII Ús d'àrids i altres materials de construcció que incorporin un percentatge de material reciclat

5.3.VII Ús de materials constructius que compleixin els criteris que estableix alguna de les ecoetiquetes tipus I

5.3.VII Exclusió de tractaments de superfícies o tractaments fitosanitaris determinats amb un impacte ambiental o sobre la salut elevat

5.3.VII Valors de l'energia grisa de materials de construcció que inclou la base de dades BEDEC de l'ITEC

Altres:

5.3.VIII Criteris relatius a la incorporació de sistemes i tecnologies TIC

Sí No No escau

5.3.VIII Incorporació dels requeriments de desplegament d'infraestructures TIC d'acord al Pla Director de les TIC

5.3.VIII Elements i dispositius finals relacionats amb la contaminació acústica, atmosfèrica o el clima

5.3.VIII Elements i dispositius finals relacionats amb la composició de l'aigua

5.3.VIII Elements i dispositius finals relacionats amb els fluxos de mobilitat

5.3.VIII Elements i dispositius finals relacionats amb altres dades ambientals

5.3.IX Criteris relatius a altres estàndards d'excel·lència ambiental

Sí No No escau

5.3.IX Valoració del projecte segons la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona (projectes amb PEM d'obra > 2.000.000 € o actuacions singulars)

5.3.IX Incorporació de criteris recollits en la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona

5.3.IX Incorporació d'estàndards d'excel·lència ambiental (LEED Neighbourhood Development, BREEAM ES Urbanismo, Sustainable SITES Initiative...)

B- Incorporació de criteris ambientals en els plecs de redacció de projectes d'edificació de nova planta, gran rehabilitació o reforma

Indiqueu si en la redacció dels plecs de contractació s'han tingut en compte els criteris següents:

Redacció de projectes d'edificació		Sí	No	No escau
5.1.I	Incorporació de tècnics ambientals i d'energia en el projecte			
5.2.I	Compliment del Decret per a l'ambientalització de les obres			
5.2.II	Criteris i requeriments d'autosuficiència energètica i ambiental			
5.2.III	Informe favorable de compliment dels requeriments d'autosuficiència energètica (segons Protocol AEB i Instrucció Generació Energia Renovable)			
5.2.IV	Aplicació de la Instrucció de la fusta			
5.4.I	Criteris per fer front a l'emergència climàtica	Sí	No	No escau
5.4.I	Mesures passives per millorar el confort tèrmic d'equipaments que es puguin utilitzar de refugi climàtic			
5.4.I	Murs verds i/o productius i d'autoproducció d'energia			
5.4.I	Paviments exteriors i cobertes amb un alt índex de reflectància			
5.4.I	Protecció davant calor, refrigeració passiva i protecció a ventades			
5.4.I	Gestió d'aigua de pluja en origen mitjançant retenció, regulació i reaprofitament			
5.4.I	Altres:			

5.4.II.1	Requeriments d'autosuficiència energètica: projectes d'edificis de nova construcció o gran rehabilitació	Sí	No	No escau
-----------------	---	-----------	-----------	-----------------

5.4.II.1	Sistemes passius de clima: minimitzar sistemes actius de clima i optimitzar la gestió energètica en fase d'ús, d'acord al Protocol de l'AEB.
----------	--

5.4.II.1	Qualificació energètica mínima d'acord al Protocol de l'AEB
----------	---

5.4.II.1	Sistema de monitoratge energètic d'acord al Protocol de l'AEB
----------	---

5.4.II.1	Altres clàusules en àmbits específics: tancaments, instal·lacions d'electricitat, enllumenat, climatització i ventilació,....
----------	---

5.4.II.1	Màxima autoproducció elèctrica mitjançant panells fotovoltaics.
----------	---

5.4.II.1	Avaluació potencial generació energètica de l'edifici (fotovoltaica, solar, tèrmica, minieòlica i similars), en cas que no es pugui instal·lar panells fotovoltaics.
----------	--

5.4.II.1	Màxima autosuficiència energètica: estudi global de solucions alternatives per minimitzar el consum d'energia primària i les emissions de gasos d'efecte hivernacle
----------	---

5.4.II.1	Presentació Certificat d'eficiència energètica en fase de projecte
----------	--

5.4.II.1	Altres criteris d'autosuficiència energètica:
----------	---

5.4.II.2	Requeriments d'autosuficiència energètica: projectes de reforma d'edificis existents	Sí	No	No escau
-----------------	---	-----------	-----------	-----------------

5.4.II.2	Presentació Certificat d'eficiència energètica en fase de projecte
----------	--

5.4.III	Càlcul del cost total de propietat	Sí	No	No escau
----------------	---	-----------	-----------	-----------------

5.4.III	Càlcul del cost total de propietat (CTP) del projecte d'instal·lacions de climatització i d'il·luminació, tenint en compte els costos d'inversió en equips i materials, els costos de manteniment i els costos d'explotació anuals
---------	--

5.4.III Incorporació dels requeriments del model BIM per garantir una bona gestió de la informació rebuda, d'acord al protocol de la DLiM

5.4.III Incorporació de requeriments d'informació per projectes que hagin utilitzat tecnologia CAD, d'acord al protocol de la DLiM

5.4.III Incorporació de les particularitats que ha de complir qualsevol edifici basant-se en la gestió real dels immobles, d'acord al protocol de la DLiM

5.4.IV Criteris relatius a l'increment del verd i de la biodiversitat

Sí

No

No escau

5.4.IV Obligatorietat d'incorporar solucions de coberta verda, d'acord amb el Protocol de l'Institut del Paisatge Urbà.

5.4.IV Jardins verticals en façanes, mitgeres, patis o a l'interior de l'edifici

5.4.IV Incorporació de l'obligatorietat de compliment de la normativa vigent de conservació dels nius d'aus en edificis

Altres:

5.4.V Criteris relatius a l'autosuficiència hídrica i relatius a la preservació de la qualitat de les masses d'aigua

Sí

No

No escau

5.4.V Valors màxims de consum d'aigua per a totes les instal·lacions d'aigua, com ara descàrregues de vàters, dutxes, rentamans i similars d'acord amb el Distintiu de garantia de qualitat ambiental de la Generalitat de Catalunya

5.4.V Instal·lació d'urinaris sense aigua

5.4.V Incorporació de criteris que permetin la màxima autosuficiència hídrica, valorant les possibilitats d'ús de Recursos Hídrics Alternatius

5.4.V Estudi global de solucions alternatives per minimitzar el consum d'aigua i optimitzar-ne la qualitat per a cada ús específic

5.4.V Criteris orientats a la gestió eficient de les aigües de pluja en origen

5.4.V Mesures de protecció del cicle d'aigua i minimització de la contaminació en origen (p.ex. separadors d'olis i greixos en establiments de restauració)

5.4.VI Implementació d'edificis ciclables

Sí

No

No escau

5.4.VI Obligatorietat de compliment dels requisits classificats com a "imprescindible" per obtenir el Distintiu "Edifici Amic de la Bici" (aparcaments, senyalització, serveis complementaris) segons "Requisits de certificació Edifici Amic de la Bici"

5.4.VII Criteris a favor de l'economia circular (productes i materials de construcció)

Sí

No

No escau

5.4.VII Llista de criteris d'exclusió per a materials de construcció (materials que contenen metalls pesants, materials classificats com a tòxics, cancerígens, mutàgens, perillosos per a la capa d'ozó, o molt tòxics per als organismes aquàtics)

5.4.VII Percentatge de materials provinents de recursos renovables per a materials o famílies de productes determinats

5.4.VII Percentatge de materials elaborats amb matèria reciclada per a materials o famílies de productes determinats

5.4.VII Materials que compleixin criteris d'alguna de les ecoetiquetes oficials (tipus I) o que disposin d'informació ambiental relacionada amb el seu cicle de vida (EPD, Environmental Product Declaration; LCA, Life Cycle Analysis) (tipus II i III) per a materials o famílies de productes determinats

5.4.VII Valors de l'energia grisa de materials de construcció que inclou la base de dades BEDEC de l'ITEC per a materials o famílies de productes determinats

5.4.VII Valoració de propostes de millores relatives a la durabilitat i la reducció dels costos de manteniment posterior de sistemes i materials

5.4.VIII Altres estàndards d'excel·lència ambiental

Sí

No

No escau

5.4.VIII Valoració del projecte segons la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona (projectes amb PEM d'obra > 2.000.000 € o actuacions singulars)

5.4.VIII Incorporació de criteris recollits en la Guia d'Urbanisme+Sostenible de l'Ajuntament de Barcelona

5.4.VIII Incorporació d'estàndards d'excel·lència ambiental (VERDE del Green Building Council Espanya , LEED, BREEAM...)

C- Incorporació de criteris ambientals per a l'execució d'obres

Indiqueu si en la redacció dels plecs de contractació s'han tingut en compte els criteris següents:

5.5.I	Criteris aplicables a totes les obres	Sí	No	No escau
5.5.I	Aplicació del Manual de Qualitat de les Obres per minimitzar els impactes ambientals (emissions atmosfèriques, residus i neteja d'obra, aigües subterrànies, protecció d'espais verds, auscultació de les obres)			
5.5.II	Criteris específics per a l'execució d'obres d'edificació	Sí	No	No escau
5.5.II	Millores en el control de la qualitat, eficiència energètica i estalvi energètic dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació de la transmitància tèrmica (termografies)			
5.5.II	Millores en el control de la qualitat i confort dels tancaments amb la realització d'assajos de comprovació del nivell d'infiltracions d'aire (assaig blower door)			
5.5.II	Documentació requerida en els projectes per la recepció d'edificis segons Annex B de la Instrucció			
5.5.II	Acompanyament per part del contractista, durant el període d'un any, als responsables de manteniment de l'edifici.			
5.5.II	Incorporació en els plecs d'una referència al document de la Generalitat Criteris per a la compatibilització de la fauna protegida amb els edificis			
5.5.II	Obligatorietat de presentar el Certificat d'Eficiència Energètica d'edifici acabat.			

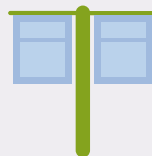
INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ESDEVENIMENTS

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

GESTIÓ
GENERAL DE
L'ESDEVENIMENT

ELEMENTS DE
COMUNICACIÓ,
DIFUSIÓ I
MARXANDATGE

NETEJA I
RECOLLIDA DE
RESIDUS

SERVEIS DE
CATERING

MOBILITAT

INSTAL·LACIONS
DE
L'ESDEVENIMENT
I ALLOTJAMENTS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Elaborar un pla d'ambientalització i un informe de sostenibilitat

Ús de noves tecnologies i
estalvi de recursos en la
difusió

Bones pràctiques ambientals
en la neteja, la prevenció i la
gestió de residus

Foment d'aliments
d'agricultura ecològica i
de comerç just

Mesures ambientals als
espais de l'esdeveniment i als
allotjaments dels participants

Mobilitat sostenible i
vehicles de baixes
emissions

Sensibilització ambiental
dels assistents i formació
ambiental del personal

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ESDEVENIMENTS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies establertes en el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de la realització de les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir

els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els esdeveniments.

L'ambientalització dels esdeveniments representa alhora una gran oportunitat per fomentar la cultura de la sostenibilitat, tant en les empreses implicades com en les persones participants o visitants.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris de sostenibilitat que s'han d'aplicar en l'organització d'esdeveniments per part de l'administració municipal.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza els diferents elements inclosos en l'organització i execució dels esdeveniments.
- b. Defineix els criteris ambientals a aplicar en l'organització i execució dels esdeveniments.
- c. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus d'esdeveniment i adaptar-los si és necessari a les característiques de l'esdeveniment quan ho requereixi.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques dels contractes no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix els criteris de sostenibilitat que cal incorporar en els elements següents inclosos en l'organització i execució d'un esdeveniment:

- Gestió general de l'esdeveniment
- Elements de comunicació, difusió i marxandatge
- Neteja i recollida de residus
- Serveis de *catering*
- Mobilitat

- Espais, instal·lacions i allotjaments
- Sensibilització i formació

Aquesta instrucció s'aplica tant als casos en què es contracta la totalitat de l'esdeveniment (inclosa la gestió), com als casos en què es contracta únicament una part dels serveis inclosos: *catering*, impressió, etcètera.

La instrucció s'aplica als contractes relatius a tots els tipus d'esdeveniments municipals, independentment de l'àmbit (cultural, festiu, esportiu, etcètera), la durada (hores, dies o setmanes), la freqüència (puntual, mensual, anual...), el públic (obert, restringit) o la magnitud.

La instrucció no s'aplica als esdeveniments en què els òrgans municipals són els òrgans promotors i executors, i que, per tant, no disposen de la contractació externa de cap dels elements que inclou la llista anterior, tot i que les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per a la seva organització.

La instrucció tampoc no s'aplica als esdeveniments promoguts per agents o organitzacions privades de la ciutat que reben suport econòmic per part de l'Ajuntament (mitjançant convenis, subvencions, etcètera) o a aquells en què el paper de l'Ajuntament es limita a la cessió de l'espai públic. En aquests casos, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació a l'hora d'introduir requeriments de sostenibilitat en l'atorgament d'ajuts o permisos.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats, i d'acord amb el conjunt d'instruccions tècniques d'ambien-

talització elaborades per executar la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, en contractar esdeveniments o alguns dels elements inclosos en l'organització i execució d'esdeveniments serà prioritari seguir els principis següents:

- Incloure els aspectes de sostenibilitat en totes les fases d'organització i execució de l'esdeveniment i destacar el paper de la secretaria tècnica, el Pla i l'Informe d'ambientalització.
- Fomentar l'ús de les noves tecnologies i l'estalvi de recursos en la difusió i comunicació de l'esdeveniment. I, en cas que sigui necessari, garantir la producció d'elements de comunicació amb qualitats ambiental i socialment positives: matèries primeres reciclades, de producció o origen sostenibles o ecodissenyades, que tinguin en compte aspectes com l'eliminació de productes o substàncies tòxiques, la durabilitat o la facilitat per al reciclatge, entre d'altres.
- Promoure i consolidar les bones pràctiques ambientals durant l'execució de l'esdeveniment, en termes de neteja, prevenció i bona gestió de residus.
- Introduir i consolidar la presència d'aliments bàsics i manufacturats d'agricultura ecològica i de comerç just.
- Reduir l'impacte ambiental causat per la mobilitat generada per l'organització i execució de l'esdeveniment mitjançant el foment de la mobilitat més sostenible i l'ús de vehicles amb menys emissions.
- Fomentar altres mesures de millora ambiental (com la reducció de consums d'energia i aigua) als espais destinats a l'esdeveniment i als allotjaments oferts als participants.
- Garantir la sensibilització ambiental dels assistents i la formació ambiental del personal involucrat en l'organització i execució de l'esdeveniment.

Atesa la diversitat d'actes i d'elements inclosos en un esdeveniment que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, "Abast", els principis assenyalats s'hauran d'aplicar en cada cas, segons pertochi.

4.2 Informe justificatiu

L'abast d'aquesta instrucció és molt ampli i d'aplicació a actes de naturalesa molt diversa. En cas que l'òrgan de contractació o el responsable del contracte consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri l'esdeveniment en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe que concreti, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials de l'esdeveniment que cal realitzar.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A ESDEVENIMENTS

Atès que l'abast i les formes de contractació dels esdeveniments municipals poden ser molt diversos, aquesta instrucció facilita, per als diferents àmbits d'actuació rellevants des del punt de vista de la sostenibilitat, una llista de criteris per introduir en la contractació dels serveis que són imprescindibles per executar-los.

5.1 Criteris per a la gestió general de l'esdeveniment

Pla d'ambientalització de l'esdeveniment i informe de sostenibilitat

En el cas de contractació de la gestió general de l'esdeveniment, l'òrgan de contractació requerirà, al començament de la planificació de l'esdeveniment, la definició del pla d'acció o de gestió ambiental que regirà l'organització i execució de l'esdeveniment.

Aquest pla haurà de considerar tots els àmbits temàtics inclosos en la instrucció i que s'enumeren a l'annex, sempre que estiguin inclosos en l'organització i execució de l'esdeveniment.

Adicionalment, per tal de conèixer els resultats ambientals de l'esdeveniment i poder-los comunicar, l'òrgan de contractació requerirà, un cop s'acabi l'esdeveniment, l'elaboració d'un informe ambiental de l'esdeveniment amb el contingut definit en el pla (vegeu l'annex).

Per poder calcular els indicadors de sostenibilitat, l'òrgan municipal o la secretaria tècnica recollirà les dades necessàries al llarg de l'esdeveniment, de manera directa o a través de les empreses contractades.

Selecció de la secretaria tècnica

A l'hora de triar l'empresa que ha de portar a terme totes o algunes de les tasques d'organització i gestió de l'esdeveniment, l'òrgan de contractació podrà exigir que l'empresa tingui experiència en la introducció de la dimensió ambiental i social en l'organització d'esdeveniments semblants.

Compensació de les emissions associades a la mobilitat

L'òrgan municipal podrà exigir:

- El càlcul de les emissions de CO₂ associades als desplaçaments dels participants des de la localitat de sortida fins a la localitat de l'esdeveniment i des del lloc de residència o allotjament fins al recinte de l'esdeveniment.
- L'establiment d'un punt d'accés perquè participants i visitants puguin informar-se i compensar, de manera voluntària, les emissions de CO₂ associades al seu desplaçament fins a la localitat de celebració de l'esdeveniment.

5.2 Elements de comunicació, difusió i marxandatge

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte de les tipologies establertes a l'abast de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació](#), aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 5 de la instrucció esmentada per a l'adquisició o la contractació d'elements de comunicació.

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte general per a tot l'esdeveniment que inclogui tasques de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements de comunicació per part de l'adjudicatari, aquest adjudicatari haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 6 de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació](#) en relació amb la contractació d'altres tipus de servei que inclouen elements de comunicació.

5.3 Neteja i recollida de residus

Recollida de residus dels recintes i instal·lacions

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte per la neteja i recollida de residus de recintes i instal·lacions assimilables a edificis d'ús administratiu, aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 5 de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#).

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte general per tot l'esdeveniment que inclogui tasques de neteja o retirada de residus de recintes i instal·lacions assimilables a edificis d'ús administratiu, aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 6 de la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis](#):

- Criteris ambientals generals referits al servei, en relació amb la limitació d'ús de determinats productes de neteja, la retirada selectiva de residus i els criteris de prevenció de residus propis
- Criteris per productes, en relació amb els articles de paper/cel·lulosa, els productes químics de neteja i el sabó de rentar mans.

Neteja de l'espai públic

L'òrgan municipal o la secretaria tècnica, sense detriment del bon desenvolupament de l'esdeveniment, hauran de garantir que es compleixi amb la retirada selectiva de residus tal com estigui definit en el model de recollida selectiva municipal.

A aquest efecte, l'organització podrà posar-se en contacte amb els responsables (del districte o del servei de neteja municipal) per coordinar les tasques de neteja i retirada selectiva dels residus generats durant l'esdeveniment. Alternativament l'organització podrà fer acords amb recuperadors de fraccions o materials específics per establir-ne la recollida, quan es prevegi una generació majoritària o massiva de determinats tipus de residus.

5.4 Serveis de catering

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte de *catering* puntual, aquesta part haurà de complir amb els criteris de sostenibilitat establerts pels serveis de *catering* puntual en la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació](#) en relació amb:

- L'origen i la qualitat dels productes
- La vaixel·la, la coberteria i el parament de taules
- La neteja de les instal·lacions, gestió i prevenció de residus
- I la formació

5.5 Mobilitat

Servei de vehicles (amb xofer o sense)

En cas que l'òrgan promotor de l'esdeveniment faci un contracte general per tot l'esdeveniment que inclogui l'ús de vehicles, aquesta part haurà d'incloure els criteris de sostenibilitat tal com estableix la [Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els vehicles](#) pel que fa a la contractació de serveis amb ús de vehicles, en relació amb:

- La conducció eficient
- La qualitat ambiental de la flota
- I l'antiguitat de la flota

Servei d'autobusos

En el cas que es contracti un servei d'autobusos, l'òrgan municipal o la secretaria tècnica podrà considerar l'opció de contractar o assignar al servei vehicles amb motorització alternativa o de baixes emissions. En cas de no poder disposar de vehicles assignats de manera exclusiva al servei, podrà valorar que la flota de l'empresa de transports contractada compleixi amb els criteris ambientals de gestió de flotes tal com es defineixen en el Distintiu de garantia de qualitat ambiental per a flotes de vehicles, en relació amb la gestió de la flota, la conducció eficient, el manteniment dels vehicles, l'antiguitat dels vehicles, els vehicles de baixes emissions i altres accions de compromís ambiental.

5.6 Altres criteris ambientals addicionals

En els casos que correspongui, l'òrgan de contractació podrà considerar l'opció d'incloure els criteris de millora ambiental de l'esdeveniment següents:

Foment de la mobilitat sostenible

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per la gestió i l'execució de l'esdeveniment porti a terme mesures per reduir els desplaçaments associats a l'esdeveniment i afavorir els mitjans de transport amb menys impacte:

- Disminució del total de desplaçaments mitjançant:
 - La realització de videoconferències per a totes o algunes de les sessions.
 - La difusió de l'esdeveniment en temps real per televisió o internet.
- Foment del transport públic mitjançant:
 - La distribució de targetes de transport públic urbà de manera gratuïta o amb descompte entre els participants.
 - La senyalització de les estacions i les parades de transport públic més properes.
 - L'acord de descomptes en el transport públic per als desplaçaments de llarga distància.
- Foment de l'ús de la bicicleta mitjançant:
 - La distribució de targetes que permetin als participants utilitzar el servei de Bicing durant els dies de l'esdeveniment.
 - La instal·lació d'aparcaments de bicicletes addicionals i vigilats per als participants o visitants.
- Foment de l'ús compartit del transport privat mitjançant:
 - La promoció de l'ús del vehicle privat compartit a través d'enllaços a webs especialitzades com www.compartir.org o amb els mitjans de comunicació propis de l'esdeveniment.
 - L'accés restringit a l'aparcament per a vehicles d'alta ocupació.

Les mesures concretes s'acordaran amb l'òrgan contractant i es comunicaran a totes les parts (participants, visitants, empreses contractades i personal) a través dels diferents mitjans de comunicació de l'esdeveniment (invitacions, tríptics, pàgina web, xarxes socials, etcètera).

Recinte o instal·lacions de l'esdeveniment

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment inclogui els requisits següents en relació amb el recinte o les instal·lacions que acullin l'esdeveniment:

- Ser fàcilment accessibles en transport públic.
- Tenir una política i un sistema de gestió ambiental normalitzat acreditat (tipus EMAS, ISO 14.001, Distintiu de garantia de qualitat ambiental...) o, alternativament, disposar d'evidències clares que implementen mesures de gestió ambiental: sistemes d'estalvi de la il·luminació, la climatització i el consum d'aigua, aprofitament de la llum natural, regulació independent de l'enllumenat dels diferents espais, lluminàries eficients, detectors de presència, reductors de cabal d'aigua, recollida selectiva de residus, etcètera.

L'òrgan de contractació establirà com a condició que els gestors del recinte o instal·lació facilitin, al final de l'esdeveniment, dades sobre els consums d'aigua, llum i generació de residus imputables a l'esdeveniment.

Instal·lacions temporals

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment inclogui els requisits següents en relació amb les instal·lacions temporals:

- Sistemes d'il·luminació eficients (tipus LED), tant per a la il·luminació general com per als focus o altres elements d'il·luminació puntual.
- Generadors amb emissions sonores baixes.

- Elements físics o de construcció (escenaris, estands, carpes, etcètera) no efímers, basats en la col·locació o el lloguer d'elements ja existents. En cas que calgui utilitzar elements nous, considerar les opcions que garanteixin o facilitin la seva reutilització posterior.

Allotjaments

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment ofereixi hotels o allotjaments a ponents o participants convidats a l'esdeveniment, i també quan, a títol informatiu, difongui entre els participants alguna relació d'hotels o allotjaments, aquests hauran de complir, sempre que sigui possible, els requisits següents:

- Ser fàcilment accessible en transport públic.
- Estar situats a prop o bé ben connectats amb el recinte o les instal·lacions de l'esdeveniment (en un radi de 15 minuts a peu, bicicleta o en transport públic).
- Tenir una política i un sistema de gestió ambiental normalitzat acreditat (tipus EMAS, ISO 14.001, Distintiu de garantia de qualitat ambiental...) o disposar d'evidències clares que implementa mesures de gestió ambiental.

Informació a les persones participants o visitants

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment garanteixi que els principals canals de comunicació i difusió de l'esdeveniment (pàgina web, fullets, missatges per megafonia, etcètera) incloguin els missatges relacionats amb els aspectes de sostenibilitat inclosos en l'esdeveniment, com la mobilitat sostenible o la minimització i recollida selectiva de residus, per tal de fomentar la conscienciació i promoure la col·laboració de les participants o visitants en les mesures ambientals implementades.

També s'haurà de garantir la difusió final dels resultats de sostenibilitat de l'esdeveniment.

Formació de les parts implicades en l'execució de l'esdeveniment

L'òrgan contractant podrà valorar, en els casos que correspongui, que l'empresa adjudicatària per a la gestió i l'execució de l'esdeveniment garanteixi que les parts implicades reben formació a l'inici de les seves tasques sobre les pràctiques ambientals que cadascuna haurà d'aplicar durant l'esdeveniment per tal donar compliment al Pla d'ambientalització. Entre el personal que cal implicar, hi ha:

- Personal en estands i altres espais d'informació.
- Personal voluntari i de suport.
- Personal del servei de *catering*.
- Tècnics de sales, manteniment, climatització.
- Personal del servei de neteja.

6 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals

Addicionalment, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible, juntament amb els serveis responsables de la coordinació i l'organització d'esdeveniments a la ciutat, determinaran els esdeveniments que es consideren prioritaris i es treballarà de manera

conjunta per fer un seguiment i millorar el Pla i l'Informe d'ambientalització d'aquests esdeveniments.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació que aporti informació addicional.

7 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX ÀMBITS TEMÀTICS QUE S'HAN D'INCLOURE EN EL PLA I L'INFORME AMBIENTAL DELS ESDEVENIMENTS

criteris per a la gestió general de l'esdeveniment

Sí No No escau

Definició del Pla d'ambientalització de l'esdeveniment

Elaboració de l'Informe de sostenibilitat de l'esdeveniment

Experiència ambiental de la secretaria tècnica

Compensació de les emissions de CO₂

Elements de comunicació, difusió i marxandatge

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització dels elements de comunicació

Neteja i recollida de residus

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització de la neteja i la recollida selectiva de residus d'edificis

Retirada selectiva de residus de l'espai públic

Serveis de *catering*

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització dels serveis d'alimentació per a *caterings* puntuals

Mobilitat

Compliment de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització de vehicles, per a la contractació de serveis amb ús de vehicles

Servei d'autobusos de motorització alternativa o d'emissions baixes

Altres criteris ambientals addicionals

Sí No No escau

Foment de la mobilitat sostenible

Requisits ambientals del recinte o les instal·lacions de l'esdeveniment

Requisits ambientals de les instal·lacions temporals

Oferta d'allotjaments amb requisits ambientals

Informació ambiental a les persones participants o visitants

Formació ambiental a les parts implicades en l'execució

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL

PAPER

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SUBMINISTRA-
MENT I
COMANDES DE
PAPER D'ÚS
GENERAL

SERVEIS QUE
INCLOGUIN EL
LLIURAMENT DE
DOCUMENTS DE
TREBALL O
INFORMES

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Paper 100% reciclat

En casos justificats,
paper no reciclat
d'explotacions
forestals
sostenibles

Durabilitat de més
de 100 anys

Idoneïtat tècnica
per a impressió i
fotocòpia

Exclusió o limitació
de substàncies
químiques

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN EL PAPER

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, sense detriment dels canvis que comporta la introducció i consolidació de l'administració electrònica, considera necessari continuar treballant per minimitzar els impactes ambientals derivats de la producció del paper que consumeix per fer les funcions dels serveis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba el paper. Aquesta instrucció tècnica executa el Decret de política de compra responsable de fusta de gestió forestal sostenible del 2014 en relació amb els aspectes relacionats amb el paper com a producte derivat de la fusta i actualitza la Instrucció als serveis: Ús de paper reciclat del 2002.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició i la demanda interna de paper.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza els diferents tipus de paper
- b. Defineix les prioritats per a la seva adquisició i demanda
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar per als diferents tipus de paper
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

Pel que fa a la demanda interna, aquesta instrucció també s'aplica a tots els procediments interns de comandes que fan els diferents serveis als òrgans de contractació centralitzada.

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals bàsics per a cada tipus de paper.

Com que el paper és un producte d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir l'aplicació dels criteris, tant si és redactant un plec propi com adherint-se a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

La resta de serveis municipals hauran d'aplicar les prioritats que estableix aquesta instrucció a les seves comandes, que es vehicularan a través dels òrgans de contractació centralitzada corresponents.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que s'ha especificat en l'apartat 4.2.

D'altra banda, els diferents serveis municipals podran considerar que les prioritats i les característiques dels papers que estableix aquesta instrucció no són adequades a les tasques del servei o a una part de les tasques que desenvolupa. En aquests casos, la direcció del servei serà l'encarregada de justificar-ho degudament a l'expedient, segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a:

- Paper reciclat: paper fabricat exclusivament (100%) amb fibres reciclades¹.
- Paper no reciclat: paper fabricat amb fibres provinents principalment de fusta, tot i que pot tenir un percentatge de fibres recuperades però amb percentatges postconsum inferiors al del reciclat.

Aquesta instrucció s'aplica al paper destinat a ús general: paper d'oficina DIN A4 per a fotocopiadores, impressores, aparells de fax i escriptura manual.

En el cas d'altres productes de paper (com blocs de notes, llibretes, quaderns, agendes, dietaris, etcètera), formats (DIN A3, foli, etcètera) i productes impresos amb logotip municipal (targetes professionals, sobres, carpetes d'expedient...), no s'estableixen criteris específics, però les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en la seva contractació.

Per contra, la instrucció no s'aplica a les publicacions en paper, ja que tindran un tractament específic a la instrucció d'elements de comunicació.

Per extensió, la instrucció també s'aplica al paper emprat per a serveis externs en contractes que incloguin el lliurament de documents de treball o informes.

Aquesta instrucció tampoc no s'aplica als papers per a documents essencials amb requeriments de conservació d'arxiu permanent, d'acord amb les definicions i prioritats establertes per a aquests documents essencials, definits per la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius i que es recullen en l'annex 1. Els documents essencials tindran un tractament especial i diferenciat de la resta i queden, per tant, exempts de les prioritats definides en el punt 4.

¹ D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després de fer-ne una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

4 PRIORITATS DE DEMANDA

4.1 Prioritats

Atès que l'aplicació dels criteris i requisits tal com descriu l'apartat 5 d'aquesta instrucció pot garantir una mateixa qualitat independentment de l'origen i el tipus de fibra, es considera adequat utilitzar el paper reciclat per a la major part de documents produïts per l'Ajuntament de Barcelona.

Conseqüentment amb això i amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, d'acord també amb els criteris que estableix la [Instrucció tècnica per a l'ambientalització de la fusta](#) i considerant les diferències en termes d'impactes ambientals associats al paper segons l'origen i el tipus de fibra, aquesta instrucció estableix l'ordre de prioritats següent a l'hora de determinar el tipus de paper a utilitzar:

- Serà obligatòria l'adquisició i la demanda de paper 100% reciclat, per la qual cosa aquesta instrucció estableix els criteris de garantia tècnica.
- En casos justificats degudament es podrà optar per paper no reciclat. Aquest paper, a més de garanties tècniques, haurà de disposar sempre de garanties de procedència d'explotació forestal sostenible, per la qual cosa aquesta instrucció estableix els criteris corresponents.
- En cap cas no s'hauria d'adquirir o utilitzar paper destinat a ús general que no compleixi amb els requeriments especificats anteriorment.

Quan per motius tècnics la prioritat establerta en aquesta instrucció no sigui adequada a les tasques del servei o a una part de les tasques que desenvolupa, la direcció del servei, o l'òrgan de contractació corresponent, haurà d'emetre l'informe justificatiu corresponent en què s'indiquin els motius tècnics que justifiquen l'opció triada, seguint les instruccions assenyalades (vegeu l'apartat 4.2).

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, d'acord amb el que estableix el punt 2.3 d'aquesta instrucció i tal com assenyalava el punt 4.1, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats del servei quant a ús del paper que justifica la no-aplicació de la prioritat de paper reciclat.
- Les característiques i els requeriments tècnics especials del paper que requereix el servei –per exemple el gramatge, l'opacitat, el grau de blancor, etcètera– de manera contrastada amb les característiques del paper reciclat adquirit.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

Els responsables del seguiment d'aquesta instrucció establiran el procediment corresponent per contrastar els informes amb la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius, si així ho consideren necessari.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE PAPER

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs per a l'adquisició de paper d'oficina DIN A4 d'ús general per a la major part d'usos i documents.

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. A la taula següent s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulgui adquirir paper de diverses tipologies, caldrà diferenciar aquestes per lots i incloure en cada lot els criteris pertinents a la tipologia corresponent.

Criteris ambientals

Paper reciclat

Procedència de les fibres

L'òrgan de contractació establirà que el paper ha de ser fabricat amb fibres 100% reciclades².

Durabilitat

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de tenir una durabilitat de més de 100 anys segons la norma ISO 9706, ISO 5630, UNE EN 57092/1/02, DIN 6738 o equivalent.

Idoneïtat tècnica

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de complir amb els requeriments d'idoneïtat tècnica per a impressió i fotocòpia segons la norma EN 12281:2003 o equivalent.

Exclusió/limitació en l'ús de substàncies químiques

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que el paper compleixi amb els criteris ambientals d'exclusió o limitació en l'ús de substàncies químiques en el procés de producció del paper definits en alguna etiqueta ecològica tipus I, segons la norma ISO 14024, (Àngel Blau, Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, etcètera)³.

²D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després de fer-ne una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

³La majoria d'etiquetes ecològiques tipus I segons la norma ISO 14024 estan agrupades en la Global Ecolabelling Network i es poden consultar a: <http://www.globalecolabelling.net/>

Criteris ambientals

Paper no reciclat

Procedència de les fibres

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper no reciclat ha d'haver estat elaborat amb fibres provinents de fusta amb garanties de legalitat⁴, amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles (tal com defineixen els estàndards FSC, PEFC o equivalent) o fibra recuperada⁵.

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que el paper presenti un percentatge superior al 50% de fibra procedent d'explotacions forestals sostenibles o de fibra recuperada.

Durabilitat

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de tenir una durabilitat de més de 100 anys segons la norma ISO 9706, ISO 5630, UNE EN 57092/1/02, DIN 6738 o equivalent.

Idoneïtat tècnica

L'òrgan de contractació establirà sempre que el paper ha de complir amb els requeriments d'idoneïtat tècnica per a impressió i fotocòpia segons la norma EN 12281:2003 o equivalent.

Exclusió/ limitació en l'ús de substàncies químiques

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que el paper compleixi amb els criteris ambientals d'exclusió o limitació en l'ús de substàncies químiques en el procés de producció del paper definits en alguna etiqueta ecològica tipus I, segons la norma ISO 14024, (Àngel Blau, Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic, etcètera)⁶.

6 CONTRACTES DE SERVEIS AMB ÚS DE PAPER

En els contractes de serveis que incloguin el lliurament de documents de treball o informes en paper, el responsable del contracte haurà de seguir les prioritats i línies indicades en aquesta instrucció.

Els documents de treball i informes associats a l'execució del contracte es lliuraran en paper fabricat amb fibres 100% reciclades⁷.

Quan per motius tècnics no sigui adequat, es requerirà l'ús de paper no reciclat elaborat amb fibres provinents de fusta amb garanties de legalitat⁴, amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles (tal com defineixen els estàndards FSC, PEFC o equivalent) o fibra recuperada⁵.

⁴En línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de fusta i productes de la fusta i el Reglament europeu de la fusta (EUTR: Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta.

⁵Les fibres recuperades inclouen les fibres reciclades i les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica.

⁶La majoria d'etiquetes ecològiques tipus I segons la norma ISO 14024 estan agrupades en la Global Ecolabelling Network i es poden consultar a: <http://www.globalecolabelling.net/>

⁷D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després de fer-ne una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Llista dels tipus de paper adquirits i còpia de la fitxa tècnica de cadascun.

Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment dels consums de paper d'ús general, anualment, l'òrgan de contractació centralitzada corresponent facilitarà les dades de consum de tots els serveis i departaments que en depenen, desglossat per cada tipologia de paper (reciclat i no reciclat).

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional. Igualment, podran sol·licitar a la direcció dels diferents serveis l'informe que justifiqui la no-incorporació de totes o d'algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

9 DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Aquesta instrucció deroga la instrucció als serveis: ús de paper reciclat del 2002 i l'article 3 sobre el subministrament de paper en raima del Decret de política responsable de compra de fusta del 2004.

ANNEX I CRITERIS PER ALS DOCUMENTS ESSENCIALS

Aquest annex de la Instrucció tècnica per a l'ambientalització del paper recull els criteris per a una tipologia de documents, els documents essencials, eximits, tal com s'assenyala en l'apartat 3, "Abast", de l'aplicació de la instrucció, i per tant, dels criteris que s'hi defineixen i de la prioritat d'ús de paper reciclat.

D'acord amb el que estableix aquest annex, seran eximits de l'aplicació de la instrucció els documents essencials de l'Ajuntament de Barcelona que són de conservació d'arxiu permanent, d'acord amb els criteris que estableix la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius:

- Es consideren documents essencials els següents: actes dels òrgans de govern de ciutat i de districtes, llibres de decrets, convenis de caràcter supramunicipal o de col·laboració institucional essencials per a l'Ajuntament, el pressupost municipal anual aprovat i els expedients d'adquisició de béns immobles i de béns culturals.
- Per als documents essencials es considera prioritari l'ús de paper que compleixi uns requisits especials de permanència i durabilitat d'arxiu permanent.
- Les característiques que ha de complir el paper d'arxiu permanent per a aquests documents essencials són, com a mínim, les que estableix la norma ISO 11108:1996, d'informació i documentació. Paper per a arxiu permanent. Requisits de permanència i durabilitat.

Aquesta prioritat s'haurà d'aplicar tant en els documents de producció pròpia de l'Ajuntament com en els de producció externa i, en conseqüència, s'haurà d'aplicar en tots els contractes que l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador celebrin quan l'objecte comporti l'elaboració de documents essencials que hagin d'incorporar-se al Sistema Municipal d'Arxius.

Informe justificatiu

Quan els òrgans de contractació o les direccions de serveis considerin que generen documents que –atesa la seva importància– requereixen l'ús d'aquest paper de conservació d'arxiu permanent, emetran un informe justificatiu corresponent que concreti, com a mínim:

- Les especificitats del servei que justifica l'ús de paper amb els màxims requisits de permanència i durabilitat d'arxiu permanent.
- La tipologia de documents que els qualifica com a documents essencials d'acord amb els criteris que estableix la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius.

Aquest informe es farà arribar a la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius perquè el validi. Un cop obtinguda la validació, l'informe justificatiu amb la validació corresponent s'adjuntarà a la comanda que l'òrgan peticionari farà arribar a l'òrgan de contractació centralitzada corresponent. En cas que aquesta documentació no es trobi adjunta, l'òrgan de contractació centralitzada haurà de requerir-la i no atendrà cap comanda de paper de conservació d'arxiu permanent que no estigui degudament justificada.

Els responsables del seguiment d'aquesta Instrucció tècnica per a l'ambientalització del paper i de la Direcció del Sistema Municipal d'Arxius establiran el procediment corresponent per tal que aquesta informació es pugui incorporar al sistema de seguiment de la instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA

NETEJA I RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS D'EDIFICIS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SERVEIS DE
NETEJA I
RETIRADA DE
RESIDUS
D'EDIFICIS
ADMINISTRATius
O ASSIMILABLES

ALTRES SERVEIS
QUE INCORPORIN
TASQUES DE
NETEJA O
RETIRADA DE
RESIDUS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Productes de neteja amb menys càrrega contaminant
i recollida selectiva de residus

Paper higiènic i
eixugamans 100%
reciclat

Ajust dels horaris
del servei per
millorar l'eficiència
energètica i
l'aprofitament de
la llum natural

Bones pràctiques
ambientals en
l'execució del
servei

Formació
ambiental del
personal

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LA NETEJA I RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS D'EDIFICIS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, el Pla de prevenció de residus municipals de Barcelona (2012-2020) i el Pla metropolità de residus municipals, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de l'activitat als edificis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dona resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els productes i serveis de neteja d'edificis.

La instrucció pren com a punt de partida els contractes de neteja d'edificis i recollida selectiva de residus dels edificis i locals municipals, tal com estan concebuts en el moment de la redacció de la instrucció, és a dir, contractes que inclouen en un mateix objecte tant les tasques de neteja, els productes de neteja i el subministrament de materials fungibles, com les de retirada dels residus en totes les seves fraccions, de les quals preveu i defineix la recollida selectiva de les fraccions recuperables.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per a la contractació de serveis de neteja i retirada de residus d'edificis, així com per a la contractació d'altres tipus de serveis que incloguin tasques de neteja com a part de la seva execució.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Defineix les prioritats que s'han de tenir en compte en la definició del servei i les tasques a executar
- b. Defineix els criteris ambientals que cal aplicar en la contractació de serveis de neteja d'edificis i retirada selectiva de residus, inclosos els relacionats amb determinats productes
- c. Defineix criteris ambientals que cal aplicar en la contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja
- d. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual la neteja o retirada de residus d'edificis, locals i dependències municipals.

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals generals referits al servei, així com els criteris per a productes.

En el cas de contractes d'altres tipus de serveis que incorporin tasques de neteja, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris bàsics conforme a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció s'aplica als contractes de neteja o retirada de residus d'edificis administratius, així com a la neteja de locals i dependències assimilables a edificis d'ús administratiu.

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes d'altres serveis, l'execució dels quals prevegi tasques de neteja o retirada de residus, sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

Per contra, la instrucció no s'aplica als serveis de neteja o retirada de residus especials, puntuals o regulars, o d'edificis, locals i dependències municipals amb requeriments de neteja específics que es diferenciïn substancialment dels anteriors. Tot i això les prioritats i línies indicades en aquesta instrucció han de servir d'orientació en la seva contractació.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

La neteja d'edificis, locals o establiments comporta la realització d'un seguit de tasques, pràctiques i ús de productes que per si mateix impliquen una càrrega ambiental. Aquesta s'ha de mantenir en un mínim en relació amb la brutícia que cal extreure. Els criteris ambientals apunten a reduir la càrrega contaminant derivada d'aquestes tasques i de l'ús de productes associat.

Quan es planifiquin les tasques de neteja, per tant, serà prioritari seguir els principis següents:

- Ajustar les freqüències de les tasques a les necessitats i ajustar els horaris de realització d'aquestes per millorar l'eficiència energètica i l'aprofitament de la llum natural.

- Limitar l'ús de determinats productes amb càrrega contaminant elevada, innecessaris o en envasos que en dificulten el reciclatge.
- Fomentar i, en els casos en què sigui possible, prescriure l'ús de productes de neteja efectius i amb menys càrrega contaminant.
- Fomentar i, en els casos en què sigui possible, prescriure l'ús de productes reciclats.
- Prescriure la retirada selectiva com a element intrínsec de la retirada de residus.
- Promoure i garantir, en la mesura que sigui possible, les bones pràctiques ambientals en l'execució del servei: dosificació i ús responsable de productes, estalvi i eficiència, etcètera.

4.2 Informe justificatiu

En cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concretí, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A LA CONTRACTACIÓ DE SERVEIS DE NETEJA

A continuació es detallen els criteris ambientals que cal incloure en els plecs per a la contractació de serveis de neteja o retirada de residus d'edificis:

Criteris generals referits al servei

Limitació d'ús de determinats productes

Retirada selectiva de residus

Formació

Criteris per productes

Articles de paper i cartró/cel·lulosa

Articles de plàstic

Productes químics de neteja

Sabó de rentar mans

Criteris generals sobre productes

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'acrediti el compliment dels requisits corresponents. En els articles següents s'indica quan cal incorporar els criteris com a especificació tècnica o quan es poden incorporar com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

5.1 Criteris ambientals generals referits al servei

I- Limitació d'ús de determinats productes de neteja

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb l'ús de determinats productes:

- Es prohibeix l'ús generalitzat de productes desinfectants altament agressius per al medi ambient (lleixiu o d'altres) en terres i tot tipus de superfícies. Aquest tipus de productes només es podran utilitzar en la neteja dels llocs i elements que suposin un risc de contaminació biològica, i que seran indicats explícitament en el contracte, entre els quals s'inclouran els següents: vàters, forats d'aixetes, piques, plats de dutxa i altres desguassos.

L'òrgan de contractació incorporarà aquesta clàusula en els plecs del contracte, i en cas de preveure l'existència d'altres espais o elements, però que no es puguin incloure de manera detallada en el plec general, s'incorporarà un text que indiqui: "[...] així com dels llocs i elements acordats amb el responsable del contracte de l'edifici en la formalització d'aquest contracte."

- S'exclou l'ús de productes amb finalitat més aparent que de neteja real, com poden ser ambientadors o altres tipus de pastilles, substàncies perfumades o productes anàlegs.
- Queda prohibit l'ús de productes en esprai i tot tipus d'envasos amb gasos propel·lents. Quan calgui, s'utilitzaran ampolles polvoritzadores amb sistema mecànic.

II- Retirada selectiva de residus

Els contractes de retirada de residus hauran d'incloure totes les fraccions de residus que en cada moment i emplaçament de l'edifici siguin objecte de recollida selectiva en el model de recollida selectiva municipal, i que, en general, són les següents:

- Paper i cartró (contenedor blau)
- Envasos lleugers: plàstic, llaunes i brics (contenedor groc)

- Vidre (contenedor verd)
- Matèria orgànica (contenedor marró)
- Rebuig (contenedor gris)

L'òrgan de contractació ha d'establir, abans de preparar els criteris, el model de recollida selectiva interna de residus indicant-hi el tipus i les ubicacions dels contenidors.

Més enllà d'aquestes fraccions, l'òrgan de contractació valorarà quines altres poden ser objecte de la recollida selectiva en l'edifici, entre d'altres:

- Documents (contenedor de paper específic per a la destrucció de documents)
- Piles i bateries
- Cartutxos de tinta i tòners
- Residus mèdics i de farmàcia, si hi ha una dependència d'aquest tipus dins l'edifici
- Etcètera.

Aquestes fraccions poden ser objecte de retirada en el contracte de neteja i recollida selectiva o bé disposar de sistemes de retirada específics per part d'organitzacions especialitzades i promoguts per altres serveis municipals (per exemple, la recollida de cartutxos de tinta i tòners per empreses d'inserció laboral). En aquest darrer cas quedarien excloses del contracte de neteja.

III- Formació

L'òrgan de contractació incorporarà, com a requeriment, que els plans de formació del personal de l'empresa adjudicatària incloguin els aspectes ambientals associats al servei d'acord amb aquesta instrucció, en especial en relació amb:

- L'estalvi energètic i el consum responsable d'aigua
- L'eficiència del consum de productes (transvasament i dosificació de productes)
- L'ús correcte dels productes per a cadascuna de les tasques de neteja

- Les bones pràctiques de prevenció i gestió de residus propis
- La retirada correcta de residus recollits selectivament

El plec establirà que aquests aspectes, juntament amb la resta d'aspectes de formació, es concretaran obligatòriament a l'inici del contracte.

5.2 Criteris per productes

I- Articles de paper i cartró/cel·lulosa

En l'adquisició de productes de paper/cartró es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació:

- Paper higiènic, eixugamans i altres consumibles de cel·lulosa

Per als articles o productes de consum general, l'òrgan de contractació establirà que han de ser produïts a partir de fibres de cel·lulosa 100% reciclada¹.

En el cas d'altres articles o productes específics que el mercat no està en condicions d'oferir en qualitat reciclada, l'òrgan de contractació establirà que el producte ha d'haver estat elaborat amb fibres provinents de fusta amb garanties de legalitat², amb un mínim del 50% de fibres provinents d'explotacions forestals sostenibles (tal com defineixen els estàndards FSC, PEFC o equivalent) o fibra recuperada³.

¹D'acord amb la definició del Distintiu de garantia de qualitat ambiental per als productes de paper, s'anomenen fibres reciclades tots els residus cel·lulòsics generats després del procés de fabricació, comercialització i consum, i que, després d'una selecció prèvia, tornen a utilitzar-se en la fabricació de paper. Les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica no es consideren fibra reciclada.

²En línia amb el Pla d'acció FLEGT de la Unió Europea per combatre la tala il·legal i el comerç derivat de fusta i productes de fusta i el Reglament europeu de la fusta (EUTR: Reglament UE 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de fusta).

³Les fibres recuperades inclouen les fibres reciclades i les fibres procedents de retalls de paper de fàbrica.

L'òrgan de contractació podrà establir com a criteri d'adjudicació valorable que l'article o el producte presenti un percentatge superior al 50% de fibra procedent d'explotacions forestals sostenibles o de fibra recuperada.

- Papereres o caixes de cartró per a recollida de residus o altres de similars

En cas que el plec estableixi l'obligatorietat de subministrar caixes de cartró o articles similars, l'òrgan de contractació establirà que han de ser produïts a partir de fibres de cel·lulosa 100% reciclada.

II- Articles de plàstic

En l'adquisició de productes de plàstic es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació:

- Bosses d'escombraries

L'òrgan de contractació establirà sempre que les **bosses d'escombraries grises o negres** que l'adjudicatari subministri per a la recollida del rebuig, o per defecte qualsevol fracció de residus quan no es requereixin bosses de colors, hauran de ser d'un mínim del 80% de plàstic reciclat postconsum.

L'òrgan de contractació establirà sempre que les **bosses industrials grises o negres** que l'adjudicatari utilitzi per a la retirada de residus hauran de ser d'un mínim del 80% de plàstic reciclat postconsum.

L'òrgan de contractació establirà també l'obligatorietat de subministrar **bosses de colors per a la recollida selectiva** de les diferents fraccions. En aquest cas, es podrà establir un percentatge mínim de plàstic reciclat que s'haurà de determinar en cada moment atenent a les condicions del mercat i valorar-ne un percentatge superior.

A més del color corresponent i quan així es consideri adequat, per a les **bosses de recollida de la fracció orgànica** es podrà requerir o valorar el subministrament de bosses compostables. En aquest cas s'incorporarà com a especificació tècnica que la bossa ha de complir els requisits de biodegradabilitat en 180 dies, tal com es descriu en la nor-

ma UNE-EN 13432:2001. Envasos i embalatges. Requisits dels envasos i embalatges valoritzables mitjançant compostatge i biodegradació o equivalent.

- Recipients

L'òrgan de contractació, abans de redactar el plec i d'acord amb el model de recollida selectiva interna implantada, determinarà si considera convenient establir l'obligatorietat de subministrar recipients per a la recollida interna de les fraccions objecte de recollida selectiva. En cas que sigui així:

- els recipients subministrats hauran de disposar del sistema municipal d'identificació (és a dir, hauran d'estar degudament etiquetats) per colors per a cadascuna de les fraccions de recollida selectiva.
- els recipients podran ser de PE, PS o PP, i es podrà establir un percentatge mínim de plàstic reciclat que s'haurà de determinar en cada moment atenent a les condicions del mercat, i se'n podrà valorar un percentatge superior.

En cas d'utilitzar contenidors de cartró, vegeu els criteris definits per als articles de paper/cartró.

III- Productes químics de neteja

En el subministrament o l'adquisició de productes de neteja es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

- Productes bàsics de neteja general

Es consideren productes bàsics de neteja generals els que s'utilitzen en les tasques de neteja habituals i que, per tant, es consumeixen en més quantitat i de manera regular. En concret, es consideren: líquid de fregar, netejavidres, netejador de superfícies general o multiús i netejador de superfícies ceràmiques.

L'òrgan de contractació establirà sempre com a criteri que els productes compleixin amb algun dels requisits següents, pel que fa a compostos químics en la formulació del producte, tal com es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I⁴, com per exemple

l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent:

- exclusions i limitacions referides al Reglament (EC) 1907/2006 (Reglament REACH),
 - exclusions i limitacions referides a les indicacions de perill (frases H i frases EUH) i frases de risc (frases R),
 - exclusions i limitacions referides a concentracions de biocides.
- Altres productes de neteja: decapants de sòls, abrillantadors, netejadors de moquetes, parquets o altres tipus de superfícies, desembussadors, desinfectants, detergents per rentar plats, detergents, desgreixadors, etcètera.

De manera generalitzada no es poden establir criteris ambientals concrets per a aquests productes tan diversos i tan específics. No obstant això, alguns d'aquests productes especials poden considerar-se productes bàsics en determinats contractes de serveis, tal com es descriu en l'apartat d'altres tipus contractes de serveis que inclouen tasques de neteja.

En aquests casos, l'òrgan de contractació podrà establir el criteri definit en l'apartat anterior per als productes de neteja general com a criteri d'adjudicació valorable per a productes de neteja específics.

IV- Sabó de rentar mans

L'òrgan de contractació establirà sempre com a criteri que els productes compleixin amb algun dels requisits següents, pel que fa a compostos químics en la formulació del producte, tal com es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I⁵, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent:

- exclusions i limitacions referides al Reglament (EC) 1907/2006 (Reglament REACH),
- exclusions i limitacions referides a les indicacions de perill (frases H i frases EUH) i frases de risc (frases R),

- exclusions i limitacions referides a concentracions de biocides,

V- Criteris generals sobre productes

De manera habitual, el subministrament de productes està inclòs com una de les obligacions del contractista en els contractes de serveis. En aquests casos, l'òrgan de contractació haurà d'incorporar els criteris que s'estableixen a continuació:

- Per al manteniment de la qualitat ambiental dels productes

A fi i efecte de mantenir durant tot el període d'execució del contracte la qualitat ambiental dels productes –i, per tant, de l'oferta de serveis de l'empresa adjudicatària– l'òrgan de contractació establirà que qualsevol canvi de producte de neteja requerirà una comunicació prèvia i l'autorització de l'òrgan de contractació, o en lloc seu, del director dels treballs o responsable del contracte.

A aquest efecte, la comunicació del canvi haurà d'anar acompanyada d'una justificació i de tota la documentació requerida en la licitació que garanteixi que es manté el compliment dels requisits corresponents.

- Per mantenir un control i poder fer un seguiment dels consums

Els contractes hauran d'incorporar, en tot el que estigui relacionat amb els aspectes de supervisió i seguiment dels treballs, l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de mantenir un control sobre l'aprovisionament de productes consumibles de cada edifici, local o establiment i dels consums regulars.

Si el sistema de supervisió i seguiment no ho preveu específicament, l'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat de lliurar informes periòdics de les quantitats de consumibles utilitzats (inclosos els productes de neteja) en el servei per a cada edifici, local o dependència.

⁴Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

⁵Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

- Dosificadors per a productes de neteja

L'òrgan de contractació podrà prescriure o podrà valorar, segons les característiques de l'edifici o la dependència i sense detriment de la qualitat ambiental dels productes de neteja, que l'empresa licitadora proposi i adopti un sistema de dosificació automàtica a partir d'envasos de més volum, de productes en pols o concentrats (dels quals presentarà la documentació corresponent) a ampolles d'aplicació que hauran d'estar sempre etiquetades degudament.

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN TASQUES DE NETEJA O RETIRADA DE RESIDUS

En cas d'altres tipus de contracte de serveis, l'execució dels quals inclogui la realització de tasques de neteja o retirada de residus, com per exemple contractes de menjadors, *catering*, explotació de serveis de bar, cessions d'ús d'espais, contractes integrals de gestió d'equipaments municipals, etcètera, l'òrgan de contractació haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals esmentats a continuació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte.

6.1 Criteris ambientals generals referits al servei

I- Limitació d'ús de determinats productes de neteja

L'òrgan de contractació inclourà les limitacions de productes de neteja indicades en l'apartat 5.1. Segons la tipologia d'ús de l'edifici que sigui objecte del contracte, poden haver-hi requeriments d'higienització i desinfecció específics, per exemple en escoles bressol o residències de la tercera edat. En funció dels usos concrets, l'òrgan de contractació haurà de determinar les zones, les superfícies i els usos on es consideri necessari i per a les quals s'autoritzi l'ús de productes desinfectants.

II- Retirada selectiva de residus

L'òrgan de contractació inclourà les tasques de retirada selectiva de residus indicades en l'apartat 5.1. En funció de l'objecte del contracte, l'òrgan de contractació haurà de determinar quines altres fraccions, a més de les bàsiques, han de ser objecte de recollida i retirada selectiva, o fins i tot de recollida especial per part de gestors de residus autoritzats, per exemple: olis de cuina, restes de pintures, vernissos, aerosols o qualsevol producte químic en petites quantitats, medicaments, veterinaris...

III- Criteris de prevenció de residus propis

En funció de l'objecte del contracte, l'òrgan de contractació valorarà determinades pràctiques, com ara l'ús exclusiu de draps en lloc de paper eixugamans d'un sol ús a les cuines, o l'adopció d'un sistema d'envasos de transport de caixes reutilitzables amb els proveïdors.

6.2 Criteris per productes

I- Articles de paper/cel·lulosa

L'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat de subministrar consumibles produïts a partir de fibres de cel·lulosa 100% reciclada (paper higiènic, paper eixugamans, tovallons o d'altres) que haurà de concretar en funció de l'objecte del contracte.

II- Productes químics de neteja

L'òrgan de contractació establirà l'obligatorietat d'utilitzar en el servei productes de neteja d'acord amb els criteris que estableix el punt 5.2. En funció del servei concret, l'òrgan de contractació haurà de determinar quin tipus de producte dels a priori considerats com "altres", es poden considerar aquí productes de neteja bàsics que poden ser objecte dels requeriments ambientals assenyalats, com per exemple, desgreixadors, líquids per rentar plats o detergents.

III- Sabó de rentar mans

En cas que les tasques del servei estableixin l'obligatorietat de subministrar aquest article d'higiene a les dependències objectes del contracte, l'òrgan de contractació establirà el criteri que s'indica en l'apartat 5.2.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Llista dels productes que inclou l'oferta de l'empresa adjudicatària.
- Informes de seguiment dels consums de productes. O, per defecte, l'informe de qualitat que inclou els consums.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

PRODUCTES TÈXTILS

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

SUBMINISTRA-
MENT DE
VESTUARI O ROBA
DE TREBALL

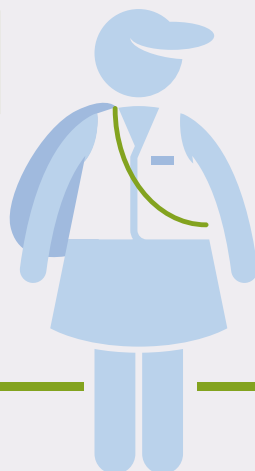
ADQUISICIÓ
D'ALTRES
PRODUCTES
TÈXTILS
(MARXANDATGE)

SERVEIS QUE
REQUEREIXIN
VESTUARI AMB LA
IMATGE
CORPORATIVA DE
L'AJUNTAMENT

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Limitació de substàncies tòxiques dels principals teixits i certificació de productes finals. Compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Articles de fibres
sintètiques
reciclares

Articles de fibres
naturals
d'agricultura
ecològica o de
comerç just

Gestió ambiental
de les peces de
roba en desús i
reducció
d'embalatges

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS PRODUCTES TÈXTILS

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022 i la declaració institucional sobre el comerç just de l'Ajuntament de Barcelona de 2002, treballa per millorar la informació sobre els aspectes ètics i les característiques ambientals dels productes i productors, i per generar demanda de productes i serveis més ecològics.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013), i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troben els tèxtils (roba de treball).

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals, ètiques i de comerç just per a l'adquisició de vestuari per als diferents serveis municipals, així com el vestuari del personal adscrit a les contractes, que porti roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament, i per adquirir altres productes tèxtils.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Classifica les principals tipologies de contractes que inclouen tèxtils.
- b. Defineix les prioritats que cal tenir en compte en adquirir els productes tèxtils.
- c. Defineix els criteris ambientals, ètics i de comerç just que s'han d'aplicar en l'adquisició de roba de treball i uniformes, i en la contractació de serveis amb ús d'uniformes amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona.
- d. Defineix els criteris ambientals, ètics i de comerç just per a l'adquisició d'altres productes tèxtils.
- e. Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriu l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. "Abast".

2.2 Incorporació en els plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals, ètics i de comerç just corresponents segons el tipus de contracte, i adaptar-los si és necessari a les característiques del contracte quan ho requereixi.

En cas d'altres contractes de serveis relacionats amb vestuari, els òrgans de contractació hauran d'aplicar i adaptar els criteris bàsics conforme a les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals, ètiques i de comerç just que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies de contractes següents:

- Subministrament de vestuari
- Adquisició d'altres productes tèxtils

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes d'altres serveis, l'execució dels quals requereixi vestuari o roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona (com, per exemple, neteja i recollida de residus de la ciutat, enllumenat i contractes similars).

Aquesta instrucció també ofereix criteris a seguir per a la gestió de la roba corporativa en desús, tant per al vestuari propi com per al que formi part d'un contracte de serveis.

En cas d'altres contractes relacionats amb vestuari (com podria ser manteniment de vestuari o contractes de serveis que incloguin lliurament i reposició de roba de treball sense imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona o altres contractes) no s'estableixen criteris específics, però les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació en la seva contractació.

4 PRIORITATS QUE S'HAN DE CONSIDERAR EN L'ADQUISICIÓ DE ROBA DE TREBALL

4.1 Prioritats en el tipus de roba a adquirir

Conseqüentment amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient i de responsabilitat social adquirits per l'Ajuntament de Barcelona i amb les diferències en termes d'impactes ambientals i riscos associats a la fabricació i distribució de la roba de treball, l'ordre de prioritats a l'hora d'adquirir productes tèxtils serà el següent:

- Serà obligatori adquirir i demanar tèxtils procedents d'un procés de producció que respecti els drets bàsics en el treball, la bona gestió ambiental i la prevenció de riscos laborals.
- Serà obligatori complir amb els requisits de limitació de presència de substàncies químiques en els principals teixits emprats en la confecció de les peces i la certificació dels principals articles finals.
- Es valorarà el contingut de fibres o elements reciclats en els principals teixits de polièster.
- Per a certs usos com, per exemple, samarretes o articles tèxtils de marxandatge (bosses, mocadors i productes similars) es promou l'ús de teixits fabricats amb fibres provinents d'agricultura ecològica o de comerç just.

Altres prioritats ambientals que cal considerar són:

- Garantir una bona gestió ambiental de les peces de roba en desús i la reducció d'embalatges en la cadena de distribució.

En cas que es contractin unes prestacions determinades incloses en els contractes anteriors amb empreses d'inserció sociolaboral o centres especials de treball, s'aplicaran les mesures i els procediments de reserva social descrites en el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013.

Quan, per motius tècnics, la prioritat que estableix aquesta instrucció no sigui adequada al tipus de roba que cal adquirir, la direcció del servei, o l'òrgan de contractació corresponent, haurà d'emetre un informe en què s'indiquin els motius tècnics que justifiquen l'opció triada.

Adicionalment al criteri anterior, es podran adquirir productes tèxtils i roba de treball amb altres criteris de sostenibilitat, com pot ser la reducció de l'impacte ambiental en el procés de producció, entre d'altres.

4.2 Informe justificatiu

En cas de motius tècnics, la direcció del servei o, si escau, l'òrgan de contractació haurà d'indicar i precisar els condicionants considerats per no seguir la prioritat establerta en un informe que concreti, com a mínim:

- Les especificitats dels usos dels tèxtils o la roba de treball que ho justifiquen.
- Les característiques i els requeriments tècnics especials dels tèxtils que ho justifiquen i que entren en conflicte o impedeixen aplicar els criteris definits en aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS, ÈTICS I DE COMERÇ JUST PER A L'ADQUISICIÓ DE TÈXTILS

La taula següent recull els diferents aspectes de sostenibilitat per a cadascuna de les tipologies de contractes indicats.

Adquisició de vestuari

Compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Limitacions de presència de substàncies químiques

Reducció de l'ús de substàncies tòxiques durant el procés de producció dels principals teixits

Certificació dels principals articles

Contingut de fibres reciclades en les fibres sintètiques

Cotó d'agricultura ecològica

Gestió d'embalatges

Altres productes tèxtils

Compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Limitacions de presència de substàncies químiques

Cotó d'agricultura ecològica o de comerç just

Gestió d'embalatges

A continuació es detallen els criteris ambientals, ètics i de comerç just que cal incloure en els plecs de contractació descrits anteriorment. En els articles següents s'indica quan els criteris es poden incorporar com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable.

En el cas dels criteris obligatoris, l'òrgan de contractació podrà decidir si exigeix la documentació acreditativa a tots els licitadors com a part de l'oferta que s'ha de presen-

tar o si accepta una declaració responsable i la seva presentació serà només exigida a l'adjudicatari¹. En aquest cas, amb el comunicat de l'adjudicació i abans de formalitzar el contracte, es requerirà a l'empresa que presenti la documentació corresponent en el termini establert. En cas que aquesta empresa no compleixi el requeriment en els termes establerts en el plec, s'entendrà que retira la seva oferta i es requerirà la documentació al licitador següent, d'acord amb l'ordre en què hagin quedat classificades les ofertes.

Pel que fa als criteris d'adjudicació, l'òrgan de contractació haurà de determinar, en funció dels criteris que hagi seleccionat entre els proposats i de la resta de criteris, la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin adquirir teixits o peces de roba de diverses tipologies, caldrà incloure per a cada partida els criteris pertinents a la tipologia corresponent. Per facilitar la inclusió de criteris ambientals, ètics o de comerç just en molts casos és convenient la divisió en lots: per exemple, disposar d'un lot per a samarretes permet incloure criteris específics de cotó orgànic i de comerç just en aquest lot, que no serien pertinents per a altres articles de teixits tècnics.

5.1 Criteris de compliment obligatori per a totes les adquisicions de vestuari

L'òrgan de contractació establirà els requeriments següents en relació amb les característiques bàsiques dels tèxtils:

I- Criteris relatius al compromís ètic de l'empresa i dels seus proveïdors

Cal acreditar que es pot garantir que els tèxtils i altres materials específics emprats en la producció i la mateixa producció de l'article objecte de contracte, feta de manera directa o mitjançant subcontractació, s'ha dut a terme respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la declaració de l'Organització Internacional del Treball relativa als principis i drets fonamentals.

En l'annex I es pot trobar un model de declaració que recull la informació mínima necessària per acreditar aquests criteris.

II- Criteris relatius a la limitació de la presència de substàncies químiques

Per reduir els impactes ambientals i els riscos per a la salut, l'òrgan de contractació establirà sempre que els principals teixits utilitzats en la confecció de les peces de roba han de complir amb els requisits de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com estan definits en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.

En l'annex II es pot trobar un model de formulari de comprovació per recopilar la informació corresponent al criteri.

5.2 Criteris opcionals per a les adquisicions de vestuari i altres productes tèxtils

L'òrgan de contractació pot incloure, de manera opcional, criteris ambientals addicionals, com a obligatoris o com a millora ambiental de l'oferta, en funció de la situació de mercat. A continuació se n'esmenten alguns exemples:

En l'annex II es pot trobar un model de formulari de comprovació per recopilar la informació corresponent als criteris relatius a les fibres (I, II i III).

I- Criteris relatius a la reducció de l'ús de substàncies tòxiques i d'impactes ambientals durant el procés de producció

L'òrgan de contractació podrà establir criteris relatius a l'ús de substàncies tòxiques i la reducció d'impactes ambientals durant el procés de producció, segons els criteris per al tipus de fibres, substàncies químiques i valors límit establerts en les principals

¹D'acord amb la modificació de l'article 146 del TRLCSP introduïda per la Llei 14/2013, de suport als emprenedors i la seva internacionalització.

ecoetiquetes per a productes tèxtils, com l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalents.

II- Criteris relatius al contingut reciclat en cas d'articles de fibra sintètica

L'òrgan de contractació podrà valorar que els articles hagin estat elaborats a partir de fibres sintètiques reciclades o que en tinguin un percentatge, així com que incorporin a l'article final elements d'acabat reciclats.

En aquest sentit, s'entén com a fibres reciclades les procedents de restes de producció, retalls de la indústria tèxtil i de confecció o de residus tèxtils postconsum.

III- Criteris relatius a productes de cotó i altres fibres naturals

L'òrgan de contractació podrà valorar que els articles hagin estat elaborats amb fibres naturals procedents d'explotacions de producció ecològica, d'acord amb els criteris establerts en el Reglament europeu CE 834/2007 o d'origen orgànic segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents.

IV- Criteris relatius a la certificació de les peces de roba principals

L'òrgan de contractació pot establir com a condició especial d'execució que el contractista obtingui l'etiqueta Oeko-Tex 100 o equivalent per als principals articles finals i que es faci càrrec de les despeses derivades de la seva obtenció, incloses les despeses d'anàlisi, informe i llicència d'Aitex o organisme corresponent equivalent.

V- Gestió d'embalatges

L'òrgan de contractació podrà demanar la implementació d'un sistema d'embalatges de transport reutilitzables per al lliurament del vestuari fins al lloc convingut. Així mateix, en cas que l'Ajuntament acordi amb l'empresa la gestió dels embalatges secundaris, l'òrgan de contractació podrà determinar que serà responsabilitat de l'adjudicatari retirar els residus de les diferents fraccions (cartró, plàstic o d'altres) seguint el protocol acordat.

5.3 Criteris específics per a altres productes tèxtils

L'òrgan de contractació podrà determinar que alguns dels productes tèxtils, com samarretes o articles tèxtils de marxandatge (bosses, mocadors i productes similars), compleixin els criteris establerts per al comerç just (d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final) o que els articles de cotó hagin estat elaborats amb fibres naturals procedents d'explotacions de producció ecològica, d'acord amb els criteris que estableix el Reglament europeu CE 834/2007 o d'origen orgànic segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents.

5.4 Gestió de la roba en desús

Els serveis municipals han de vetllar perquè la roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona no pugui tenir un mal ús un cop finalitzat el contracte o la seva vida útil. Així, l'òrgan corresponent establirà un procediment intern de retorn simultani al lliurament de peces noves² per a les peces que ho consideri oportú, i en tot cas per a aquelles que portin incorporada la imatge corporativa.

De les peces recuperades, segons el seu estat i les pròpies necessitats del servei, el responsable de vestuari establirà, d'acord amb la Direcció de serveis, la gestió que se'n fa seguint l'ordre de prioritats següent:

- Reaprofitament directe intern: per a activitats que així ho permetin, com contractes eventuais de molt curta durada, activitats diverses com ara mostres, exhibicions, cursets, etcètera.
- Reaprofitament o reutilització externa: a través de lliurament a entitats amb conveni o dels serveis socials del mateix Ajuntament.

²La Direcció de serveis pot establir situacions d'excepcionalitat, quan explícitament determinades peces es vulguin lliurar o deixar en possessió de la persona que n'ha fet ús, com a atenció als serveis prestats, en cas de jubilació, etcètera.

- Reciclatge tèxtil de les peces no reaprofitables o reutilitzables: per mitjà de l'establiment de convenis o la licitació de concursos, en especial amb empreses del tercer sector.

En els dos darrers supòsits, el responsable del subministrament haurà de garantir la desinstitucionalització (eliminació d'elements identificadors corporatius) de les peces, ja sigui a partir de mitjans propis abans del lliurament a tercers, o bé com a condició d'execució del conveni o contracte. A aquest efecte, l'òrgan de contractació requerirà a l'organisme receptor la presentació de les garanties corresponents.

6 CONTRACTES DE SERVEIS QUE INCLOUEN VESTUARI CORPORATIU

En els contractes de serveis, l'execució dels quals requereixi vestuari o roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona, l'òrgan de contractació haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals esmentats a continuació:

I- Vestuari fabricat respectant els drets bàsics en el treball

L'òrgan de contractació podrà exigir que el vestuari del personal encarregat de l'execució del servei s'hagi produït respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la Declaració de l'Organització Internacional del Treball, relativa als principis i drets fonamentals.

L'acreditació es farà d'acord amb els sistemes d'acreditació que estableix l'annex I.

II- Vestuari amb requisits de limitació de substàncies químiques

L'òrgan de contractació podrà valorar que les principals peces de vestuari compleixin amb els requisits de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com defineix l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.

III- Altres criteris per al vestuari de treball

L'òrgan de contractació podrà determinar que algunes peces de vestuari compleixin amb altres criteris de sostenibilitat:

- Per a peces de fibra sintètica: elaborades amb fibra reciclada
- Per a peces de fibra natural: elaborades amb fibres naturals procedents d'explotacions de producció ecològica, d'acord amb els criteris que estableix el Reglament europeu CE 834/2007, o d'origen orgànic segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents, o de comerç just, d'acord amb la Comunicació de la Comissió Europea, de 29 de novembre de 1999, relativa al comerç just COM (99) 619 final.

IV- Gestió de la roba en desús

Per tal de vetllar perquè la roba de treball amb la imatge corporativa de l'Ajuntament de Barcelona no pugui tenir un mal ús un cop finalitzat el contracte o la seva vida útil, l'òrgan de contractació establirà, com a condició d'execució, que a la finalització del contracte l'empresa adjudicatària ha de:

- 1 Garantir la desinstitucionalització de les peces (eliminació d'elements identificadors corporatius)
- 2 Garantir-ne la gestió correcta per qualsevol de les formes indicades en el punt 5.4 per al vestuari de propietat.

A aquest efecte, l'empresa adjudicatària haurà de presentar al responsable municipal del seguiment del contracte la informació legal de l'organisme o empresa receptora de la roba i, en el termini acordat, els certificats d'aquesta conforme la roba ha estat gestionada correctament.

Alternativament, l'òrgan de contractació sempre podrà establir com a condició d'execució l'obligatorietat de l'empresa de serveis de lliurar la roba a l'Ajuntament un cop finalitzat el contracte. En aquests cas, el procediment de gestió seguirà el que estableix el punt 5.4.

7 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals, ètiques i de comerç just que estableixen els plecs. Mentre els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació.
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional, entre d'altres, els informes justificatius que assenyala l'apartat 4.2.

8 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Per tal que els proveïdors habituals, així com tots els licitadors potencials, es puguin adaptar a l'acompliment d'aquesta instrucció, l'òrgan de contractació podrà acceptar en contractacions successives les formes següents d'acreditació del compromís ètic que especifica l'apartat 5.1:

- Autodeclaració del licitador
- Compromís de certificació en cas de ser-ne l'adjudicatària
- Presentació dels certificats

Si ho fa així, l'òrgan de contractació haurà d'esmentar-ho de manera específica en els plecs de condicions, indicarà el seu caràcter transitori i assenyalarà la necessitat que en properes licitacions es presentin els certificats.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

9 DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta instrucció entrarà en vigor 6 mesos després de publicar-se.

ANNEX I MODEL DE CERTIFICAT DEL COMPROMÍS ÈTIC D'EMPRESA

(Nota: cal que el representant legal de l'empresa signi aquest document sigui i que s'imprimeixi en paper de l'empresa. Aquest document únicament és un model. Cal que tant el licitador com cada empresa proveïdora presentin aquest certificat i hi indiquin les mesures que s'han aplicat per garantir el compliment del seu compromís ètic).

El/la que subscriu

amb DNI núm.

en nom i representació de l'empresa

amb domicili social al

sota la seva responsabilitat, CERTIFICA:

Que les empreses subministradores dels teixits principals són: (cal indicar, per a cada una de les empreses, adreça, número, ciutat, municipi, telèfon, persona de contacte i país)

a)

b)

c)

...

Que les empreses confeccionadores del producte final són: (cal indicar, per a cada una de les empreses, adreça, número, ciutat, municipi, telèfon, persona de contacte i país)

a)

b)

c)

Que garantim que la producció, feta de manera directa o mitjançant subcontractació, i els tèxtils i altres materials específics que s'hi empren, s'han fet respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la Declaració de l'Organització Internacional del Treball, relativa als principis i drets fonamentals.

Que per tal d'acreditar aquest punt s'adjunta a aquest escrit la documentació següent (seleccioneu-la segons el tipus de certificació presentada):

1) Certificat de codi de conducta (SGE 21, SA 8000, Fair Wear Foundation, Made in Green o equivalent), o

2) Certificació d'auditoria feta per auditories externes (adjuntar el nom, l'adreça, el telèfon i les dades de contacte de l'empresa certificadora).

L'empresa podrà eximir-se de presentar aquests certificats quan tota la cadena de producció es faci en centres, propis i de tercers, que siguin en Estats membres de la Unió Europea. Això implica tant els seus centres de treball, com els centres de treball de les empreses subministradores dels principals teixits i d'altres empreses confeccionadores del producte.

En aquest cas, l'empresa ha de marcar la casella següent:

Tota la cadena de producció es fa en centres d'Estats membres de la Unió Europea.

En cas que algun dels centres indicats quedin fora de la UE, l'empresa haurà de presentar el certificat acreditatiu de l'empresa o, com a mínim, el corresponent al centre en qüestió.

Signatura del representant i segell de l'empresa

ANNEX II EXEMPLE DE FORMULARIS DE COMPROVACIÓ

Per als criteris ambientals obligatoris

Per a cada un dels articles que s'esmenten en el plec tècnic s'haurà d'emplenar un formulari amb la informació dels diferents teixits que el componen, al qual s'adjuntarà la documentació acreditativa corresponent aportada com a aval.

La llista de control indica amb un número els tipus d'aval pertinents que corresponen a la documentació següent:

1 Ecoetiquetes oficials: Etiqueta ecològica europea, Cigne Nòrdic...

2 Estàndards: Oeko-Tex 100, Made in Green

3 Test o informe de laboratori

4 Descripció

5 Fitxa tècnica

6 Declaració del fabricant

7 Certificacions d'agricultura ecològica UE o de cotó orgànic (GOTS o equivalent)

Tipus d'article i referència del plec tècnic:

Teixit 1

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals obligatoris

Sí

No

Tipus d'aval aportat

Compleix Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent

(1, 2, 3)

Teixit 2

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals obligatoris

Sí

No

Tipus d'aval aportat

Compleix Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent

(1, 2, 3)

Teixit 3

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals obligatoris

Sí

No

Tipus d'aval aportat

Compleix Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent

(1, 2, 3)

Per als criteris ambientals valorables

Per a cada un dels articles que s'esmenten en el plec tècnic s'haurà d'emplenar un formulari amb la informació dels diferents teixits que el componen, al qual s'adjuntarà la documentació acreditativa corresponent aportada com a aval.

Tipus d'article i referència del plec tècnic:

Teixit 1

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals valorables	Sí	No	Tipus d'aval aportat
--------------------------------	----	----	----------------------

Compleix els criteris de productes químics i fibres tèxtils de l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent			(1, 6)
---	--	--	--------

Conté fibres reciclades (% en pes)			(4, 5, 6)
------------------------------------	--	--	-----------

Conté fibres naturals d'agricultura ecològica (% en pes)			(3, 5, 7)
--	--	--	-----------

Teixit 2

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals valorables	Sí	No	Tipus d'aval aportat
--------------------------------	----	----	----------------------

Compleix els criteris de productes químics i fibres tèxtils de l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent			(1, 6)
---	--	--	--------

Conté fibres reciclades (% en pes)			(4, 5, 6)
------------------------------------	--	--	-----------

Conté fibres naturals d'agricultura ecològica (% en pes)			(3, 5, 7)
--	--	--	-----------

Teixit 3

Pes:

Composició:

Proveïdor del teixit:

Criteris ambientals valorables	Sí	No	Tipus d'aval aportat
--------------------------------	----	----	----------------------

Compleix els criteris de productes químics i fibres tèxtils de l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent			(1, 6)
---	--	--	--------

Conté fibres reciclades (% en pes)			(4, 5, 6)
------------------------------------	--	--	-----------

Conté fibres naturals d'agricultura ecològica (% en pes)			(3, 5, 7)
--	--	--	-----------

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS

VEHICLES

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

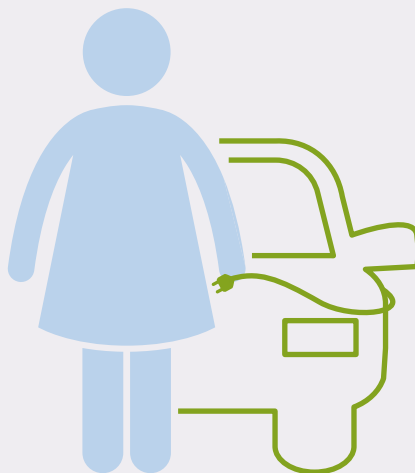
VEHICLES D'ÚS ORDINARI
(COMPRA, LÍSENG O RÈNTING)

SERVEIS AMB ÚS DE VEHICLES

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Prioritat d'adquisició de vehicles elèctrics, híbrids
o de combustibles alternatius menys contaminants

Limitació de la
potència màxima
d'acord amb les
necessitats

Menors consums i
emissions

Pneumàtics
eficients

Qualitat ambiental
de la flota

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN ELS VEHICLES

PROGRAMA AJUNTAMENT + SOSTENIBLE

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022; el Pla d'energia, canvi climàtic i qualitat de l'aire (2011-2020); el Pla de millora de qualitat de l'aire (2015-2018) i el Programa de mesures contra la contaminació atmosfèrica (2016), treballa per minimitzar els impactes ambientals del transport generat pels serveis municipals.

El Pla Clima (2018-2030) dóna resposta al compromís que la ciutat ha adquirit amb la signatura del Pacte d'alcaldes per l'energia i el clima (2017), i inclou estratègies i accions per a la promoció de vehicles menys contaminants i l'electrificació i diversificació de les flotes de vehicles municipals, per tal d'assolir una Barcelona baixa en carboni i distributiva, eficient i renovable.

La primera Instrucció tècnica de vehicles (2015) va donar resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013. El Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 DE 24 d'abril, de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona aprova la guies de contractació pública social i ambiental, incloent-hi la primera Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en vehicles, i estableix l'elaboració d'un Pla anual de contractació.

El pla de Contractació Pública Sostenible 2018 estableix entre les seves mesures ambientals la revisió d'aquesta instrucció i la seva adaptació i actualització d'acord amb els objectius del Pla així com amb les diverses actuacions de l'Ajuntament de Barcelona en termes de mobilitat sostenible.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, els criteris per a clàusules ambientals per a l'adquisició de vehicles propis (en qualsevol de les possibles tipologies: compra, lísing o rènting), així com per als serveis que incloguin l'ús de vehicles.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Classifica els diferents tipus de vehicles
- b. Defineix les prioritats per adquirir-ne
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar en l'adquisició de les diferents tipologies de vehicles
- d. Defineix els criteris ambientals que cal aplicar en la contractació de serveis amb ús de vehicles
- e. Estableix línies i prioritats per a altres vehicles als quals no s'apliquen els criteris de la instrucció de forma directa
- f. Estableix el sistema de seguiment

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, aquesta instrucció s'aplica als contractes de totes les unitats de l'Ajuntament i les entitats i empreses que constitueixen el grup municipal, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3, "Abast" i a les que es farà referència en endavant com a unitats promotores.

2.2 Incorporació als plecs

Totes les unitats promotores dels contractes estan obligades a complir aquesta instrucció, i a concretar en el plec de clàusules administratives particulars o plec de condicions tècniques, com a criteri de solvència, criteri d'adjudicació, condició d'execució, prescripció tècnica o qualsevol altre que d'acord amb la normativa legal es consideri adequat, l'articulació dels criteris ambientals bàsics segons els tipus de vehicles.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia de contractació pública sostenible, la unitat promotora d'un contracte podrà no considerar viable o eficient la inclusió de cap o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, la unitat promotora motivarà la decisió en l'informe de necessitats segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per als vehicles següents:

- Vehicles i elements mecànics de mobilitat personal (VMP), incloses les bicicletes amb propulsió auxiliar (classificades com a L1e-A) i altres ginys electromecànics
- Ciclomotors de dues i tres rodes (classificats com a L1e-B i L2e), tricicles i quadricicles lleugers i pesants (classificats respectivament com a L5e, L6e i L7e)
- Motocicletes amb sidecar i sense (classificades com a L4e i L3e, respectivament)
- Turismes i vehicles tot terreny (classificats com a M1)
- Furgonetes de fins a 3,5 t (classificades com a N1)
- Mini i microbusos (classificats com a M2) per a contractes de serveis amb ús de vehicles.

Aquesta instrucció s'aplica als contractes per a l'adquisició de vehicles d'ús ordinari (incloses les modalitats de lísing o rènting).

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenti en l'ús de vehicles.

La instrucció no s'aplica directament a tipologies de vehicles diferents de les assenyalades, com maquinària, vehicles pesants, autobusos etc. Tot i això, la instrucció sí que assenyalava unes línies i prioritats que han de servir d'orientació en contractar-los.

A l'efecte d'aquesta instrucció, qualsevol dels vehicles esmentats anteriorment es classifiquen segons el tipus de motorització en vehicles elèctrics, híbrids o tèrmics¹.

¹Per a informació precisa de cada tipus, consulteu l'annex I: Definicions

4 PRIORITATS DELS VEHICLES QUE CAL ADQUIRIR

4.1 Prioritats en la motorització

La diversitat de motorització existent, d'acord amb la classificació anterior, i les diferències en termes d'impactes ambientals associats, fa necessari establir un rang de prioritats clar que cal seguir a l'hora de determinar el tipus de vehicle que es vol adquirir:

Prioritat 1 Vehicles elèctrics en totes les seves variants

Prioritat 2 Vehicles híbrids endollables

Prioritat 3 Vehicles híbrids no endollables i vehicles tèrmics de gas amb Distintiu Eco

Prioritat 4 Altres vehicles tèrmics de gas i de gasolina amb Distintiu C

La unitat promotora del contracte haurà de donar sempre preferència al tipus de vehicle seguint aquestes prioritats. En cas de no poder-se acollir al tipus de prioritat màxima —vehicle elèctric— i d'acord amb el que estableix el punt 2.3 d'aquesta instrucció, l'òrgan contractant haurà d'emetre un informe que indiqui els motius tècnics o econòmics que justifiquen l'opció triada.

4.2 Informe justificatiu

La compra de vehicles pot respondre a necessitats molt diverses. En cas que la unitat promotora del contracte competent, sigui per motius tècnics o econòmics, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe que concreti, com a mínim:

- els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat;
- una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb els criteris ambientals establerts, o bé
- una justificació econòmica sobre la base d'aplicar el càlcul del cost total de propietat (CTP).

Aquest informe constarà en l'expedient de contractació i estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ DE VEHICLES

A continuació es detallen els criteris ambientals bàsics que cal incloure en els plecs per a l'adquisició de vehicles segons la motorització principal dels vehicles:

Vehicles elèctrics i híbrids endollables

Rang de potència

Autonomia normalitzada

Vida útil de les bateries

Recàrrega ràpida de les bateries

Vehicles tèrmics i híbrids no endollables

Potència màxima

Emissions de gasos contaminants

Consum mitjà de combustible

Emissions de CO₂

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. En els articles següents s'indica quan els criteris poden ser incorporats com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas la unitat promotora del contracte haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que en una mateixa licitació es vulguin adquirir vehicles amb diferents tipus de motor, caldrà diferenciar aquests per lots (elèctric, híbrid o tèrmic) i incloure en cada lot els criteris pertinents.

5.1 Criteris per a vehicles elèctrics (en totes les seves variants) i híbrids endollables

En l'adquisició de vehicles elèctrics i híbrids endollables es consideraran sempre els criteris ambientals bàsics que s'estableixen a continuació.

Com que la tecnologia presenta un desenvolupament molt dinàmic, l'oferta del mercat, tot i créixer, encara és limitada i no sempre resulta fàcil trobar valors de referència actuals o adequats per determinades categories de vehicles, pot ser convenient incorporar determinats requeriments com a criteris de valoració. D'aquesta manera no restringirem l'oferta tot i afavorir el desenvolupament dels models més eficients².

La unitat promotora del contracte farà una previsió de la infraestructura de recàrrega necessària d'acord amb els usos a què es destinen els vehicles i determinarà si aquesta s'ha de incloure dins l'abast del contracte.

I- Rang de potència (en kW)

La unitat promotora del contracte determinarà, abans de redactar el plec i d'acord amb els requeriments d'ús, el rang de potència necessària i suficient per tal d'evitar sobredi-

²A títol orientatiu, la unitat promotora del contracte pot consultar la informació disponible en la base de dades de cotxes del IDAE (<http://coches.idae.es>).

mentonar el parc de vehicles i reduir costos tant de compra com d'operació (consums i manteniment).

L'ajust de la potència necessària i suficient ha de permetre diversificar les flotes i revertirà en la incorporació de vehicles de rang baix que alhora permeten incorporar molt més ràpidament els vehicles de motorització elèctrica: bicicletes, ciclomotors, motocicletes, quadricicles elèctrics i petits vehicles de càrrega o transport de persones.

	Potència (kW)
Vehicle	
Bicicletes amb motor auxiliar	<1
Ciclomotors i quadricicles lleugers	1 - 4
Escúters i quadricicles no lleugers	4 - 11
Cotxes petits (persones o càrrega)	fins a 30

Si el vehicle que es vol adquirir, elèctric o híbrid endollable, ha de tenir prestacions equivalents a un vehicle convencional tèrmic, la potència serà la corresponent a la gamma o al segment que es designi (veure el criteri de potència màxima per a vehicles tèrmics i híbrids no endollables).

Opcionalment es podrà incloure com a criteri el consum del vehicle, calculat segons el test d'homologació de vehicles NEDC (New European Driving Cycle), expressat en kWh/100km, i valorar consums menors, tot i que és una dada generalment no disponible i que en vehicles elèctrics el consum elèctric és proporcional a la potència del motor amb variacions de consum relativament petites dins del segment comercial definit.

El criteri de consum pot ser més rellevant en el cas de vehicles híbrids referit al consum del motor tèrmic que s'hauria per tant de tractar com a tal, d'acord amb l'establert a l'apartat 5.3.

II- Autonomia normalitzada (en km)

La unitat promotora del contracte establirà en les especificacions tècniques l'autonomia mínima normalitzada segons NEDC necessària d'acord amb els usos a què es destina.

Per vehicles híbrids endollables de les categories M1 i N1, s'haurà de garantir una autonomia normalitzada en mode elèctric mínima de 40 km.

Les dades tècniques del vehicle expressen l'autonomia obtinguda en l'homologació en cicle normalitzat NEDC, que difereix de l'autonomia real³. Per tant, el valor d'autonomia normalitzada que s'ha d'especificar en les prescripcions tècniques haurà de ser entre un 25 i un 50% superior a l'autonomia real necessària.

III- Vida útil de les bateries

La unitat promotora del contracte establirà com a requeriment en les especificacions tècniques, i d'acord amb els valors indicats a la taula:

- una garantia mínima sobre les bateries de X anys o 1.000 cicles de recàrrega.
- una garantia de manteniment de la capacitat de càrrega de la bateria de, com a mínim, el X% després de N km (calculat segons la norma EN 62660 o equivalent) o Y anys.

	garantia mínima	manteniment de la capacitat de càrrega
Per vehicles de la categoria L (ciclomotors, motos...)	6 anys o 1.000 cicles	70% després de 100.000km o 5 anys
Per vehicles M1 i N1 (turismes i furgonetes)	8 anys o 1.000 cicles	75% després de 150.000km o 8 anys

Com a criteri d'adjudicació es podrà valorar que els licitadors ofereixin una garantia superior.

³Estudi de l'Observatorio Cetelem del Automóvil 2012.

IV- Recàrrega ràpida de les bateries

Per vehicles de les categories M1 i N1, quan per l'ús a què es destinin es prevegi la realització de recàrregues ràpides, s'haurà d'establir que el vehicle ha d'admetre la recàrrega ràpida de les bateries que permeti obtenir una autonomia de 120 km en un temps de:

- 60 minuts de recàrrega, en estacions amb potència de 22 kW o
- 30 minuts de recàrrega, en estacions amb potències de 43 kW o superiors.

5.2 Criteris per a vehicles tèrmics (en totes les seves variants) i híbrids no endollables

En l'adquisició de vehicles tèrmics i híbrids no endollables es consideraran sempre els criteris ambientals que s'estableixen a continuació.

El mercat dels vehicles tèrmics és àmpliament normalitzat, cosa que permet obtenir fàcilment valors de referència que caldrà incorporar com a requeriments en les especificacions tècniques, sempre en el cas de turismes i de manera més limitada en el cas de les motocicletes. Per a vehicles híbrids, l'oferta va creixent i es va estenent pels diferents segments comercials, especialment en les gammes més altes.

I- Potència màxima (en kW o CV)

La unitat promotora del contracte determinarà, abans de redactar el plec i d'acord amb els requeriments d'ús, la potència necessària i suficient per tal d'evitar sobredimensionar el parc de vehicles i reduir costos tant de compra com d'operació (consums i manteniment).

Quan els requeriments d'ús descartin vehicles de la gamma més baixa (ciclomotors i quadricicles), la unitat promotora del contracte s'orientarà en els valors de potència següents, i els ajustarà sempre que els requeriments ho permetin a la banda baixa del rang corresponent:

Rang de potència

Per a motocicletes d'ús urbà

10-15 CV o 7-11 kW

Sense requeriments especials d'ocupació o càrrega

32-48 CV o 24-35 kW

Amb requeriments especials d'ocupació o càrrega

Per a turismes i vehicles de transport d'ús urbà

55-75 CV o 40-55 kW

Sense requeriments especials d'ocupació o càrrega

75-105 CV o 55-80 kW

Amb requeriments especials d'ocupació o càrrega

Les potències superiors només seran necessàries per a vehicles de flotes especials i per a casos especials de càrrega o ús d'acord amb les funcions assignades, com per exemple:

- Ocupació: per exemple, furgonetes per al transport de persones de 7-9 passatgers o vehicles adaptats per a persones de mobilitat reduïda.
- Transport de mercaderies amb pes o volum significatiu.
- Circulació per terrenys especials: platges, pistes, muntanya, etcètera.
- Necessitats de resposta a situacions d'emergència o d'ordre públic.

II- Emissions de NOx, partícules i altres gasos contaminants (Distintiu Ambiental)

La unitat promotora del contracte establirà un Distintiu Ambiental mínim requerit de C (veure l'annex II) i incorporarà, com a criteri d'adjudicació valorable, disposar d'un Distintiu superior.

Complementàriament al Distintiu ambiental de la DGT, per les categories M1 i N1, a partir de l'1 de gener de 2019 s'inclourà com a criteri de valoració les emissions en condicions de conducció real (emissions RDE, veure annex III): la unitat promotora valorarà que el vehicle a adquirir presenti unes emissions de NOx i partícules inferiors a les establertes a la taula 1 i la taula 2 de l'annex III.

III- Consum mitjà de combustible normalitzat (l/100 km)

Per als vehicles de les categories M1 i N1, la unitat promotora del contracte establirà un valor màxim de consum mitjà normalitzat, a partir de la consulta de la informació tècnica disponible i, en el cas de cotxes, de la informació recollida a la base de l'IDAE (<http://coches.idae.es>). Tret de casos de vehicles amb requeriments especials, els valors màxims no hauran de superar en cap cas els recomanats a la Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya (veure l'annex IV).

La unitat promotora del contracte incorporarà sempre, com a criteri d'adjudicació valorable, que els vehicles, amb els requeriments de potència indicats, presentin consums inferiors al consum màxim indicat.

Alternativament al consum de combustible es podrà incloure com a criteri la classificació energètica del vehicle (veure annex V): com a norma general la unitat promotora requerirà una classificació energètica A. En cas que, per les característiques del vehicle a adquirir, consultada la informació tècnica disponible i la informació recollida a la base de l'IDAE, es conclouï que no és possible requerir una classificació energètica A, s'establirà quina és la classificació energètica mínima requerida i s'incorporarà sempre, com a criteri d'adjudicació valorable, disposar d'una classificació energètica superior a aquella.

IV- Emissions de CO₂ (g/km)

Per als vehicles de les categories M1 i N1, la unitat promotora del contracte establirà un valor màxim d'emissions de CO₂ a partir de la consulta de la informació tècnica disponible i de la informació recollida a la base de l'IDAE. Tret de casos de vehicles amb requeriments especials, els valors màxims no hauran de superar en cap cas els recomanats en la Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya (veure l'annex IV).

La unitat promotora del contracte incorporarà sempre, com a criteri d'adjudicació valorable, que els vehicles, amb els requeriments de potència indicats, presentin nivells d'emissions de CO₂ inferiors al nivell d'emissions màxim indicat.

5.3 Altres característiques ambientals opcionals valorables com a millores

Per als vehicles de les categories M1 i N1, la unitat promotora del contracte pot incloure de manera opcional criteris ambientals addicionals com a millora ambiental de l'oferta⁴. A continuació se n'esmenten alguns exemples:

Biocarburants (cal incloure-ho només en el cas de vehicles convencionals de gasolina i gasoil)

Es valorarà la possibilitat acreditada d'ús de biocarburants (bioetanol o biodièsel en cada cas) en mescla superior al 10%.

Pneumàtics eficients (tant per a vehicles elèctrics com tèrmics)

La unitat promotora, en funció de les seves necessitats i de l'ús previst pels vehicles, valorarà l'equipament del vehicle amb pneumàtics eficients per alguns dels aspectes definits en la normativa d'etiquetatge de pneumàtics (veure definicions Annex I). Per exemple: en vehicles per ús urbà sense requeriments especials es valorarà pneumàtics de classe B o superior en estalvi de combustible i "baix" en emissions de soroll.

Aquest criteri també podria incorporar-se com a condició especial d'execució en contractes d'arrendament amb manteniment inclòs que preveuen canvi de pneumàtics.

Informació al conductor per facilitar la conducció eficient (tant per a vehicles elèctrics com tèrmics)

La unitat promotora del contracte podrà incloure a més com a criteri de valoració alguna o varies de les característiques següents:

⁴Per a més informació, es poden consultar altres manuals o documents de referència de compra i contractació pública verda.

- sistema de monitoreig de la pressió de les rodes.
- indicador de canvi de marxes [no aplica a vehicles automàtics].
- sistema de control de la velocitat (tipus control de velocitat creuer o similar)
- visualitzador o display del consum energètic en funció de la conducció del vehicle

Gas refrigerant de l'aire condicionat

En cas que el vehicle hagi d'estar equipat amb aire condicionat, es podrà valorar l'equipament del vehicle amb gasos refrigerants amb un valor més petit de potencial d'escalfament global (GWP, sigles en anglès).

6 CONTRACTACIÓ DE SERVEIS AMB ÚS DE VEHICLES

En el cas de la contractació de serveis l'execució dels quals es fonamenti en l'ús de vehicles, i sens perjudici de la qualitat del servei objecte de contracte, la unitat promotora del contracte haurà de considerar la inclusió dels criteris ambientals bàsics següents:

Contractació de serveis amb ús de vehicles	Conducció eficient
	Qualitat ambiental de la flota

a) En el cas de serveis amb personal o vehicles adscrits de manera exclusiva.

Es valoraran els criteris per al personal i els vehicles adscrits.

b) En el cas de serveis sense personal o vehicles adscrits de manera exclusiva.

Es valoraran els criteris a partir de la mitjana de l'empresa, o dels serveis territorialitzats a la ciutat de Barcelona que puguin intervenir en la prestació del servei.

I- Conducció eficient

La unitat promotora del contracte incorporarà, com a criteri d'adjudicació valorable, que en la formació dels conductors de vehicles s'inclougui la realització de cursos de conducció eficient. En funció del tipus de servei, la unitat promotora del contracte haurà de considerar la possibilitat d'exigir que un percentatge mínim del personal conductor dels vehicles hagi fet aquesta formació i, en cas afirmatiu, establirà aquest mínim en un 30%.

Aquest criteri també es podrà incloure en forma de compromís del licitador per tal que, en cas de ser declarat adjudicatari, es comprometi a facilitar el curs de conducció eficient al personal en els 3 mesos posteriors a l'adjudicació.

II- Qualitat ambiental de la flota

En aquells casos en que la flota consti en part o totalment de vehicles de les categories M1 (turismes, tot terrenys inclosos), N1 (furgonetes) i L3e (motocicletes) la unitat promotora del contracte determinarà quins d'aquests poden ser elèctrics i ho establirà així com a requeriment als plecs.

En cas que pel tipus de servei, la unitat promotora del contracte no ho pugui preestablir, haurà de considerar la possibilitat d'exigir un percentatge mínim de vehicles de baixes emissions⁵ i, en cas afirmatiu, establirà aquest mínim en un 50%.

⁵D'acord amb la definició que recull el Distintiu de garantia de qualitat ambiental per a flotes de vehicles, els vehicles d'emissions baixes corresponen als vehicles indicats en les prioritats 1, 2 i 3 d'aquesta instrucció i als vehicles de les prioritats 4 i 5 que no superen nivells d'emissions determinats.

En qualsevol altre cas, la unitat promotora del contracte incorporarà, com a criteri d'adjudicació valorable, la qualitat ambiental de la flota. Aquest criteri de qualitat s'establirà i valorarà a partir de:

- Per categories M1 i N1: el % de vehicles segons la classificació DGT, amb una fórmula que valori de forma decreixent el distintiu Zero > Eco > C (d'acord amb l'ordre de prioritats d'aquesta instrucció).
A partir de l'1 de gener de 2019 els vehicles amb Distintiu DGT categoria C, a efectes de valoració, es desglossaran progressivament en grups, per incorporar els valors d'emissions en condicions reals (taules 1 i 2 de l'annex III).
Per categories L3e (motocicletes): el % de vehicles segons la classificació DGT, amb una fórmula que valori de forma decreixent el distintiu Zero > Eco > C (d'acord amb l'ordre de prioritats d'aquesta instrucció).
- Per categories M1 i N1: els valors d'emissions de CO₂ dels vehicles que constitueixen la flota.

L'annex VI presenta el sistema model per aquest tipus de valoracions.

En els casos de serveis amb ús de vehicles, la unitat promotora podrà incorporar també una clàusula referida a la correcta gestió de residus com la proposada en l'apartat 5.4 pels contractes d'arrendament de vehicles.

7 ORIENTACIONS PER ALTRES TIPOLOGIES DE VEHICLES

En termes generals els responsables de qualsevol contracte on es prevegi l'ús de vehicles, també pesants o autobusos o maquinaria mòbil han de reconèixer els principis que regeixen aquesta instrucció i considerar la possibilitat d'incorporar-los en el contracte de la manera més adequada possible.

En especial hauran de valorar la possibilitat d'incorporar millores tecnològiques ambientals en els vehicles, en concret:

- Motorització elèctrica: en tot el funcionament del vehicle (tracció i altres funcions) o bé de forma parcial en una part important del funcionament del vehicle (en la realització de les tasques per al que està dissenyat, com per exemple, en l'accionament de sistemes hidràulics en vehicles de recollida de residus, vehicles cistella, grua, bolquet, etc.)
- Motors de gas natural, sigui comprimit (GNC) o líquid (GNL), o dualfuel.
- Motors d'hidrogen

En tots aquests tipus de contractes la unitat promotora podrà incorporar també una clàusula referida a la correcta gestió de residus com la proposada en l'apartat 5.4 pels contractes d'arrendament de vehicles.

8 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs.

Mentre no es disposi d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible requeriran anualment informació als referents de vehicles de les àrees i gerències municipals sobre les noves adquisicions i sobre la flota en servei.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a la unitat promotora del contracte l'aportació d'informació addicional: plecs de contractació, Informe justificatiu de la determinació de la tipologia dels vehicles que estableixen els plecs (per a totes les adquisicions que no correspongui a vehicles elèctrics), còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes, còpia de la fitxa tècnica dels vehicles, etc.

9. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció deroga la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els vehicles, aprovada per Decret d'Alcaldia de 28 d'abril de 2015 (publicat a la Gasetta Municipal de Barcelona, núm. 14, de 10 de maig de 2015).

Aquesta instrucció entra en vigor el dia següent de la seva publicació.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX I: DEFINICIONS⁶

Categories de vehicles segons la normativa UE d'homologació⁷

Categoria L: vehicles de 2 i 3 rodes (inclosos els vehicles amb pedals amb propulsió auxiliar) i quadricicles lleugers destinats a circular per carretera.

Denominació de les categories i subcategories esmentades a l'apartat "Abast"

L1e Vehicle de motor de dues rodes lleuger

L1e-A: Cicle de motor

L1e-B: Ciclomotor de dues rodes

L2e Ciclomotor de tres rodes

L3e Motocicleta de dues rodes

L4e Motocicleta de dues rodes amb sidecar

L5e Tricicle de motor

L6e Quadricicle lleuger

L7e Quadricicle pesant

⁶Moltes de les definicions provenen de la Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya, 2012. Per a més informació, consulteu el document.

⁷Per a una classificació i definició més detallada, consulteu la Directiva 2002/24/CE i el Reglament (UE) 168/2013 per a la categoria L i la Directiva 2001/116/CE per a la resta de categories.

Categoria M1: vehicles de vuit places com a màxim (exclosa la del conductor), dissenyats i fabricats per al transport de passatgers.

Categoria M2: vehicles de més de vuit places (exclosa la del conductor), la massa màxima dels quals no superi les 5 t, dissenyats i fabricats per al transport de passatgers.

Categoria N1: vehicles amb una massa màxima que no superi les 3,5 t, dissenyats i fabricats per al transport de mercaderies.

Altres categories de vehicles

VMP: vehicles i elements mecànics de mobilitat personal. Sota aquest concepte s'inclouen tot tipus de ginyos electromecànics (tipus patinets elèctrics, segways, etcètera.), així com les bicicletes amb propulsió auxiliar (classificades com a L1e A).

Tipus de vehicles segons la seva motorització

Vehicle elèctric: vehicle de tracció exclusivament elèctrica, és a dir, propulsat sempre per un motor elèctric. Segons com s'alimenta el motor elèctric podem diferenciar entre:

- Vehicle elèctric pur: vehicle elèctric alimentat per una bateria que es carrega exclusivament des d'una presa a la xarxa elèctrica. La xarxa pot ser diversa, des de la xarxa elèctrica general fins a una xarxa de recàrrega exclusiva.
- Vehicle elèctric d'autonomia estesa: vehicle elèctric alimentat per una bateria que es carrega des de la xarxa, i que a més disposa d'un motor tèrmic que actua com a generador de recàrrega interna de les mateixes bateries.

Vehicle híbrid: vehicle de doble tracció elèctrica o tèrmica. Són vehicles que combinen un motor convencional de combustió interna (motor tèrmic) amb un motor elèctric. Tots dos motors actuen sobre la tracció bé de manera alternativa (o l'un o l'altre) o de manera conjunta (tots dos alhora, l'un dóna suport a l'altre). De cara a l'usuari es pot diferenciar entre:

- Vehicle híbrid no endollable: vehicle que alimenta les bateries del motor elèctric per càrrega interna, des del motor de combustió, però mai des de la xarxa.
- Vehicle híbrid endollable (plug-in): vehicle com l'anterior, però que a més permet carregar les bateries de manera externa des de la xarxa per connexió a un punt de recàrrega elèctrica. D'aquesta manera, segons el seu ús, el vehicle pot funcionar en un grau elevat com a vehicle elèctric. Per a determinades actuacions es consideren de forma conjunta amb els vehicles elèctrics, amb la condició que la seva autonomia en mode elèctric sigui com a mínim igual o superior als 40 km.

Vehicle tèrmic: vehicle de tracció exclusivament tèrmica, és a dir propulsat sempre per un motor d'explosió (combustió interna) convencional. És la motorització tradicional que utilitza com a combustibles la gasolina (tèrmic per guspira) o el gasoil (tèrmic per compressió), però els avenços tecnològics respecte combustibles alternatius n'han fet aparèixer noves tipologies:

- Vehicle de gas: vehicle de sèrie o transformat que utilitza gas (veure combustibles gasosos) com a combustible del motor d'explosió, de manera exclusiva (un únic dipòsit) o bé suplementària (també anomenat vehicle bifuel).
- Vehicle dualfuel, amb motor de cycle dièsel que admet la injecció combinada del combustible gasoil amb combustibles gasosos en diferents proporcions.
- Vehicle flexifuel, amb motor base de gasolina que admet mescla amb bioetanol en diverses concentracions fins al 85%. Vehicle biodièsel, amb motor base de gasoil que admet mescla de biodièsel en diverses concentracions.

Combustibles alternatius

Biocarburants: combustibles produïts a partir de matèria orgànica, l'origen de la qual pot ser divers (productes agrícoles, residus orgànics de diferent tipus, algues, etcètera). Tenen diversos avantatges respecte als combustibles convencionals: en primer lloc, en substituir-los estalvien energia fòssil, també pel seu contingut molt baix en sofre en la seva combustió s'eviten emissions d'òxids de sofre, principals causants de la pluja àcida,

i, finalment, en termes de CO₂ fan una recirculació en un cycle de captació i alliberament que no incrementa el contingut d'aquest gas a l'atmosfera. Es poden utilitzar com a tals en motors adaptats o en mescla afegits als combustibles convencionals:

- Bioetanol: és un alcohol d'origen vegetal que es produeix a partir de matèries riques en sucre o midó, generalment remolatxa, canya de sucre o cereals. S'utilitza en motors de gasolina ja des de fa temps com a additiu (ETBE) en substitució del plom. En mescla de fins a un 5% es pot utilitzar en qualsevol vehicle, i fins a un 10%, en la major part de vehicles sense necessitat de fer modificacions, encara que, per normativa, en aquest cas cal que el carburant estigui etiquetat (e10). Els fabricants han desenvolupat vehicles adaptats denominats FFV (Fuel Flexible Vehicles) que admeten una mescla de fins al 85% de bioetanol.
- Biodièsel: s'obté a partir de plantes oleaginoses (colza, soja, gira-sol, palma...) o bé del reciclatge d'olis usats vegetals (no minerals). S'utilitza en motors de gasoil. En mescla de fins a un 5% es pot utilitzar en qualsevol vehicle. Encara que assajos diversos mostren que mescles superiors tampoc no generen problemes, els fabricants només admeten el B5 i sovint hi condicionen la garantia del vehicle. En percentatges més alts cal que el carburant estigui etiquetat i indiqui el percentatge de la mescla; alhora es comercialitzen vehicles que específicament admeten barreges superiors, que llavors es qualifiquen com a tals: B10, B12, B20, B30. Com a combustible també es pot utilitzar el biodièsel pur, B100, i ja existeix algun model de camió i determinada maquinària agrícola equipats amb motors que admeten biodièsel 100%.
- Biogàs: s'obté de la metanització de matèria orgànica d'origen divers i s'utilitza com a substitutiu en motors de gas natural comprimit (GNC).

Combustibles gasosos: tenen l'avantatge, en relació amb els combustibles convencionals, d'una combustió més neta i, a més, generen menys emissions contaminants, especialment d'òxids de nitrogen i de partícules. Per això se'ls considera una alternativa especialment adequada per a zones vulnerables, com els nuclis urbans o, en general, les grans ciutats i el seu entorn. Requereixen sobretot modificacions pel que fa al dipòsit de combustible i de subministrament. N'hi ha de dos tipus:

- **Gas natural:** Es tracta d'un gas constituït majoritàriament per metà i normalment d'origen fòssil que s'extrau de pous al subsòl. Es comercialitza com a GNC (comprimit) o GNL (liquat).
- **Gas liquat del petroli (GLP):** També anomenat gas liquat o autogas, és una mescla de butà (màxim 80%) i propà (mínim 20%).

Estàndard Euro

Estàndard europeu que regula les emissions d'òxids de nitrogen (NOx), d'hidrocarburs (HC), de monòxid de carboni (CO) i de partícules en l'homologació de vehicles.

Des de la creació de la norma l'any 1991, la Comissió Europea ha anat establint valors límit d'emissions (Euro 1 fins a Euro 6) cada cop més estrictes que han entrat en vigor progressivament. Cada estàndard nou s'introdueix en dues fases: una primera fase per a l'homologació de vehicles nous i una segona per a matriculació i venda. Per a l'homologació de vehicles les emissions es mesuraven segons unes condicions predefinides establertes en l'anomenat cicle d'assaig NEDC (New European Driving Cycle)

La norma es va crear per a turismes i s'ha anat estenent a tot tipus de vehicles. Per a motocicletes (i la resta de vehicles de la categoria L) el procés d'estandardització Euro no està tan avançat, tot i que es progressa amb la voluntat que acabi convergint amb l'estàndard de turismes.

Emissions en condicions de conducció real

Davant la constatació que les condicions de cicle NEDC ja no representaven les condicions de conducció actuals, i que les emissions reals dels vehicles eren considerablement superiors als valors de l'estàndard Euro establerts en la seva homologació, el 2016 la Comissió Europea defineix dos nous procediments de mesura que s'aniran aplicant en l'homologació de nous vehicles progressivament segons categories, a partir de setembre de 2017:

- **WLTP** (World Harmonized Light-duty Vehicles Testing Procedure): per a la mesura de les emissions de CO₂ i el consum de combustible
- **RDE** (Real Driving Emissions): per a la mesura de les emissions contaminats regulades a l'estàndard Euro

Altres aspectes ambientals rellevants

Pneumàtics eficients: amb l'entrada en vigor del Reglament (CE) 1222/2009 del Parlament Europeu i del Consell de 25 de novembre de 2009 (i les modificacions posteriors), des de l'1 de novembre de 2012 els pneumàtics han d'estar etiquetats obligatòriament amb informació sobre:

- L'eficiència de combustible (de A fins a G)
- La distància de frenada en ferm mullat (de A fins a G)
- Els nivells de soroll exterior dels pneumàtics (3 nivells)

Monitoreig de la pressió de les rodes (Tire Pressure Monitoring System en anglès, TPMS): el monitoreig de la pressió de les rodes és un sistema elèctric que informa el conductor, generalment, mitjançant una indicació lumínica quan la pressió de les rodes és inferior a la recomanada. Aquest sistema ajuda els conductors a fer el manteniment adequat a les llantes del vehicle, en millora la seguretat i contribueix a un rendiment més elevat del combustible.

Potencial d'escalfament global (GWP): magnitud que defineix l'efecte d'escalfament global integrat al llarg del temps que produeix avui un alliberament instantani d'1 kg d'un gas d'efecte hivernacle, si es compara amb el que causa el CO₂⁸.

⁸Més informació sobre GWP: http://www.grida.no/publications/other/ipcc_tar?src=/climate/ipcc_tar/wg1/248.htm

ANNEX II. DISTINTIU AMBIENTAL DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE TRÀNSIT (DGT)

S'ha aplicat en primer lloc als vehicles de 4 rodes de totes les categories M1, N1, M2, M3, N2, N3 (turismes, furgonetes, camions, autocars i autobusos). Posteriorment s'ha aplicat també als vehicles de la categoria L (ciclomotors, motocicletes, tricicles i quatricicles).

El sistema estableix fins a quatre distintius que serveixen per classificar els vehicles segons el seu impacte en termes d'emissions d'òxids de nitrogen (NOx) i de partícules (PM10).

- Vehicles elèctrics de bateria (BEV)	- Vehicles híbrids endollables amb autonomia <40km en mode elèctric	- Vehicles M1 i N1
· Gasolina Euro 4, 5 o 6
· Gasoil Euro 6	- Vehicles M1 i N1
· Gasolina Euro 3
· Gasoil Euro 4 o 5
- Vehicles elèctrics d'autonomia estesa (REEV)	- Vehicles híbrids no endollables (HEV)	- Vehicles M2, M3, N2 i N3
· Gasolina EURO VI
· Gasoil EURO VI	- Vehicles M2, M3, N2 i N3
· Gasolina EURO IV o V
· Gasoil EURO IV o V
- Vehicles híbrids endollables (PHEV) amb una autonomia mínima 40km en mode totalment elèctric	- Vehicles de gas natural, gas natural comprimit (GNC), gas líquid del petroli (GLP) o gas natural líquid (GNL)	Vehicles L
· Euro 4 o 3	Vehicles L
· Euro 2
- Vehicles de pila de combustible (hidrogen)			

El sistema deixa sense distintiu els vehicles amb majors emissions contaminants corresponents als estàndards Euro anteriors.

La DGT va fer una primera tramesa dels distintius corresponents en format adhesiu als propietaris de vehicles, i ha habilitat unes oficines on poder adquirir-los.

La col·locació del distintiu és voluntària, tot i que només amb la dada de la matrícula del vehicle és consultable públicament a través del portal www.dgt.es.

ANNEX III. VALORS D'EMISSIONS CONTAMINANTS EN CONDICIONS DE CONDUCCIÓ REAL (RDE)

Taula 1: Valors corresponents a 1,5 vegades les emissions Euro 6 que es preveuen obligatoris a partir del 2021

	Tipus de motor	per guspira	per compressió
M₁ i N₁ classe I	NOx (mg/km)	90	120
	PN (n/km)	9 x 10 ¹¹	9 x 10 ¹¹
N₁ classe II	NOx (mg/km)	112,5	157,5
	PN (n/km)	9 x 10 ¹¹	9 x 10 ¹¹
N₁ classe III	NOx (mg/km)	123	187,5
	PN (n/km)	9 x 10 ¹¹	9 x 10 ¹¹

Per guspira: vehicles de gasolina, GLP, GNC, etanol, hidrogen
Per compressió: vehicles dièsel

Taula 2: Valors corresponents a límits d'emissions Euro 6 que es preveuen obligatoris a partir del 2022 o 2023

	Tipus de motor	per guspira	per compressió
M₁ i N₁ classe I	NOx (mg/km)	60	80
	PN (n/km)	6 x 10 ¹¹	6 x 10 ¹¹
N₁ classe II	NOx (mg/km)	75	105
	PN (n/km)	6 x 10 ¹¹	6 x 10 ¹¹
N₁ classe III	NOx (mg/km)	82	125
	PN (n/km)	6 x 10 ¹¹	6 x 10 ¹¹

Per guspira: vehicles de gasolina, GLP, GNC, etanol, hidrogen
Per compressió: vehicles dièsel

Per acreditar aquests valors les empreses licitadores hauran d'acollir-se a una de les següents opcions:

- presentar la documentació tècnica del vehicle on consti aquesta informació
- aportar acreditació que el vehicle presenta un índex EQUA de qualitat de l'aire (EQUA Aq) B o A

Els índex EQUA són un sistema no oficial de valoració del rendiment i les emissions dels vehicles en condicions reals de conducció, realitzades per una organització privada independent.

El sistema classifica els vehicles en una escala de la A (millor) a la H (pitjor). A l'índex EQUA de qualitat de l'aire, els vehicles classe B compleixen amb els valors de la taula 1 i els vehicles classe A amb els valors de la taula 2.

Els valors dels índex per a tots els vehicles es fan públics i accessibles al web <http://es.equaindex.com/>

ANNEX IV. DADES DE CONSUMS I EMISSIONS MÀXIMES ORIENTATIVES PER A VEHICLES DE LES CATEGORIES M1 I N1

Vehicles per segments comercials* Consum l/100 km Emissions CO₂ en g/km

Gasolina	Mini	4,8	112
	Petit	5	116
	Berlina i familiar mitjà	6	140
	Berlina i familiar gran	7,5	175
	Monovolum mitjà	6,5	151
	Monovolum gran	7,2	168
	Luxe	9,5	221
	Furgoneta petita	7,3	170
	Furgoneta gran	10,2	237
	Tot terreny petit	7,1	165
	Tot terreny mitjà	8	186
	Tot terreny gran	9,7	226

Vehicles per segments comercials* Consum l/100 km Emissions CO₂ en g/km

Gasoil	Mini	4	105
	Petit	4	105
	Berlina i familiar mitjà	5,5	144
	Berlina i familiar gran	6,2	163
	Monovolum mitjà	5,5	144
	Monovolum gran	7	184
	Luxe	7	184
	Furgoneta petita	5,3	139
	Furgoneta gran	7,4	194
	Tot terreny petit	5,4	142
	Tot terreny mitjà	5,7	150
	Tot terreny gran	6,3	165

*Segons la classificació de la base de dades de cotxes de l'IDAE.

Font: Guia per a la compra verda de vehicles de la Generalitat de Catalunya, v 2018

Notes:

1- Vehicles híbrids (no endollables): cada cop n'hi ha més, per gairebé totes les tipologies, amb un especial creixement en les gammes altes (berlina gran i luxe). Comporten sempre una millora respecte els valors indicats a la taula tant de consum com d'emissions, d'un 15-40% segons segment i potència.

2- Vehicles amb combustibles alternatius: hi ha un nombre reduït de models distribuïts per a les diferents tipologies i no sempre en tots els segments de potència. Els consums varien respecte als de la taula (en cas de gasos també les unitats, kg/100 km). Tot i ser més nets de combustió, com que varien el rendiment i el consum, les emissions per quilòmetre són també diferents. Poden presentar valors d'emissions superiors al vehicle equivalent amb combustible convencional, tot i que en general, presenten valors inferiors als indicats a la taula. En tot cas pels vehicles amb GLP prendre com a referència els valors d'emissions per gasolina.

ANNEX V. CLASSIFICACIÓ ENERGÈTICA DELS VEHICLES

És un sistema⁹ de valoració comparativa ponderada que classifica tot els vehicles en una escala de l'A a la G. La valoració es fa en relació a la mitjana calculada entre tots els vehicles posats a la venda amb la mateixa superfície i tipus de combustible. Als vehicles de cada grup o segment comercial que es situen en la mitjana se'ls assigna la classe D (color groc) i a partir d'aquí, segons les desviacions que presenten respecte la mitjana se'ls classifica en les altres categories energètiques segons el següent esquema:

Desviació respecte la mitjana	Classe	Color
-25% o menys	A	
-15% a -25%	B	
-5% a -15%	C	
Mitjana +/- 5%	D	
+5% a +15%	E	
+15% a +25%	F	
+25% o més	G	

⁹El Reial Decret 837/2002, de 2 d'agost, que incorpora la Directiva 1999/94/CE, pel qual es regula la informació relativa al consum de combustible i a les emissions de CO₂ dels turismes nous que es posin a la venda.

ANNEX VI. TAULA DE DADES PER ESTABLIR LA QUALITAT AMBIENTAL DELA FLOTA DE VEHICLES

Marca i model	Tipus de motor*	Matrícula	Emissions de CO ₂	Classificació DGT

* Elèctric/híbrid endollable/híbrid no endollable/gas/gasolina/gasoil

A partir de les dades de la taula s'establirà el valor de la flota per a cadascuna de les variables:

a) Per vehicles de les categories M1 i N1:

i- Valor DGT de la flota: Mitjana aritmètica de la classificació de la DGT prèvia assignació d'un coeficient per tipus de distintiu segons la següent taula:

Abans de l'1 de gener de 2019

	coeficient	
Tipus de distintiu DGT	ZERO	4
	Eco	2
	C	1

A partir de l'1 de gener de 2019**

	coeficient	
Tipus de distintiu DGT	ZERO	5
	Eco	3
	C (RDE < Taula 2)	2
	C (RDE < Taula 1)	1
	C (RDE > Taula1)	0

** El desglossament pels vehicles C s'anirà fent seguint el progrés dels treballs en relació a les RDE test.

ii- Valor d'emissions de CO₂ de la flota: Mitjana aritmètica dels valors indicats a la taula.

b) Per vehicles de la categoria L:

	coeficient	
Tipus de distintiu DGT	ZERO	4
	Eco	2
	C	1

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LES

EXPOSICIONS

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

DISSENY,
PRODUCCIÓ,
MUNTATGE I
DESMUNTATGE DE
L'EXPOSICIÓ

SERVEI D'ÀPATS I
CONTRACTACIÓ
D'ESDEVENIMENTS

MATERIALS I
ELEMENTS
D'IL·LUMINACIÓ

TRANSPORT I
EMBALATGE DELS
ELEMENTS DE
L'EXPOSICIÓ

ELEMENTS DE
COMUNICACIÓ

NETEJA DE
L'EXPOSICIÓ

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Estalvi i reutilització dels materials expositius i els recursos existents

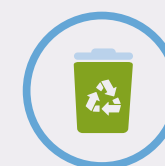
Equips i
instal·lacions
energèticament
eficients

Elements de fusta
d'explotacions
forestals
sostenibles

Productes amb
qualitats
ambientalment
positives

Bones pràctiques
ambientals en la
neteja, la prevenció
i la gestió de
residus

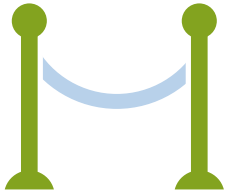
Transport més
eficient i sostenible
i minimització
d'embalatges

Foment d'aliments
d'agricultura
ecològica i comerç
just en els àpats

Ús de noves
tecnologies i estalvi
de recursos en la
comunicació

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT EN LES EXPOSICIONS

Aquesta instrucció respon a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i la contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, i es basa en les instruccions tècniques elaborades per la Gerència d'Ecologia Urbana, dins del programa Ajuntament + Sostenible.

En aquest marc, l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) ha apostat per introduir criteris ambientals en la planificació, la gestió i el seguiment de les seves actuacions i equipaments. La finalitat d'aquest procés és millorar la qualitat i l'eficiència d'aquests centres i activitats, disminuir l'impacte ambiental sobre l'entorn i oferir un lloc de treball i una experiència millors, tant a treballadors com a usuaris, mitjançant una gestió ambiental adequada.

Les exposicions són presentacions públiques de peces de temàtiques i formats diversos. Són actuacions en les quals és important tenir en compte aspectes relacionats amb els criteris ambientals. La seva condició comunicativa, tant per a la difusió i la presentació de continguts i informació com per a la presentació d'objectes de condició variada, implica una àmplia gamma d'accions, d'encàrrecs a especialistes i de processos de treball que fan necessari tenir en compte els criteris ambientals que es tracten en aquesta instrucció tècnica.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir els criteris per a clàusules ambientals per a la contractació i l'encàrrec dels elements i processos de treball diferents que una exposició requereix.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Defineix les prioritats que cal tenir en compte a l'hora de contractar els serveis associats a l'organització d'una exposició.
- b. Estableix els principals aspectes de sostenibilitat i criteris ambientals que cal aplicar en els diversos tipus de contractes per als elements d'exposició identificats, en coherència amb la resta d'instruccions de l'Ajuntament.
- c. Estableix una persona responsable del seguiment de l'aplicació dels criteris ambientals.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

Aquesta instrucció s'aplica als contractes i als encàrrecs del sector públic que subscriguin l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3, "Abast".

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció i han de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals corresponents segons el tipus de contracte i adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan aquest ho requereixi.

En el cas de contractes de serveis integrals que incloguin elements d'exposició, els òrgans de contractació han d'aplicar i adaptar els criteris d'acord amb les característiques del contracte, de manera que el fet d'incorporar-los i complir-los no tingui una repercussió negativa en la prestació del servei contractat.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes poden considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. Concretament, la presentació d'objectes patrimonials amb requeriments molt específics i concrets de conservació poden suposar, en molts casos, l'aplicació d'altres criteris específics que poden entrar en contradicció amb els que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent ho haurà de justificar degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per a les tipologies següents de contractes o serveis relacionats amb les exposicions:

- Disseny de l'exposició.
- Materials i elements d'il·luminació.
- Disseny, producció, muntatge i desmuntatge de l'exposició, instal·lació o reposició dels diversos elements.
- Transport i embalatge dels elements de l'exposició.
- Elements de comunicació de l'exposició.
- Neteja de l'exposició.
- Servei d'àpats i contractació d'esdeveniments.

Aquesta instrucció s'aplica també a la contractació d'aquests elements de manera centralitzada, així com a comandes i contractes petits i a la contractació d'altres serveis que inclouen exposicions.

La instrucció no s'aplica a altres productes i materials d'exposició, per als quals no s'estableixen criteris específics. No obstant això, les prioritats i línies indicades en la instrucció han de servir d'orientació per contractar-los.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

En contractar exposicions o alguns dels elements que s'hi inclouen, és prioritari seguir els principis següents:

- Incloure els aspectes de sostenibilitat en totes les fases de disseny, producció, muntatge, desmuntatge i transport de l'exposició.
- Fomentar l'ús de les noves tecnologies d'estalvi i eficiència energètica en el disseny i la producció de l'exposició.
- Fomentar l'estalvi de materials i garantir l'adquisició de productes i articles amb qualitats ambientals i socialment positives: matèries primeres reciclades, de producció o origen sostenibles o ecodissenyades, que tinguin en compte aspectes com l'eliminació de productes o substàncies tòxics, la durabilitat o la facilitat per al reciclatge, entre d'altres.

Atesa la diversitat d'elements que poden ser objecte d'aquesta instrucció, d'acord amb l'apartat 3, "Abast", els principis assenyalats anteriorment són prioritaris respecte als aspectes que s'assenyalen a continuació, que, tot i que no són particulars d'exposicions, són igualment importants ja que reforcen altres polítiques ambientals i són necessaris per coherència amb la resta d'instruccions de contractació sostenible:

- Introduir i consolidar pràctiques de prevenció i bona gestió de residus, especialment en relació amb els embalatges, tant primaris com secundaris.
- Promoure i consolidar, en la mesura que sigui possible, les bones pràctiques ambientals en l'execució del contracte, tant en la producció com en el transport i la distribució.
- Introduir i consolidar bones pràctiques ambientals durant l'execució d'altres serveis associats a l'exposició: elements de comunicació, neteja, servei d'àpats, esdeveniments, etcètera.

4.2 Informe justificatiu

En cas que l'òrgan de contractació competent consideri no aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe en què concreti, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques tècniques especials dels elements que es volen adquirir o del servei que s'ha de contractar.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals que defineix aquesta instrucció, de manera contrastada.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció quan ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A L'ADQUISICIÓ O LA CONTRACTACIÓ D'ELEMENTS D'EXPOSICIÓ

Segons el cas, es poden incorporar els criteris ambientals com a especificació tècnica o com a criteri d'adjudicació valorable. En aquest darrer cas, l'òrgan de contractació, responsable o promotor de l'exposició (a partir d'ara, "òrgan responsable") ha de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

En cas que una mateixa licitació inclogui diferents serveis o elements de diverses categories, cal incloure en cada partida o lot els criteris pertinents dels que s'assenyalen per a cada tipologia.

5.1 Criteris de disseny de l'exposició

L'òrgan responsable ha d'establir els requeriments següents en relació amb el disseny de l'exposició:

- Garantir que el disseny de l'exposició es correspongui, sempre que sigui possible, amb les característiques de l'espai, tant en l'àmbit estructural com d'instal·lacions, i amb els recursos que hi estan disponibles, i que es promogui i prioritzi la reutilització de materials existents, tot respectant els criteris ambientals que s'hi duguin a terme.
- Els equips i les instal·lacions consumidores d'energia s'han de configurar amb sistemes actius d'estalvi: programar estats de repòs o estats atenuats (reducció de la intensitat d'elements de llum o mecànics) que es reactiven amb detectors de presència o pantalles tàctils o altres elements estratègics similars.
- El disseny de l'exposició ha de fomentar l'estalvi de recursos materials bé mitjançant l'ús de les noves tecnologies o bé ajustant la producció de recursos materials a les necessitats definides prèviament.
- Els materials contemplats en el disseny relatiu a la producció de l'exposició han de complir els criteris establerts al punt 5.2 sobre criteris per a la compra de materials, inclosos els elements d'il·luminació.

5.2 Criteris per a materials de l'exposició i elements d'il·luminació

L'òrgan responsable ha d'establir els requeriments següents en relació amb els materials i els elements d'il·luminació de l'exposició:

I- Elements de fusta

- Aplicar la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta, que estableix: l'obligatorietat d'adquirir fusta amb garanties de gestió forestal sostenible (certificació FSC, PEFC o equivalents); la promoció de l'ús d'una diversitat més gran

d'espècies de fusta autòctona, i l'obligatorietat de disposar tant de garanties de gestió forestal sostenible com de garanties de legalitat en cas que s'utilitzi fusta tropical.

II- Elements d'il·luminació

- En el cas que s'adquireixin nous elements d'il·luminació, la seva eficiència energètica ha de ser com a mínim de classe B o superior i preferentment de tipus LED. Sempre que es pugui, s'han de reutilitzar també els focus existents adaptant-los a les característiques d'eficiència comentades amb anterioritat.
- En el cas que la il·luminació sigui exterior per requeriments de l'exposició, ha de prioritzar el treball amb una temperatura de color igual o inferior a 3.300 K i enfocar directament les peces que són objecte d'exposició. En cap cas no ha d'enfocar directament cap a l'hemisferi superior.
- En qualsevol cas, els elements d'il·luminació han de tenir en compte els criteris d'accessibilitat pertinents, segons els aspectes que correspongui a cada exposició.

III- Altres materials

Atesa la gran varietat de materials que es poden emprar en les exposicions, l'òrgan responsable ha de fomentar i valorar positivament les ofertes que incloguin materials amb les característiques següents:

- Productes i articles amb el màxim de matèria primera reciclada o, per defecte, de matèries primeres sostenibles o amb garanties de producció o origen sostenibles.
- Productes i articles amb altres qualitats ambientalment positives, especialment les que siguin fruit de l'aplicació d'eines d'ecodisseny, que prevegin també aspectes com l'eliminació de productes o substàncies tòxics, la durabilitat i la facilitat per a la reutilització o el reciclatge, entre d'altres, com els que estableixen les ecoetiquetes de tipus I (Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, Àngel Blau, Cigne Nòrdic o similars).
- Materials d'alta resistència i baix manteniment. Preferiblement amb un disseny pensat per facilitar-ne la reutilització i que siguin aprofitables en diferents situacions.

5.3 Criteris per a la contractació dels serveis de muntatge i desmuntatge de l'exposició

L'òrgan responsable ha d'establir els requeriments següents en relació amb els serveis de muntatge i desmuntatge dels elements d'exposició.

I- Reutilització i qualitat ambiental dels materials de muntatge:

- Garantir que s'aprofitin, sempre que sigui possible, els materials expositius i els recursos existents en la mateixa instal·lació o d'exposicions anteriors.
- Facilitar l'ús dels materials tenint en compte els criteris descrits a l'apartat 5.2 de materials.

II- Pintures i altres materials de muntatge i acabats:

- Garantir que les pintures i altres materials similars utilitzats estiguin lliures de dissolvents orgànics i, si és possible, que siguin ecològics o amb altres propietats ambientalment positives acreditables mitjançant certificacions ecològiques (ecoetiquetes de tipus I o equivalent).
- Evitar productes que continguin substàncies perilloses per a l'entorn o per a les persones (metalls pesants, formaldehid, ftalats, CFC, HCFC). Això es pot concretar en la promoció de productes alternatius, com ara:
 - Ús de taulers de partícules, fibres o encenalls de classe E1 (baix nivell de formaldehid).
 - Refús de cablejats de PVC i altres elements plàstics clorats.
 - Ús de coles amb el mínim de pictogrames de risc o, si més no, no etiquetats com a altament tòxics i/o cancerígens.
 - Ús d'escumes lliures de tòxics (acreditables amb certificacions ecològiques).
 - Etcètera.

III- Generació de residus:

L'òrgan responsable ha d'establir que l'empresa contractada garanteixi la gestió correcta dels residus generats durant el procés de muntatge i desmuntatge. En aquest cas, l'empresa encarregada haurà de:

- Deixar l'espai net tant d'embalatges (caixes de cartró, embalatge de protecció, plàstics, etcètera) com de la resta de residus generats en la instal·lació dels equips (peces, cables, etcètera)
- Recollir separadament i dipositar adequadament els residus de cadascuna de les fraccions objecte de recollida selectiva urbana: paper/cartó, envasos i embalatges, vidre i matèria orgànica, si escau.
- Recollir separadament i garantir la gestió correcta dels residus especials o propis de la instal·lació (lliurar-los a gestors autoritzats o dur-los al punt verd): cables i aparells elèctrics i electrònics (RAEE), aerosols i esprais, restes de pintures i altres productes químics, bombetes i fluorescents, runa, etcètera.

L'òrgan responsable ha d'establir que l'empresa contractada garanteixi la reutilització dels materials previstos en el disseny de l'exposició.

En la mesura que la titularitat de l'exposició sigui municipal, l'òrgan responsable pot establir de manera addicional que, en el procés de desmuntatge, parts de l'exposició o dels seus components o equips es donin gratuïtament a organitzacions sense ànim de lucre o centres educatius o similars, de conformitat amb el que estableix la normativa sobre patrimoni de les administracions públiques.

En tot cas, i per a tots els components sense reutilització, l'òrgan responsable ha d'establir que l'empresa contractada garanteixi la gestió correcta dels residus seguint les pautes assenyalades anteriorment.

Un cop fet el desmuntatge, l'adjudicatari haurà de presentar l'informe de gestió corresponent, al qual adjuntarà els documents acreditatius de la gestió efectuada (comprovant del lliurament al punt verd municipal, fulls d'acceptació de gestors autoritzats o comprovant de lliurament/donació a una entitat sense ànim de lucre o similar).

5.4 Criteris per a l'embalatge i el transport dels elements de l'exposició

L'òrgan responsable ha d'establir els requeriments següents en relació amb el transport i l'embalatge dels elements de l'exposició:

I - Embalatge i transport dels elements de l'exposició que no requereixen un embalatge i un transport especialitzats

- Sempre que sigui possible, s'ha d'intentar evitar el transport de peces que es trobin molt allunyades de la zona d'exposició, sobretot en el cas d'exposicions temporals, i s'han de substituir per d'altres d'igual interès que estiguin més a prop.
- En el cas que el trasllat dels elements expositius suposi una llarga distància, es valorarà el transport que sigui més sostenible i adequat a les necessitats de la peça o de les peces.
- S'ha d'intentar traslladar els elements de l'exposició de manera agrupada i conjunta.

II - Embalatge i transport especialitzat d'obres d'art i objectes patrimonials

- En aquest cas, l'òrgan responsable s'ha de cenyir a les indicacions establertes pels prestadors de les obres i als objectes que s'exposaran. Sigui com sigui, s'ha de garantir el compliment de l'apartat següent, relatiu a la generació de residus i aplicable tant a obres d'art com a la resta d'elements d'exposició.

III - Generació de residus

- Disminuir el volum de l'embolcall, sempre que la peça ho permeti.
- Treballar amb embalatges d'origen reciclat (cartró o plàstic) sempre que sigui possible.
- Garantir la gestió correcta dels residus i els materials dedicats al transport de les peces.

5.5 Criteris per als elements de comunicació de l'exposició

L'òrgan responsable de la contractació ha d'establir els requeriments pel que fa a qualitat i característiques tècniques i s'ha d'ajustar als criteris ambientals, tal com estableix la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació.

Dintre dels elements de comunicació de l'exposició que cal tenir en compte, s'hi inclouen especialment:

- El disseny i la producció d'elements de comunicació o publicitat (banderoles, venecianes, roll-ups, etcètera).
- El disseny i la producció d'elements gràfics expositius (títol de l'exposició, textos explicatius, cartel·les, etcètera).
- El disseny i la producció d'altres elements de comunicació (fulls de sala, postals, publicacions, etcètera).

5.6 Criteris per als serveis de neteja de l'exposició

En el cas que el servei de neteja sigui efectuat per la mateixa empresa que fa aquest servei en el centre d'exposicions de manera habitual, els criteris ambientals de neteja de l'exposició han de ser els que s'estableixen en el Plec de prescripcions tècniques del seu propi contracte.

En cas que l'òrgan responsable de l'exposició faci un contracte per a la neteja i la recollida de residus de l'exposició, en la mesura que es tracta de recintes i instal·lacions assimilables a edificis d'ús administratiu, aquesta part ha de complir els criteris de sostenibilitat que estableix l'apartat 6, "Contractació d'altres tipus de serveis que inclouen tasques de neteja o retirada de residus", de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis*.

5.7 Criteris per als serveis d'àpats dintre de l'exposició

En el cas que, amb motiu de l'exposició, es contractin serveis d'àpats, l'òrgan responsable de la contractació ha d'establir els requeriments quant a qualitat i característiques tècniques i ajustar-se als criteris ambientals, tal com estableix l'apartat 5.2, "Criteris per al servei d'àpats puntual" de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació*.

5.8 Criteris per a la contractació d'esdeveniments dintre de l'exposició

En el cas que s'organitzin esdeveniments amb motiu de l'exposició, l'òrgan responsable de la contractació ha d'establir els requeriments pel que fa a qualitat i característiques tècniques i ajustar-se als criteris ambientals, tal com estableix la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments*.

Dels elements inclosos en l'organització i l'execució d'un esdeveniment dintre de l'exposició, cal considerar especialment la idoneïtat dels requeriments i les recomanacions establertes per a:

- La gestió general de l'esdeveniment.
- La mobilitat i l'allotjament.
- La sensibilització dels visitants i la formació del personal.

6 CONTRACTACIÓ D'ALTRES TIPUS DE SERVEIS QUE INCLOUEN ELEMENTS D'EXPOSICIÓ

6.1 Criteris ambientals per a altres tipus de serveis de gran abast

En el cas d'altres tipus de contracte de serveis de gran abast, l'execució dels quals prevegi tasques de disseny, producció, distribució o instal·lació d'exposicions a càrrec de l'adjudicatari, com, per exemple, contractes integrals de gestió d'equipaments municipals, serveis de transport públic, etcètera, l'òrgan de contractació, sens perjudici de la qualitat del servei objecte del contracte, ha de considerar incloure-hi els criteris ambientals corresponents, tal com descriu l'apartat 5 d'aquesta instrucció tècnica.

6.2 Criteris ambientals per a altres tipus de serveis d'abast inferior

En el cas d'altres serveis d'abast inferior, l'execució dels quals prevegi tasques puntuals de disseny, producció, distribució o instal·lació d'elements concrets de l'exposició a càrrec de l'adjudicatari, l'òrgan de contractació ha de considerar, com a mínim, els criteris següents descrits a l'apartat 5 d'aquesta instrucció tècnica.

- Criteris de disseny de l'exposició.
- Criteris per als materials i els elements d'il·luminació.
- Criteris per a la contractació dels serveis de muntatge i desmuntatge dels elements de l'exposició.

7 SEGUIMENT

La persona responsable del seguiment de l'aplicació dels criteris ambientals a les exposicions ha de ser el mateix tècnic responsable del contracte, que supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules que estableix aquest document.

Amb aquesta finalitat, el tècnic responsable ha de demanar, sempre que sigui necessari, les verificacions o les certificacions pertinents a l'empresa contractada o els informes justificatius que assenyalen l'apartat 4.2 d'aquesta instrucció tècnica.

Els responsables del programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació que aporti la informació relacionada amb el seguiment d'aquesta instrucció, d'acord amb la Llista de control per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en les exposicions, annexa a aquesta instrucció.

8 ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entra en vigor tres mesos després de la seva publicació.

De conformitat amb la disposició transitòria primera del text refós de la Llei de contractes del sector públic (TRLCSP), aquesta instrucció no s'aplicarà als expedients de contractació iniciats abans de la seva entrada en vigor. A aquest efecte, s'entendrà que els expedients de contractació s'han iniciat quan s'hagi publicat la convocatòria corresponent del procediment d'adjudicació del contracte. En el cas de procediments negociats, s'entendrà que el moment d'inici és la data d'aprovació dels plecs.

ANNEX I LLISTA DE CONTROL PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS DE SOSTENIBILITAT A LES EXPOSICIONS

Indiqueu si els criteris que es descriuen a continuació s'han tingut en compte en la planificació, el muntatge i el desmuntatge de les exposicions:

5.1	Criteris de disseny de l'exposició	Sí	No	No escau
5.1.1	Disseny d'exposició adaptat a l'espai, en l'àmbit estructural, d'instal·lacions i d'aprofitament de recursos existents.			
5.1.2	Equips i instal·lacions amb sistemes actius d'estalvi d'energia.			
5.1.3	Foment de l'estalvi dels recursos materials en el disseny de l'exposició.			
5.1.4	Materials previstos segons els criteris de l'apartat 5.2.			
5.1.5	Altres			
5.2	Criteris per a materials de l'exposició i elements d'il·luminació			
5.2.1	Per als elements de fusta, s'apliquen els criteris de la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta.			
5.2.2	Adquisició d'elements d'il·luminació de classe B o superior, preferiblement de tipus LED.			
5.2.3	Reutilització de focus existents, adaptats a les característiques d'eficiència energètica del punt anterior.			
5.2.4	Il·luminació exterior amb T de color igual o inferior a 3.300 K i sense enfocar a l'hemisferi superior.			
5.2.5	Els elements d'il·luminació tenen en compte els criteris d'accessibilitat pertinents.			
5.2.6	Productes amb el màxim de matèria primera reciclada o sostenible o amb garanties de producció o origen sostenibles.			

Sí No No escau

5.2.7 S'inclouen productes amb qualitats ambientals positives (ecodisseny, durabilitat, respectuosos amb l'entorn, fàcils de reutilitzar o reciclar, amb ecoetiquetes, etcètera).

5.2.8 Materials d'alta resistència i baix manteniment.

5.2.9 Altres.

5.3 Criteris per a la contractació dels serveis de muntatge i desmuntatge de l'exposició

5.3.1 Reutilització de materials.

5.3.2 Ús dels materials segons els criteris de l'apartat 5.2.

5.3.3 Pintures i similars lliures de dissolvents orgànics i, si és possible, ecològiques o amb ecoetiquetes de tipus I o similar.

5.3.4 Ús de productes que continguin partícules, fibres o encenalls de classe E1 (baix nivell de formaldehid).

5.3.5 Refús de cablejats de PVC i altres elements plàstics clorats.

5.3.6 Ús de coles amb el mínim de pictogrames de risc.

5.3.7 Ús d'escumes lliures de tòxics.

5.3.8 Es deixa l'espai net d'embalatges o residus.

5.3.9 Es fa la recollida selectiva dels materials objecte de recollida selectiva urbana (paper i cartró, envasos, vidre, etcètera).

		Sí	No	No escau
5.3.10	Es recull separatament i es garanteix la gestió correcta dels residus especials generats.			
5.3.11	Reutilització de materials de l'exposició (en entitats, escoles, ONG, etcètera).			
5.3.12	Garantir la gestió correcta dels materials que no es poden reutilitzar.			
5.3.13	Altres.			
5.4	Criteris per a l'embalatge i el transport dels elements de l'exposició			
5.4.1	S'evita el transport de peces llunyanes innecessàries.			
5.4.2	Transport adequat a les necessitats de la peça i tan sostenible com sigui possible.			
5.4.3	Trasllat agrupat dels elements d'exposició.			
5.4.4	Volum mínim de l'embolcall.			
5.4.5	Embalatges d'origen reciclat sempre que sigui possible.			
5.4.6	Gestió correcta dels residus i els materials dedicats al transport de les peces.			
5.4.7	Altres.			
5.5	Criteris per als elements de comunicació de l'exposició			
5.5.1	Segueixen la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació.			
5.5.2	Altres.			

Sí No No escau

5.6 Criteris per als serveis de neteja de l'exposició

5.6.1 Segueixen la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i recollida selectiva de residus d'edificis.

5.6.2 Altres.

5.7 Criteris per als serveis d'àpats dintre de l'exposició

5.7.1 Segueixen la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació.

5.7.2 Altres.

5.8 Criteris per a la contractació d'esdeveniments dintre de l'exposició

5.8.1 Segueixen la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments.

5.8.2 Altres.

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS AMBIENTALS EN LA

GESTIÓ D'EQUIPAMENTS DE TITULARITAT MUNICIPAL

BARCELONA
AJUNTAMENT
+SOSTENIBLE

Setembre 2021

ÀMBITS D'APLICACIÓ I ABAST

GESTIÓ

PROGRAMACIÓ
D'ACTIVITATS

NETEJA,
MANTENIMENT I
OBRES

COMPRES I
SUBMINISTRA-
MENTS

SERVEIS
ESPECÍFICS

ASPECTES DE SOSTENIBILITAT

Aplicació de les instruccions tècniques de sostenibilitat
en funció dels àmbits de gestió i les activitats

Electricitat

Elements de
comunicació

Equips
informàtics

Esdeveniments

Exposicions

Mobiliari
d'oficina

Paper

Productes
tèxtils

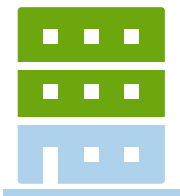
Projectes d'obres

Serveis
d'alimentació

Serveis de neteja i
recollida de residus
en edificis

INSTRUCCIÓ TÈCNICA PER A L'APLICACIÓ DE CRITERIS AMBIENTALS EN LA GESTIÓ D'EQUIPAMENTS DE TITULARITAT MUNICIPAL

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012-2022, treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats de la realització de les funcions dels serveis municipals.

El Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 DE 24 d'abril, de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona estableix l'elaboració d'un Pla anual de contractació i aprova les guies de contractació pública social i ambiental, incloent-hi les instruccions tècniques en les quals es proposen criteris ambientals específics a tenir en compte en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris. Les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació formen un conjunt coherent de normes que es complementen dins d'un programa de major abast com és el Programa Ajuntament + Sostenible.

En els equipaments municipals de gestió directa els responsables del centre han d'aplicar el conjunt d'instruccions tècniques. Tanmateix en molts casos la gestió es realitza mitjançant un contracte de serveis, un contracte de concessió de serveis o bé mitjançant la modalitat de gestió cívica, pel qual és l'empresa o entitat adjudicatària qui s'encarrega de la gestió durant el temps definit.

Per tal que la qualitat ambiental de l'equipament i la seva gestió sigui homogènia entre els espais o equipaments de gestió municipal directa i els que no ho són, cal que els plecs de contractació incorporin de forma integral criteris ambientals recollits en diverses instruccions tècniques de contractació.

Aquesta nova instrucció concreta, per a una tipologia de contractes específics - els contractes que tenen per objecte la gestió d'equipaments de titularitat municipal - tot el seguit d'aspectes que ara es troben recollits en normes diferents (annex I). Amb això es vol facilitar la incorporació dels criteris ambientals en la contractació del servei de gestió dels equipaments agrupant-los en un únic document.

Tanmateix, per tal d'estendre l'abast d'aquesta instrucció a totes les tipologies de gestió d'equipaments municipals, es contempla la seva aplicació a la gestió d'equipaments de titularitat municipal mitjançant la modalitat de gestió cívica, i en conseqüència, a les bases de gestió cívica que s'aprovin a partir de la seva entrada en vigor.

La instrucció dona un tractament específic als equipaments d'educació ambiental i d'impuls de la cultura de la sostenibilitat, en tant que aquests han de ser un referent en l'aplicació de criteris ambientals en tots i cadascun dels aspectes de gestió i funcionament ordinari i no ordinari.

Finalment la instrucció reconeix també l'existència d'equipaments ambientalment singulars com aquells que, tenint una missió no directament relacionada amb la cultura de la sostenibilitat, integren en el disseny del propi edifici aquesta missió. La seva gestió ha de ser igualment exemplar i garantir l'excel·lència ambiental.

1 OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, els criteris ambientals per a la contractació de la gestió d'equipaments de titularitat municipal i de determinats serveis que es presten en aquests.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- Caracteritza les tasques incloses en els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments.
- Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar en cada cas.
- Estableix el sistema de seguiment.

2 ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1 Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 de contractació pública sostenible, aquesta instrucció és de compliment obligatori en els contractes subscrits per l'Ajuntament de Barcelona i les seves entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual la gestió d'equipaments de titularitat municipal i que incloguin com a obligació de l'empresa adjudicatària alguna de les tasques que estableix l'apartat 3, "Abast".

Així mateix, aquesta instrucció és d'aplicació a la gestió d'equipaments de titularitat municipal mitjançant la modalitat de gestió cívica que s'estableix a les bases de gestió cívica que s'aprovin a partir de la seva entrada en vigor i als convenis que es formalitzin en la seva aplicació.

2.2 Incorporació als plecs

Els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i han de garantir en tots els casos la incorporació en els plecs del contracte dels criteris ambientals - sigui com a requisit de solvència, criteri d'adjudicació, condició d'execució, prescripció tècnica o qualsevol altre que d'acord amb la normativa legal es consideri adequat - o adaptar-los, si és necessari, a les característiques del contracte quan ho requereixi.

2.3 Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia de contractació pública sostenible, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes poden considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent ha de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3 ABAST

Aquesta instrucció estableix criteris ambientals per a les diferents tasques que formen part dels serveis considerats en els contractes que tenen per objecte la gestió d'equipaments municipals així com de qüestions generals del funcionament ordinari d'aquests, entre d'altres:

- Informació i atenció pública i tasques administratives generals
- Programació d'activitats: formatives, lúdiques o de lleure, exposicions
- Gestió d'espais

- Suport a entitats
- Disseny i producció de material imprès
- Disseny i producció de material digital i de manteniment i dinamització web i xarxes socials
- Neteja i manteniment dels espais
- Subcontractació: serveis i obres
- Subministraments (electricitat)
- Dotació de mitjans propis: equips informàtics, vestuari i mobiliari d'oficina

La instrucció també estableix criteris per a determinats tipus de serveis dins d'equipaments o espais de titularitat municipal que poden ser objecte de contracte diferenciat:

- Botiga - Llibreria
- Servei de bar, restauració i/o vending.

Aquesta instrucció s'aplica a tot tipus d'equipaments de titularitat municipal, independentment de la seva funció (cultural, esportiu, educatiu, social...), quan la seva gestió es realitza de forma indirecta mitjançant contractes de serveis, contractes de concessió de serveis.

Quan a la modalitat de gestió cívica, aquesta instrucció serà d'aplicació a les bases de gestió cívica i als convenis que la formalitzin que s'aprovin a partir de la seva entrada en vigor.

La instrucció no és aplicable als equipaments, espais o dependències municipals de gestió directa, al quals són d'aplicació les Instruccions de sostenibilitat en la contractació o mesures de govern sobre aspectes ambientals de gestió aprovades a l'efecte.

4 PRIORITATS

4.1 Prioritats

De manera conseqüent amb els compromisos adquirits per l'Ajuntament de Barcelona amb la protecció del medi ambient, i d'acord amb el conjunt d'instruccions tècniques d'ambientalització aprovades pel Decret d'Alcaldia de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona, en contractar la gestió dels equipaments de titularitat municipal és prioritari seguir els principis següents:

- Excel·lència en l'aplicació de les polítiques ambientals municipals
- Mantenir la coherència de criteris de gestió ambiental en les diverses facetes de gestió, alineats amb els criteris de gestió ambiental de les dependències municipals
- Promoure i consolidar bones pràctiques ambientals en la gestió
- Promoure i apropar a la ciutadania els productes i serveis de qualitat ambiental
- Contribuir activament a la sensibilització ambiental de visitants i persones usuàries, així com a la formació ambiental del personal dedicat a la seva gestió

Atesa la diversitat de tipologies d'equipaments municipals que poden ser objecte d'aquesta instrucció, els principis assenyalats s'han d'aplicar en cada cas, en funció de les tasques a desenvolupar pel gestor de l'equipament. A tal efecte la unitat promotora del contracte ha d'identificar aquelles tasques o activitats per a les que la present instrucció assenyalava criteris ambientals i incorporar-los als plecs de contractació.

En els casos de contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments o espais de nova creació o de redefinició, on l'empresa adjudicatària s'hagi de fer càrrec parcialment o totalment d'aspectes no habituals de la gestió ordinària (com poden ser la decoració, instal·lació d'il·luminació, compra de mobiliari, d'equips informàtics o altres aparells

electrònics com pantalles interactives, etcètera) l'aplicació d'aquesta instrucció cal que es complementi amb criteris establerts en les instruccions de sostenibilitat en la contractació que siguin d'aplicació.

L'òrgan de contractació pot incrementar el grau d'exigència ambiental contemplant també els criteris regulats a les Instruccions tècniques, referenciades a l'annex I. Els equipaments d'educació ambiental de titularitat municipal han de ser un referent en tots els aspectes ambientals de la seva gestió. Per aquest motiu els responsables municipals d'aquests, quan licitin els contractes de gestió d'aquests equipaments, han d'aplicar les instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació amb el nivell màxim d'ambició possible tal com s'assenyala en l'apartat corresponent d'aquesta instrucció. L'annex IV recull de forma sintètica els criteris ambientals recollits en aquesta instrucció i n'assenyala aquells que es consideren prioritaris, essent necessari que l'òrgan de contractació en garanteixi el seu compliment.

4.2 Informe justificatiu

En cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, sigui per motius tècnics o econòmics, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades en l'apartat anterior, determinats requeriments o criteris ambientals referits en els apartats següents, o bé consideri el contracte en sí mateix, pel tipus d'equipament o espai, com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, o consideri que disposa d'un mecanisme diferent que permetrà avançar en els criteris aquí plantejats per una via diferent a l'aplicació de la instrucció, ho ha d'indicar i precisar en un informe que concreti, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials de l'equipament o espai, la gestió del qual és objecte de contractació.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials assenyalats amb els criteris ambientals definits en aquesta instrucció, de manera contrastada o bé, una descripció del mecanisme alternatiu implementat.

Aquest informe ha de constar en l'expedient de contractació i ha d'estar a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5 CRITERIS AMBIENTALS PER A LA GESTIÓ D'EQUIPAMENTS MUNICIPALS

L'òrgan de contractació ha de recollir en els plecs de la licitació aquells aspectes assenyalats que estiguin relacionats amb el centre i l'activitat objecte del contracte. Ho pot fer de la manera que consideri més convenient atesa la diversa naturalesa dels criteris: sigui incorporat a la part corresponent del catàleg de serveis del centre, sigui com a prescripció tècnica, com a requisit de solvència, criteri d'adjudicació, condició especial d'execució o com a obligacions de l'adjudicatari.

Els criteris que aquí es presenten no exclouen que l'òrgan de contractació pugui, per la mateixa singularitat del centre, incorporar criteris ambientals particulars més exhaustius o més exigents.

L'adjudicatari ha de vetllar per la coherència dels criteris de gestió i funcionament ordinari en tot el centre i les activitats que s'hi desenvolupen i és el responsable únic davant l'òrgan de contractació de l'Ajuntament o dels seus ens dependents del seu compliment. És seva la responsabilitat de fer arribar a totes les organitzacions i entitats que participin en les activitats del centre els criteris ambientals que regeixen la gestió i el funcionament ordinari del centre, així com de vetllar pel seu compliment.

5.1 Informació, atenció ciutadana i tasques administratives generals.

I- Qualitat ambiental del paper

L'adjudicatari ha de fer un consum responsable del material d'oficina, en especial del paper. El paper utilitzat en les tasques d'informació i atenció ciutadana, així com d'ús

general d'oficina i administració, ha de ser paper fabricat amb fibres 100% reciclades, tal com es defineix a les ecoetiquetes Tipus I com l'Àngel Blau, Distintiu de garantia de qualitat ambiental (llegenda paper reciclat), FSC recycled, PEFC recycled o equivalent.

II- Informació ambiental

En aquells centres o equipaments, la cartera o catàleg de serveis dels quals, incorpori el Servei d'informació, l'adjudicatària ha d'atendre qualsevol requeriment de col·laboració del Districte en el qual estigui ubicat l'equipament en la divulgació d'informació de temes ambientals bàsics.

En aquest sentit, el gestor del centre ha de col·laborar i disposar del suport dels equipaments ambientals de referència (veure Recursos de l'Ajuntament de Barcelona a Annex II).

5.2 Activitats

I- Activitats ambientals

Es pot valorar com a millora que l'adjudicatari es comprometi a tenir a la cartera o catàleg de serveis, una línia de col·laboració oberta amb els equipaments d'educació ambiental municipal i l'Aula ambiental de districte, per tal d'incorporar activitats d'educació ambiental a la programació del centre o bé promoure activitats conjuntes (veure Annex II).

II- Exposicions

En les exposicions organitzades en el marc de la gestió de l'equipament s'ha de tenir en compte la incorporació de criteris ambientals pel que fa a:

- Disseny de l'exposició, materials i elements d'il·luminació:
 - S'ha de promoure i prioritzar la reutilització de materials existents.
 - Cal que es configuren els equips i instal·lacions que consumeixen energia amb sistemes actius d'estalvi.

- S'ha de fomentar productes amb el màxim de matèria primera reciclada i articles amb altres qualitats ambientalment positives (fruit de l'aplicació d'eines d'ecodisseny) així com els materials més sostenibles i més fàcilment reciclables.
- La fusta i materials de fusta han de tenir garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles (certificació FSC, PEFC o equivalent).
- Els elements d'il·luminació de nova adquisició han de ser de la màxima eficiència energètica disponible al mercat, com a mínim de Classe A o superior i preferentment de tipus LED.

- Muntatge i desmuntatge de l'exposició:

- Cal garantir que s'aprofitin, sempre que sigui possible, els materials expositius i recursos existents a la pròpia instal·lació o d'exposicions anteriors.
- Cal garantir que les pintures, vernissos, coles, esprais i altres materials similars utilitzats, siguin lliures de dissolvents orgànics, i cal evitar que continguin substàncies perilloses per a l'entorn o per a les persones (metalls pesants, formaldehid, ftalats, CFC, HCFC), sempre que sigui possible, acreditat mitjançant certificacions ecològiques (Ecoetiquetes tipus I o equivalent).
- Cal garantir la correcta gestió dels residus generats durant el procés de muntatge i desmuntatge.

En el cas que l'organització de l'exposició vagi a càrrec de tercers, l'adjudicatari ha de comunicar a aquests els criteris establerts, i si cal, fer-ho constar al full de cessió de l'espai (veure apartat 5.3).

III- Esdeveniments

L'organització de l'esdeveniment ha de preveure actuacions de prevenció de residus (per exemple, evitar l'ús de gots d'un sol ús, de vaixel·la reutilitzable, etcètera) i disposar de la informació adequada i dels mitjans necessaris per garantir la recollida selectiva de residus.

En el cas que l'organització de l'esdeveniment vagi a càrrec de tercers, l'adjudicatari ha de comunicar a aquests els criteris establerts, i si cal, fer-ho constar al full de cessió de l'espai (veure apartat 5.3).

Es pot sol·licitar informació i/o assessorament a les aules ambientals de referència del districte en relació a l'ambientalització d'esdeveniments que organitzi l'equipament, sigui de forma directa, sigui a càrrec de tercers.

En els plecs dels contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments que contemplin la implementació de projectes per grans esdeveniments, l'òrgan de contractació ha de valorar com a criteri d'adjudicació la inclusió d'un Pla d'ambientalització, en els termes de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments* vigent.

La idoneïtat d'aquest pla d'ambientalització cal que es valori segons el grau d'incorporació d'aspectes ambientals que proposi, per a la qual cosa cal prendre de referència els àmbits temàtics i les mesures proposades a la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments* i que de forma resumida queden recollides al seu annex.

5.3 Gestió d'espais

Des de la gestió del centre s'ha de vetllar per la coherència de criteris de gestió i funcionament ordinari en tot el centre i les activitats que s'hi desenvolupen. Conseqüentment en els actes de cessió o lloguer d'un espai del centre, l'adjudicatari ha de:

- Preparar un document que reculli les actuacions de bones pràctiques ambientals relacionades en qualsevol dels apartats d'aquesta instrucció que hagin estat implantades en el centre i que siguin pertinents a l'activitat prevista en l'espai objecte de cessió, i cal que l'adjunti com a annex al document de cessió o lloguer de l'espai.
- Vetllar per a que l'entitat beneficiària de la cessió o lloguer hi doni compliment i fer els requeriments corresponents en casos d'incompliment.

- El document de cessió o lloguer cal que incorpori una clàusula que estipuli que l'incompliment reiterat dels aspectes de gestió ambiental pot ser causa de rescissió del contracte o de desestimació de sol·licituds de cessió futures.

5.4 Suport a entitats

L'adjudicatari del centre ha de facilitar a les iniciatives ciutadanes, grups, entitats, clubs, ..., a les quals ha de donar suport en el marc del contracte de serveis, informació i contactes dels programes d'educació ambientals, equipaments ambientals municipals i altres recursos disponibles per part de l'Ajuntament de Barcelona per tal de facilitar l'ambientalització de les entitats i la de les activitats que duen a terme.

Les entitats a les quals hagi de donar suport l'equipament poden sol·licitar informació i/o assessorament a les aules ambientals de referència del districte.

5.5 Disseny i producció de material de comunicació imprès

L'òrgan de contractació i l'adjudicatari han de vetllar per fer un ús responsable dels recursos i d'utilitzar les noves tecnologies de la comunicació per minimitzar la producció i consum de material imprès.

En qualsevol cas, en la producció de material imprès l'adjudicatari ha d'ajustar-se als estàndards ambientals del material imprès de l'ajuntament:

- La producció d'elements en suport paper (cartells, díptics o similars, catàlegs, cartes, butlletins, fulls informatius o qualsevol altre tipus de publicació amb caràcter puntual o periòdic) cal que es faci sobre paper reciclat 100%.
- Per a la producció d'elements impresos en suport plàstic (banderoles, pancartes, roll-ups, etcètera) s'ha de triar suports monomaterials (tot polipropilè (PP), tot polietilè (PE) o altres), s'ha d'evitar els materials mixtos que dificulten el reciclatge posterior, i s'ha de prioritzar aquells amb el major contingut reciclat i/o amb materials més sostenibles i més fàcilment reciclables.

El nombre de còpies o unitats impreses ha de respondre a una estimació correcta de les necessitats, inclosa la revisió i l'optimització de la base de dades de contactes de destinataris.

5.6 Disseny i producció de material digital i de manteniment i dinamització web i xarxes socials

Els productes digitals que permeten ser impresos pels usuaris, com publicacions electròniques dinàmiques (web) o no dinàmiques (butlletins o similars) han d'optimitzar el disseny des del punt de vista ambiental, entre d'altres:

- Aplicar un disseny que respecti els protocols d'accessibilitat en línia (WAI, W3C, etcètera) i que incentivi la lectura en línia.
- Que les plantilles d'estil per a la impressió en paper estiguin adaptades per generar una versió simplificada que optimitzi text i imatge al format de pàgina (simplificar capçaleres, eliminar menús...) i minimitzi el consum de tintes (eliminar colors de fons, reduir mides, eliminar imatges...).
- En productes de comunicació digital i en les operacions de divulgació d'informació (càrrega i descàrrega de documents), incorporar missatges per promoure la lectura en línia i desincentivar la impressió.
- En manteniment de continguts web, facilitar versions .pdf de parts o capítols de la publicació.

5.7 Neteja i manteniment dels espais

En aquells casos en què, com a part dels serveis de gestió de l'equipament, s'incloguin les tasques de neteja i/o de manteniment de les instal·lacions, l'òrgan de contractació ha de garantir que l'adjudicatari apliqui els criteris ambientals propis de l'Ajuntament de Barcelona en la resta de dependències municipals.

¹Les ecoetiquetes tipus I són aquelles que en el procés de certificació incorporen una tercera part independent, segons els requeriments específics de la norma ISO 14024.

A tal efecte l'òrgan de contractació ha d'incloure en els plecs del contracte els aspectes relacionats a continuació, que són d'obligat compliment per l'entitat adjudicatària, tant si realitza les tasques de forma directa (amb personal propis) com quan ho faci de forma indirecta (a través de subcontractació).

I- Qualitat ambiental dels productes i articles de neteja

Els productes bàsics de neteja general - líquid de fregar, netejavidres, netejador de superfícies general o multiús i netejador de superfícies ceràmiques - han de complir amb el requisits de compostos químics pel que fa a la formulació del producte que es descriuen en alguna ecoetiqueta de tipus I, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic o equivalent.

El requeriment anterior cal que s'incorpori en la neteja general d'espais sense requeriments especials - recepció, oficines, etcètera - sense perjudici d'aquells espais o centres que en general requereixin neteges especialitzades, com podrien ser equipaments esportius, piscines, banys, etcètera.

Quan sigui responsabilitat de l'adjudicatari la reposició dels articles de cel·lulosa - el paper higiènic, paper eixugamans i altres articles de cel·lulosa - aquests han de ser produïts a partir de cel·lulosa 100% reciclada postconsum.

II- Manteniment general

L'adjudicatari ha de garantir el compliment del Protocol de la Direcció de Logística i Manteniment de l'Ajuntament de Barcelona que estigui vigent.

L'adjudicatari ha de garantir que es faci un ús racional de l'energia i l'aigua:

- ajustar els horaris de funcionament de l'enllumenat, de la climatització i de qualsevol altre equip o instal·lació consumidora d'energia a les activitats que es desenvolupen en el centre, a l'ocupació dels diferents espais i als horaris d'apertura del mateix centre, assegurant que en els espais no ocupats tant la climatització, com l'enllumenat, com altres instal·lacions o equips consumidors romanguin apagats, sempre que la sectorització d'aquestes instal·lacions permeti aquesta gestió;

- ajustar les temperatures de consigna als valors límit establerts al RITE per edificis administratius i altres de pública concurrència, d'acord amb la Guia bàsica d'eficiència energètica en edificis municipals de l'Agència de l'Energia de Barcelona, que són els següents (en condicions d'humitat relativa d'entre 30-70%): no superior a 21°C en recintes calefactats (hivern) i no inferior a 26°C en recintes refrigerats (estiu).
- vetllar per ajustar els horaris de neteja del centre de tal manera que es minimitzi el consum energètic associat, com ara, programant la neteja encara en horari d'apertura del centre, si és compatible amb les activitats que s'hi desenvolupen;
- portar un control de les instal·lacions d'aigua atenent ràpidament les pèrdues per fuites o degoteig d'aixetes.

En el cas de llogar un espai a una entitat externa, cal que l'adjudicatari del centre vetlli per fer complir els mateixos criteris d'ús racional de l'energia i l'aigua.

III- Gestió de residus

El sistema de recollida de residus interna del centre ha d'incloure un sistema de recollida (bujols i bosses) per a totes les fraccions de residus que en cada moment i emplaçament de l'edifici siguin objecte de recollida selectiva en el model de recollida selectiva municipal, i que, en general, són les següents:

- Paper i cartró (contenedor blau)
- Envasos lleugers: plàstic, llaunes i brics (contenedor groc)
- Vidre (contenedor verd)
- Matèria orgànica (contenedor marró)
- Rebuig (contenedor gris)

S'ha de garantir que es subministren tots els bujols de recollida necessaris, i que aquests estiguin correctament identificats i senyalitzats, seguint el format d'etiquetes de l'Annex III

L'adjudicatari ha de garantir que aquests són correctament lliurats als serveis de recollida de residus municipals o a un gestor autoritzat.

Més enllà d'aquestes fraccions, l'òrgan de contractació pot incorporar altres fraccions que poden ser objecte de la recollida selectiva en l'edifici, d'acord amb la implantació prèvia ja existent o de l'activitat específica d'aquest. Aquestes poden ser, entre d'altres: Documents (contenedor de paper específic per a la destrucció de documents), piles i bateries, cartutxos de tinta i tòners, residus mèdics i de farmàcia (si hi ha una dependència d'aquest tipus dins l'edifici).

5.8 Subcontractació de serveis i obres

I- Serveis

L'adjudicatari ha de vetllar per la inclusió dels requeriments ambientals regulats en aquesta instrucció en les subcontractacions de serveis que es portin a terme. Aquests requeriments són d'obligat compliment pel subcontractista.

En el cas d'equipaments que subcontracten activitats a tercers tals com proveïdors o talleristes, l'adjudicatari ha d'afavorir la incorporació dels criteris que estan establerts a la guia "Fem pinya contra el canvi climàtic" (Annex II).

II- Obres

En els contractes que tinguin per objecte la gestió d'equipaments que contemplin l'execució d'obres, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs l'obligatorietat de compliment de la versió vigent del Manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona, implantació i incidència de l'espai públic i els seus annexos, en especial les mesures preventives i correctores que s'han d'aplicar durant l'execució de les obres, per tal de reduir l'impacte ambiental de l'entorn afectat per aquestes.

5.9 Subministraments generals

En el cas que el contracte de gestió comporti l'obligatorietat de l'adjudicatari de contractar individualment el subministraments generals, l'adjudicatari ha de contractar energia

elèctrica amb una comercialitzadora classe “A” d’acord als criteris de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC), que comercialitzi energia renovable amb garantia d’origen certificada.

A efectes de la licitació del contracte de gestió del centre, cal establir:

a) Que les empreses licitadores han d’incloure a la seva oferta una declaració responsable conforme es comprometen a contractar l’energia elèctrica amb una comercialitzadora classe A.

b) Que l’empresa adjudicatària ha de subscriure aquest contracte durant el període inicial i lliurar-ne còpia als responsables municipals per a la seva validació, els quals en cas de no conformitat poden requerir els canvis corresponents.

Un cop en vigor, l’adjudicatari ha de presentar còpia de les factures on s’especifica la qualificació de l’empresa comercialitzadora, quan així li sigui requerit per la unitat responsable del seguiment de contracte.

5.10 Dotació de mitjans

En les licitacions que prevegin la dotació de mitjans com equips informàtics, vestuari o mobiliari, l’òrgan de contractació ha d’incorporar els criteris ambientals de les instruccions corresponents, tal com es descriu a continuació, sens perjudici de poder aplicar altres criteris més exhaustius o per altres materials no contemplats en aquesta instrucció:

I. Equips informàtics

Aquests criteris cal que s’apliquin quan es tracti d’equips multifunció, estacions de treball (ordinadors de sobretaula, ordinadors de sobretaula integrats i thin clients) i equips portàtils. Per contra, no s’han d’aplicar a petites impressores i faxos, aparells de telefonia mòbil, tauletes tàctils, organitzadors personals (PDA) o altres aparells electrònics similars, ni a servidors de dades (propis o externs).

- Tots els equips informàtics han de complir amb els requeriments de consum elèctric típic (o TEC, “Typical Energy Consumption”) que estableix la darrera versió de l’estàndard Energy Star o equivalent.

- Fotocopiadores i equips multifunció:

- Han de tenir la capacitat d’imprimir, copiar i escanejar a doble cara de manera automàtica.
- Han de garantir la idoneïtat tècnica per imprimir i copiar tant en paper 100% reciclat postconsum, com no reciclat, segons la norma EN 12281 o equivalent.
- Per la retirada d’equips vells que no s’hagin de revertir a l’Ajuntament, cal avaluar el seu estat i la possibilitat de fer-ne donació gratuïta a organitzacions sense ànim de lucre per a la seva reutilització. En cas que l’equip no es pugui reutilitzar, s’ha de garantir que es gestiona correctament per mitjà dels canals de recollida establerts per la normativa de residus d’aparells elèctrics i electrònics.

La unitat promotora del contracte pot fer uns requeriments més amplis en relació, per exemple, a ergonomia, soroll, limitació d’emissió de substàncies nocives, als consumibles d’impressió, etcètera, a partir de l’establert a la *Instrucció tècnica per a l’aplicació de criteris de sostenibilitat en els equips informàtics*.

II- Vestuari

El vestuari necessari per l’execució del contracte ha de complir els següents requeriments, sempre que incorpori la imatge corporativa municipal o vagi logotipat amb senyes identificatives d’organismes municipals:

- Han d’haver-se produït respectant els drets bàsics en el treball, recollits en la Declaració de l’Organització Internacional del Treball (OIT), relativa als principis i drets fonamentals.
- Han de complir amb els requisits de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com defineix l’estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.

- En el cas de vestuari amb imatge municipal: en la retirada per canvi o substitució i en qualsevol cas a la finalització del contracte, s'ha d'garantir:
 - La desinstitucionalització de les peces (eliminació d'elements identificadors corporatius)
 - La gestió ambientalment correcta: reaprofitament, reutilització o reciclatge tèxtil

L'òrgan de contractació pot fer requeriments més exhaustius en relació a la procedència ecològica de les fibres de les peces de cotó, al percentatge reciclat de les fibres sintètiques, a les garanties de comerç just de les peces, entre d'altres en aplicació de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils*.

III- Mobiliari d'oficina

En la dotació de mobiliari nou o reposició del mobiliari existent, cadascun dels productes adquirits que contingui fusta o productes derivats de la fusta (inclòs el mobiliari de fibres de fusta, aglomerats, contraxapats, DM i altres materials similars) ha de disposar obligatòriament de garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, acreditables mitjançant la presentació de certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents (altres esquemes de certificació forestal equivalents i reconeguts internacionalment).

Alternativament a la fusta amb certificació de gestió forestal sostenible, es pot adquirir mobiliari de fusta reciclada amb certificació, verificable a través de la fitxa tècnica del producte o documentació que acrediti el compliment de l'estàndard "EPF recycled wood", "FSC recycled" o altres esquemes equivalents. Així mateix, s'acceptar com a criteri de sostenibilitat l'adquisició de mobiliari de segona ma.

L'òrgan de contractació pot fer uns requeriments més exhaustius en relació amb al contingut en formaldehid i de limitació de substàncies tòxiques, especialment en el cas que els usuaris principals del mobiliari corresponguin al públic infantil, juvenil o gent gran, d'ecodisseny, entre d'altres, en aplicació de l'establert a la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el mobiliari d'oficina* vigent.

5.11 Memòria anual

En els contractes que incorporin la obligatorietat de presentar memòria anual d'execució, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs l'obligatorietat d'introduir un capítol específic que reculli la informació dels serveis subcontractats i dels criteris ambientals i de sostenibilitat aplicats.

6 CRITERIS PER SERVEIS DINS D'EQUIPAMENTS O ESPAIS DE TITULARITAT MUNICIPAL QUE PODEN SER OBJECTE DE CONTRACTE DIFERENCIAT

Determinats equipaments o espais incorporen dins d'ells mateixos, subespais que, per raons de l'activitat, poden ser objecte d'un contracte diferenciat, i que queden exclosos de les obligacions de l'entitat encarregada de la gestió general del centre.

En cada cas, l'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs del contracte els criteris específics corresponents per a cada activitat objecte de contractació que es descriu a continuació. Així mateix cal que els complementi amb aquells aspectes assenyalats en l'apartat 5 que, per a l'espai i activitat dels serveis objecte de contracte, hagin estat exclosos del contracte de serveis de gestió del centre on s'ubica com la neteja, dotació de determinats mitjans, materials impresos particulars, etcètera).

Si l'espai objecte del contracte ha de ser equipat de nou, o es contempla la reposició i renovació de part de l'equipament, l'òrgan de contractació ha d'introduir com a requeriments o criteris de valoració, criteris de qualitat ambiental, d'estalvi i eficiència energètica, a determinar en cada cas. Per definir aquests criteris els òrgans de contractació disposen de la Guia de contractació pública ambiental, i del conjunt d'Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat a la contractació (veure annex I).

L'òrgan de contractació ha de vetllar per la coherència de criteris de gestió en el funcionament general i ordinari de totes les activitats i serveis que es desenvolupen dins d'una mateixa ubicació tot i ser objecte de contractes diferenciats.

Els criteris que aquí es presenten no exclou que els òrgans de contractació, per la mateixa singularitat del centre, puguin incorporar criteris ambientals particulars més exhaustius o més exigents.

6.1 Botiga-Llibreria

En cas que els plecs de licitació contemplin que els licitadors detallin els articles ofertats en la botiga i/o llibreria, l'òrgan de contractació ha d'incorporar com a criteris d'adjudicació per valorar la qualitat, els aspectes de qualitat ambiental. L'òrgan de contractació pot incorporar algun dels aspectes que s'assenyalen a continuació com obligatori per articles determinats, quan així ho consideri oportú.

Els elements de qualitat ambiental a detallar són els següents, dels quals cal recollir aquells que pertorquin depenent del tipus d'articles en qüestió:

I- Per articles en general: Ecodisseny, ecoetiquetes, certificacions de comerç just i similars

- Desenvolupats i que acreditin l'aplicació de criteris d'ecodisseny, que minimitzen l'impacte en tot el cicle de vida del producte, com els que estableixen les ecoetiquetes tipus I (Distintiu de garantia de qualitat ambiental, Àngel Blau, Cigne Nòrdic o similars).
- De comerç just, d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).
- Produïts amb materials d'origen reciclat (per exemple, paper, plàstic o metalls reciclats), materials d'origen renovable i compostable, materials menys contaminants (pintures amb base aquosa), etcètera.
- Fabricats per empreses del tercer sector que es dediquin a la integració social i laboral.

II- Per articles determinats: de fusta, productes tèxtils i aliments

- Articles de fusta (articles d'escriptura -com llapis, bolígrafs- clauers o altres):
 - Articles de fusta autòctona, elaborats de manera artesanal.
 - Articles de fustes exòtiques o tropicals amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles, acreditables mitjançant la presentació de la certificació de gestió forestal sostenible, d'acord amb els sistemes de certificació FSC, PEFC o equivalents.
- Productes tèxtils (samarretes, bosses, mocadors i similars):
 - Articles procedents de comerç just, d'acord amb Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).
 - Articles de cotó i fibres naturals procedents d'agricultura ecològica, d'acord amb el Reglament CE 834/2007, segons el Global Organic Textile Standard (GOTS) o normes equivalents.
 - Articles de fibra sintètica amb contingut de fibra reciclat.
 - Articles amb garanties de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final, tal com estan definits en l'estàndard Oeko-Tex 100, Made in Green o equivalent.
- Aliments, pel que fa al seu origen i qualitat,
 - procedents d'agricultura ecològica, d'acord amb el Reglament (CE) núm. 834/2007.
 - procedents de comerç just, d'acord amb Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).

III- Bosses

En l'atenció al client cal estar sempre en condicions d'oferir bosses reutilitzables, incloses del propi marxandatge.

Alternativament les bosses han de ser de paper 100% reciclat, i en cap cas es poden lliurar als clients bosses de plàstic d'un sol ús.

IV- Objectiu ambiental

L'òrgan de contractació pot establir com a criteris d'adjudicació per la seva qualitat ambiental, els articles de marxandatge que fomentin comportaments sostenibles com la reutilització, l'eficiència energètica o les energies renovables: envasos i embolcalls reutilitzables (carmanyoles, ampolles, boc&rolls), carregadors solars, bombetes LED i articles similars.

6.2 Serveis de bar i restauració

L'òrgan de contractació ha d'aplicar els criteris de qualitat ambiental de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació* vigent, que consideri rellevants i pertinents a la tipologia de servei concret. Els criteris seleccionats cal que es detallin en els plecs per tal de facilitar a les empreses licitadores la preparació de la seva oferta.

En tots els casos en què un criteri s'assenyali aquí com a valorable, la unitat promotora del contracte pot també incorporar el criteri per algun dels productes com a obligatori, així com establir un nombre mínim obligatori de productes amb les qualitats assenyalades.

I- Origen i qualitat dels productes

- L'adjudicatari sempre ha d'oferir la possibilitat de servir aigua de xarxa en gerres.
- L'adjudicatari sempre ha d'incorporar cafè i/o sucre d'agricultura ecològica i/o de comerç just com a producte bàsic.
- S'ha de valorar que s'incorporin productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a l'oferta de te, infusions i xocolata soluble.

- S'ha de valorar que s'incorporin productes d'agricultura ecològica a l'oferta de:
 - làctics (llet, iogurts) i begudes vegetals (soja, ametlles, civada, arròs)
 - suc i begudes fresques
 - rebosteria dolça i galetes
 - aperitius salats, snacks, fruits secs

S'entén com a productes procedents d'agricultura ecològica aquells produïts i comercialitzats d'acord amb l'establert al Reglament (CE) núm. 834/2007, i procedents de comerç just aquells produïts i comercialitzats d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).

Els criteris s'han definit pel que seria un servei bàsic de cafeteria-bar. També en aquests casos, així com quan es tracti de servei de restauració amb cuina inclosa, la unitat promotora pot ampliar els criteris a tot tipus d'aliments (fruites i verdures, carns, peix, ous, cereals, etcètera) seguint els criteris per a menjadors establerts a la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació*.

II- La vaixela, la coberteria i el parament de les taules

- Sempre que entre el material inventariat i cedit hi hagi la corresponent dotació de safates, plats, gots i coberts reutilitzables, l'adjudicatària està obligada a fer-los servir de forma exclusiva i a la seva reposició en cas de trencament o pèrdua. En cap cas es pot oferir als clients el servei en articles de plàstic d'un sol ús.
- En els serveis que s'utilitzin safates, queda expressament prohibit l'ús de paper d'un sol ús per protegir les safates.
- Quan sigui necessari utilitzar articles de parament de paper d'un sol ús (tovalles i tovallons), aquests han de ser de paper 100% reciclat.
- En cas de serveis per endur (take away, coffee to go) les safates i gots han de ser articles compostables segons la norma UNE-EN 13432:2001 o equivalent.

III- Serveis de càtering

L'òrgan de contractació, ha d'incorporar les següents obligacions en la contractació de serveis de càtering:

- Les safates, els plats, els gots/tasses i els coberts han de ser reutilitzables.
- L'aigua sempre s'ha de servir de subministrament urbà i en gerres. Només es pot servir embotellada, i sempre en envàs de vidre, l'aigua amb gas o de mineralització especial.
- Els tovallons de paper, i en cas de parament amb tovalles de paper d'un sol ús, han de ser de paper 100% reciclat.
- El cafè cal que sigui d'agricultura ecològica i comerç just com a mínim la llet o una beguda vegetal o un suc ha de ser d'agricultura ecològica, i com a mínim un producte de rebosteria dolça o salada cal que sigui d'agricultura ecològica.
- Sempre s'ha de valorar una oferta addicional de productes d'agricultura ecològica.

Alternativament a la incorporació dels aspectes anteriors en tots i cadascun dels serveis, l'òrgan de contractació pot cedir la iniciativa a les empreses licitadores i que siguin aquestes les que defineixin i incorporin a la seva oferta un menú de càtering ecològic, el qual ha de ser objecte de valoració seguint els criteris assenyalats anteriorment: qualitat ambiental dels articles de parament, nombre de productes d'agricultura i comerç just. En aquest cas l'adjudicatària té l'obligació d'incorporar aquest menú en la seva oferta a qualsevol demanda de càtering que se li faci des del centre. Sempre que sigui contractat, aquest servei ha d'assenyalar de forma visible les característiques i productes ecològics que el componen.

6.3 Serveis de vending (inclosos dispensadors d'aigua)

Les màquines de vending, inclosos dispensadors d'aigua, que s'instal·lin en equipaments i espais de titularitat municipals han de complir amb les directrius establertes per les pròpies dependències municipals i que es recullen en la *Instrucció tècnica per*

a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació, així com en la Instrucció d'Alcaldia en relació a l'aigua envasada i l'ús de gots de plàstic - i altres elements de plàstic- d'un sol ús en les dependències i serveis municipals vigent.

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs del contracte els criteris que consideri rellevants i pertinents a la tipologia del centre entre els que es relacionen a continuació. Els criteris seleccionats s'han de detallar en els plecs per tal de facilitar a les empreses licitadores la preparació de la seva oferta.

En tots els casos en què un criteri s'assenyali aquí com a valorable, l'òrgan de contractació pot també incorporar el criteri per algun dels productes com obligatori, així com establir un nombre mínim obligatori de productes amb les qualitats assenyalades.

I- Màquines de begudes calentes

- Sempre han de tenir l'opció d'oferir el servei amb got o sense (bimodal) i, sempre que sigui possible, amb un cost afegit pel lliurament de got per tal d'afavorir l'ús de gots reutilitzables.
- El cafè ha de ser d'agricultura ecològica i de comerç just. Aquesta condició també es pot ampliar a altres productes com el sucre, el cacau i el te.
- Les màquines han de complir amb els requisits energètics de la classe energètica B o superior, segons la classificació EVA-EMP 3.1b o equivalent.

II- Màquines de begudes fredes i dispensadors d'aigua

- No es pot dispensar aigua envasada. Com a alternativa, i sempre que sigui possible tècnicament, si es vol oferir aigua s'han d'instal·lar fonts o dispensadors d'aigua connectats a xarxa. Aquest dispensadors d'aigua en cap cas poden dispensar gots de plàstic d'un sol ús.
- Com a mínim una de les begudes fredes cal que es correspongui amb un producte d'agricultura ecològica o de comerç just o procedir d'empreses d'inserció o centres especials de treball.

- S'ha de valorar l'eficiència energètica de les màquines de begudes fredes, a partir de la classe energètica segons la classificació de l'EU Energy Label (versió revisada d'acord amb el Reglament 2017/1369).

III- Màquines d'aperitius i aliments

- Com a mínim 2 productes han de ser d'agricultura ecològica o de comerç just o procedir d'empreses d'inserció o centres especials de treball.
- No es pot oferir cap producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG perquè conté organismes modificats genèticament, d'acord amb el Reglament 1830/2003/CE del Parlament Europeu i del Consell.
- S'ha de valorar l'eficiència energètica de les màquines refrigerades, a partir de la classe energètica segons la classificació de l'EU Energy Label (versió revisada d'acord amb el Reglament 2017/1369).

IV- En tots els casos cal que es valori:

- L'ampliació del nombre de productes d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball més enllà dels mínims requerits.

S'entén com a productes procedents d'agricultura ecològica aquells produïts i comercialitzats d'acord amb l'establert al Reglament (CE) núm. 834/2007, i procedents de comerç just aquells produïts i comercialitzats d'acord amb la Resolució del Parlament Europeu sobre Comerç Just i Desenvolupament (T6-0320/2006).

7 CONTRACTACIÓ DE SERVEIS DE GESTIÓ D'EQUIPAMENTS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL I D'ALTRES AMBIENTALMENT SINGULARS

Els equipaments d'educació ambiental i impuls de la cultura de la sostenibilitat tenen per missió específica: Incrementar i consolidar el compromís de la ciutadania amb l'impuls de la cultura de la sostenibilitat (viure bé sense fer malbé).

Els seus objectius són:

- Actuar com a altaveu i motor d'impuls territorial dels programes i accions educatives municipals en matèria de sostenibilitat.
- Esdevenir espais d'intercanvi i punt de referència en matèria de sostenibilitat amb una carta de serveis, activitats i recursos que es facin extensius en tot el territori.
- Contribuir al treball en xarxa amb els agents socials, cívics, educatius, ambientals del territori, amb la resta d'aules ambientals i equipaments de ciutat i amb la Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat (DEiCS).

Els equipaments ambientalment singulars són aquells que, sense tenir necessàriament una missió directament relacionada amb la cultura de la sostenibilitat, integren de forma transversal o finalista aquesta missió en el propi disseny de l'edifici o bé en el seu funcionament regular. Entre d'altres són considerats com a tals:

- a) Tots aquells edificis que incorporin estratègies bioclimàtiques per a la reducció de la demanda energètica (coberta verda, proteccions solars dinàmiques, cobertes fredes/reflectants, xemeneies solars o utilització d'atris, entre d'altres, per a ventilació natural, etcètera.)
- b) Tots aquells edificis que comptin amb sistemes de climatització singulars o no convencionals (bomba de calor geotèrmica, bigues fredes, etcètera.)

- c) Edificis amb Certificació LEED Gold o Platinum
- d) Edificis amb Certificació BREEAM Excel·lent o Excepcional
- e) Edificis amb mínim una qualificació energètica A en Consum d'Energia Primària No Renovable i B en els indicadors parcials de demanda de refrigeració i calefacció en l'etiqueta de certificació d'eficiència energètica.

L'òrgan de contractació de les licitacions de gestió d'aquest tipus d'equipaments ha d'assenyalar la seva rellevància ambiental i incorporar una clàusula específica d'aplicació de criteris ambientals en la gestió del centre.

7.1 Per equipaments d'educació ambiental d'àmbit de ciutat

I. Aspectes generals

En totes les compres i la subcontractació de serveis vinculades a la gestió del centre, l'adjudicatari ha d'aplicar criteris de sostenibilitat tal com s'especifiquen a les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació municipal que es troben al següent enllaç: http://www.ajsosteniblebcn.cat/ca/normativa-interna-i-marc-legal_1426

En tant que es tracta d'un equipament de la ciutat ambientalment emblemàtic, l'aplicació de les instruccions cal que es faci amb el màxim d'ambició possible en cada cas, és a dir, cal que incorpori el màxim de criteris dels assenyalats en cada cas. A tal efecte, l'adjudicatari ha de complimentar per cada servei contractat, la llista de control corresponent indicant els criteris aplicats (veure annex 3 del Decret d'Alcaldia S1/D/2017-1271 DE 24 d'abril, de contractació pública sostenible de l'Ajuntament de Barcelona).

Així mateix, l'adjudicatari ha de garantir un elevat nivell de bona gestió ambiental en totes les activitats de gestió del centre que li corresponen i de les pràctiques de treball de les persones que composen l'equip tècnic.

A tal efecte i en un termini màxim de 3 mesos des de l'adjudicació del contracte, l'empresa ha de presentar al responsable del contracte per tal que ho validi, informació sobre la gestió i les bones pràctiques ambientals: mesures d'estalvi i eficiència energètica,

estalvi d'aigua, consum de productes reciclats, amb certificació ecològica o garanties de procedència, i prevenció i bona gestió de residus.

De forma específica ha d'aplicar les versions vigents de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació* en l'elaboració i contractes de producció de material divulgatiu, de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en les exposicions* en el disseny i producció de les exposicions i de la *Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació*, en tots els serveis de càterring que es puguin requerir durant el període de duració del contracte, així com la resta d'instruccions en totes aquelles compres o subcontractacions de serveis que hi estiguin relacionats.

Com a conseqüència de l'aplicació de les mateixes instruccions, i de la seva aplicació de màxims en tant que equipament emblemàtic, l'adjudicatari ha de fer servir internament com a material de treball, paper 100% reciclat exclusivament.

II. Aspectes particulars

L'òrgan de contractació ha d'incorporar en els plecs tots aquells elements que de forma específica siguin pertinents en relació a qualsevol altra instrucció, de forma anàloga a com s'han assenyalat en l'apartat anterior, o fins i tot aspectes que vagin més enllà d'aquests, quan la singularitat de l'equipament o les particularitats del centre objecte de contracte així ho requereixi.

Igualment pot no incorporar algun dels aspectes assenyalats de forma específica quan no siguin pertinents per les característiques del centre o servei, objecte del contracte.

En aquells casos de centres o serveis d'educació ambiental que s'ubiquen en espais o equipaments que disposen ja d'una entitat gestora pròpia, cal que l'òrgan de contractació del servei d'educació ambiental, juntament amb l'adjudicatari de l'equipament on s'ubica, vetllin per coordinar les actuacions relacionades amb la gestió ambiental general del centre.

7.2 Per equipaments d'àmbit de districte

L'empresa adjudicatària ha d'acordar amb la unitat promotora els criteris de sostenibilitat a aplicar en les compres i la subcontractació de serveis, segons les característiques del propi equipament i en base als recursos disponibles.

7.3 Per equipaments ambientalment singulars

En tant que la gestió ambiental d'aquests equipaments ha de ser també exemplar, i que aquesta exemplaritat s'ha de visualitzar per part dels usuaris, la unitat promotora ha d'incorporar:

- Tots els criteris ambientals assenyalats com a obligatoris en els apartats 5 i 6 de l'annex IV d'aquesta instrucció, als quals cal que s'hi afegeixi l'obligatorietat que l'empresa adjudicatària:
 - Dediqui un mínim del 30% de la seva programació a activitats d'impuls de la cultura de la sostenibilitat sigui de forma transversal o finalista, inclosa la participació activa a la Marató d'Energia de l'Ajuntament o altres iniciatives anàlogues que es puguin plantejar.
 - En el cas d'equipaments temàtics amb una programació d'activitats molt definida de caràcter obligatori (com seria el cas dels Centres Esportius Municipals) aquest 30% s'ha de comptabilitzar només respecte altres activitats fora del programa de serveis (en el cas del CEM, fora de les activitats de tipus esportiu que es puguin programar al centre).
 - En cas de programar grans esdeveniments: Elabori plans d'ambientalització.
 - En cas de cessió d'espais: Vetlli per les bones pràctiques ambientals (BPA) de les entitats beneficiàries.
 - En cas de botiga-llibreria: Inclogui com a mínim 1 criteri ambiental de cada apartat.

- En cas de serveis de bar-restauració: es compleixi amb tots els criteris ambientals referits a origen i qualitat dels productes.

- En cas de serveis de vending: s'inclogui el compliment del criteri 6.3.IV.

- En general: dur a terme activitats de difusió d'un ús ambientalment correcte per part d'usuaris i visitants, que ha d'incloure obligatòriament la disposició de rètols per l'estalvi de l'aigua, de l'energia i la correcta selecció dels residus.

7.4 Memòria anual

La memòria anual ha de recollir en un capítol específic la informació dels serveis subcontractats, dels criteris ambientals aplicats i incorporar adjuntes les llistes de control corresponents.

La memòria d'activitats ha de recollir igualment una bateria d'indicadors bàsics d'activitat per incorporar a la Memòria de sostenibilitat de la ciutat.

8 SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte ha de supervisar que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs.

Mentre no es disposi d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la contractació, els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible han de requerir anualment informació a les àrees/gerències/districtes/instituts municipals sobre les noves contractacions de gestió d'equipaments municipals.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible poden sol·licitar a la unitat promotora del contracte la informació adicional relacionada amb el seguiment d'aquesta instrucció.

9 DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Aquesta instrucció no és aplicable als expedients de contractació iniciats abans de la seva entrada en vigor. A aquests efectes, s'entén que els expedients de contractació s'han iniciat si s'ha publicat la convocatòria corresponent del procediment d'adjudicació del contracte.

Tampoc és aplicable a les bases de gestió cívica que s'hagin aprovat abans de la seva entrada en vigor ni als convenis que es formalitzin en la seva aplicació.

10 ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor el dia següent de la seva publicació a la Gasetta Municipal.

ANNEX I: INSTRUCCIONS I GUIA MUNICIPALS

Instruccions tècniques per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat a la contractació:

- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el paper
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en exposicions
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en esdeveniments
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la neteja i la recollida selectiva de residus d'edificis
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en projectes d'obres
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el subministrament d'electricitat
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els equips informàtics
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els productes tèxtils
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el mobiliari d'oficina
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en la fusta
- Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els serveis d'alimentació

Instrucció d'Alcaldia en relació a l'aigua envasada i l'ús de gots de plàstic - i altres elements de plàstic- d'un sol ús en les dependències i serveis municipals

Guia de contractació pública ambiental

Guia bàsica d'eficiència energètica en edificis municipals de l'Agència de l'Energia de Barcelona

ANNEX II: INFORMACIÓ DE SERVEIS AMBIENTALS I ASPECTES QUOTIDIANES AMBIENTALS

RECURSOS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

Educació ambiental

- [Programes d'educació i sensibilització ambiental](#)
- Barcelona + Sostenible - Fam xarxa per una cultura de sostenibilitat (hipervincle pendent)
- [Equipaments municipals d'educació ambiental](#)
- [Aules Ambientals de districte](#)

Residus

- [Reutilització de recursos \(Residu Zero\)](#)
 - Servei de vaixella reutilitzable
- [Recollida selectiva de residus municipals](#)
 - Xarxa de punts verds de la ciutat de Barcelona

Energia

- [Marató d'estalvi energètic](#)

Mobilitat sostenible

- [Bicing: transport públic individual amb bicicleta](#)
- Transport públic a Barcelona
 - [Xarxa de bus i metro](#)
 - [Servei de tramvia](#)
- Aparcament a l'espai públic: el sistema d'estacionament regulat de Barcelona
 - [Àrea Resident](#), [Àrea Verda](#), [Àrea Blava](#)
- Vehicle elèctric i vehicles de baixes emissions:
 - [Bonificació de l'IVTM](#)
 - [Targeta de vehicle elèctric](#)

Esdeveniments

- Guia “[Fem pinya contra el canvi climàtic](#)”

PROGRAMES COL·LABORATIUS

- [Renova la teva roba](#)
- [Renova la teva roba jove](#)
- [Renova les teves joguines](#)

Dies i setmanes de rellevància ambiental

<i>Dia de rellevància ambiental</i>	<i>Data/ Observacions</i>
Dia Mundial de l'Educació Ambiental	26/01
Marató d'estalvi energètic	Febrer
Dia del Consum Responsable	15/03
Dia Mundial de l'Aigua- Aiguat	22/03
Dia de la Bicicleta	Canvia cada any Inicialment previst 4 de juny (2020), finalment es farà a la tardor (en marc de l'Obrim carrers d'octubre)
Setmana sense Soroll	Últim dimecres d'abril
Setmana de la Natura- DM del Medi Ambient	Última de maig-primera de juny, 05/06
Dia Mundial dels Oceans	08/06
Setmana de l'Energia	Última quinzena de juny
Setmana de la Mobilitat Sostenible i Segura- DM sense cotxes	22/09

Claqueta i acció - Suncine	Novembre- febrer
Setmana Prevenció de Residus	Mitjans-finals de novembre
Renova la teva roba	
Renova Joves	Edició primavera (maig) i edició tardor (novembre)
Renova Joguines	
Consum Responsable- Dia sense Compres	Al voltant de nadal

ANNEX III: FORMAT ETIQUETES IDENTIFICATIVES DELS BUJOLS RECOLLIDA SELECTIVA DE RESIDUS EN EDIFICIS MUNICIPALS

Les etiquetes dels bujols de recollida selectiva han de tenir el següent format (text, color i pictogrames) segons les diferents fraccions de residus a recollir:

ANNEX IV: LLISTAT DELS CRITERIS AMBIENTALS D'APLICACIÓ EN ELS CONTRACTES QUE TINGUIN PER OBJECTE LA GESTIÓ D'EQUIPAMENTS DE TITULARITAT MUNICIPAL

Marcat en color **verd** els criteris que es consideren prioritaris a aplicar i garantir-ne el compliment, en cas que el contracte contempli les tasques on s'insereix.

La resta de criteris poden incorporar-se progressivament en contractes futurs.

5	Criteris ambientals per a la gestió d'equipaments municipals
5.1	Informació i atenció ciutadana i tasques administratives generals
5.1.I	Qualitat ambiental del paper: 100% reciclat
5.1.II	Atendre qualsevol requeriment de col·laboració del Districte en la divulgació d'informació de temes ambientals bàsics
5.2	Activitats
5.2.I	Compromís de programació d'activitats ambientals: pròpies, del catàleg de recursos de la Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat o conjuntes amb els equipaments d'educació ambiental municipals
5.2.II	Exposicions
	Disseny de l'exposició, materials i elements d'il·luminació

Noves adquisicions de materials:

- Fusta i materials de fusta: amb certificat de gestió forestal sostenible
- Elements d'il·luminació: de la màxima eficiència energètica disponible al mercat, com a mínim de classe A i preferentment de tipus LED

Bones pràctiques:

- Reutilització de materials existents
- Configuració dels equips i instal·lacions que consumeixen energia amb sistemes actius d'estalvi
- Ús de materials amb ecoetiqueta, d'ecodisseny, reciclat, compostable

Muntatge i desmuntatge de l'exposició

Correcta gestió dels residus generats durant el procés de muntatge i desmuntatge

Bones pràctiques ambientals:

- Aprofitament dels materials expositius i recursos existents.
- Ús de pintures, vernissos, coles, esprais i altres de baix impacte, ecoetiquetats.

5.2.III Esdeveniments

Actuacions de prevenció i implantació de la recollida selectiva de residus

Elaboració d'un pla d'ambientalització per projectes de grans esdeveniments

5.3 Gestió d'espais

Elaboració d'un recull de bones pràctiques ambientals del centre

Vetllar per a que l'entitat beneficiària de la cessió o lloguer doni compliment a les BPA

5.4 Suport a entitats

Facilitar a les entitats vinculades al centre el contacte amb l'Aula ambiental de districte i altres Equipaments municipals d'educació ambiental

5.5 Disseny i producció de material imprès

En suport paper:

- En paper 100% reciclat
- Preimpressió digital, Computer to Plate (CtP)

En suport plàstic:

- monomaterial per facilitar la reutilització i el reciclatge, o de plàstic reciclat

5.6 Disseny de material digital, manteniment i dinamització web i xarxes socials

Optimització ambiental del disseny, per exemple:

- Protocols d'accessibilitat en línia i que incentivi la lectura en línia
- Promoció de lectura en línia i accés per capítols
- Versió imprimible simplificada

5.7	Neteja i manteniment dels espais
5.7.I	Qualitat ambiental dels productes i articles de neteja
	Productes bàsics de neteja amb requisits de compostos químics(eco-etiqueta)
	Paper higiènic, eixugamans i altres de cel·lulosa 100% reciclada
5.7.II	Manteniment general
	Compliment del Protocol de la Direcció de Logística i Manteniment de l'Ajuntament de Barcelona vigent
	Bones pràctiques ambientals
	- En climatització, il·luminació i altres equips consumidors d'energia del centre
	- En l'ús i manteniment de les instal·lacions d'aigua
	- En la neteja: programació de tasques i horaris
5.7.III	Gestió de residus
	Sistema de recollida selectiva per: paper i cartró, envasos lleugers, vidre, matèria orgànica i rebuig, amb bujols identificats segons etiquetes annexes.
	Recollida selectiva d'altres fraccions (documents, piles i bateries, cartutxos de tinta i tòners, etc.)
5.8	Subcontractació de serveis i obres
5.8.I	Serveis

	Elaboració d'un recull dels requeriments ambientals per serveis subcontractats.
	Recomanar l'aplicació de la guia "Fem pinya contra el canvi climàtic" per organització d'activitats, talleristes, etc.
5.8.II	Obres
	En contractes d'execució d'obres:
	Compliment del Decret de Manual de qualitat de les obres a la ciutat de Barcelona, implantació i incidència de l'espai públic i els seus annexos
	En obres que incorporin fusta:
	Fusta amb certificat de gestió forestal sostenible
5.9	Subministraments generals
	Compromís de contractar l'energia elèctrica amb una comercialitzadora amb classe "A" segons els criteris de la CNMC, que comercialitzi energia renovable amb garantia d'origen certificada.
5.10	Dotació de mitjans
5.10.I	Equips informàtics
	Noves adquisicions amb requeriments mínims:
	- Equips energèticament eficients (l'Energy Star o equivalent)
	- Fotocopiadores i equips multifunció: Idoneïtat tècnica per imprimir en paper 100% reciclat (norma EN 12281 o equivalent) i impressió, còpia i escanejat a doble cara automàtica

Equips vells en desús:

Garantia de correcta gestió (normativa RAEE)

Altres característiques ambientalment positives

Ergonomia, soroll, limitació d'emissió de substàncies nocives, als consumibles d'impressió, etc.

Altres bones pràctiques

Donació d'equips en desús i bon estat a organitzacions sense ànim de lucre.

5.10.II Vestuari

Requeriments mínims pel vestuari amb imatge institucional municipal:

- Garanties de respecte dels drets bàsics de l'Organització Internacional del Treball
- Limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final
- Desinstitucionalització de les peces en desús i gestió correcta per reaprofitament, reutilització o reciclatge

Altres requeriments ambientals: procedència ecològica de les fibres de les peces de cotó, percentatge reciclat de les fibres sintètiques, etc.

5.10.III Mobiliari d'oficina

Noves adquisicions amb requeriments mínims:

Mobiliari de fusta o productes derivats amb certificat de gestió forestal sostenible

Altres requeriments ambientals

- Mobiliari de fusta reciclada amb certificació o mobiliari de segona mà
- Baix contingut en formaldehid, limitació de substàncies tòxiques, ecodisseny, etc.

5.11 Memòria anual

Capítol específic que reculli la informació ambiental dels serveis subcontractats

6 Criteris per serveis dins d'equipaments o espais de titularitat municipal que poden ser objecte de contracte diferenciat

6.1 Botiga-Llibreria

6.1.I Per articles en general

Aplicació de criteris d'ecodisseny (ecoetiquetes tipus I); produïts amb materials d'origen reciclat, materials d'origen renovable i compostable, materials menys contaminants, etc.

De comerç just; fabricats per empreses del tercer sector

6.1.II Per articles determinats

Articles de fusta: articles de fusta autòctona; elaborats de manera artesanal; amb garanties de procedència d'explotacions forestals sostenibles en articles de fustes exòtiques o tropicals.

	Productes tèxtils: articles procedents de comerç just; articles de cotó i fibres naturals procedents d'agricultura ecològica; articles de fibra sintètica amb contingut de fibra reciclat; articles amb garanties de limitació de la presència de substàncies químiques en el producte final
	Aliments: aliments procedents d'agricultura ecològica i/o de comerç just
6.1.III	Bosses
	Oferir bosses reutilitzables
	Alternativament: bosses de paper 100% reciclat
6.1.IV	Articles de marxandatge que fomentin comportaments sostenibles com la reutilització, l'eficiència energètica o les energies renovables
6.2	Serveis de bar i restauració
6.2.I	Origen i qualitat dels productes
	Oferta d'aigua de xarxa en gerres
	Cafè i/o sucre d'agricultura ecològica i/o de comerç just
	Productes d'agricultura ecològica i/o de comerç just a l'oferta de te, infusions i xocolata soluble
	Productes d'agricultura ecològica a l'oferta de làctics, begudes vegetals, suc, begudes fresques, rebosteria dolça, galetes, aperitius salats i fruita seca.
6.2.II	Vaixella, coberteria i parament de taules

	Prohibit l'ús regular d'articles de plàstic d'un sol ús; en cas de serveis per endur, safates i gots compostables
	Articles de parament d'un sol ús de paper 100% reciclat
6.2.III	Serveis de càtering
	Safates, plats, gots/tasses i coberts reutilitzables
	Aigua de subministrament urbà i servida en gerres. Només embotellada l'aigua amb gas o de mineralització especial i en envàs de vidre
	Tovalles de paper d'un sol ús i tovallons de paper 100% reciclat
	Cafè d'agricultura ecològica i comerç just
	Com a mínim la llet o una beguda vegetal o un suc d'agricultura ecològica; valoració d'oferta addicional de productes d'agricultura ecològica.
	Com a mínim un producte de rebosteria dolça o salada d'agricultura ecològica; valoració d'oferta addicional de productes d'agricultura ecològica.
	Alternativament (a valorar seguint els criteris anteriors): Incorporar a l'oferta una opció de càtering ecològic.
6.3	Serveis de vending (inclosos dispensadors d'aigua)
6.3.I	Màquines de begudes calentes
	Servei de got opcional, si és possible, amb un cost afegit pel lliurament de got

	Cafè d'agricultura ecològica i de comerç just
	Sucre, cacau i te d'agricultura ecològica
	Valoració de l'eficiència energètica de les màquines: classe B o superior, segons EVA-EMP 3.1b
6.3.II	Màquines de begudes fredes i dispensadors d'aigua
	Aigua: Instal·lació de dispensadors connectats a xarxa; sense gots de plàstic d'un sol ús; retirar progressivament la venda d'aigua envasada.
	Com a mínim una beguda d'agricultura ecològica, o de comerç just o d'empreses d'inserció o centres especials de treball
	Valoració de l'eficiència energètica de les màquines, segons EU Energy Label
6.3.III	Màquines d'aperitius i aliments
	Com a mínim tres productes d'agricultura ecològica o de comerç just
	Cap oferta d'un producte sotmès a l'obligatorietat d'etiquetatge OMG
	Valoració de l'eficiència energètica de les màquines, segons Eu Energy Label
6.3.IV	En tots els casos
	Valoració de l'ampliació del nombre de productes d'agricultura ecològica, comerç just o procedents d'empreses d'inserció o centres especials de treball més enllà dels mínims requerits

7

Contractació de serveis de gestió d'equipaments d'educació ambiental i d'altres ambientalment singulars

7.1 Per equipaments d'educació ambiental d'àmbit de ciutat

7.1.I Aspectes generals

Incorporació del màxim possible de criteris de sostenibilitat en totes les compres i la subcontractació de serveis, tal com s'especifiquen a les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació municipal

Com a mínim cal garantir:

- Ús de paper 100% reciclat.
- Informació sobre la gestió i bones pràctiques ambientals en: estalvi i eficiència energètica, estalvi d'aigua, consum de productes reciclats, amb certificació ecològica o garanties de procedència i prevenció i bona gestió de residus

Serveis subcontractats: aplicació de la Instrucció tècnica corresponent en contractes de

- Elements de comunicació
- Exposicions
- Serveis de càterring

7.1.II Aspectes particulars

Incorporació de tots aquells elements que de forma específica siguin pertinents en relació a qualsevol altra instrucció

No incorporació de tots els aspectes que de forma específica no siguin pertinents.

7.2 Per equipaments d'àmbit de districte

7.2.I Acord sobre els criteris de sostenibilitat a aplicar en les compres i la subcontractació de serveis, segons les característiques del propi equipament i en base als recursos disponibles

7.3 Per equipaments ambientalment singulars

7.3.I Tots els criteris ambientals assenyalats com a obligatoris pels apartats 5 i 6, als quals cal afegir l'obligatorietat que l'empresa adjudicatària:

- Dediqui un mínim del 30% de la seva programació a activitats d'impuls de la cultura de la sostenibilitat sigui de forma transversal o finalista, inclosa la participació activa a la Marató d'Energia de l'Ajuntament, o iniciatives anàlegs que es puguin platejar.
- En cas de programar grans esdeveniments: Elabori plans d'ambientalització
- En cas de cessió d'espais: Vetlli per les BPA de les entitats beneficiàries
- En cas de botiga-llibreria: Inclogui com a mínim 1 criteri ambiental de cada apartat
- En cas de serveis de bar-restauració: es compleixi amb tots els criteris ambientals referits a origen i qualitat dels productes.
- En cas de serveis de vending: s'inclogui el compliment del criteri 6.3.IV.

7.3.II En general: dur a terme activitats de difusió d'un ús ambientalment correcte per part d'usuaris i visitants, que ha d'incloure obligatòriament la disposició de rètols per l'estalvi de l'aigua, de l'energia i la correcta selecció dels residus

7.4 Memòria anual

7.4.I Capítol específic que reculli la informació dels serveis subcontractats i dels criteris ambientals aplicats, amb les llistes de control corresponents adjuntades

7.4.II Recull d'indicadors bàsics d'activitat per incorporar a la Memòria de sostenibilitat de la ciutat

Per a més informació: www.ajsosteniblebcn.cat/ca

**Ajuntament
de Barcelona**

